ANDREW MICHAEL

HURLEY

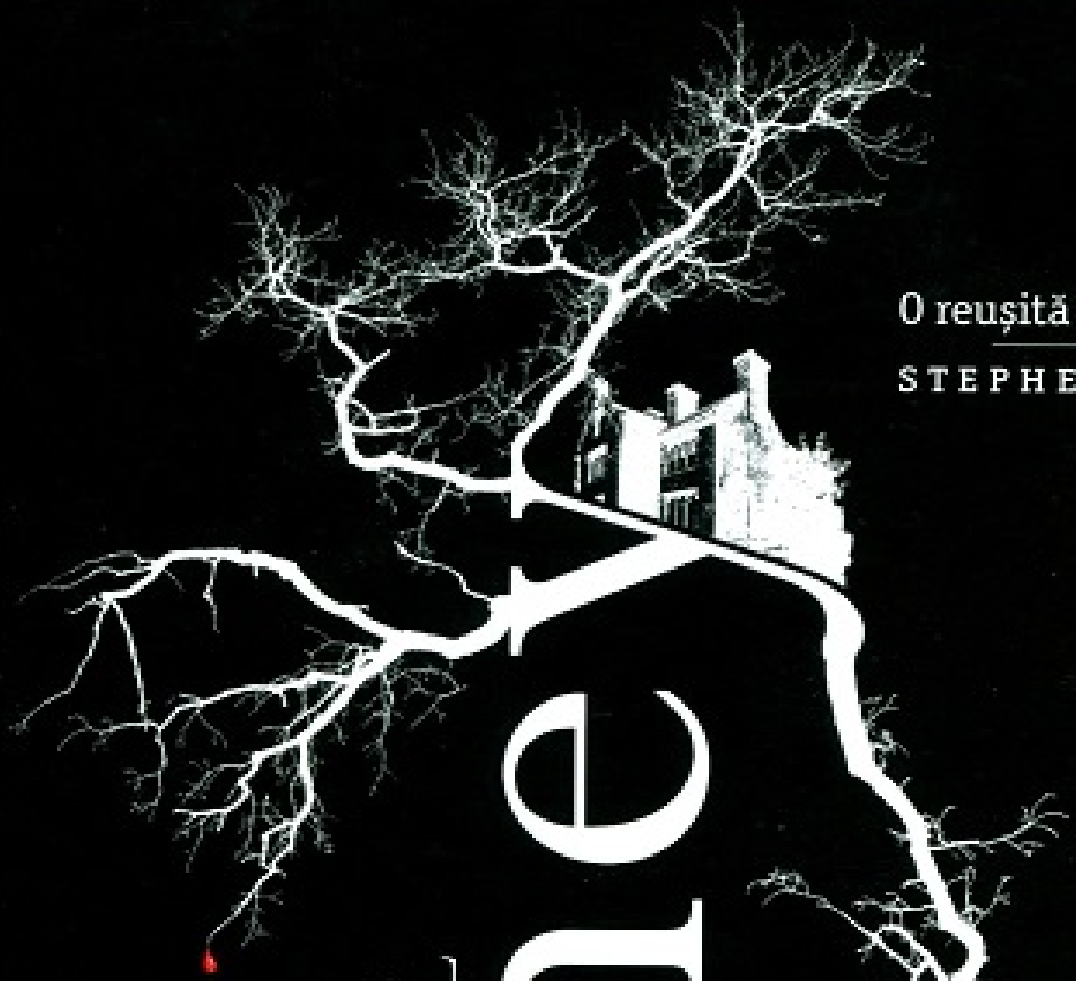

O reușită uluitoare.

STEPHEN KING

ȚINUTUL LONE

FICTION CONNECTION

TREI

O capodoperă gotică.

THE GUARDIAN

Un roman bântuit și care te bântuie, o apariție unică în peisajul literar britanic.

THE TELEGRAPH

Ținutul Loney a fost inspirat de educația catolică a autorului, de poveștile din folclorul englez și de peisajul din partea de nord-vest a ținutului Lancashire. S-a bucurat de o primire entuziastă și din partea criticii, care consideră că romanul lui Hurley aduce un suflu nou genului gotic.

Andrew Michael Hurley

Ţinutul Loney

Traducere din engleză și note de Mariana Piroteală

TREI

Pentru Ray și Rosalie

Şi plecând ei, iată au adus la El un om mut, având demon. Şi fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulţimile se minunau zicând: Niciodată nu s-a arătat aşa în Israel. Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni[1].

EVANGHELIA DUPĂ MATEI 9:32-34

Ce bestie grozavă, când ceasul i-a venit
Spre Betleem umblă să se zămislească?

W.B. YEATS, „A DOUA VENIRE”

1

Fusese fără îndoială un sfârşit de toamnă nebun. În Heath, o vijelie smulsese în câteva ore splendida vâlvătaie de culoare din Kenwood și până în Parliament Hill, lăsând în urmă trunchiurile smulse ale mai multor stejari și fagi bătrâni. Apoi se aşternură ceaţa şi tăcerea, iar după aceea, după câteva zile, nu mai rămăsese decât miros de putregai şi de fum de la focurile de tabără.

Într-o după-amiază am stat atât de mult acolo cu carnetul de însemnări, notând tot ce se dărâmase, încât am uitat de programarea la doctorul Baxter. Mi-a spus să nu-mi fac griji. Nici din cauza programării, nici a copacilor. Aveau să depăşească acest moment și el, şi natura. Lucrurile nu erau niciodată aşa de grave cum păreau.

Mă gândesc că, într-un fel, avea dreptate. Noi scăpaserăm uşor. În nord, şinele de cale ferată fuseseră scufundate și sate întregi năpădite de apele pământii ale râului. Văzusem imagini cu oameni care îşi scoteau apa din camera de zi şi vite moarte care pluteau pe un drum naţional. Apoi, de curând, auzisem ştiri despre brusca alunecare de teren din Coldbarrow și despre copilul pe care îl găsiseră odată cu prăbuşirea vechii case de la poalele falezelor.

Coldbarrow. Un nume pe care nu îl mai auzisem de mult. De treizeci de ani. Niciunul dintre cunoscuţii mei nu-l mai pomenea şi mă străduisem și eu să-l uit. Dar presupun că am ştiut dintotdeauna că ceea ce s-a petrecut acolo nu va fi veşnic îngropat, oricât mi-aş fi dorit eu.

M-am întins în pat și m-am gândit să-i telefonez lui Hanny, căci mă întrebam dacă văzuse şi el ştirile şi dacă îi spuneau ceva. Nu-l întrebasem niciodată direct ce îşi amintea despre locul acela. Dar nu ştiam ce să spun, de unde să încep. Şi, în orice caz, el era o pasăre rară. Biserica îi ocupa aşa de mult timp, încât era întotdeauna pe undeva, îngrijea de cei bătrâni și infirmi sau îşi îndeplinea sarcinile faţă de un comitet sau altul. Nu puteam să-i las un mesaj, în niciun caz pe acest subiect.

Cartea lui era pe raft alături de vechile volume broşate pe care mă ţineam de ani de zile să le donez magazinului caritabil. Am luat-o şi mi-am trecut degetul peste titlul imprimat în relief și apoi m-am uitat pe coperta din spate. Hanny și Caroline, amândoi cu cămăşi albe asortate, și cei doi băieţi, Michael şi Peter, zâmbitori şi pistruiaţi, cuprinşi de braţele părinţilor. Fericita familie a pastorului Andrew Smith.

Cartea fusese publicată acum aproape un deceniu, iar băieţii crescuseră — Michael începea clasa a douăsprezecea la Cardinal Hume, iar Peter era în ultimul an la Corpus Christi — dar Hanny și Caroline erau aproape la fel ca acum. Tineri, aşezaţi, îndrăgostiţi.

M-am dus să las cartea înapoi pe raft şi am observat că erau câteva tăieturi din ziare în supracopertă. Hanny în vizită la un azil din Guildford. O recenzie a cărţii lui în *The Evening Standard.* Interviul din *The Guardian* care îl adusese în lumina rampei. Și o

tăietură dintr-o revistă evanghelică americană de când fusese acolo să facă turul universităţilor din sud.

Succesul cărţii *A doua mea viată alături de Dumnezeu* luase pe toată lumea prin surprindere, nu în ultimul rând pe Hanny. Era una din cărţile acelea care — oare care fusese exprimarea din ziar? — îţi aprind imaginaţia, captează spiritul vremii. Ceva de soiul ăsta. Presupun că ceva din ea le trezea oamenilor simpatia. Fusese în topul 20 al bestsellerurilor luni de zile şi-i adusese o mică avere editorului său.

Toată lumea auzise de pastorul Smith, chiar dacă nu-i citise cartea. Iar acum, după ştirile din Coldbarrow, se părea că aveau să mai audă de el, asta dacă nu aşterneam eu totul pe hârtie şi nu dădeam prima lovitură, să spun aşa.

2

Dacă avea un alt nume, eu nu l-am ştiut niciodată, dar localnicii îl numeau Loney — straniul pustiu dintre Wyre şi Lune, unde eu și Hanny mergeam de fiecare Paşte cu mama, tata, domnul şi doamna Belderboss şi părintele Wilfred, preotul din parohia noastră. Era săptămâna noastră de pocăinţă şi rugăciune, în care ne spovedeam, vizitam altarul sfintei Ana şi-l căutam pe Dumnezeu în primăvara care se năştea, şi care, atunci când venea, cu greu se putea numi primăvară; nu era nimic plin de viaţă şi îmbelşugat. Era mai degrabă placenta umedă a iernii.

Pe cât de monoton și amorf părea, ţinutul Loney era un loc primejdios. O porţiune sălbatică şi lipsită de sens din litoralul englez. Gura de vărsare moartă a unui golf care se umplea și se golea de două ori pe zi şi transforma Coldbarrow — o fâşie dezolantă de pământ la vreun kilometru şi ceva de ţărm — în insulă. Mareele se puteau repezi mai vijelios decât un cal în galop şi, an de an, câţiva oameni se înecau. Pescarii ghinionişti erau spulberaţi şi aduşi la mal. Culegătorii oportunişti de moluşte, neştiind cu ce aveau de-a face, îşi duceau camioanele pe nisipuri la reflux și erau aduşi la suprafaţă săptămâni mai târziu, verzi la faţă şi cu pielea ca de vatelină.

Uneori aceste tragedii ajungeau la ştiri, dar cruzimea locului era aşa de inevitabilă, încât, cel mai adesea, aceste suflete date uitării se alăturau multor altora care pieriseră acolo de-a lungul secolelor în încercarea lor de a îmblânzi locul. Amprenta de odinioară a mâinii omului se zărea pretutindeni: digurile din larg ajunseseră pietriş din cauza furtunilor, stăvilarele fuseseră abandonate în nămol, iar tot ce mai rămăsese din drum până la Coldbarrow erau debarcaderele de lemn care se reduseseră la nişte grinzi negre putrezite în mâl. Și mai erau şi alte structuri, mai misterioase — rămăşiţele unor barăci improvizate, unde mai demult se spinteca macroul pentru pieţele de pe uscat, faruri călăuzitoare cu suporturile farului ruginite, ciotul unui far din lemn pe promontoriu, care călăuzise marinarii şi păstorii prin mişcarea capricioasă a nisipurilor.

Dar nu puteai cunoaşte cu adevărat Loney. Se schimba cu fiecare flux şi reflux al apei, iar mareele joase dezvăluiau privirii scheletele celor care crezuseră că descifraseră destul de bine locul, încât să scape de curenţii săi perfizi. Erau animale, uneori oameni, o dată rămăşiţe şi ale unora, și ale altora — un păstor și oile sale cărora apa le tăiase calea și se înecaseră pe vechiul loc de trecere dinspre Cumbria. Iar acum, de la moartea lor, de un secol sau mai bine, Loney le împinsese osemintele înapoi spre uscat, de parcă ar fi încercat să demonstreze ceva.

Niciun om care cunoştea locul nu se apropia de apă. Mă rog, nimeni în afară de noi și de Billy Tapper.

*

Billy era beţivul din partea locului. Îl ştia toată lumea. Căderea sa în dizgraţie pe podeaua golaşă a ratării era o legendă la fel de nelipsită din mitologia locului precum vremea, iar pentru cei precum mama şi părintele Wilfred era o adevărată mană cerească, căci pe el îl dădeau drept exemplu pentru ceea ce putea face băutura din om. Billy Tapper nu era un om, ci o pedeapsă.

Legenda spunea că demult fusese profesor de muzică la un gimnaziu pentru băieţi sau directorul unei şcoli de fete din Scoţia, din sud sau din Huli, în tot cazul, pe undeva. Trecutul lui varia de la un om la altul, dar era general acceptat că băutura îl smintise și circulau multe poveşti despre excentricităţile lui. Trăia într-o peşteră. Omorâse pe cineva în Whitehaven cu un ciocan. Avea o fiică pe undeva. Credea că, dacă strângea anumite combinaţii de pietre şi scoici, devenea invizibil, iar deseori intra împleticindu-se în The Bell and Anchor din Little Hagby, cu pietricele zornăindu-i în buzunare, şi încerca să bea din paharele altora, crezând că nu-l vede nimeni. De aici i se trăgea nasul boţit.

Nu ştiam prea bine cât din toate acestea era adevărat, dar nu avea importanţă. Odată ce-l vedeai pe Billy Tapper, orice se spunea despre el părea posibil.

L-am văzut pentru prima oară în staţia de autobuz din beton, presărată cu pietricele, de pe singurul drum care ocolea litoralul din Morecambe și până în Knott End. Să fi fost 1973, când eu aveam doisprezece ani, iar Hanny şaisprezece. Tata nu era cu noi. Plecase devreme cu părintele Wilfred și cu domnul și doamna Belderboss să vadă vitraliile bisericii unui sat de la vreo treizeci de kilometri distanţă, unde pare-se că era o fereastră în stil neogotic care îl reprezenta pe Isus liniştind apele. Așa că mama se hotărâse să ne ducă pe mine și pe Hanny în Lancaster să facem provizii şi să vizităm o expoziţie de psaltiri vechi la bibliotecă — pentru că mama nu rata nicio ocazie să ne înveţe despre istoria credinţei noastre. Se părea că Billy mergea și el într-acolo, judecând după bucata de carton atârnată de gât — una din zecile care le permiteau şoferilor de autobuz să afle încotro voia să meargă.

Celelalte locuri în care fie fusese, fie trebuia, poate, să meargă, ieşiră la iveală când se mişcă în somn. Kendal. Preston. Manchester. Huli. Ultimul loc era cel în care locuia sora lui, judecând după cartonaşul pătrat roşu-aprins care era legat cu un alt şiret de gât și care conţinea informaţii care se puteau dovedi nepreţuite în caz de urgenţă: numele lui, numărul de telefon al surorii sale și o însemnare cu litere de tipar că era alergic la penicilină.

Lucrul acesta mă nedumerea în copilărie și mă întrebam ce ar fi putut păţi dacă cineva chiar îi dădea penicilină, dacă îi putea face mai rău decât îşi făcuse el deja. Nu mai văzusem pe nimeni care să fie aşa de crud cu propriul lui corp. Avea degetele şi palmele pline de mizerie. Fiecare încreţitură şi fiecare rid era maro. De o parte și de alta a nasului spart, ochii îi erau înfipţi pieziş în cap. Părul i se târa pe lângă urechi și pe gât, care căpătase culoarea mării de la zecile de tatuaje. Refuzul lui de a se spăla avea o aură cumva

eroică, mi se părea mie, pe câtă vreme pe mine şi pe Hanny mama ne freca şi ne ştergea cu prosopul aşa de des.

Stătea prăvălit pe bancă, cu o sticlă goală de ceva vătămător lângă el pe podea şi cu ceva mic, mucegăit, ca un cartof, în poală, lucru care m-a alinat într-un fel ciudat. Mi se părea normal să aibă doar un cartof crud. Cam asta presupuneam şi eu că mănâncă vagabonzii, ciugulind din el puţin câte puţin săptămâni în şir, în timp ce rătăceau pe autostrăzi şi pe drumuri lăturalnice în căutarea următorului. Făcând autostopul. Şterpelind ce se putea. Furişându-se în trenuri. După cum spun, pentru mine vagabondajul nu era pe de-a-ntregul lipsit de farmec la vârsta aceea.

Vorbea singur în somn, strângându-şi buzunarele, care, după cum spunea toată lumea, păreau pline de pietre, îl suduia de mama focului pe un anume O'Leary care îi datora bani și care nu-i mai dăduse niciodată înapoi, deşi avea un cal. Când se deşteptă şi observă că eram acolo, se strădui cât putu să fie politicos şi treaz, oferindu-ne un zâmbet cu trei-patru dinţi negri, strâmbi şi scoţându-şi basca în faţa mamei, care îi zâmbi scurt dar, cum reuşea ea să facă cu toţi străinii, văzu imediat ce hram poartă și amuţi revoltată şi speriată deopotrivă, chemând parcă autobuzul să vină mai repede prin simpla ei privire aţintită în josul şoselei pustii.

Ca şi cei mai mulţi beţivi, Billy sări peste pălăvrăgeală şi îmi trânti în palmă inima lui însângerată şi frântă, ca o bucată de carne crudă de vită.

— Nu cădeţi în patima băuturii, băieţi. Io am pierdut tot din cauza ei, spuse el în timp ce ridica sticla şi sorbea ce mai rămăsese. Vedeţi cicatricea asta?

Ridică mâna şi scutură mâneca. O cusătură roşie i se întindea de la încheietură până la cot, croindu-şi drum printre tatuaje cu pumnale și fete cu pieptul ca pepenii galbeni.

— Ştiţi cum m-am pricopsit cu ea?

Eu am clătinat din cap. Hanny făcu ochii mari.

— Am căzut de pe acoperiş. Mi-a ieşit osul prin piele, spuse el și se folosi de deget să ne arate unghiul în care îi ieşise cubitusul. N-aveţi cumva o ţigărică?

Am clătinat iar din cap și el oftă.

— În mă-sa mare! Ştiam eu că mai bine rămân la Catterick, veni o altă vorbă la întâmplare.

Era greu de spus, — iar el nu semăna cu veteranii frumoşi în felul lor aspru care apăreau tot timpul în *Commando* —, dar bănuiam că avea vârsta potrivită să fi fost la război. Şi, desigur, când se îndoi de la brâu într-un acces de tuse şi-şi scoase basca să se şteargă la gură, pe ea, în faţă, era un fel de insignă militară metalică strâmbă.

M-am întrebat dacă războiul îl aruncase în braţele băuturii. Pe unii îi afectase într-un fel ciudat, aşa spunea tata. Le dereglase busola.

Indiferent de motiv, eu și Hanny nu ne puteam lua ochii de la el. Ne ghiftuiam cu mizeria lui, cu mirosul lui brutal, străin.

Simţeam entuziasm şi teamă ca atunci când întâmplarea făcea să trecem prin ceea ce mama considera a fi partea *rea* a Londrei şi ne trezeam că ne-am rătăcit într-un labirint de case înşiruite aflate alături de fabrici și depozite de fiare vechi. Ne răsuceam pe scaune și ne zgâiam pe ferestre la copiii neîngrijiţi cu ochii holbaţi, care nu aveau jucării, ci bucăţi de lemn şi metal smulse din mobilele rupte din curtea din faţă, unde femei încinse cu şorţ stăteau și le urlau cuvinte spurcate unor bărbaţi care ieşeau împleticindu-se din puburile de la colţ de stradă. Era o menajerie a degradării. O lume fără de Dumnezeu.

Billy se uită la mama şi, fără s-o scape din priviri, îşi duse mâna în punga de plastic de la picioare și scoase câteva bucăţele zdrenţuite de hârtie, pe care mi le îndesă în mână. Fuseseră smulse dintr-o revistă porcoasă.

Îmi făcu semn cu ochiul şi se sprijini din nou de zid. Autobuzul îşi făcu apariţia, mama ridică mâna să-l oprească, iar eu am dosit iute pozele.

— Ce faci? întrebă mama.

— Nimic.

— Nu mai pierde vremea și pregăteşte-l pe Andrew.

Am încercat să-l fac pe Hanny să se ridice, ca să putem urca în autobuz, dar nu voia să se mişte. Zâmbea și se uita pe lângă mine la Billy, care deja aţipise din nou.

— Ce e, Hanny?

Se uită la mine, apoi iar la Billy. Atunci am înţeles la ce se zgâia: ce avea Billy acolo nu era un cartof, ci penisul.

Autobuzul s-a oprit şi am urcat. Şoferul se uită în spatele nostru și îl fluieră pe Billy, dar acesta nu se trezi. După încă o încercare, şoferul clătină din cap și apăsă pe butonul care închidea uşa. Ne-am aşezat şi am văzut cum se întunecă partea din faţă a pantalonilor lui Billy. Mama scoase un ţâţâit și ne dezlipi feţele de pe fereastră ca să ne uităm la ea.

— Băgaţi de seamă, spuse ea, în timp ce autobuzul se punea în mişcare. Omul ăla e deja în voi. Sunt de-ajuns câteva alegeri greşite să-l scoateţi la lumină, credeţi-mă.

Îşi puse geanta în poală şi se uită drept înainte. Am strâns tare într-o mână pozele porcoase, pe cealaltă am strecurat-o în haină și m-am apăsat tare cu buricele degetelor pe burtă, încercând să găsesc sâmburele răului care avea nevoie doar de condiţiile prielnice de desfrâu și destrăbălare să încolţească și să se împrăştie ca o buruiană.

Se întâmpla cu atâta uşurinţă. Băutura punea repede stăpânire pe un om şi-l făcea sclavul ei. Așa spunea întotdeauna părintele Wilfred.

Când mama îi povesti mai târziu în seara aceea despre Billy, acesta pur și simplu clătină din cap și oftă.

— La ce să te aştepţi de la un asemenea om, doamnă Smith? De la un om așa de rupt de Dumnezeu.

— Le-am spus băieţilor că ar trebui să fie atenţi, spuse mama.

— Și pe bună dreptate, încuviinţă el, scoţându-şi ochelarii şi uitându-se la mine și la Hanny, în timp ce şi-i lustruia pe mânecă. Ar trebui să-şi pună mintea să cunoască toate otrăvurile pe care le împrăştie Satana.
— Mie îmi pare rău pentru el, spuse doamna Belderboss.
— Și mie, spuse tata.

Părintele Wilfred îşi puse iar ochelarii şi schiţă un zâmbet scurt, superior.
— Atunci nu faceţi decât să-i daţi ceva ce are deja peste măsură. Mila este singurul belşug al beţivului.
— Totuşi, trebuie să fi avut o viaţă cumplit de grea dacă a ajuns într-o asemenea situaţie, spuse doamna Belderboss.
— Nu cred că ştie el ce înseamnă viaţă grea, spuse părintele Wilfred, batjocoritor. Sunt sigur că Reginald v-ar putea spune tot atâtea poveşti ca mine despre adevărata sărăcie, adevărata luptă, nu-i aşa? îşi întrebă el fratele.

Domnul Belderboss încuviinţă din cap.
— Toată lumea a avut zile grele în Whitechapel, spuse el. Fără slujbă. Cu copilaşii morţi de foame.

Doamna Belderboss îşi atinse soţul pe braţ, compătimitoare. Părintele Wilfred se sprijini de speteaza scaunului şi se şterse la gură cu un şerveţel.
— Nu, un om de teapa lui e cel mai mare nesăbuit, spuse el. A renunţat la tot. La toate privilegiile şi şansele. Cred că avea o meserie. Profesor. Ce pierdere groaznică!

*

E ciudat, dar când eram copil, erau lucruri care mi se păreau aşa de clare şi cu un rezultat aşa de inevitabil, încât credeam că am un al şaselea simţ. Darul prorocirii, ca Ilie sau Ezechiel, care prevestiseră seceta și nimicirea cu o precizie tulburătoare.

Îmi amintesc că odată Hanny se legăna peste un iaz din Heath şi că ştiusem, *ştiusem* că frânghia avea să se rupă, lucru care s-a și întâmplat; așa cum am ştiut şi că pisica vagaboandă pe care a adus-o din parc avea să sfârşească chiseliţă pe linia metroului şi că o să scape din mână pe podeaua din bucătărie acvariul cu peştişori de aur pe care îl câştigase la bâlci, imediat ce ajungeam acasă.

Tot la fel am ştiut și după discuţia aceea de la cină că Billy avea să moară în curând. Gândul acesta mi s-a înfiripat în minte ca o certitudine; de parcă deja se petrecuse. Nimeni nu putea trăi aşa prea mult timp. Era nevoie de atâta strădanie să fii aşa de murdar, încât eram sigur că acelaşi Dumnezeu milostiv care a trimis o balenă să-l salveze pe Iona și i-a dat lui Noe pontul despre vreme o să-l scutească şi pe el de chin.

3

Ultima oară am mers în Loney de Pastele acela, după care s-au scurs mai mulţi ani.

După seara în care ne-a explicat la cină cum stă treaba cu Billy Tapper, părintele Wilfred s-a schimbat într-un fel pe care nu şi-l putea explica și nu-l înţelegea nimeni. Toată lumea consideră că era prea bătrân pentru asta — în definitiv, era cale lungă de la Londra și presiunea de a fi păstorul turmei sale timp de o săptămână aşa de intensă de rugăciune şi reflecţie era de-ajuns să epuizeze un om mult mai tânăr ca el. Era obosit. Nimic mai mult.

Dar cum eu aveam straniul talent de a percepe adevărul, ştiam că era mult mai mult de atât. Ceva nu mergea deloc bine.

După ce discuţia despre Billy se potolise şi toată lumea se aşezase în camera de zi, el se dusese pe plajă şi, la întoarcere, era un alt om. Zăpăcit. Ceva îl neliniştea. Se plânsese destul de neconvingător că îl supără stomacul și se dusese să se întindă, încuind uşa cu un gest emfatic. Puţin mai târziu, am auzit zgomote din camera lui și mi-am dat seama că plângea. Nu mai auzisem niciodată un bărbat plângând, cu excepţia unuia dintre dezechilibraţii mintal care veneau să meşterească obiecte în sala parohială o dată la două săptămâni împreună cu mama şi alte doamne. Era un sunet care trăda frică și disperare.

A doua zi de dimineaţă, când se trezise într-un târziu, ciufulit și încă agitat, mormăise ceva despre mare şi ieşise cu aparatul de fotografiat, înainte să apuce cineva să-l întrebe ce se întâmplase. De felul lui nu era aşa de ursuz. Şi nici nu dormea până târziu. Nu se simţea deloc în apele lui.

Îl priviserăm cu toţii cum o porneşte pe alee și hotărâserăm că era mai bine să plecăm cât mai repede, convinşi că, imediat ce se întorcea la Sfântul Iuda, avea să-şi revină degrabă.

Dar când ne-am întors acasă, mânia nu i s-a potolit. În predicile lui, părea mai muncit decât fusese vreodată de veşnicele păcate ale lumii şi orice aluzie referitoare la pelerinaj îi arunca o umbră pe faţă şi-i dădea o stare tulbure de visare. După un timp, nu mai propuse nimeni să mai mergem acolo. Devenise doar un loc pe care îl vizitasem mai demult.

Viaţa merse mai departe şi am uitat de Loney până în 1976, când părintele Wilfred muri pe neaşteptate în anul acela, iar părintele Bernard McGill fu adus dintr-o parohie plină de conflicte din New Cross să se ocupe în locul lui de Sfântul Iuda.

După mesa de inaugurare, la care episcopul îl prezentă enoriaşilor, am băut ceai şi am mâncat prăjituri pe pajiştea prezbiteriului, pentru ca părintele Bernard să se poată întâlni cu enoriaşii săi într-un cadru mai puţin ceremonios.

Imediat se făcu plăcut și părea în largul lui cu toată lumea. Ştia cum să se poarte cu oamenii. Avea un farmec relaxat care îi amuza pe bătrâni şi, inconştient, le făcea pe femei să se gătească.

În timp ce trecea de la un grup la altul, episcopul veni spre mine şi spre mama, în timp ce încerca să mănânce o bucată de chec Dundee pe cât de demn posibil. Îşi scosese veşmintele şi cota, dar păstrase reverenda de culoarea prunei, aşa că ieşea în evidenţă ca un om de seamă printre nuanţele de brun şi gri purtate de mireni.

— Pare de treabă, Sfinţia Voastră, spuse mama.

— Așa este, răspunse episcopul cu accentul lui de Midlothian care, cine ştie de ce, mă ducea mereu cu gândul la muşchiul umed.

Se uită la părintele Bernard, care îl făcea să râdă în hohote pe domnul Belderboss.

— În ultima parohie a făcut adevărate minuni.

— Da? întrebă mama.

— A reuşit de minune să-i încurajeze pe tineri să vină la mesă, spuse episcopul, privindu-mă cu zâmbetul ipocrit al profesorului care caută în egală măsură să pedepsească și să-ţi câştige prietenia şi care, în cele din urmă, nu reuşeşte nici una, nici alta.

— Ah, fiul meu este băiat de altar, Sfinţia Voastră, răspunse mama.

— Da? spuse episcopul. Bravo! Părintele Bernard se descurcă bine și cu adolescenţii, și cu membrii mai vârstnici ai enoriei.

— Dacă vine la recomandarea voastră, Sfinţie, sunt sigură că o să se descurce bine, spuse mama.

— Ah, nu mă îndoiesc, răspunse episcopul, scuturându-şi firimiturile de pe pântece cu dosul mâinii. Va reuşi să vă ducă cu bine la liman, adică să treacă cu bine de promontoriu De fapt, comparaţia cu navigaţia este foarte nimerită, spuse privind în depărtare şi îngăduindu-şi un zâmbet. Vedeţi dumneavoastră, ţin mult ca părintele Bernard să-i ajute pe enoriaşi să evolueze. Nu ştiu ce părere aveţi, dar eu cred că, dacă eşti înconjurat doar de cele familiare, credinţa lâncezeşte.

— Dacă asta credeţi dumneavoastră, Sfinţia Voastră..., spuse mama.

Episcopul se întoarse spre mama şi-i zâmbi din nou în felul acela mulţumit de sine.

— Mi se pare mie sau e posibil ca această idee să întâmpine opoziţie, doamnă...?

— Smith, spuse ea, apoi, văzând că episcopul aştepta răspunsul ei, continuă: Se poate, Sfinţia Voastră, în cazul membrilor mai în vârstă. Nu le plac schimbările.

— Este firesc, doamnă Smith. Este firesc, spuse el. Vă asigur că eu consider numirea unui nou părinte drept un proces natural; o nouă mlădiţă din viţa cea veche, dacă vreţi; un continuum mai degrabă decât o revoluţie. Şi, în orice caz, nu sugeram să vă duceţi până la capătul pământului. Mă gândeam ca părintele Bernard să plece cu un grup la un refugiu de Paşti. Era o tradiţie foarte dragă lui Wilfred după câte ştiu şi întotdeauna am considerat-o și eu utilă. Ar fi un mod plăcut să ni-l amintim, adăugă el. Şi o ocazie de a privi spre viitor. Un continuum, doamnă Smith, după cum spuneam.

Peste zarva din grădină, se înălţă zgomotul unui cuţit care lovea într-un pahar.

— Ah, vă rog să mă scuzaţi, spuse episcopul, tamponându-si buzele să se cureţe de firimituri. Mă cheamă datoria.

Se duse spre masa aşezată lângă tufele de trandafiri, iar reverenda îi flutura împrejurul gleznelor şi i se udă.

După ce plecă, doamna Belderboss apăru lângă mama.

— Ai stat mult de vorbă cu Sfinţia sa, spuse ea și o împunse jucăuş pe mama cu cotul în mână. Despre ce vorbeaţi?

Mama zâmbi.

— Am veşti extraordinare, spuse ea.

*

Câteva săptămâni mai târziu, mama organiză o întâlnire cu cei interesaţi ca să pună lucrurile în mişcare înainte ca episcopul să se răzgândească, cum îi era obiceiul. Propuse să vină toată lumea la noi acasă să discute unde puteau merge, deşi mama se gândea la un singur loc.

În seara pe care o rezervase acestui scop, veniră din ploaia de afară mirosind a umezeală şi a mâncarea de la cină domnul și doamna Belderboss, domnişoara Bunce, femeia care îngrijea de prezbiteriu, şi logodnicul ei, David Hobbs. Îşi atârnară hainele în mica verandă cu ţiglele crăpate și cu mirosul de picioare imposibil de înlăturat şi se strânseră în camera noastră de zi, privind nerăbdători ceasul de pe poliţă, unde erau aranjate cele necesare pentru ceai, nereuşind să stea locului până când avea să sosească părintele Bernard.

În cele din urmă, se auzi soneria și se ridicară cu toţii în picioare când mama deschise uşa. Părintele Bernard stătea în ploaie, cu umerii lăsaţi.

— Intraţi, intraţi, spuse mama.

— Vă mulţumesc, doamnă Smith.

— Vă simţiţi bine, părinte? întrebă ea. Sper că nu v-aţi udat prea tare.

— Nu, nu, doamnă Smith, spuse părintele Bernard, cu picioarele lipăind în pantofi. Îmi place ploaia.

Neştiind dacă este sarcastic, zâmbetul mamei se crispă puţin. Nu era o trăsătură pe care să o fi întâlnit la preoţi. Părintele Wilfred nu fusese niciodată altfel decât teribil de serios.

— E bine pentru flori, cam asta fusese tot ce a putut spune ea.

— Aşa-i, încuviinţă părintele Bernard.

Se uită înapoi la maşină.

— Doamnă Smith, oare vă deranjează dacă îl aduc și pe Monro? Nu-i place să stea singur, iar zgomotul ploii pe acoperiş îl cam tulbură, înţelegeţi?

— Monro? întrebă mama, uitându-se dincolo de el.

— Ca pe Matt.

— Matt?

— Matt Monro[2], spuse părintele Bernard. Singurul meu viciu, doamnă Smith, vă asigur. M-am sfătuit îndelung cu Domnul, dar cred că a renunţat la mine, considerându-mă o cauză pierdută.

— Îmi pare rău, spuse mama. Despre cine vorbiţi?
— De prostuţul ăla care se uită cu jind de la fereastră.
— Câinele dumneavoastră?
— Mda.
— Sigur, spuse mama. Mă gândesc că nu e nicio problemă. Doar n-o să..., mă-nţelegeţi.
— Ah nu, doamnă Smith, e învăţat să stea în casă. O să tragă numai un pui de somn.
— Nu-i nimic, Esther, spuse tata, iar părintele Bernard se duse la maşină și se întoarse cu un labrador negru care strănută pe preşul de la uşă, se cutremură și se întinse în faţa focului, de parcă ar fi locuit dintotdeauna în casa noastră.

Mama îi oferi părintelui Bernard singurul fotoliu de lângă televizor, unul jerpelit, între oliv şi bej, pe care ea încercase să-l înfrumuseţeze cu o husă cu dantelă pe margine, pe care o aşeza cu polobocul lui tata când credea că nu vede nimeni.

Acesta îi mulţumi, îsi sterse fruntea cu o batistă și se aşeză. Numai când se aşează el îi urmară și ceilalţi exemplul. Mama plesni din degete şi-mi aruncă o privire care echivala cu un şut în fund. Cum se întâmpla la toate evenimentele sociale de acasă, era treaba mea să aduc primul rând de ceai şi biscuiţi, aşa că m-am aşezat în genunchi lângă măsuţă și i-am turnat părintelui Bernard o ceaşcă, apoi am pus-o pe televizorul care fusese acoperit cu o cârpă scrobită — cum se întâmpla cu toate crucifixele și statuile de la biserică în postul Paştelui.

— Mulţumesc, Tonto, spuse părintele Bernard zâmbindu-mi conspirativ.

Era porecla pe care mi-o dăduse când sosise la Sfântul Iuda. El era Călăreţul singuratic şi eu, Tonto. Era o copilărie, ştiu, dar cred că-mi plăcea ideea că noi doi luptam umăr la umăr, ca amicii din poveştile din *Commando.* Deşi nu ştiam exact cu ce ne luptam. Poate cu diavolul. Cu păgânii. Cu cei lacomi. Cu fiii risipitori. Soiul de oameni pe care părintele Wilfred ne învăţase să-i dispreţuim.

Ascultând cum geme fotoliul sub greutatea lui în timp ce încerca să se facă comod, m-a uimit din nou ce trupeş era părintele Bernard. Fiu de ţăran din Antrim, nu avea mai mult de treizeci de ani, deşi, după anii de trudă, părea între două vârste. Avea o faţă masivă, dolofană, cu un nas turtit și un colăcel de carne ce i se revărsa peste guler la spate. Avea părul întotdeauna frumos pieptănat şi dat cu briantină pe spate, formând parcă o cască de fier. Dar mâinile erau cele care păreau nelalocul lor în preajma potirului şi chivotului. Erau mari, roşii și bătătorite din adolescenta în care construise zidărie uscată și ţintuise boi la pământ ca să le cresteze urechile. Dacă nu ar fi avut gulerul preoţesc şi vocea moale ca lâna, putea trece cu uşurinţă drept un uşier sau un jefuitor de bănci.

Dar, după cum am spus, toată lumea de la Sfântul Iuda îl plăcu imediat. Era genul acela de om: simplu, onest, agreabil. Masculin cu bărbaţii, patern cu femei de două ori mai în vârstă decât el. Dar îmi dădeam seama că mama încă nu-şi făcuse o părere despre el. Îl

respecta pentru că era preot, desigur, dar numai pentru că, în mai mică sau mai mare măsură, era înlocuitorul părintelui Wilfred. Când făcea o greşeală, mama îi zâmbea dulce şi-l atingea uşor pe mână.

— Părintele Wilfred spunea de obicei Crezul în latină, părinte, dar nu contează, zise ea după prima mesă pe care o ţinu singur la Sfântul Iuda. Şi: „în mod normal, părintele Wilfred ar fi spus el rugăciunea de mulţumire" când el îmi oferi mie ocazia aceasta la un prânz într-o duminică, pe care mama părea că îl organizase anume să-l verifice pe el la asemenea amănunte.

Noi, băieţii de altar, îl consideram simpatic pe părintele Bernard — ne dădea tuturor porecle şi ne invita în prezbiteriu după mesă. Firește, părintele Wilfred nu ne invitase niciodată acolo şi chiar şi pentru majoritatea adulţilor din parohie, acesta era un loc plin de mister, aproape la fel de sfânt ca tabernacului. Dar părintelui Bernard părea să-i placă compania noastră şi, odată ce argintăria era curăţată și pusă la locul ei şi veşmintele noastre atârnate în dulap, ne ducea la el acasă, ne aşeza la masă, ne oferea un ceai şi biscuiţi şi ne împărtăşeam poveşti şi glume acompaniaţi de Matt Monro. De fapt, eu nu. Ei îi lăsam pe ceilalţi băieţi. Eu preferam să ascult. Sau cel puţin să mă prefac că ascult, să-mi plimb privirea prin cameră şi să încerc să-mi imaginez viaţa părintelui Bernard, ce făcea când nu era nimeni prin preajmă, când nimeni nu se aştepta de la el să fie preot. Nu ştiam dacă preoţii puteau să-şi ia vreodată liber. În fond, tata nu-şi petrecea timpul liber verificând mortarul de pe coşul sobei şi nici nu instala un teodolit în curtea din spate, aşa că părea nedrept ca preotul să trebuiască să fie sfânt tot timpul. Dar poate că nu mergea aşa. Poate că preoţii erau ca peştii. Scufundare pe viaţă.

*

Acum că părintele Bernard fusese servit, toţi ceilalţi îşi puteau bea și ei ceaiul. Am turnat o ceaşcă pentru fiecare persoană — terminând un ceainic și începându-l pe celălalt — până a mai rămas o cană. Cana lui Hanny. Cea cu un autobuz londonez pe o parte. Întotdeauna primea și el o ceaşcă, chiar și când era plecat la Pinelands.

— Ce face Andrew? întrebă părintele Bernard în timp ce se uita la mine.

— Bine, părinte, spuse mama.

Părintele Bernard aprobă din cap și zâmbi, reacţie la ceea ce spunea ea de fapt, dincolo de cuvinte.

— Se întoarce de Paşte, nu-i aşa? întrebă părintele Bernard.

— Da, spuse mama.

— Sunt sigur că vă veţi bucura să-l aveţi acasă.

— Da, spuse mama. Foarte mult.

Urmă o pauză stânjenitoare. Părintele Bernard înţelese că păşise într-o zonă intimă și schimbă subiectul ridicând ceaşca.

— Minunat ceai, doamnă Smith, spuse el, iar mama zâmbi.

Nu că mama n-ar fi vrut să-l aibă pe Hanny acasă — îl iubea cu o patimă care făcea ca uneori eu și tata să părem doar nişte cunoştinţe — dar îi amintea de încercarea pe care încă nu o

depăşise. Şi deşi se desfăta cu fiecare mic progres pe care părea că îl face Hanny — că ştia, poate, de exemplu, să-şi scrie iniţiala numelui sau să se lege la şireturi — erau progrese aşa de mici, încât o îndurera când se gândea la drumul lung ce-l aştepta.

— Va fi un drum lung, îi spusese odată părintele Wilfred. Va fi plin de dezamăgiri şi obstacole. Dar ar trebui să vă bucuraţi că Dumnezeu v-a ales pe dumneavoastră să-l străbateţi, că vi l-a trimis pe Andrew ca pe o încercare și deopotrivă ca pe o călăuză a sufletului. Vă va aminti de propria muţenie înaintea lui Dumnezeu. Şi când în sfârşit va putea vorbi, veţi vorbi şi dumneavoastră și îi veţi cere Domnului ce doriţi. Nu toată lumea are o asemenea sansă, doamnă Smith. Nu uitati.

Ceaşca de ceai pe care i-am turnat-o lui Hanny, s-a răcit și a format o pojghiţă încreţită din lapte, era dovada că mama nu uitase. În mod straniu, era un fel de rugăciune.

— Bun, spuse părintele Bernard, lăsându-şi jos ceaşca pe jumătate goală şi refuzând când mama se oferi să i-o umple din nou. Are cineva vreo sugestie în legătură cu excursia de Paşti?

— Păi, spuse domnişoara Bunce repede, privindu-l pe David care o încurajă aprobând din cap. Ar fi un loc care se numeşte Glasfynydd.

— Unde? spuse mama, adresându-le celorlalţi o privire sceptică la care domnul și doamna Belderboss răspunseră cu un zâmbet larg. Nici ei nu auziseră niciodată de locul acela. Domnişoara Bunce încerca doar să fie mai altfel.

Era tânără. Nu era vina ei.

— Glasfynydd. E un adăpost la poalele munţilor Brecon Beacons, spuse ea. E un loc foarte frumos. Am fost acolo de mai multe ori. E o biserică în aer liber din lemn. Toată lumea stă pe butuci.

Nu răspunse nimeni în afară de David, care comentă: „Pare frumos”, apoi sorbi din ceai.

— Bine, spuse părintele Bernard după o clipă. Asta ar fi o idee. Mai sunt și altele?

— E evident, spuse mama. Ar trebui să mergem iar la Moorings și să vizităm altarul. Şi, încurajată de murmurele entuziasmate ale domnului şi doamnei Belderboss, care îşi aminteau locul, adăugă: Știm cum să ajungem acolo, unde sunt toate locurile importante și e liniște. Putem să mergem în Săptămâna Mare, îl ducem pe Andrew la altar, stăm până la rogaţiuni şi asistăm la ocolirea parohiei[3] ca pe vremuri. Va fi foarte frumos. Am fi iar împreună, ca pe vremuri.

— *Eu* nu am fost niciodată acolo, spuse domnişoara Bunce. Și nici David.

— Știi ce vreau să spun, răspunse mama.

Părintele Bernard îşi plimbă privirea prin cameră.

— Mai sunt și alte sugestii? întrebă el şi, în timp ce aştepta un răspuns, luă un biscuit cu cremă şi muşcă jumătate.

Nimeni nu spuse nimic.

— În acest caz, zise el. Cred că ar trebui să procedăm democratic. Cine vrea să meargă în sudul Ţării Galilor...?

Domnişoara Bunce şi logodnicul ei ridicară mâna.

— Și cine vrea să meargă la Moorings...?

Toţi ceilalţi răspunseră cu mult mai multă vigoare.

— Atunci am hotărât, spuse părintele Bernard. Mergem la Moorings.

— Dar dumneavoastră nu aţi votat, părinte, spuse domnişoara Bunce.

Părintele Bernard zâmbi.

— Mi-am luat dreptul de a mă abţine de data aceasta, domnişoară Bunce. Merg cu plăcere oriunde mă duceţi.

Zâmbi din nou şi mâncă restul biscuitului.

Domnişoara Bunce păru dezamăgită şi-i aruncă priviri lui David, mizând pe compasiunea lui. Dar acesta ridică din umeri şi se duse la masă să-şi mai ia o ceaşcă de ceai, pe care mama i-o turnă cu un gest bombastic, căci o încânta perspectiva întoarcerii la Loney.

Domnul şi doamna Belderboss îi descriau deja în detaliu locul părintelui Bernard, care dădu din cap şi-şi mai luă un biscuit de pe farfurie.

— Şi altarul, părinte, spuse doamna Belderboss. E o frumuseţe, nu-i aşa, Reg?

— Ah, da încuviinţă domnul Belderboss. Un adevărat paradis.

— Sunt așa de multe flori, interveni din nou doamna Belderboss.

— Iar apa e atât de curată, continuă domnul Belderboss. Nu-i asa, Esther?

— Ca lacrima, îl aprobă mama, în timp ce trecea pe lângă canapea.

Îi zâmbi părintelui Bernard și se duse să-i ofere domnişoarei Bunce un biscuit, pe care ea îl luă cu un „*mulţumesc*” tăios ca un cuţit. Mama dădu din cap şi trecu mai departe. Ştia că în Moorings putea s-o bată cu uşurinţă pe ea şi Glasfynydd-ul ei, pentru că era pe teren propriu.

Crescuse pe coasta de nord-vest, la o aruncătură de băţ de Loney și locul acesta încă i se mai insinua în accent, deşi plecase de mult de acolo şi locuia la Londra de mai bine de douăzeci de ani. Încă spunea vrăbete la vrabie, graure în loc de graur şi, când eram mici, ne cânta cântecele pe care nu le mai auzise nimeni care nu era din satul ei.

Ne obliga să mâncăm tocană și salată cu burtă, și tânjea după tartele cu colastră pe care le mâncase ea în copilărie; o născocire care ţi se depunea pe artere, obţinută din primul lapte pe care îl dădea vaca după ce făta.

Se părea că în locul ei de baştină, aproape la fiecare două zile era sărbătoarea câte unui sfânt. Şi deşi abia dacă se mai ţinea vreuna, chiar și de către cei mai înfocaţi enoriaşi de la Sfântul Iuda, mama şi-o amintea pe fiecare și toate ritualurile care o însoţeau, pe care ţinea morţiș să le serbeze acasă.

De Sfântul Ion, o cruce de fier era trecută de trei ori prin flacăra unei lumânări, ca simbol al ocrotirii divine de care avusese parte Ion când intrase în casa cuprinsă de flăcări să-i salveze pe leproşii şi pe infirmii care stăteau acolo.

În octombrie, de sărbătoarea Sfântului Francisc din Assisi, mergeam în parc, strângeam frunze și crenguţe tomnatice și făceam cruciuliţe din ele pentru altarul din Sfântul Iuda.

Iar în prima duminică din mai mergeam în grădină înainte de mesă şi ne spălam pe faţă cu rouă, obicei respectat în satul mamei de când lumea și pământul.

Loney avea ceva deosebit. Pentru mama, altarul Sfintei Ana era al doilea ca importanţă după Lourdes; distanţa de trei kilometri peste câmpuri de la Moorings reprezenta pentru ea El Camino de Santiago. Era convinsă că numai acolo avea Hanny vreo şansă să se vindece.

4

Hanny veni acasă de la Pinelands la începutul vacanței de Paște, debordând de entuziasm.

Chiar de dinainte să oprească tata motorul maşinii, el o zbughise pe alee ca să-mi arate noul ceas pe care i-l dăduse mama. Îl văzusem în vitrina magazinului în care lucra ea. Un obiect greu, auriu, cu o imagine a Golgotei pe faţă şi cu o inscripţie din Evanghelia după Matei pe spate: *Drept aceea, privegheaţi, că nu ştiţi ziua, nici ceasul.*

— Frumos, Hanny, am zis şi i l-am dat înapoi.

Mi-l smulse şi şi-l strecură pe încheietură, după care îmi dădu desene și picturi pe care le făcuse vreme de un trimestru. Erau toate pentru mine. Așa era întotdeauna. Niciodată pentru mama sau tata.

— E foarte bucuros că e acasă, nu-i aşa, Andrew? întrebă mama, în timp ce-i ţinea uşa deschisă tatei ca să împingă valiza lui Hanny pe verandă.

Îi aranjă părul lui Hanny cu degetele şi-l cuprinse pe după umeri.

— I-am spus că ne întoarcem la Moorings, zise ea. Deja aşteaptă cu nerăbdare. Tu nu?

Dar pe Hanny îl interesa mai tare să mă măsoare pe mine. Îmi puse palma pe cap şi-şi duse mâna spre mărul lui Adam. Continuase să crească.

Mulţumit că încă era cel mai mare dintre noi doi, urcă scările zgomotos ca de obicei, iar balustrada scârţâia în timp ce el urca anevoie de pe o treaptă pe alta.

M-am dus la bucătărie să-i fac un ceai în cana lui cu autobuzul londonez şi, când m-am dus în camera lui, încă avea pe el vechiul impermeabil al tatei de care prinsese drag cu mulţi ani în urmă şi pe care ţinea morţiş să-l poarte indiferent de vreme. Stătea lângă fereastră cu spatele la mine și se uita la casele de pe partea cealaltă a străzii și la maşinile care treceau.

— Toate bune, Hanny?

Nu se mişcă.

— Dă-mi haina, am spus. Ţi-o pun eu la locul ei în cuier.

Se întoarse și se uită la mine.

— Haina, Hanny, am spus, scuturându-l de mânecă.

Se uită la mine în timp ce-i descheiam eu nasturii şi i-o atârnam de cuiul de pe interiorul uşii. Cântărea o tonă de la toate lucrurile pe care le ţinea în buzunare să comunice cu mine. Un dinte de iepure însemna că-i e foame. Un borcan cu cuie însemna că îl încearcă iar durerea de cap. Îşi cerea iertare cu un dinozaur de plastic și îşi punea o mască de cauciuc cu o gorilă când îi era frică. Uneori combina aceste obiecte şi, deşi mama şi tata se prefăceau că ştiu ce înseamnă toate astea, numai eu îl înţelegeam cu adevărat. Noi aveam lumea noastră, iar mama şi tata o aveau pe a lor. Nu era vina lor. Şi nici a noastră. Așa stăteau lucrurile. Și încă stau asa.

Suntem mai apropiaţi decât îşi pot închipui oamenii. Nimeni, nici măcar doctorul Baxter, nu înţelege cu adevărat.

Hanny lovi patul cu palma şi m-am aşezat, în timp ce umbla prin picturile care înfăţişau animale, flori şi case. Profesorii lui. Ceilalţi elevi.

Dar ultima pictură era diferită. Înfăţişa doi omuleţi din beţigaşe pe o plajă plină cu stele de mare şi scoici. Marea din spatele lor era un zid albastru-aprins, care se ridica precum un tsunami. În stânga erau munţi galbeni, iar în vârf era un petic de iarbă verde, precum creasta unui mohican.

— Asta e Loney, nu? am întrebat, surprins că-şi mai amintea. Nu mai fuseserăm acolo de ani de zile, iar Hanny rareori desena ceva ce nu avea în faţa ochilor.

Atinse apa, apoi duse degetul spre colinele precum cocoaşa unei cămile, deasupra cărora plutea un stol mare de păsări. Hanny era înnebunit după păsări. Îl învăţasem totul despre ele. Cum îţi dădeai seama dacă un pescăruş era în prima, a doua sau a treia iarnă judecând după petele de pe pene și diferenţa dintre ţipătul vulturilor, chirei și păsărilor cântătoare. Cum puteai sta pe malul apei, complet nemişcat, și fugacii zburau în jurul tău în stol așa de aproape, încât le simţeai pe piele adierea aripilor.

Imitam ţipetele corlelor, fluierarilor cu picioare roşii şi ale pescăruşilor argintii, stăteam întinşi pe spate şi ne uitam la gâştele de pe cer care zburau în V, şi ne întrebam cum ar fi să străpungi aerul la un kilometru distanţă de pământ cu un cioc tare ca osul.

Hanny zâmbi şi lovi figurile din desen.

— Ăsta eşti tu, am spus. Ăsta e Hanny.

Hanny dădu din cap și se atinse pe piept.

— Ăsta sunt eu? am întrebat, arătând spre figura mai mică dintre cele două, iar Hanny mă prinse de umăr. Mă bucur că eşti acasă, am spus și vorbeam serios.

Pinelands nu-i făcea prea bine. Cei de acolo nu-l înţelegeau. Ei nu ţineau la el ca mine. Ei nu-l întrebau niciodată de ce avea nevoie. Era doar băiatul ăla mare din sala cu televizor cu vopselele şi creioanele lui colorate.

Mă strânse la piept și mă mângâie pe cap. Devenea mai puternic. De fiecare dată când îl vedeam, era altfel. Aspectul bucălat de copil, pe care îl avea de Crăciun pe faţă, acum dispăruse și nu mai era nevoie să-şi deseneze mustaţă cu o bucată de plută arsă cum făceam când eram mici. Părea de necrezut, dar Hanny devenea adult.

Cred că sesiza și el ciudăţenia întregii situaţii, chiar și numai puţin. Așa cum poate simţi că o cameră s-a schimbat niţel, dar nu-ţi dai seama în ce fel. Oare lipsea un tablou, de exemplu, sau o carte fusese aşezată pe un alt raft?

Uneori îl surprindeam privindu-şi lungile braţe întinse, cuibul de fire negre de păr de pe piept, bicepşii tari şi ovali, de parcă nu pricepea prea bine ce căuta el în trupul acestui bărbat.

*

Ca întotdeauna, am plecat spre Moorings la prima geană de lumină marţi, în Săptămâna Mare.

Odată ce se strânse toată lumea la Sfântul Iuda şi-şi puseră cu toţii genţile în microbuz, părintele Bernard se duse să se aşeze pe scaunul şoferului. Dar înainte să apuce să pornească motorul, mama îl atinse pe braţ.

— Părintele Wilfred spunea de obicei o rugăciune împreună cu noi înainte să plecăm, zise ea.

— Sigur, spuse părintele Bernard, se aşeză şi începu să-şi facă semnul crucii.

— De regulă mergeam mai încolo, părinte, spuse mama. Și ne rugam lângă Fecioară.

— Ah, bine, spuse părintele Bernard. Desigur.

Ne-am strâns la poalele alpinariului pe care stătea Fecioara şi am plecat capetele, în timp ce părintele Bernard improviză o rugăciune de mijlocire, cerându-i să avem o călătorie liniştită și un pelerinaj reuşit. După „amin”, am mers pe rând la balustradă, ne-am aplecat şi i-am sărutat picioarele Fecioarei Maria.

Părintele Bernard îi făcu loc doamnei Belderboss, care se lăsă uşor în genunchi şi îl puse pe domnul Belderboss să o ţină de umeri în timp ce se apleca. Odată ce sărută degetele de la picioarele Măicuţei Sfinte, închise ochii şi începu să rostească o rugăciune, care dură atât de mult, încât părintele Bernard începu să se uite la ceas.

Eu trebuia să fiu ultimul, dar părintele Bernard spuse:

— Lasă, Tonto. Altfel stăm toată ziua pe North Circular. Ridică privirea spre Fecioara Maria cu aerul ei absent și îndurerat. Sunt sigur că nu se supără.

— Dacă ziceţi dumneavoastră, părinte.

— Eu aşa zic, spuse el și porni cu pas sprinten înapoi spre microbuz, stârnindu-le tuturor hohote cu o glumă pe care n-am înţeles-o, în timp ce urca scările spre locul şoferului.

Nu-i mai văzusem așa de veseli de luni de zile.

Ştiam ce le trecea prin cap. Că de data aceasta va fi altfel. Că Hanny se va vindeca. Că li se pregătea o victorie minunată.

*

Am ieşit din Londra și am pornit spre nord prin East Midlands, Yorkshire și Lancashire. Eu am stat în spate, cu Monro vârât sub scaunul meu, și am dormit cu întreruperi, pe când pe afară se perindau o duzină de ţinuturi. Din când în când mă trezeam și aveam sentimentul că reluăm unele porţiuni de drum. Dar Anglia e cam la fel peste tot, mă gândesc eu. Ferme vechi, locuinţe noi, fleşele bisericilor, turnuri de răcire, sisteme de canalizare, căi ferate, poduri, canale și oraşe toate la indigo, cu excepţia câtorva mici diferenţe arhitectonice și în tipul de piatră folosită.

Lumina soarelui, care, când am plecat, începuse să se târască peste suburbiile londoneze, dispărea cu cât ne îndreptam mai spre nord, revenind doar o clipă pe povârnişul unui deal îngălbenit, aflat

la câţiva kilometri distanţă, sau luminând un bazin din depărtare preţ de câteva secunde cu o strălucire ca de magneziu.

Temperatura scăzu, iar norii se întunecară. Din drum ieşeau aburi în ploaia torenţială. Petice de ceaţă pluteau peste lacurile și pădurile reci. Terenul mlăştinos căpătase culoarea mucegaiului, iar pâraiele răbufneau în josul pantelor de culoarea turbei, de la distanţă părând albe şi solide, precum vinele de cuarţ.

Nu pomenise nimeni nimic de asta — nădăjduind probabil că avea să treacă de la sine —, dar de câţiva kilometri, microbuzul scotea un zgomot groaznic, de parcă ceva se desprinsese în motor. Ori de câte ori părintele Bernard schimba viteza, se auzeau un tremur şi un scrâşnet puternic. În cele din urmă microbuzul refuză categoric să mai schimbe vitezele, iar părintele trase pe marginea drumului.

— Ce e, părinte? întrebă domnul Belderboss.

— Cred că e ambreiajul, răspunse părintele Bernard.

— Ah, probabil e de la umezeală, aici sus intră în te miri ce, spuse domnul Belderboss şi se sprijini de spetează încântat de aprecierea lui.

— Puteţi să-l reparaţi, părinte? interveni doamna Belderboss.

— Așa sper, doamnă Belderboss, răspunse părintele Bernard. Am sentimentul că prin părţile astea trebuie să te bizui pe ingeniozitatea proprie.

Zâmbi şi coborî din maşină. Avea dreptate, desigur. Cât vedeai cu ochii, nu erau decât câmpuri pustii şi noroioase, pe care păsările marine erau scuturate ca nişte zdrenţe.

Ploaia lovea în parbriz și curgea în vălurele, în timp ce părintele Bernard deschise capota și o propti să nu cadă.

— Du-te și ajută-l, îi spuse mama tatei.

— Mă pricep eu la maşini? răspunse el, ridicând ochii din harta pe care o studia.

— Chiar și aşa, poţi să-i dai o mână de ajutor.

— El se pricepe, Esther. Ştii cum e vorba, copilul cu mai multe moaşe...

— Sper să reuşească s-o pornească iar, spuse mama, privind pe fereastră. O să se facă și mai frig.

— Sunt sigur că nu păţim nimic, spuse tata.

— Eu mă gândeam la domnul şi doamna Belderboss, răspunse mama.

— Ah, nu vă faceţi griji din pricina noastră, spuse domnul Belderboss. Am avut parte de frig în viaţa noastră, nu-i aşa, Mary?

— Cam asa.

Începură să-i dea înainte cu războiul şi, cum mai auzisem toate astea, m-am întors spre Hanny, care mă trăgea de mânecă de cinci minute, disperat să împărtăşească cu mine al său View Master.

Hanny zâmbi larg şi-mi întinse binoclul pe care îl avusese lipit de faţă mare parte din călătorie, trecând prin diferitele filme pe care le scotea din ghiozdanul de şcoală. Se uitase la *Munţii lumii,* până să oprim la Kettering să facem o pauză de toaletă, apoi *Cele mai*

ciudate ființe ale oceanului și *Explorarea spațiului,* până când mama îl convinse în sfârșit să pună *Scene din Vechiul Testament,* pe care acum mă îndemna să-l văd din nou. Eva, cu părțile intime acoperite discret cu frunze, cuțitul lui Avraam pe inima lui Isaac, conducătorii de care ai faraonului prăbușindu-se în Marea Roșie.

Când am terminat, am observat că avea mâinile vârâte între picioare.

— Te trece? l-am întrebat.

Hanny se legănă înainte și înapoi, lovind cu marginea bocancului de ușă.

— Hai, atunci.

În timp ce părintele Bernard meșterea la motor, am ieșit cu el și am mers pe potecă până puțin mai departe, să nu-l vadă nimeni. Se duse spre un perete din piatră și își desfăcu fermoarul la blugi cât eu așteptam în ploaie și ascultam cum picăturile loveau în gluga gecii pe care insistase mama să o iau.

M-am uitat înapoi la microbuz și mi s-a părut că aud glasuri ridicate. Mama. Tata. Se străduiseră pe cât posibil să-și păstreze veselia pe care o simțeau când plecaserăm de la Sfântul Iuda, dar fusese greu să nu se lase copleșiți de deznădejde, odată ce ploaia începuse să biciuiască șoselele și totul să fie întunecat de ceață.

Un vânt puternic bătea dinspre câmpuri, aducând miros de apă sărată și putregai, greu ca izul de ceapă. Se părea că toate pelerinajele noastre de până atunci erau cuprinse în acel miros și am simțit cum îmi creștea un ghem în stomac. Veneam aici de când mă știam, totuși niciodată nu mă simțisem pe deplin în largul meu. Semăna cu casa bunicului. Mohorâtă, neînsuflețită, ușor amenințătoare. Nu era locul în care să vrei să rămâi prea mult. Întotdeauna mă bucuram să-l las în urmă odată cu încheierea pelerinajului de Paști, iar când nu mai merseserăm deloc acolo, răsuflasem ușurat în sinea mea.

Ceilalți își păstrau buna dispoziție intonând imnuri și rostind rugăciuni, dar din când în când ai fi zis că, poate fără știrea lor, alungau răul mai degrabă decât să-l cheme pe Dumnezeu înăuntru.

Hanny termină și-mi făcu semn să mă duc lângă el.

— Ce e? am întrebat.

Arătă spre gardul din fața lui. Un iepure fusese împușcat și jupuit de blană, care îi fusese întinsă pe sârma ghimpată, împreună cu încă vreo zece șobolani. Trofee și semne de avertisment, asta presupun că erau cu toții.

— Lasă-l, Hanny, am spus. Nu-l atinge.

Se uită la mine implorator.

— Nu-l mai putem salva, am spus.

Se duse să-l mângâie, dar își retrase mâna când am clătinat din cap. Iepurele se holba la noi cu un ochi căprui, sticlos.

Ne pregăteam să traversăm șoseaua înapoi spre microbuz, când am auzit o mașină apropiindu-se. L-am apucat pe Hanny de mânecă și l-am ținut strâns, în timp ce un Daimler care părea scump trecu pe lângă noi, împroșcând apă în șanțurile de o parte și de alta a

drumului. În spate, dormea o fată cu faţa lipită de fereastră. Şoferul încetini la colțul în care stăteam noi și întoarse scurt capul să se uite la mine, după care trecu cotul şi dispăru. Nu mai văzusem niciodată o asemenea maşină aici. Prin Loney abia dacă era trafic. Majoritatea erau camioane cu fân și utilaje ţărăneşti, și nici ele întotdeauna motorizate.

Când Hanny și cu mine ne-am întors la microbuz, părintele Bernard încă avea mâinile adânc vârâte printre conducte și cabluri.

— Ce are, părinte? am întrebat.

— Nu ştiu, Tonto, spuse el şi-şi şterse ploaia din ochi cu mâneca. Se poate să fie volantul, dar ar trebui să demontez tot să fiu sigur.

Închise capota cam fără tragere de inimă şi urcă în urma mea în maşină.

— Vreo speranţă? întrebă domnul Belderboss.

— Până acum, nu, răspunse părintele Bernard, dându-şi pe spate părul îmbibat cu apă. Să fiu sincer, cred că trebuie dus la un service.

— Nu se poate, făcu doamna Belderboss. Hai c-am început bine.

— Cel puţin am ajuns până aici, spuse tata.

— Așa e, ce-i drept, spuse părintele Bernard.

Monro scheuna. Părintele Bernard îl făcu să tacă, iar acesta se reduse la un ghem neliniştit cu ochi albi.

— Cred că cel mai bine, spuse el, ar fi să merg până în sat și să văd dacă ne poate ajuta cineva.

— Pe vremea asta, părinte? spuse doamna Belderboss. O să răciţi cobză.

— Să fiu sincer, cred că plimbarea o să-mi facă bine, doamnă Belderboss, spuse el. Nu-mi prieşte să stau jos aşa de mult timp.

— E drum lung, părinte, interveni domnul Belderboss. Trebuie să fie vreo patru-cinci kilometri.

Părintele Bernard zâmbi, semn că nu era prea grav, și începu să-şi răsucească fularul în jurul gâtului.

— Te duci şi tu, nu? îmi spuse mama.

— Ah, nu vă faceţi griji, doamnă Smith, spuse părintele Bernard. Nu are rost să ne udăm amândoi.

— Nu e nicio problemă, nu-i aşa? spuse mama şi mă înghionti cu cotul.

— Nu, am zis eu.

Vântul dădea năvală primprejurul microbuzului. Monro începu din nou să scheaune, iar părintele Bernard se aplecă şi-l mângâie pe gât să-l liniştească.

— Ce-i cu el, părinte? întrebă domnul Belderboss.

— Nu ştiu, spuse părintele Bernard. Poate e de la maşina care a trecut.

— Se poate să aveţi dreptate, spuse domnul Belderboss. Avea ceva viteză. Am crezut că n-o să încetinească în curbă.

— Dar fata era drăguță, nu-i aşa? spuse doamna Belderboss.

— Ce fată? întrebă domnul Belderboss încruntat.

— Fata din spate.

— Eu n-am văzut nicio fată.

— Atunci ai pierdut, Reg.
— Fii serioasă, Mary, spuse el. Tu ştii că doar pentru tine am ochi.

Doamna Belderboss se aplecă spre domnişoara Bunce.

— Profită cât mai poţi de sinceritatea lui David, spuse ea, dar domnişoara Bunce se uită dincolo de ea la Monro, care se târâse iar sub scaunul meu și tremura.
— Haide, bătrâne, spuse părintele Bernard. Mă faci de râs. Ce-ai păţit?

*

Trei bărbaţi traversau câmpul spre noi. Purtau nişte haine impermeabile verzi mizerabile și cizme de cauciuc. Niciunul dintre ei nu avea pălărie sau umbrelă. Erau localnici, fie învăţaţi cu vremea asta, fie ştiau că avea să se schimbe peste câteva clipe.

Unul dintre ei avea o puşcă pe braţ. Un altul, un terier alb în lesă. Unul din aceia cu o faţă lungă și cu ochii depărtaţi. Un câine din desenele unui copil. Al treilea bărbat era mai bătrân decât ceilalţi doi şi mergea cu câţiva metri mai în urmă, tuşind în pumni. Se opriră și se uitară la noi câteva clipe, după care porniră mai departe spre şosea.
— Să le cerem ajutorul, părinte? întrebă domnul Belderboss.
— Eu aş prefera să nu, spuse domnişoara Bunce privindu-l pe David, care o linişti luând-o de mână.
— Dacă nu, stăm aici tot restul săptămânii, spuse mama.

Părintele Bernard ieşi şi se uită în lungul şoselei, apoi o traversă. Bărbaţii trecură peste pârleaz și aşteptară când părintele Bernard îi strigă. Cel mai înalt dintre ei, care era chel şi avea constituţia unui bivol Charolais, îşi puse puşca la încheietura braţului şi-l privi pe părintele Bernard, în timp ce el le explica povestea cu ambreiajul. Cel cu câinele îi ţinu botul bine închis și-și mută atentia între vorbele părintelui Bernard şi străinii din microbuz. Braţul stâng părea să-i atârne mai moale, iar în mâna aceea avea o mănuşă neagră cu un deget, legată la încheietură cu o sforicică. Bărbatul mai vârstnic tuşi iar și se aşeză pe o bucată spartă de zid. Avea o paloare ciudată. Culoarea nicotinei şi a narciselor uscate. Culoarea pe care o căpătase bunicul când îl lăsase ficatul.
— Doamne, exclamă doamna Belderboss. Nu arată bine deloc, nu-i aşa, Reg?
— Toxoplasmoză, cel mai probabil, spuse domnul Belderboss.
— Toxo... ce?
— O iau de la pisici, spuse el. E foarte des întâlnită la fermieri. Pisicile lor iau te miri ce.
— Ce tot spui?
— Am citit în ziar, spuse el. Uită-te la mâinile lor. Nu și le spală ca lumea. E de ajuns să înghită un pic de excremente de pisică și s-au aranjat. Am dreptate, nu-i aşa?
— Probabil, spuse tata.

Doamna Belderboss clătină din cap.

— Ascultaţi la mine, e toxoplasmoză, spuse domnul Belderboss. Uitati-vă la el. Bietul om.

Afară, părintele Bernard îl bătu pe umăr pe bărbatul ca un bivol şi-l conduse la microbuz. Omul-bivol îi dădu puşca prietenului său cu câinele şi se aplecă deasupra motorului când părintele Bernard deschise capota.

Îi auzeam vorbind, sau mai degrabă părintele Bernard vorbea, iar bărbatul celălalt asculta, sau scotea câte un „mda" ocazional. După câteva clipe, bărbatul cu câinele se apropie şi-şi dădu şi el cu părerea, iar în cele din urmă părintele Bernard lăsă capota și se aşeză iar pe locul şoferului.

— Se poate ca domnul Parkinson să ne fi scos la liman, spuse el, răspunzând la gestul omului-bivol care îl îndemna să pornească motorul.

— Ce domn? întrebă domnişoara Bunce.

— Parkinson, spuse părintele Bernard. Iar cel cu câinele se numeşte Collier.

— De unde stiti? întrebă domnişoara Bunce.

— L-am întrebat, răspunse el. E un obicei pe care l-am dobândit în Ardoyne. Dacă îl întrebi pe om cum îl cheamă şi-i strângi mâna, cel mai adesea o să te ajute, indiferent cine ar fi.

— Credeam că veniţi din New Cross, spuse tata.

— Aşa-i, dar doi ani am fost în Ardoyne după ce am terminat seminarul.

— Nu ne-a spus nimeni povestea asta, interveni mama.

— Vedeţi dumneavoastră, doamnă Smith, sunt mai mult decât par la prima vedere.

Microbuzul intră uşor în viteză, iar părintele Bernard ridică degetul mare, gest la care Parkinson răspunse cu o înclinare uşoară din cap. Am pornit lent înainte, roţile patinară o clipă în mocirla de pe marginea drumului şi ne-am îndreptat spre Moorings.

Bărbaţii stătură și ne priviră până la capătul aleii, timp în care câinele trăgea de lesă, disperat să sfârtece ceva.

*

După un timp, au început să apară cunoscute — un pub cu un nume neobişnuit, un monument pe un deal foarte verde, o coroană de pietre înălţate pe un câmp. Mai rămânea ca drumul să pătrundă printr-un desiş de stejari cu crengile atârnate, iar apoi litoralul din Loney avea să ne apară brusc în stânga.

Îmi amintesc cum ochii îmi ţâşneau instinctiv în zare, cum faptul că priveam deodată imensa întindere de cenuşiu uniform părea să-mi dea acelaşi sentiment ca atunci când priveam din clopotniţa din Sfântul Iuda sau de la etajul de sus al clădirii de birouri a tatei. Un fel de ameţeală.

— Minunată privelişte, nu-i aşa, Joan? întrebă doamna Belderboss.

Domnişoara Bunce se uită dincolo de mine la întinderea posomorâtă a mării şi la pescăruşii care se răsuceau purtaţi de vânt, se încruntă nesigură şi se întoarse la starea de moţăială în care se afla de când porniserăm iar la drum după pană.

— Minunată privelişte, spuse doamna Belderboss din nou, de data aceasta încredinţându-se pe sine că era adevărat.

Pe deasupra apei, norul se subţia şi nişte degete de lumină solară căzeau pe întinderea golaşă a Coldbarrow-ului, luminându-i tundra brună și ferestrele casei Thessaly, vechea reşedinţă aflată în capătul nordic al acestuia. Străfulgerară și apoi se stinseră iar, de parcă locul s-ar fi trezit pentru o clipă dintr-un somn lung.

Niciodată nu-mi plăcuse cum arăta Thessaly şi, deşi mai demult ni se pusese foarte clar în vedere să nu trecem peste nisipuri spre Coldbarrow, oricum nu ne-am fi dus noi acolo.

Fireşte, circulau poveşti cum că ar fi bântuită. Mai demult acolo locuise o vrăjitoare, se spunea; o femeie frumoasă pe nume Elizabeth Percy care ademenea marinarii să se izbească de stânci şi care se afla încă acolo sub o formă sau alta, chiar dacă o spânzuraseră în vechea clopotniţă de lângă casă. De fapt, peste tot primprejurul Loney-ului oamenii încă se agăţau de vechile superstiţii din convingere, pare-se, mai degrabă decât din nostalgie și nu era neobişnuit să întâlneşti ferme ai căror locuitori nu aveau curajul să scoată potcoavele bătute pe uşile grajdului pentru ca strigoii să nu strice fânul, sau oameni care lăsau o ghindă la fereastră să ţină fulgerul departe de casă.

E simplu să fii zeflemitor, presupun, dar aici regăseai aşa de puţine lucruri din lumea modernă, încât îți venea greu să nu te gândeşti că locul acela era într-un fel de repaus — cum să spun eu? —*amorţit,* într-un fel.

O ceaţă neaşteptată, murmurul tunetului deasupra mării, vântul care gonea pe plajă cu bagajul său de oseminte și gunoaie păreau uneori de-ajuns să-ţi dea sentimentul că ceva era pe cale să se întâmple. Deşi nu ştiam exact ce anume.

Deseori credeam că acolo exista prea mult timp. Că îmbolnăvea locul. Că-l bântuia. Timpul nu se scurgea cum trebuie. Nu avea unde să se ducă şi nu exista nici modernitatea care să-l zorească. Se acumula ca apa neagră din mlaştini, rămânea pe loc și devenea stătut tot ca ea.

*

Părintele Bernard conducea cu viteza melcului, aplecat deasupra volanului şi privind prin golurile pe care le făcuse ştergând aburul cu mâneca. Drumul era presărat cu gropi şi toată lumea se ţinea, în timp ce microbuzul se clătina peste făgaşe.

Am ţinut-o aşa aproape un kilometru sau mai bine, suspensiile gemeau, până când am intrat într-o curbă strânsă din capătul aleii.

— Uitaţi, spuse mama brusc, arătând în vârful dealului spre dreapta. Uite-o!

Moorings se înălţa singuratică pe un câmp cu buruieni de culoarea fierului şi cu bolovani de calcar pe o uşoară ridicare a terenului, care începea la malul mării la vreun kilometru mai departe şi o ţinea până la poalele dealurilor mai abrupte din spatele casei, unde o întindere de frasini, tise şi stejari, numită Pădurea

Brownslack, mărşăluia spre vârful dealului şi apoi se afunda în ţinutul mlăştinos al următoarei văi.

Din cauza acoperişului arcuit, casa semăna cu o corabie pe care o aruncase furtuna departe pe uscat. Tulpini uriaşe de glicină formau greementul. Iar un coş dărăpănat, cuibul ciorii.

Fusese casa unui taxidermist care se retrăsese acolo cu a treia soţie la sfârşitul anilor '50. Ea murise la mai puţin de un an de când se mutaseră, şi nici el nu mai trăise prea mult, lăsându-i proprietatea fiului său, un bancher care locuia în Hong Kong. Neputând s-o vândă, fiul o închiriase, iar din câte ştiam eu, noi eram singurii care stăteau acolo vreodată.

*

În timp ce urcam pe alee, i-am întors faţa lui Hanny spre marele bolovan de calcar din stânga. Noi îl botezaserăm Panzerul. Sau cel puţin eu. Iar când mama nu se uita, aruncam cu pietricele în el pe post de grenade. Lansam rachete din beţe pe urmele lui. Ne târâm pe burtă prin iarbă să-i venim de hac lui Kapitan cel cu cicatrice pe faţă, precum soldaţii englezi din *Commando.*

Mă întrebam dacă Hanny îşi amintea ceva din toate astea. În definitiv, de plajă îşi amintise, iar noi reuşeam foarte bine să reluăm jocurile de unde le lăsaserăm, indiferent de cât de mult timp trecuse de când nu le mai jucaserăm. Poate voia să ne jucăm iar de-a soldaţii când ajungeam pe plajă. Părea să nu se mai sature niciodată de jocul ăsta. Deşi nu ştiu ce însemna pentru el. În fond, nu se poate să-şi fi închipuit în vreun fel războiul sau curajul şi sacrificiul pe care ne prefăceam noi că le trăim. Presupun că îi plăcea vâltoarea jocului. Faptul că ne repezeam pe coline cu bucăţi de lemn în chip de mitraliere şi câştigam, câştigam întotdeauna.

Pe când ne apropiam de Moorings, am văzut un Land Rover parcat sus pe acostamentul acoperit cu iarbă. Avea tabla îndoită şi murdară, iar pe portiere cineva desenase nişte cruci albe nu prea reuşite, de-ai fi zis că servise la scoaterea oamenilor din Somme.

— Iată-l, zise doamna Belderboss, arătând pe fereastră. Neschimbat.

— Cine? întrebă domnişoara Bunce, întorcându-se pe scaun să vadă.

— Clement, spuse doamna Belderboss.

Domnişoara Bunce îl privi pe bărbatul voinic care stătea lângă uşa de la intrare alături de o femeie pe jumătate cât el. Doamna Belderboss îi sesiză îngrijorarea de pe faţă.

— Ah, n-o să-ţi dea bătăi de cap, spuse ea. E doar un pic..., ştii tu. Zâmbeşte-i. Asta pare să-l îmbuneze.

— Femeia cine este?

Doamna Belderboss se întoarse spre ea.

— E mama lui, spuse ea. E oarbă ca o cârtiţă, biata de ea.

— Dar poartă ochelari, remarcă domnişoara Bunce.

— Aşa e, râse doamna Belderboss. E o bătrânică ciudată.

Clement ne privi în timp ce opream în faţa casei.

Părintele Bernard îi făcu cu mâna, dar acesta se uită doar lung, ca mama lui.

Circulau tot felul de vorbe răutăcioase pe seama lui, cum li se întâmplă întotdeauna în asemenea locuri bărbaţilor liniştiţi şi singuratici, dar în general lumea îl considera inofensiv. Şi deşi ferma de porci pe care o avea împreună cu mama lui era lăsată în părăsire şi părăginită, întinsă pe câmpurile bătute de vânt la sud de Moorings, eu aveam impresia că nu din neglijenţă era într-o stare aşa de proastă. Din câte se spunea, mama sa avea nevoie de tot atâta îngrijire ca porcii.

Bietul Clement. Întotdeauna l-am asemuit cu un cal din rasa Shire; după constituţie şi temperament. Tropăia. Mergea cu paşi mici. Cu capul plecat respectuos. Vrednic de încredere peste măsură.

Fiul taxidermistului nu-l putea verifica pe Clement tocmai din Kowloon, cu toate acestea îl plătea să se ocupe de Moorings, şi stătea liniştit ştiind că el nu avea destulă inteligenţă încât să-l jupoaie de bani.

Toată lumea a ieşit din microbuz şi si-a întins mădularele. Domnişoara Bunce se încheie la haină şi se cuprinse cu braţele, făcând câţiva paşi încolo şi încoace să se încălzească, în timp ce David îi aducea genţile. Domnul Belderboss se chinui să coboare scările metalice, sprijinit de tata, iar doamna Belderboss se vânzolea ca un fluture de noapte.

Părintele Bernard îşi trase haina pe el, închise fermoarul până la gât şi se duse la Clement, spunându-ne să-l urmăm.

Pe măsură ce ne apropiam, pe faţa lui Clement se aşternea nedumerirea.

— Unde-i omu' celălalt?

— Poftim?

— Preotul.

— Părintele Wilfred? Nu v-a spus nimeni? A murit.

— A murit, carevasăzică.

— Mă tem că da.

— Cum?

Părintele Bernard se uită la noi şi apoi spuse:

— Eu sunt părintele McGill, dacă vă ajută cu ceva.

— Sunteţi preot de-adevăratelea? întrebă Clement.

— Da, păcatele mele, spuse părintele Bernard zâmbind, iar Clement îi strânse uşurat mâna.

Părintele Bernard rămase pe loc şi o privi pe mama lui Clement, aşteptând să-i fie prezentat.

— Mamă, spuse Clement, iar bătrâna prinse viaţă cu o smucitură şi întinse mâna.

Părintele Bernard i-o apucă şi spuse:

— Mă bucur să vă cunosc.

Bătrâna nu spuse nimic.

— Du-te şi aşteaptă în furgonetă, spuse Clement.

Însă femeia rămase pe loc, lipsită de orice expresie.

— Am zis să aştepţi în furgonetă. Clement o înghionti şi femeia porni sprijinindu-se în baston, croind un făgaş printre cei care stăteam acolo.

Când trecu, îşi ridică ochelarii şi mă privi cu ochii ei cenuşii, lăptoşi, umezi şi sticloşi ca talpa unui melc.

— Vreţi să intrati? întrebă Clement.

— Mda, i-un pic cam frig, spuse părintele Bernard.

— Totuşi, ciorile de semănătură zic c-o s-avem o vară frumoasă.

— Cum aşa?

Clement arătă dincolo de casă spre pădurea în care câteva zeci de astfel de păsări intrau și ieşeau din cuiburi.

— Anul ăsta le ridică până sus, spuse el.

— Asta e bine, spuse părintele Bernard.

— Da, dar nu-i normal, mormăi Clement.

Ajunse pe poteca ce ducea spre uşa de la intrare pe bulevardul miniatural de meri încă golaşi de peste iarnă, cu crengile pătate de mană, la fel ca fructele putregăite și scuturate de vânt care zăceau pe sub ei. Mă gândeam că pomii aceia aveau mereu o soartă tristă. Îşi făceau sârguincioşi datoria de a da roade vară de vară, pentru ca mai apoi să se înnegrească și să cadă, neculese de nimeni.

Fiecare mişcare a lui Clement era lentă și greoaie, și îi luă o veşnicie să găsească cheia potrivită. Imediat ce deschise casa, mama îşi făcu loc spre intrare şi-i conduse pe toţi cei prezenţi pe holul care, ca întotdeauna, mirosea a trabucuri şi chibrituri arse, cu un aer de o răceală tăioasă, ca de porţelan.

— Camera de zi, salonul, closetul, spuse ea în timp ce răsucea mânerul fiecărei usi.

Domnul și doamna Belderboss o urmară pe hol și înapoi, încântaţi că găseau totul exact la fel cum fusese dintotdeauna şi că existau și persoane noi cărora să le arate locul, deşi domnişoara Bunce nu părea dornică să meargă mai departe de pendula de lângă uşa de la intrare. Privi neliniştită cum becul golaş care lumina holul pierdu din intensitate şi apoi se aprinse iar, mai puternic decât înainte.

— E de la vânt, spuse mama.

— Scutură cablurile, spuse Clement, care încă zăbovea în prag.

Am observat pentru prima oară că purta un crucifix de lemn la gât. Făcut chiar de el, judecând după aspect. Două bucăţele de lemn crăpate, legate cu o aţă.

— Asta e, spuse mama. Scutură cablurile.

Clement îşi potrivi şapca şi se întoarse să plece.

— Vă mai aduc nişte lemne peste o zi, două, spuse el, dând din cap spre sacii rânduiţi pe hol.

— Sigur e nevoie, Clement? Mie mi se pare că avem destule pentru o lună, spuse părintele Bernard.

Clement se încruntă și păru foarte serios.

— Foarte sigur, părinte. Când intră vântul pe coş, stinge focul imediat, spuse el.

— Se anunţă vreme rea? întrebă părintele Bernard.

— De obicei aşa-i, răspunse Clement.

Domnişoara Bunce zâmbi strâmb în timp ce el se uita la noi toţi pentru ultima oară și apoi închise uşa.

— Haide, Joan, spuse domnul Belderboss imediat ce plecă Clement. N-ai de ce să-ţi faci griji.

O prinse de braţ şi o conduse pe lângă tapetul decojit şi picturile în ulei cu peisaje marine sălbatice în camera de zi, să-i arate mulţimea de obiecte scumpe pe care le lăsase taxidermistul. Lucruri care îl fermecau şi-l uluiau în egală măsură.

La îndemnul său, îl urmară toţi ceilalţi şi ascultau în timp ce arăta delicatele nimicuri care făceau câteva sute fiecare.

— Ah, ia te uită, spuse el în timp ce scotea o pipă mică din lut dintr-o casetă de lemn aşezată pe pervazul ferestrei. Interesant. Încă se văd urmele de dinţi pe tub. Ia uitaţi.

I-o oferi mamei, dar ea se încruntă şi atunci el o puse la loc unde o găsise, pornind direct spre domnişoara Bunce, a cărei atenţie fusese reţinută de cărţile de pe biroul Davenport din lemn de palisandru de lângă fereastră.

Printre ele se afla și o ediţie princeps a *Insulei doctorului Moreau,* legată în piele şi care părea să poarte autograful lui Longfellow, și un exemplar tridimensional pentru copii din *Bucle-aurii şi cei trei ursuleţi,* din care domnişoara Bunce începu să citească, întorcând uşor paginile fragile. Epoca victoriană târzie, aprecie domnul Belderboss, cam prin vremea când fusese terminat Moorings.

— A construit-o un om pe nume Gregson, spuse domnul Belderboss. Era proprietarul unei fabrici de bumbac. Cu asta se ocupau pe aici, nu-i aşa, Esther? Cu bumbacul?

— Da, încuviinţă mama. Bumbac sau in.

— E o fotografie cu el și cu soţia lui pe undeva, spuse domnul Belderboss plimbându-şi privirea prin cameră. Parcă aveau şapte copii, Mary? Se poate să fi fost mai mulţi. Dar nu cred că au apucat prea mulţi dintre ei să împlinească cinci ani. Tuberculoză. De aceea au construit soiul ăsta de case. Să nu le moară copiii. Credeau că aerul mării o să le facă bine.

— Şi le-au construit şi să reziste, spuse tata, trecându-şi mâna peste tencuială. Cred că au vreun metru grosime pereţii ăştia.

Domnişoara Bunce privi împrejur, apoi pe fereastră, deloc convinsă, pare-se, că oricine stătea aici putea pleca mai sănătos decât la venire.

Nu o surprinse când domnul Belderboss explică cum casa îşi schimbase de multe ori proprietarii de când fusese ridicată şi rebotezată cu grijă de fiecare locatar al său, în încercarea de a o face să ofere ceea ce părea să promită uneori pe când stătea liniştită sub foşnetul molcom al pădurii şi sub norii moi, ca de făină.

Gregson o botezase Sunny Vale; apoi se numise Rose Cottage, Softsands, Sea Breezes şi în cele din urmă, taxidermistul îi spusese Moorings[4].

— Totuşi, trebuie să fi fost frumoasă în zilele ei de glorie, spuse doamna Belderboss, împingând încă puţin perdelele. Cu o priveliște ca asta...
— Victorienii se pricepeau să amenajeze exterioarele.
— Ah, da, spuse domnul Belderboss. Priveliştea făcea și ea parte din profilaxie, nu?
— Ceva îi dă un aer atemporal, spuse doamna Belderboss, uitându-se spre mare. Nu vi se pare?
— Păi e un ţinut foarte vechi, spuse domnul Belderboss.

Doamna Belderboss dădu ochii peste cap.
— Probabil că e de-o vârstă cu restul ţării, prostuţule.
— Eh, ştii ce vreau să spun, răspunse el. Atunci nebătut. Unele tise din pădure sunt probabil din vremea lui Beda[5]. Şi chiar se spune că pe-aici sunt locuri prin care nu a mai călcat nimeni din vremea vikingilor.

Doamna Belderboss râse din nou batjocoritor.
— Serios, răspunse domnul Belderboss. Un secol prin părţile astea nu înseamnă nimic. Adică, e destul de simplu să-ţi închipui că poate cartea aceea, spuse el dând din cap spre mâinile domnişoarei Bunce, a fost citită chiar ieri de un biet tuberculos.

Domnişoara Bunce lăsă cartea şi-şi şterse mâinile pe haina de sibir, în timp ce domnul Belderboss se duse în partea cealaltă a încăperii, minunându-se de peisajului marin presărat cu vapoare micuţe sub norii uriaşi de furtună, pe care taxidermistul îşi petrecuse ultimii ani din viaţă pictându-l. Pensulele lui încă se găseau într-un borcan de dulceaţă. Paleta avea o crustă uscată de uleiuri închise la culoare. Și sub stratul de praf, o cârpă, un creion ronţăit, ceva mărunţiş de dinainte de decimalizare, toate laolaltă îmi dădeau un sentiment de neliniște care mă încerca întotdeauna când stăteam în Moorings, că taxidermistul iesise numai să fumeze un trabuc din acela scump şi că s-ar putea întoarce din clipă în clipă, intrând pe o uşă ca unul din cei trei ursuleţi din cartea cea veche, găsind o Bucle-aurii adormită în fiecare odaie.

5

Camera pe care o împărţeam cu Hanny se afla la etajul de sus al casei, unde ciorile de semănătură zgâriau ţiglele după insectele de prin muşchi. Din când în când, una mai îndrăzneaţă venea pe pervazul ferestrei, deloc deranjată de privirile noastre, şi râcâia cu ciocul ascuţit ca un creion pe geam cu un scârţâit groaznic ca să ciugulească gângăniile ascunse în rama de lemn mâncată.

Dispăru în sfârşit numai când am lovit în fereastră. Îsi luă zborul cu un croncănit ca un hohot strident de râs şi se refugie din nou în pădure alături de celelalte, trasând un arc lin. Lui Hanny îi părea rău că plecase, dar nu o puteam lăsa să stea acolo. Mamei nu-i erau prea dragi păsările acelea. Ciori, corbi, stăncuţe și altele de soiul ăsta. În Londra, ea alunga și gaiţele, și coţofenele din grădina din spate. Era un vechi proverb în satul ei, care spunea că îi împiedicau pe bolnavi să se facă bine şi că, atunci când se adunau în număr mare, urma să moară cineva.

— Scuze, Hanny, am spus. Putem merge mai târziu să ne uităm la ele dacă vrei.

Îşi desprinse faţa de pe fereastră, lăsând un mic oval de abur.

— Ar trebui să ne desfacem bagajul, am spus şi am dat din cap spre geanta de pânză de la picioarele lui. Hanny se aplecă și mi-o dădu, privind peste umărul meu, iar faţa i se lumină brusc de la belşugul de nimicuri interesante din cameră.

Presupun că pentru el era ca și când le-ar fi văzut într-o lumină nouă, dar pentru mine nu se schimbaseră prea multe. Crescuseră doar petele lăsate de apă pe tavan. Peticele închise la culoare căpătaseră forma unor ţări străine și un şir de dungi arăta cum imperiul igrasiei cucerise noi teritorii cu fiecare an de când nu mai fuseserăm noi aici.

I-am aşezat hainele lui Hanny, i-am atârnat haina de uşă şi i-am pus cartea cu *Vieţile sfinţilor* pe noptieră. La Pinelands îi încurajau să-şi facă singuri treburile acestea, dar Hanny era prea fascinat de lucrurile din cameră să-i mai pese de orice altceva şi luă feluritele obiecte unul câte unul să le studieze: toate pietrele și scoicile colorate, bucăţile de lemn plutitor, sticlele, oasele de sepie, protecţiile pentru coarne, coralii răsuciţi uscaţi, învelişurile de ouă. Era un raft întreg cu sculpturi ca de fildeş: dinţi de balenă, lustruiţi până căpătaseră delicateţea porţelanului, gravaţi cu imaginile extrem de detaliate ale unor goelete şi nave de război. Lipit de un perete era un scrin în care se găseau mostre de ouă de pasăre, fiecare etichetat cu denumirea populară și cea din latină şi data la care fusese găsit. Unele aveau câteva zeci de ani vechime.

Pe podea şi pe dulapurile lungi erau raritǎţi victoriene sub nişte cupole prăfuite din sticlă, care întotdeauna mă îngrozeau când eram mic. Fluturi exotici, în culori groaznic de aprinse, înfipţi într-o bucăţică de mesteacăn, două veveriţe care jucau crichet cu şepci şi

apărători pentru tibii, o maimuţă-păianjen cu fes pe cap, fumând pipă.

Erau cutii muzicale şi jucării cu cheiţă rupte, marionete zâmbăreţe şi titirezi de tinichea, iar între paturile noastre era un ceas pe care orele erau nişte desene micuţe cu apostolii. Desigur, mamei i se părea minunat, iar când eram mici, ne spusese povestea fiecăruia dintre ei: cum Andrei alesese să fie răstignit pe o cruce în formă de X; cum Iacob fusese ales să-i fie alături lui Isus în timpul Schimbării la faţă şi cum a fost decapitat de Irod Agrippa la întoarcerea sa în Iudeea; cum Matei îl înlocuise pe trădătorul de Iuda şi-i convertise pe canibalii din Etiopia.

Suferiseră şi trudiseră ca noi să putem face la fel. Căci lucrarea lui Dumnezeu nu ar trebui să fie niciodată uşoară.

L-am atins uşor pe Hanny pe umăr şi el se întoarse.

— Mama zice că trebuie să-ţi fac baie, am spus.

M-am făcut că mă spăl la subsuori, iar Hanny zâmbi şi se duse Ia un raft pe care era o raţă sălbatică împăiată.

— Nu poţi s-o iei cu tine în cadă, am spus.

EI se încruntă şi o ţinu bine.

— O s-o strici, Hanny.

Am adus nişte prosoape, iar el a coborât pe palier în urma mea în drum spre baie. Insistase să ia raţa cu el şi o aşeză pe marginea căzii, în timp ce el stătea în spumă şi asculta vântul care se juca prin conducte şi canalizare. Dădu din cap, ascultă şi apoi dădu iar din cap.

— E doar vântul, Hanny, i-am spus. Nu vorbeşte cu tine.

Îmi zâmbi şi se scufundă sub apă, lansând o ciupercă din bule la suprafaţă. Rămase acolo o clipă mai mult decât aş fi vrut eu şi apoi, exact când mă pregăteam să bag mâna şi să-l trag afară, ieşi la suprafaţă cu gura deschisă, clipind, cu părul lipit de urechi.

L-am scos de acolo după o jumătate de oră. Apa era rece şi clăbucii se topiseră toţi. L-am şters uşor, ritual pe care mi-l vârâse mama în cap. Era unul din multele pe care insista să le respectăm eu şi Hanny pentru sănătatea noastră, precum spălatul pe dinţi cu apă fierbinte şi tăiatul unghiilor la două zile.

Imediat ce l-am şters bine, l-am ajutat să se îmbrace în pijama. Dar el nu mai zâmbea. Tot corpul îi era ţeapăn şi nu mă ajuta deloc, aşa că mi-era greu să-i vâr mâinile în mâneci şi să-l închei la nasturi. Am observat că se uita dincolo de mine la cerul de afară care se întuneca, şi atunci am înţeles ce se petrecea. Realizase că stăteam aici şi nu-i plăcea. Voia să meargă acasă.

L-am băgat în pat şi l-am lăsat să mângâie un iepure împăiat de care prinsese drag, cu speranţa că asta avea să-l adoarmă. Îl ţinu la piept şi-l mângâie pe urechi, iar eu m-am dus şi m-am aşezat la fereastră, încercând să privesc dincolo de imaginea mea marea, care se topea iute în lumina amurgului.

În cameră se lăsă brusc liniştea. Ciorile nu mai croncăneau. O nemişcare învălui casa şi câmpurile, şi totul părea în alertă, speriat.

În Loney, noaptea se târa într-un fel cum nu mai văzusem nicăieri. Acasă, la Londra, se ţinea departe de noi, se furişa prin spatele felinarelor și al clădirilor de birouri şi putea fi cu uşurinţă alungată într-o secundă de iureşul luminii şi al metalului trenurilor de pe linia Metropolitan, care treceau fulgerător pe la marginea grădinii noastre. Dar aici era altfel. Nimic nu o putea ţine departe. Luna era rece şi distantă, iar stelele erau firave precum gămăliile de lumină ale bărcilor de pescari din largul mării.

Întunericul se prelingea uşor ca umbra unei păsări uriaşe de pradă în josul dealului, pe lângă Moorings, peste mlaştini, pe plajă, peste mare, până când nu mai rămase decât un portocaliu mâlos în zare, în timp ce ultimele fărâme de lumină ale Angliei se retrăgeau.

*

Mă pregăteam să trag perdelele, când am văzut pe cineva traversând drumul ce ducea spre casă, apoi tăind-o peste câmpurile pe care se afla Panzerul. O clipă mai târziu, îl urmă altcineva care căra o raniţă mare, și imediat ce îl prinse din urmă pe primul, i-am văzut pe amândoi îndreptându-se spre şirul de tufe de pe partea îndepărtată. Fermieri, m-am gândit eu, o scurtau spre casă. M-am uitat să văd unde se duc, dar era prea întuneric, iar ploaia se revărsa din nou.

În spatele meu, l-am auzit pe Hanny dându-se jos din pat şi râcâind pe podea, frecând lemnul golaş cu palmele şi ciocănind ici-colo cu degetele.

— Ce faci? l-am întrebat. Ar trebui să fii în pat. Mama o să se supere dacă nu te culci.

Arătă spre podea.

— Ce e?

Arătă din nou.

— Nu, n-ai voie să te duci jos, Hanny.

Zâmbi şi mă trase de mânecă, să îngenunchez și eu lângă covorul roz mizerabil din mijlocul camerei. Îl întoarse invers, iar dedesubt era o scândură cu un nod scos. Acolo ascundeam noi lucrurile pe care nu voiam să le vadă mama. Uitasem complet de locul acesta.

— Poţi s-o scoţi? am întrebat, iar Hanny vârî degetul în gaură şi scoase scândura. Scârţâi la frecarea cu celelalte, dar ieşi destul de uşor, iar Hanny se trase înainte și se uită prin gaură.

— Bagă mâna, Hanny, am spus şi i-am arătat cum, iar Hanny vârî braţul în gol și pipăi primprejur. Scoase un briceag, bont și cu pete de rugină. Pozele porcoase pe care mi le îndesase Billy Tapper în mână în ziua în care îl văzuserăm în refugiul staţiei de autobuz. Unu, doi, trei, vreo şase şobolani împăiaţi pe care Hanny îi scoase şi îi aruncă grămadă fără nicio tresărire.

Reuşi să ajungă mai departe decât ultima oară când veniserăm și scoase o curea de piele. Trase de ea și ceva de mari dimensiuni se lovi de partea de dedesubt a scândurilor.

*

Era o puşcă M1 Garand. Îmi aminteam din *Commando* că toţi yankeii aveau din astea în timpul războiului. Gloanţele erau într-un fel de cutiuţă metalică ce intra în partea de sus şi sărea cu un zgomot puternic când toate gloanţele erau folosite — un neinspirat semnal pentru inamic că rămăseseşi fără muniţie, singurul cusur al puştii. Însă cu ea puteai să străpungi un stejar.

Cum era protejat de cearşaful în care fusese înfăşurat, patul ei de lemn de nuc încă era lustruit şi lucios, cu arcuiri solide ca ale pulpei piciorului, ca un muşchi scos din piciorul unui cal de curse. Judecând după cătarea prinsă deasupra, dădea impresia că ar putea bate până la o mie de metri sau mai bine.

Dumnezeu ştie de unde făcuse taxidermistul rost de ea.

Am şters praful de pe ţeavă cu mâneca şi am ţinut-o fiecare pe rând. Apoi, neştiind ce altceva mai puteam face, am aşezat-o pe pat şi ne-am uitat la ea.

— Acum e a noastră, am spus. A ta şi a mea. Dar să nu te atingi de ea fără mine. Bine?

Hanny mă privi şi zâmbi.

Se auzi o bătaie în uşă. Am acoperit repede puşca cu o pătură şi m-am aşezat pe ea.

Era părintele Bernard.

— Ce faceţi, băieţi? întrebă privind prin cameră. V-aţi instalat?

— Da, părinte.

— Pot să intru?

— Da, părinte.

Intră în cameră şi închise uşa în urma lui. Nu purta gulerul preoţesc şi avea mânecile de la cămaşă suflecate deasupra antebraţelor ca nişte jamboane, surprinzător de goale.

— V-ar tenta să jucăm cărţi vreo jumătate de oră? întrebă.

M-am foit neliniştit şi simţeam puşca înfigându-mi-se în fund. Am realizat că habar n-aveam dacă era încărcată sau dacă stând pe ea puteam să apăs din greşeală pe trăgaci şi să-i spulber rotulele părintelui Bernard.

— Nu ştiu cum vă simţiţi voi, băieţi, spuse în timp ce aducea un taburet de lângă chiuvetă. Dar eu, unul, nu sunt obosit deloc.

Se aşeză, scoase un pachet de cărţi din buzunarul de la cămaşă şi mi le dădu, luând *Vieţile sfinţilor* de pe noptieră să facă loc.

— Fă-le tu, Tonto, spuse el.

— Da, părinte.

Se frecă la gură şi am început să jucăm, mai întâi în linişte, deşi nu dură mult până să înceapă să depene poveşti despre ferma în care crescuse şi atunci m-am putut relaxa şi eu un pic.

Din câte spunea, era o cocioabă destul de amărâtă de pe insula Rathlin, o stâncă stearpă, de care nu auzisem niciodată, între coasta Antrim şi Mull of Kintyre, plină de gării[6], rândunele de furtună[7] şi aice mici[8]. Ceaţă şi mocirlă. O mare cenuşie nemărginită. E simplu să-ţi închipui ce fel de loc era.

Singurul lucru demn de luat în seamă era faptul că acolo se presupunea că păianjenul l-a inspirat pe Robert the Bruce să-i atace pe englezi[9] şi că acolo englezii au reacţionat masacrându-i pe cei din familia McDonnell. Chiar şi pe copii. Se pare că încă mai găseai urme de sânge pe stânci, pe care marea refuza să le spele.

Se întâmplau aşa de puţine lucruri pe insulă, încât amintirile erau la fel de prelungi ca iernile sălbatice, punctul de pornire al celor mai multe poveşti ale părintelui Bernard.

— Ascultaţi ploaia, spuse el şi se uită spre fereastră. Îmi aminteşte de iarna în care ni s-au inundat hambarele.

— Când s-a întâmplat asta, părinte?

— Ah, eu eram mititel. Nu cred că aveam mai mult de opt-nouă ani.

— Şi ce s-a întâmplat, părinte?

— Taică-meu, Dumnezeu să-l aibă în pază, era un fermier grozav, dar nu se pricepea deloc la acoperişuri. Vedeţi voi, cârpise hambarul cu bucăţele vechi de lemn, dar putreziseră ca toate de pe insula aia. Într-o noapte s-a prăbuşit şi aproape fiecare dram de mâncare pe care o aveam a fost distrusă. Mi-o amintesc pe maică-mea cum alerga după un morman de morcovi şi napi luaţi de apă din curte. N-ar trebui să râd, spuse el. Nu era deloc amuzant. Nu eram prea departe de înfometare.

— Nu aveaţi animale, părinte?

— Ba da.

— Şi nu puteaţi să le mâncaţi?

— Dacă le mâncam, am fi fost şi săraci, şi înfometaţi când venea târgul de Anul Nou de la Ballycastle. Din cauza animalelor flămânzeam. Pe ele trebuia să le hrănim primele, înţelegi?

— Nu puteaţi să luaţi mâncare din altă parte?

— Ba da, spuse el. Familia O'Connell, de la ferma de peste drum, aducea cartofi şi carne, dar tata era prea mândru să ia ceva de la ei. Mai bine ne vedea pe toţi pricăjiţi decât să ceară de pomană. Când a aflat maica, s-a supărat rău. A fost singura dată când a ridicat tonul la el, iar când au mai venit cei din familia O'Connell, a luat tot ce ne-au adus. Ştii, Tonto, pare o prostie, dar de-atunci taica n-a mai fost la fel. Cred că l-a răpus gândul că şi-a călcat aşa mândria.

Am terminat de făcut cărţile şi am pus pachetul în mijlocul mesei.

— În fine, spuse el. Să trecem mai departe. Cum e la şcoală? Aproape ai terminat, nu?

— Da, părinte.

— În curând dai examene, aşa-i?

— Da.

— Eh, ai grijă să înveţi bine. Altfel te trezeşti că ajungi preot.

Zâmbi şi îsi strânse cărţile, lovindu-le de masă.

— Eşti băiat cuminte la şcoală?

— Da, părinte.

— Eu eram un dezastru, spuse el. Asta când mă prindeau pe acolo.

Îşi răsfiră cărţile în mână şi puse una pe masă.

— Dacă vedeai cum arăta, Tonto, nu te duceai nici tu.

— De ce, părinte?
— Eram cincizeci de inşi într-o clasă. Jumătate dintre noi nu aveam cizme în picioare. Şi era aşa de frig iarna, încât îngheţa cerneala în călimară. Îţi închipui una ca asta?
— Nu, părinte.
Se încruntă când îmi văzu expresia şi apoi râse.
— Glumesc, spuse el. Nu era chiar aşa de rău. În afară de O'Flannery.
Aruncă o carte în grămadă, apoi luă o alta.
— Pun pariu că nu găseşti vreunul ca O'Flannery la tine. Era un profesor de modă veche. Înţelegi ce vreau să spun? Un zbir.
— Da, părinte.
— Unii dintre băieţi spuneau că purta ciliciu[10]. Şi nu ar fi fost exclus din partea lui, dacă te gândeai la mutra pe care o avea uneori. Ştii ce e ciliciul, nu-i aşa, Tonto?
— Da, părinte.
Lovi cu degetele pe cărţi, luă o carte şi apoi zâmbi pentru sine.
— Acum mă prăpădesc de râs, spuse el. Dar O'Flannery era un mare bătăuş. Până şi mamelor şi taţilor le era frică de el. Avea grijă să-ţi inspire frica de Dumnezeu încă din prima zi.
— Cum?
— Păi ori de câte ori venea un elev nou în clasă, îi punea mereu aceeaşi întrebare.
— Care?
— Trebuia să traducă *dura lex, sed lex.*
Se uită la mine.
— Mda, faţa asta o făceau şi ei. Înainte să-l ardă la fund cu bastonul.
Strânse din buze şi clătină din cap.
— Ştii, încă mai simt şi acum. Te lovea aşa de tare cu bastonul ăla din mesteacăn vechi, încât apoi era de-ajuns să se ducă la catedră şi să-l atingă ca să ne facă pe prostovanii de noi să înţepenim. Atunci nu prea ne mai ardea de vorbă, ascultă la mine.
— Dar nu aveaţi şi alţi profesori, părinte? am întrebat.
— Până la urmă, da.
— Cum adică?
Râse sec pentru sine.
— Să spunem că domnului O'Flannery i-a fost scurtată cariera.
— Păi de ce? Ce s-a întâmplat?
— Prostovanul a căzut de pe faleză la Rue Point în timp ce fotografia papagalii de mare. Când ne-au spus luni dimineaţă, toţi băieţii au chiuit de bucurie şi, spre ruşinea mea veşnică, şi eu. Încă mai chiuiam când a venit directorul. Am zis că suntem mâncaţi. Dar nu ne-a certat deloc. Ştia cum era O'Flannery. Ce credea lumea despre el. S-a aşezat doar pe marginea catedrei şi ne-a pus întrebări din geografie, ştiinţe şi matematică. Şi mai ştii ceva? Una peste alta, am răspuns la fiecare întrebare. Trebuie să fi stat acolo o oră, iar apoi a zis ceva ce n-am uitat nici până în ziua de azi.
— Ce a zis, părinte?

— A zis: „În vremurile care vor veni, fiecare dintre voi o să-i mulţumiţi omului care v-a învăţat ce ştiţi.” Apoi s-a ridicat și a plecat. Şi avea dreptate. Sigur, O'Flannery era un om fără inimă si-l uram la vremea aceea, dar acum îi sunt recunoscător, ştii? Nu am uitat prea multe lecţii de-ale lui.
— Ce însemna, părinte?
— Ce?
— Vorba aia în latină.
Râse.
— Legea e dură, dar e lege. Apoi venea, stai să-mi aduc aminte, *Ex frictu arbor cognoscitur*[11] şi *Veritas* vos *liberabit.*
— Asta ce înseamnă, părinte?
— Adevărul vă va face liberi, spuse şi dădu o carte.
— Evanghelia după Ioan, am spus automat.
Părintele Bernard ridică din sprâncene, apoi mă privi gânditor.
— Te-a învăţat multe părintele Wilfred, nu-i aşa?
Am dat din cap și mă pregăteam să-i arăt lui Hanny ce carte să dea jos, când mi-am dat seama că ne bătuse.
— Arătaţi cărţile, am spus şi le-am aplecat spre părintele Bernard.
Hanny și le trase înapoi la piept.
— Stai liniştit, Hanny, am zis. Ne-ai bătut. Tu ai câştigat.
— Da, aşa e, spuse părintele Bernard, uitându-se la mâna lui Hanny și apoi lăsând jos cărţile.
Se lăsă pe spate şi se uită la mine, în timp ce strângeam cărţile teanc să le fac din nou.
— De fapt, Tonto, voiam să te întreb ceva, spuse.
— Da, părinte.
— Din partea domnului Belderboss.
— Da, părinte.
— Când a murit părintele Wilfred, spuse el. A dispărut un lucru care îi aparţinea. Un caiet. Nu l-oi fi văzut tu rătăcit pe undeva, nu?
— Un caiet?
— Da, ştii tu, o agendă, un caiet de însemnări, ceva de soiul ăsta. Era foarte important. Pentru familie. Domnul Belderboss ţine neapărat să-l recupereze.
— Nu, părinte.
— Nici în sacristie? Sau în prezbiteriu?
— Nu, părinte.
— Crezi că ar putea să ştie ceilalţi băieţi?
— Nu ştiu, părinte.
— Oare ar merita să-i întreb?
— Nu ştiu precis, părinte. Poate.
Se uită la mine și am început să fac cărţile.
— Ştii, Tonto, spovedania e sub pecetea tainei. Nu pot spune nimănui ce-mi spui tu mie, zise el, făcând o pauză de o clipă. Nici dacă îmi pune cineva pistolul la tâmplă.
Am ridicat brusc ochii spre el și mă gândeam că poate, cine ştie cum, văzuse puşca, dar el îşi aduna cărţile și le răsfira în mână.
— Dar acum nu mă spovedesc, părinte, am spus.

El râse, iar afară pe palier am auzit-o pe mama strigându-l.
— Gândeşte-te, Tonto, spuse şi se ridică să deschidă uşa. Dacă îți aminteşti ceva, anunță-mă.

Atunci intră mama.
— Ah, aici sunteţi, spuse ea. Sper că nu v-au ţinut ei treaz, părinte.
— Nu, nu, deloc, doamnă Smith, spuse el. Voiam doar să văd dacă acum joacă mai bine cărţi.
— Ah, făcu mama, neştiind sigur dacă părintele Bernard ne supusese la un test complicat ca să vadă dacă eram cartofori, fără ştirea nimănui. Și așa este?
— Nu, spuse el, făcându-mi cu ochiul. Încă trişează grosolan.
— Ah, făcu mama. Vă pot răpi o clipă, părinte? Voiam să discutăm câteva lucruri.
— Sigur, doamnă Smith, spuse el.

Se ridică şi trecu pe lângă mama, care îi ţinea uşa deschisă. Când părintele ajunse pe palier, mama mă luă la rost:
— De ce nu doarme Andrew? Ştii că nu e bun de nimic dacă e obosit.
— Ştiu.
— Păi dacă ştii, termină cu joaca și bagă-l în pat.
— Da, mamă.

Se uită la amândoi și apoi plecă. Am aşteptat o clipă, apoi m-am dus la uşă și am ieşit pe palier.
— Nu ştiu dacă v-aţi dat seama, părinte, spuse mama în timp ce coborau treptele. Dar părintele Wilfred era dispus să ne spovedească atunci când veneam aici.

Se opriseră pe hol în faţa camerei părintelui Bernard. Mama îşi încrucişase braţele cum începuse să facă de când sosise el la Sfântul Iuda.
— Înţeleg, spuse părintele Bernard. Dădu din cap spre uşa dulapului de sub scări. Nu aici, nu?

Mama îi zâmbi indulgent.
— Nu, foloseam camera părintelui Wilfred. Camera în care staţi dumneavoastră. Are o perdeluţă în jurul lavoarului.
— Ah.
— Era foarte prevenitor.
— Sunt convins.

Mama se apropie mai mult de el.
— Nu v-o cer pentru mine în mod special, părinte, spuse ea. Ci pentru ceilalţi. De fapt, pentru domnul și doamna Belderboss. Lor li se pare că locul acesta, în acest moment al anului, mă rog, îndeamnă la o deschidere către Dumnezeu. Că e un bun prilej să-şi purifice sufletul.

O prinse uşor pe mama de umeri.
— Doamnă Smith, spuse el, fiţi încredinţată că voi asculta tot ce veţi vrea să-mi spuneţi.
— Vă mulţumesc, părinte, spuse mama. Și acum voiam să vorbim despre Andrew.
— Da.

— E foarte important să postească precum noi, ceilalţi, în acest sfârşit de săptămână. Sunt sigură că îmi daţi dreptate că trebuie pregătit cum se cuvine.
— Da, sigur.
— Atunci voi avea nevoie de ajutorul dumneavoastră, părinte.
— Sigur, doamnă Smith.
— Bun, când ajungem la altar...

Intrară în bucătărie, dar ştiam ce-i spunea mama. Ce voia de la el. Cum să-l facă pe Hanny să bea apa. Cum puterea lui Isus avea să-i cureţe trupul şi să alunge boala care îl amuţise din ziua în care se născuse.

Când închiseră uşa, m-am întors în dormitor. Hanny stătea lângă fereastră. Scosese puşca de sub pătură. Mă salută, umblă pe la cuiul percutor, răsuci cătarea și înainte să apuc să-i spun s-o lase jos, îndreptă puşca spre mine și apăsă pe trăgaci.

6

O clipă am crezut că am murit. Am murit şi totul era bine. În mod ciudat, mă simţeam uşurat că se terminaşe totul și că fusese rapid și fără durere, cum sperasem întotdeauna că va fi. Dar Hanny era tot acolo, eu eram încă în cameră și eram tot la Moorings. Mi-am dat seama că îmi ţinusem răsuflarea, iar acum am respirat şi m-am dus la el.

— Dă-mi-o, am spus.

Hanny se împotrivi şi se feri de mine, strângând puşca la piept. La Pinelands îi luau mereu lucrurile, iar amărâtul învăţase să şi le apere. Eram mândru de el pentru asta, dar nu voiam să creadă că poate să defileze prin Moorings cu o puşcă. Mama ar fi făcut apoplexie, măgăreaţa ar fi picat pe mine și s-ar fi terminat.

— Dă-mi-o, am zis.

Am întins mâna, iar când a simţit că vorbesc serios, Hanny mi-a dat puşca. Am înfăşurat cureaua în jurul patului, am băgat-o sub scânduri şi am pus covorul la loc deasupra.

Hanny se aşează pe patul lui, apoi îşi îndoi picioarele ca un copil, apucându-se de glezne și ducându-şi tălpile sub fund. Luă cartea pe care i-o dăduse părintele Bernard de pe noptieră și o deschise. Voia să-i citesc.

— Trebuie să te culci, Hanny, am spus. Ai auzit ce-a zis mama. O să se supere.

Răsfoi câteva pagini până găsi povestea pe care o voia.

— Bine, Hanny. Dar apoi trebuie să te culci, că altfel dau de bucluc.

*

Abia ajunseserăm la jumătatea poveştii că Hanny sforăia deja. Am stins veioza, dar nu mă lua somnul deloc și am stat întins pe întuneric un răstimp, după care mi-am luat o lanternă din geantă, am ridicat scândura desprinsă din podea și am scos iar puşca să mă uit la ea. Am pipăit partea metalică și am tras de închizătorul care deschidea camera cartuşului. Era goală, desigur. Am închis-o la loc cu un clic rapid şi apoi am strecurat-o înapoi sub scânduri.

M-am întins iarăşi în pat și am încercat să adorm, dar eram prea neliniştit şi, în loc să mă holbez în întuneric, am ieşit să mă uit la fotografiile taxidermistului şi ale soţiei lui, care fuseseră aşezate ici-colo pe lângă scară.

Era un om mărunţel și ai fi zis că avusese o singură cămaşă în toţi anii cât locuise la Moorings. Purta ochelari ca fundul de sticlă și avea părul lins pe spate. Semăna puţin cu Charles Hawtrey[12], mi se părea mie. Sau cu Himmler.

În fiecare fotografie, el şi soţia lui pozau cu un animal împăiat între ei. O leoaică. Un castor ridicat pe labele din spate. Un cangur cu mănuşi de box. Cu data scrisă frumos în colt.

Bietul om. Se pare că şi-a pierdut minţile când i-a murit soţia. A sfârşit închis într-un spital din apropiere de Preston, unde mi-l

imaginam întotdeauna pictând neîncetat peisajele acelea marine. Corăbiile din ce în ce mai mici, iar norii din ce în ce mai mari de fiecare dată, până când n-a mai rămas decât furtuna.

În timp ce mă uitam la fotografii, cineva ieşi din camera de zi şi bătu uşor la uşa părintelui Bernard. După felul în care îşi trăgea nasul, am ştiut că era doamna Belderboss.

— Bună seara, părinte, spuse ea când se deschise uşa.

— Doamnă Belderboss.

— V-a pomenit Esther de spovedanie?

— Da.

— Pot să intru, părinte?

— Da, desigur, spuse părintele Bernard. Dar sunteţi sigură că vreţi? Se face târziu.

Vocea doamnei Belderboss se reduse la o şoaptă.

— Ştiu, dar Reg doarme pe canapea, spuse ea. Şi mă gândeam să profit cât am ocazia. Am ceva pe suflet de care încerc de mult să mă eliberez.

Intră în camera părintelui Bernard şi închise uşa. Am stat nemişcat, încercând să aud ce se întâmplă, dar răzbăteau numai mormăieli. Chiar şi de la baza scărilor, vocile le erau înăbuşite. M-am asigurat că nu era nimeni pe-acolo şi m-am strecurat în debara. În timp ce mă aşezam lângă perii şi mopuri, îi auzeam pe amândoi clar. Peretele dintre debara şi camera părintelui Bernard era doar din placaj, iar acolo unde umezeala scorojise lemnul, se căscaseră găuri prin care pătrundeau nişte ţepuşe de lumină.

Nu avusesem de gând să stau. Dintre păcatele de natură morală, acesta era la capătul listei. Dacă o ascultam pe doamna Belderboss spovedindu-se era ca şi când aş fi privit-o în timp ce se dezbrăca. Dar acum că eram bine instalat, ar fi fost greu să ies fără să fac tărăboi şi am meditat că era mai bine să stau pe loc şi să aştept până termină. Nu credeam oricum că doamna Belderboss avea prea multe de mărturisit.

Am auzit pocnetul inelelor de metal când părintele Bernard trase perdeaua în jurul lavoarului.

Doamna Belderboss recită actul de căinţă, iar părintele Bernard spuse:

— Ce voiaţi să-mi spuneţi?

— Problema e Reg, părinte, spuse doamna Belderboss.

— Bun.

— Îmi fac griji din pricina lui.

— De ce?

— Nu doarme, părinte. Acasă, vreau să spun. Stă pur şi simplu întins, se holbează în tavan, până se dă jos şi iese.

— Unde se duce?

— Păi asta e problema. L-am întrebat, dar nu răspunde, nu cum ar trebui. Zice doar că nu poate să doarmă şi că se plimbă să mai uite de necazuri. Ce necazuri? îl întreb, dar schimbă vorba sau se supără pe mine.

— Credeţi că fratele lui e problema?

— Wilfred? Nu. Nu cred. Ar fi spus dacă asta îl neliniştea. Mai curând, a avut porniri foarte filosofice de când a murit el.
— Ştiţi, doamnă Belderboss, spuse părintele Bernard. Deseori este greu de explicat cum ne simţim când ne moare cineva apropiat. Chiar și celor dragi. Oamenii încearcă să dea impresia că fac faţă situaţiei. Și este drept că Wilfred a murit cam pe neaşteptate. Poate că domnul Belderboss încă nu a acceptat situaţia. Suferinţa este oricum o treabă ciudată, iar dacă i se mai adaugă și şocul, poate să dureze puţin mai mult până îşi revine.
— E aşa deja de o lună. Dumnezeu ştie ce or gândi vecinii.
Se lăsă un moment de linişte, apoi părintele Bernard spuse:
— Ce anume vreţi să mărturisiţi, doamnă Belderboss?
— Păi, spuse ea, eram așa de îngrijorată din pricina lui, părinte, pentru că îl vedeam umblând de colo, colo tot timpul, mai ales că are și probleme cu inima şi şoldul. Auzi tot soiul de lucruri îngrozitoare, nu-i aşa? Noaptea umblă tot felul de indivizi ciudaţi care nu ar şovăi să profite de un om vulnerabil ca Reg.
— Da, continuaţi.
— Ei, m-am dus la farmacie să văd dacă pot să-mi dea ceva.
— Nu cred că înţeleg, doamnă Belderboss.
— Pentru Reg. Să ia. Să-l ajută să doarmă.
— Și v-au dat?
— Da. Dar n-a vrut să ia. Doar îl ştiţi cum e.
— Da.
— Așa că am pisat o pastilă și i-am pus-o în Horlicks.
Părintele Bernard îşi drese glasul.
— Mă simt groaznic, părinte, dar nu mai suportam. Mi-e teamă să nu se ducă, mă înţelegeţi? Se mai întâmplă, nu? Mereu începe cu lucruri din astea mărunte. Se spune că trebuie să fii atent la semne, nu-i aşa?
— Și a dat rezultat? întrebă părintele Bernard. Medicamentul?
— A fost prima noapte mai de Doamne-ajută de săptămâni bune, dar mă macină vina și acum nu mai dorm *eu.* A fost o răutate, nu-i aşa, părinte?
— Eu nu aş zice aşa, doamnă Belderboss.
— Dar să-mi droghez eu bărbatul...!
— Doamnă Belderboss, spuse părintele Bernard, când mă uit la dumneavoastră și la soţul dumneavoastră, văd iubirea pe care Dumnezeu ar vrea să o avem cu toţii dacă s-ar putea. Nu există răutate în inima dumneavoastră, în cel mai rău caz vă faceţi vinovată de puţină disperare, iar asta vă asază în tovărăşia multor altora, credeti-mă. Duceţi-vă și spuneţi-vă rozariul şi rugaţi-vă să vă ajute Dumnezeu să aveţi răbdare cu Reg. Vă va spune el ce problemă are când vine vremea.
— Sunteţi sigur că e tot ce trebuie să fac, părinte?
— Foarte sigur.
Urmă o pauză, apoi părintele Bernard vorbi din nou.
— Păreţi puţin dezamăgită, doamnă Belderboss.
— Nu, părinte.

— Vă aşteptaţi să spun altceva?
— Nu.

Se lăsă liniştea un timp, iar apoi doamna Belderboss oftă.
— Of, nu ştiu ce să zic. Poate aveţi dreptate în legătură cu Wilfred, părinte. În fond, au trecut numai câteva luni. Și felul în care s-a dus a fost, mă rog, brusc, după cum spuneţi şi dumneavoastră.
— Asa-i.
— O să se sature de atâta hoinărit, nu-i aşa, părinte? Odată ce îi trece supărarea.
— Sunt sigur că aşa o să fie, doamnă Belderboss, spuse părintele Bernard. Încă îi e proaspăt în minte. O să dureze. Nu cred că ne trece vreodată dorul de cei care au murit, dar sentimentele se schimbă dacă le lăsăm timp. Mie mi-era foarte dor de mama şi de tata de când s-au prăpădit, într-atât, încât nici măcar nu voiam să mă gândesc la ei. A durat ceva timp, dar acum când vorbesc despre ei, e o plăcere; atunci îi simt cel mai aproape și ştiu că nu au plecat de fapt. Nu e foarte diferită de relaţia noastră cu Dumnezeu, doamnă Belderboss. Cum zice Iosua?
— Poftim, părinte?
— Iosua, capitolul întâi: „Fii tare şi curajos, să nu te temi, nici să te spăimântezi, căci Domnul Dumnezeul tău este cu tine pretutindenea, oriunde vei merge”[13].

Părintele Bernard râse uşurel.
— Îmi cer iertare, spuse el. Îmi cam place să mă dau mare cu acesta. La şcoală a trebuit să-l învăţ pe de rost.
— Și sigur că aveţi dreptate, părinte, spuse doamna Belderboss. Ştiu în adâncul inimii mele că Wilfred ne priveşte şi are grijă de noi, dar pare aşa de... absent.
— Și eu cred că durerea vine tocmai din contradicţia asta, răspunse părintele Bernard.
— Da, poate că aşa e, părinte.
— Încercaţi să vă odihniţi, doamnă Belderboss, iar de dimineaţă sunt sigur că lucrurile nu vor mai părea chiar aşa de grave.
— O să încerc, părinte. Noapte bună.

Am auzit-o trecând pe lângă mine şi urcând scările. Când se lăsă liniştea, m-am strecurat afară, m-am întors în camera mea şi am mai ţinut o dată puşca în mână, înainte să mă duc la culcare.

7

Noaptea târziu, am auzit glasuri din depărtare. Strigăte. Răcnete. Ai fi zis că e un dans războinic. A durat numai câteva secunde și nu eram sigur că nu visez, dar de dimineaţă toată lumea vorbea despre asta la micul dejun, unde mirosul pâinii prăjite se amesteca cu tocana pe care o făcea mama de la prima geană de lumină.

— După aceea n-am mai pus geană pe geană, spuse doamna Belderboss.

— Eu nu mi-aş face griji din cauza asta, spuse părintele Bernard. Probabil erau fermierii care îşi chemau câinii, nu-i asa, Monro?

Se aplecă şi-l mângâie pe Monro pe gât.

— La trei dimineaţa? spuse doamna Belderboss.

— Să ştii, Mary, că fermierii au un program ciudat, spuse mama.

— Eh, de n-ar mai fi aşa!

— Mie mi s-a părut că vine dinspre mare, spuse domnul Belderboss. Nu vi s-a părut?

Toată lumea ridică din umeri şi-şi termină ceaiul. Numai domnișoara Bunce mai făcu un comentariu.

— La Glasfynydd, noaptea e o linişte deplină, spuse ea.

Mama îi aruncă o privire și duse farfuriile murdare și holurile la spălat.

Eu n-am spus nimic şi nu puteam fi sigur că vântul care urla primprejurul casei cu noaptea în cap nu-mi păcălise auzul, dar în timp ce stăteam întins pe întuneric, eu eram convins că vocile veneau din pădure.

Mă întrebam dacă ar trebui să-l prind pe părintele Bernard, pe când toată lumea pleca din sufragerie, și să-i spun, dar se auzi un trosc din bucătărie și am auzit-o pe mama ţipând.

Când m-am dus să văd ce se întâmplase, îl ţinea pe Hanny aplecat deasupra chiuvetei şi-i vârâse degetele în gură. Hanny se ţinea cu mâinile de marginile chiuvetei. Vasul cu tocana care trebuia mâncată în seara aceea zăcea cioburi pe podea într-o întindere unsuroasă de vită şi sos.

— Scuipă, spuse mama. Dă-o afară.

Hanny înghiţi ce avea în gură, iar mama scoase un oftat exasperat şi-i dădu drumul.

Părintele Bernard apăru în spatele meu. Apoi tata.

— Ce s-a întâmplat, doamnă Smith? întrebă părintele Bernard.

— Andrew a dat atacul la tocană, spuse ea.

— Nu cred că a mâncat prea multă, râse el.

— V-am spus, părinte. Trebuie să postească, exact ca noi, spuse mama. E foarte important. Trebuie să fie pregătit aşa cum se cuvine.

— Nu cred că o gură de tocană poate să facă prea mult rău, Esther, spuse tata.

— A mâncat jumătate, spuse mama arătând spre băltoaca maro pe care Monro o adulmeca cu interes.

Părintele Bernard îl chemă de acolo, dar mama dădu indiferentă din mână.

— Nu, lăsaţi-l s-o mănânce, părinte. Acum nu mai e bună decât de dat la câini.

Hanny începu să-şi lingă degetele, iar mama icni şi-l apucă de braţ, apoi plecă cu el spre uşa din spate. O deschise în zgomotul ploii, îi împinse lui Hanny degetele și mai mult în gură, până când el îşi goli stomacul pe trepte.

L-am spălat la chiuveta din bucătărie și apoi l-am dus înapoi în dormitor să se întindă.

*

Am încercat să-l conving să se ducă iar la culcare, dar încă era neliniştit și tot umbla pe palier la toaletă. De fiecare dată când se întorcea, părea și mai palid decât înainte, avea ochii roşii și durerosi. În cele din urmă, veni și se aşeză pe marginea patului meu şi-şi clătină borcanul cu cuie.

— Unde te doare, Hanny? am spus atingându-l pe tâmple, pe frunte și în creştet.

Îşi cuprinse tot capul cu mâinile, de-ai fi zis că are un coif. Îl durea peste tot.

— Încearcă să dormi, Hanny, am spus. O să te simţi mai bine.

Se uită la mine și atunci atinse salteaua.

— Bine, am spus. Dar numai un pic.

M-am întins lângă el şi, după câteva minute, începu să sforăie. M-am ridicat cât de uşor am putut şi am ieşit.

Ploaia se oprise şi ultimele picături de apă se scurgeau prin vechile jgheaburi care străbăteau caldarâmul spre un canal mare de fier din mijlocul curţii.

Și afară, ca și înăuntru, Moorings părea un loc părăsit în mod repetat. Un loc care dăduse greş. Pereţii de piatră din zidărie uscată care formau curtea erau sparţi şi reduşi la un puzzle din pietre de dimensiuni ciudate, pe care nimeni nu avusese vreodată priceperea să-l reconstruiască, ţinuţi laolaltă doar de bucăţi de sârmă. Într-un colţ era o dependinţă mică, cu acoperiş din tablă, încuiată şi legată cu lanţ şi plină de găinaţ de pasăre. Iar dincolo de curte se întindeau câmpuri late şi pustii nelucrate de atâta timp, încât maşinile agricole ruginite, care erau aici încă de când veniserăm noi prima oară, acum erau aproape îngropate în urzici și rugi.

Vântul se năpustea dinspre mare, trecându-şi pieptenele prin iarba întrepătrunsă cu tufăriş şi răspândind un fior pe întinsele iazuri cu apă stătătoare. Am simţit că sârma este împinsă înainte şi m-am trezit cu părintele Bernard lângă mine.

— Acum e bine Andrew?

— Da, părinte. Doarme.

— Bine.

Zâmbi şi apoi dădu din cap spre mare.

— Veneati aici în fiecare an, nu-i asa, Tonto?

— Da.

Plescăi iute, neîncrezător din buze.

— Probabil că nu era prea distractiv pentru un băieţel, spuse el.
— Era binişor.
— Mă duce cu gândul la locul în care am crescut eu, spuse. Abia aşteptam să plec de acolo. Ascultă la mine, când m-au trimis la Ardoyne, casa pe care mi-au dat-o în Bone era un paradis pe lângă insula Rathlin. În primul rând că avea toaleta în interior.
— Cum e în Belfast? am întrebat.

Îl văzusem noapte de noapte la ştiri. Baricade şi cocteiluri Molotov.

Se uită la mine, înţelese la ce mă refeream şi îsi îndreptă din nou privirea spre câmp.
— Nu vrei să ştii, Tonto, spuse el. Crede-mă.
— Vă rog, părinte.
— De ce te interesează aşa brusc?

Am ridicat din umeri.
— Altă dată, da? E de ajuns să-ţi spun că în iulie nu e prea mare distracţie pe Crumlin Road.

Dădu din cap spre câmp.
— Eu voiam să fac o plimbare, spuse. Vrei să vii şi tu?

Depărtă sârmele, am trecut printre ele şi le-am depărtat să treacă şi el. Odată ce am ajuns dincolo, îşi scutură haina şi am pornit spre Panzer, deranjând vreo două corle, care ţâşniră din iarbă si-si luară zborul cu o zbatere de aripi.
— Are intenţii bune, spuse părintele Bernard. Mama ta. Nu vrea decât să-l ajute pe Andrew.
— Ştiu.
— Poate nu dă impresia, dar este mai degrabă speriată.
— Da.
— Iar de frică, oamenii sunt în stare de lucruri ciudate.
— Da, părinte. Ştiu.

Mă bătu pe umăr, apoi îşi vârî mâinile în buzunare.
— O să se facă bine? am întrebat. Îmi scăpase înainte să apuc să-mi ţin gura.

Părintele Bernard se opri din mers şi se uită înapoi la casă.
— Cum adică bine, Tonto?

Eu am şovăit puţin, iar părintele Bernard se gândi o clipă, după care reformulă întrebarea.
— Vreau să zic, ce ai schimba la el? spuse.

Nu mă mai gândisem la acest lucru.
— Nu ştiu, părinte. Să poată să vorbească.
— Aşa ai vrea tu? Să vorbească?
— Da.
— Nu pari prea sigur.
— Ba sunt sigur, părinte.
— Crezi că Andrew e trist din cauza asta? Că nu poate să vorbească?
— Nu ştiu. Nu pare.

Medită la acest lucru în timp ce inspira adânc şi apoi spuse:

— Uite cum stau lucrurile: nu știu dacă Andrew se va face bine așa cum vrei tu. Dumnezeu hotărăște. Tot ce poți face e să te rogi și să ai încredere în El că va decide ce e mai bine pentru fericirea lui Andrew. Încă te rogi, nu-i asa, Tonto?
— Da.

Îmi zâmbi strâmb. În timp ce punea această întrebare, eu cred că știa că nu era așa și că nu mă mai rugam de ceva timp. Preoții sunt ca doctorii. Ei știu că oamenii mint în legătură cu lucruri care ei cred că-i vor dezamăgi.

Am ajuns la Panzer, iar părintele Bernard puse mâna pe stâncă și-i pipăi textura. Trecu degetul pe o crăpătură lungă și smulse câteva fire de mușchi, frecându-i fibrele între degete.
— Dumnezeu înțelege că nu e totul simplu, să știi. Îți dă voie să-ți pui credința sub semnul întrebării din când în când, spuse, uitându-se atent la fosile, la bivalvele micuțe și la amoniți. Să te auzim, geniule, ce zice Evanghelia după Luca în capitolul cincisprezece?
— Ceva despre oaia pierdută?
— Asa-i. Vezi? Dacă mai tii minte, înseamnă că încă nu ești blestemat pentru veșnicie.

Merse în jurul stâncii, căutând locuri de care să se prindă cu mâinile și urcă pe ea. Puse mâinile în șolduri în timp ce cerceta privelиștea, însă atunci ceva de la picioarele sale îi reținu atentia.
— Hei, Tonto, mă strigă de sus. Vino încoace.

Stătea în genunchi și agita degetele într-o gaură plină cu apă. Mă privi cu un aer uluit.
— E o piatră scobită, spuse. Aveam și noi una la fermă când eram mititel.

Se uită iar la mine și mă prinse de mână, apăsându-mi degetele pe marginea scobiturii.
— Vezi cât de netedă este? Pe asta nu a făcut-o apa. A scobit-o un om.
— La ce se folosește, părinte?
— Acum sute de ani, oamenii le făceau ca să colecteze apa de ploaie. Credeau că apa avea puteri miraculoase dacă nu atingea pământul, înțelegi?

Se ridică și-și șterse mâinile pe haină.
— Bunica adăpa vacile pe câmp din una din astea, spuse el. Iar dacă aveam vreodată febră, mă ducea acolo și mă spăla în ea să mă fac bine.
— Și mergea?

Se uită la mine, se încruntă și râse ușor.
— Nu, Tonto, nu mergea, spuse.

Coborî și mă pregăteam și eu să fac la fel, când am observat Land Rover-ul oprit pe drumul de dedesubt. Îmi dădeam seama că era al lui Clement după crucea desenată pe portieră, deși Clement nu se afla înăuntru.

Cei doi bărbați din față aveau fețele întoarse spre mine, deși era greu de spus dacă se uitau la mine, la Moorings sau la pădurea din spate. Însă indiferent la ce se uitau, chiar și de la distantă era

clar că erau cei doi oameni cărora le ceruse părintele Bernard ajutorul cu o zi în urmă. Cel cu constituţie de taur și cel cu câinele.

Parkinson și Collier.

— Ce credeţi că erau zgomotele alea azi-noapte, părinte? am întrebat.

— Între noi fie vorba, răspunse el, n-am auzit nimic.

— Dar aţi spus că erau ţăranii.

— A fost o minciunică.

— I-ati mintit?

— Fii serios, Tonto, încercam doar să-i liniştesc că nu-i omoară nimeni în somn. Vii?

— Da, părinte.

M-am uitat înapoi la Land Rover și după o clipă, şoferul a pornit cu un nor de fum de culoarea oţelului.

*

Când m-am întors, Hanny încă dormea. Mama nu-l iertase şi era un efort prea mare pentru ea să-l trezească, să-l îmbrace și să-i doftoricească durerea de cap. Aşa că îi dădu voie să stea în pat cât se duceau ei la biserică la Liturghia crismei şi la Spălarea picioarelor. Nu era obligatorie pentru pregătirea pentru altar şi nu avea decât s-o strice dacă mergea.

— Dar nu-l lăsa să trândăvească toată ziua, spuse mama privind în sus pe scări în timp ce plecau.

— Să nu faceţi prostii, spuse tata smulgându-şi basca din cui şi ajutându-i pe domnul și pe doamna Belderboss să iasă.

I-am privit cum pleacă, iar când am închis uşa de la intrare și m-am întors, Hanny stătea în capătul scărilor. Aşteptase și el să plece. Acum puteam în sfârşit să ne ducem pe plajă. Puteam părăsi lumea lor ca să o găsim pe a noastră.

8

De când hotărâserăm să ne întoarcem la Moorings, îmi repetasem de nenumărate ori în minte traseul până la plajă, încercând să recompun drumul și ceea ce vedeam mai demult de o parte şi de alta a lui. Acum că eram aici şi străbăteam mlaştinile împreună cu Hanny, toate păreau să se deruleze cum trebuie. Îmi aminteam de păducelul răsucit care atârna deasupra drumului, parcă unicul supravieţuitor al unui naufragiu, care se târâse pe uscat, sfâşiat și speriat de mare. Îmi aminteam cum scrâşnea vântul printre trestii şi se cutremura pe întinderea neagră a apei. Cum era suspendată marea între văi şi coline.

Aceasta era lumea reală, cum ar trebui să fie, cea care în Londra era îngropată sub pieţe de beton, complexuri comerciale, şiruri de florării, tonete cu cartofi prăjiţi și peşte și case de pariuri; ascunsă sub birouri, şcoli, puburi și săli de bingo.

În Loney, lucrurile trăiau aşa cum trebuie. Vântul, ploaia, marea se găseau toate în stare brută, mereu nou-născute şi sălbatice. Natura se împăca bine cu sine. Moartea şi renaşterea se petreceau fără să observe cineva, în afară de mine și de Hanny.

Când am ajuns la poalele dunelor, ne-ara abătut de la drum şi ne-am scos ghetele să simţim nisipul rece sub tălpi.

Am împins puşca înapoi, așa că acum mi se sprijinea pe spate, și l-am ajutat pe Hanny să urce. Voise neapărat să aducă şobolanii împăiaţi cu el în ghiozdan şi tot aluneca, făcând cicatrici adânci în nisip cu tălpile.

De sus am putut vedea marea cenuşie întinzându-se spre zarea turtită de greutatea imensă a cerului. Mareea venea repede, spălând câmpiile mâloase.

Era totul ca de obicei, mai puţin svastica rudimentară desenată cu vopsea spray pe marginea cazematei, însoţind literele *NF*.

— Cum te mai simţi, Hanny? am întrebat și i-am pus mâna pe frunte, cum făcea mama când îi lua temperatura.

Zâmbi şi clătină din cap. Îi trecuse durerea de cap.

— Mama îţi vrea binele, am spus. Îşi face doar griji că n-o să te însănătoşeşti. De frică, oamenii sunt în stare de lucruri ciudate, înţelegi tu?

Am mers pe plajă urmând o dâră zimţată de gunoaie. Marea redusese pescăruşii la nişte grămăjoare ude și schilodite de oase şi fulgi. Cioturi de copaci uriaşe, cenuşii, lustruite până căpătaseră un luciu metalic, fuseseră spălate ca nişte piese de artilerie părăsite din timpul războiului. Pe toată întinderea plajei, de fapt, marea îşi lăsase ofrandele, ca o pisică ce încearcă să-şi linguşească stăpânul. Loney era dintotdeauna groapa de gunoi a nordului, iar printre alge găseai încâlciţi pantofi, sticle, lăzi de lapte şi cauciucuri. Totuşi, aveau să dispară toate la următorul flux, înghiţite iar de vălmăşagul mării.

Cu greu, cum nu ţineam minte să fi fost ultima oară când veniserăm aici, am urcat pe acoperişul cazematei şi am stat de o parte și de alta a ambrazurii. Înăuntru, era aşternut un strat de nisip. În întuneric zăceau băltoace de apă de mare.

Hanny sări primul și mă prinse de mijloc când coboram prin ambrazură. Fusese cineva aici; cu siguranţă, aceeaşi persoană care făcuse desenul cu vopsea pe peretele exterior. Mirosea a urină și a chibrituri arse. Într-un colţ era gunoi. Cutii de bere şi ambalaje de cartofi prăjiţi. Cu toate acestea, era oarecum la fel de solidă ca în vremea în care fusese construită. Aici nu fuseseră niciodată bombardamente, iar până să ne-o revendicăm noi, mă îndoiesc că o folosise vreodată cineva. Loney era doar un loc prin care trecea Luftwaffe în drum spre Clyde. Şi în cele din urmă, desigur, al Treilea Reich nu dăduse niciodată târcoale prin Marea Irlandei.

Fusese nevoie să facem o gaură în acoperiş să intrăm — întrucât dunele înghiţiseră capătul din spate unde era uşa — iar partea dinspre mare începuse să-şi dezvăluie scheletul ruginit, dar tot părea că va rezista o veşnicie.

Am strâns nisipul cu mâinile și l-am aruncat lângă pereţi. Hanny era ca o maşină, grebla nisipul în bulgări uriaşi între picioare și se uita la ceas să vadă cât îi ia.

Odată ce s-a creat spaţiu, Hanny deschise ghiozdanul și aranjă cu grijă şobolanii pe podea, apoi soldăţeii de jucărie cu faţa spre ei. Am luat puşca de pe umăr şi am băgat-o prin una din ambrazuri, lipind ochiul de inelul de cauciuc de la capătul cătării. A durat până să o nimeresc — timp de câteva secunde nu-mi vedeam decât genele mărite — dar odată ce am fixat marea în cerc, am văzut-o limpede şi tăcută.

Orizontul pe care îl văzusem cu ochiul liber de pe dune era mai aproape, înlocuit de un altul mult mai îndepărtat. O barcă cu o pânză albă fusese prea departe să o văd, înainte să treacă uşor de la o margine la cealaltă a câmpului meu vizual, urcând și coborând, depăşită de chire și pescăruşi care fugeau pe valuri. Acolo mai exista o lume, pe care doar eu o puteam vedea.

Mă imaginam căpitan de vas care scruta zarea în căutare de submarine nemţeşti sau un mitralior singuratic însărcinat să păzească litoralul.

Aceste jocuri păreau reale numai în Loney. Londra nu se lăsa prea uşor transformată în genul ăla de locuri în care se tot trezeau bărbaţii din *Commando.*

Deşi îl ucisesem de mai multe ori pe îngrijitorul parcului — care se transforma dintr-un important ofiţer Gestapo în altul — dintr-o ascunzătoare din stejarul uriaş de lângă terenurile de tenis şi o făcusem bucăţi pe mama când călcase pe o mină pe care o îngropasem în stratul cu legume, parcurile și grădina noastră erau prea aranjate şi îngrijite.

Cimitirul din Golders Green, cu mormintele aplatizate și albe care păreau să fi fost măturate de explozia unui proiectil, putea trece drept un oraş bombardat, dar îngrijitorul avea un câine despre

care se spunea că ar fi turbat. Și în orice caz, acolo puteam să mă joc numai sâmbăta, când evreii nu aveau voie să facă nimic, nici măcar să-si viziteze morţii.

Pe de altă parte, în Loney puteai să fii pe plaja Sword, Iwo Jima, Arnhem, El Alamein fără prea mare efort de imaginaţie. Cazemata se transforma cu uşurinţă într-o celulă dintr-un lagăr german de prizonieri de război, din care ne luptaserăm cu mâinile goale să scăpăm, strigând *Achtung!* către naziști în imagini îngheţate. Sau era o ascunzătoare din junglă din care priveam o linie de gălbejiţi dinţoşi care se apropiau călcând printre ierburile de plajă[14] şi scaiul-dracului, şi pe care apoi îi seceram cu o rafală de mitralieră, înainte să apuce să-şi tragă sufletul. Gălbejiţii erau nemiloşi şi prefăcuţi, dar ţipau ca nişte fetite când mureau. Erau întotdeauna mai slabi decât nemţălăii, iar nemţălăii erau întotdeauna mai înfumuraţi decât englezii, care, normal, câştigau mereu.

— Hai, am spus şi Hanny îmi luă locul aproape ghemuit, fixând mâna, mijind ochii la cătare. M-am dus la ambrazura de lângă Hanny și m-am uitat la stolurile de păsări care veneau odată cu mareea năvalnică, scotoceau prin valul de spumă după lucrurile pe care le aducea acesta cu sine sau mergeau pe uscat spre mlaştinile cu hrană pentru puii lor.

Un stol de pescăruşi veni pe uscat, încăierându-se pe mortăciuni din care smulgeau bucăţele de blană şi piele, iar cele mai pricepute plecau cu bucăţi mai mari — un mănunchi de măruntaie sau oase încă prinse în mijloc.

Bubuitul neaşteptat al mării care se lovi de stâncile din apropiere le-a speriat și îşi luară zborul împreună, cârâind și gâgâind. Mai puţin unul. Un pescăruş mare se zbătu pe nisip, încercând să se ridice din apa care venea. Lovi aerul cu o aripă, în timp ce cealaltă i se îndepărtă de corp într-un unghi ciudat. I se rupsese în vânzoleala aceea.

Pasărea cârâi, îşi frecă ciocul de picior, apoi îşi reluă straniul dans, ţopăind un pas, doi, trei, înălţându-se şi căzând înapoi pe nisip.

Hanny se uită la mine.

— Va trebui să-l omorâm, am spus. E o cruzime să-l lăsăm să sufere.

Hanny se încruntă. Nu înţelegea. I-am luat puşca și m-am făcut că trag în pasăre cu patul. El dădu din cap, am ieşit din cazemată şi ne-am uitat cum se zbate pescăruşul pe nisip. Se uită și el la mine cu ochii căscaţi.

— E cel mai bine, am spus și i-am dat puşca.

Hanny mă privi, zâmbi, apoi întoarse brusc capul în direcţia opusă, când auzi zgomotul unei maşini. Am luat puşca înapoi şi l-am dus pe Hanny pe dune, spre o adâncitură naturală din iarbă, de unde puteam sta întinşi să cercetăm şoseaua de peste mlaştini.

Când maşina trecu de păducel, am reuşit să văd prin reticulul cătării că era cea care trecuse pe lângă noi când rămăseserăm în pană în drum spre Moorings.

De data aceasta, erau trei oameni în maşină. Doi în faţă — o femeie și un bărbat — şi unul în spate, presupuneam că fata care dormea. Maşina încetini, pe când se apropia cauciucurile aruncară valuri de apă, apoi trecu prin golul dintre dune şi se opri la marginea plajei. Văzând că dispăreau rapid câmpiile nisipoase, şoferul dădu înapoi. Motorul merse în gol o clipă, apoi zgomotul se reduse la un ticăit rapid, în timp ce mecanismele se răceau sub capotă. Păsările care fuseseră alungate se întoarseră la treaba lor — pescăruşii îşi reluară încăierarea pe leşul de pe plajă, iar corlele cârâiau fără încetare prin iarbă.

Am mers cu grijă de-a lungul crestei și la capăt, unde cobora spre şosea, ne-am lipit de nisip. Când am dat iarba la o parte cu gura ţevii, am văzut mai bine pasagera din faţă. Mama ar fi considerat-o din clasa de jos după felul în care se ruja în oglinda parasolarului şi-şi freca buzele între ele. Era acel gen de femeie pe care mama i-ar fi arătat-o tatei. Genul de femeie despre care ar fi făcut comentarii.

Aceasta ridică bărbia, întoarse capul și începu să cureţe o imperfecţiune de la colţul gurii deschise cu un vârf de şerveţel îndoit, apoi îşi trecu buricul degetului mic pe adâncitura de sub nas, la final dându-i o lovitură uşoară.

Şoferul o distrase o clipă, iar ea se întoarse cu faţa spre el. Era evident că aveau o neînţelegere și femeia îşi reluă găteala, pudrându-şi nervoasă obrajii şi nasul şi oprindu-se să strige ceva pe la jumătatea procesului.

Mutând mai la dreapta, am văzut-o pe fata din spate. Stătea aplecată înainte şi încerca să intervină, dar adulţii din faţă o ignorau, aşa că în schimb, ea se uită pe fereastră.

Se uită direct la mine, dar nu mă văzu. Am avut grijă să stau bine ascuns. Aşa făceam întotdeauna. Când jucam jocurile acelea la Londra, reuşeam să fiu tăcut ca morţii din cimitirul evreiesc. Ba chiar mai mort decât morţii.

În timp ce mă uitam la fată, nu-mi auzeam nici măcar propria mea respiraţie, îi simţeam doar căldura intermitentă pe degetul de pe trăgaci.

Hanny mă scutura de mână.

— Ce e?

Îmi arătă încheietura goală, cu o dungă roşie de la cureaua ceasului.

— Ţi-a scăpat? am întrebat.

Hanny se uit din nou la încheietură.

În cele din urmă şoferul coborî și lăsă portiera deschisă. Îşi potrivi pălăria de tweed, se uită la pescăruşi şi la mlaştinile printre care tocmai trecuseră cu maşina. Am auzit ţăcănitul unei brichete pe când o deschidea; o clipă mai târziu, vântul aduse spre mine un fum albastru deschis şi, odată cu el, mirosul dulce, ca de balegă al trabucului bărbatului şi glasul femeii.

— Leonard, ce ai de gând să faci? l-a întrebat ea, iar bărbatul s-a aplecat să-i vorbească.

— Mareea se va retrage în curând, a spus el.
— Înainte de căderea întunericului?
— Desigur.
— Nu putem s-o ţinem aici cu orele în frig, în starea în care e. Trebuie s-o ducem înapoi în casă.
— Ştiu, nu-ţi face griji.

S-au contrazis pe un ton scăzut şi i-am prins numele când bărbatul ridică iar capul şi i-l adăugă dispreţuitor la capătul propoziţiei. Laura.

Hanny se târa prin nisip, îşi căuta ceasul. L-am înghiontit să facă liniște. Leonard trânti portiera maşinii, făcând nişte păsărele mici să-şi ia zborul, ieşi de pe şosea și calcă pe nisip. Se îndepărtă şi se uită la pescăruşul rănit cu o curiozitate amuzată. Îşi scoase pălăria, şi-o curăţă cu dosul mâinii şi şi-o puse la loc.

Cu haina de culoarea caramelei şi cu pantofii aceia scumpi, părea la fel de nelalocul lui aici ca Daimler-ul pe care îl conducea. Era un crai, un escroc, un agent de pariuri mânjit, cu degetele pline de inele princiare, cu cămaşa albastră deschisă la doi nasturi de la guler. Dinspre el venea un miros de loţiune după bărbierit — miros de răşină amestecată cu pesticid, cu care stropea tata trandafirii să omoare afidele.

Laura ieşi din maşină, se chinui să deschidă portbagajul, reuşind în cele din urmă să-l descuie, şi îl strigă pe Leonard. Acesta urcă iar pe asfalt şi se duse la ea. Purtară o discuţie pe care n-am auzit-o bine, apoi Laura se duse să-i deschidă portiera fetei. Leonard se luptă cu un obiect din portbagaj, îl ridică, îl întoarse şi în final târî afară un scaun cu rotile care se deschise brusc după ce apăsă cu piciorul pe o pârghie.

Laura ţinu portiera şi Leonard aşeză scaunul cu şezutul spre fată. Aceasta ieşi uşor, suflând și strângând din ochi în timp ce se ţinea de pântece. Avea o burtă cât toate zilele.

Leonard o ţinu de mână pe când aceasta se apropia de portiera deschisă, iar când ajunse destul de aproape, mai că se prăbuşi pe scaun, făcându-l să scârţâie de greutate. Îşi trecu degetele prin părul arămiu, şi-l dădu după urechi și mai făcu o grimasă. Era mai mică decât mine; treisprezece sau paisprezece ani, bănuiam eu. Genul acela de fată de care găseai în toate şcolile. Chiar și în gimnaziile catolice. Fete despre care mama şi celelalte doamne de la Sfântul Iuda se prefăceau că nu le place să vorbească. Probabil o aduseseră aici să nască în acest loc pustiu, să scape de ruşine.

Leonard o împinse cu scaunul până la marginea şoselei şi o coborî cu grijă pe plajă, de unde se îndreptă spre cazemată, lăsând urme înguste de roţi şi împrăştiind pescăruşii de pe o grămadă de buruieni care bâzâiau de muşte. Cocoţată pe tocuri, Laura îl urma mai încet, oprindu-se din când în când, în timp ce hotăra cum era mai bine să treacă peste întinderile de obiecte naufragiate şi gunoaie.

Nu era îmbrăcată ca în vremurile noastre, mi se părea mie, ci cam cum îmi imaginam eu că se îmbrăcau femeile elegante din anii

'30 — cu o haină verde-sticlă cu un guler dintr-o vulpe întreagă și avea părul tuns scurt, cu cărare într-o parte.

Leonard aşeză scaunul cu rotile cu faţa spre mare. Laura rămase cu fata şi Leonard se duse să cerceteze cazemata. L-am luat în cătare și l-am urmărit în timp ce traversa plaja uşor și greoi, cu un umblet care îmi sugera că avea un genunchi bolnav. Ajunse la cazemată, se uită la ea, se descălţă, îşi scoase mâinile din buzunare ca să poată legăna mâinile și să urce pe mormanul de nisip. Spre bucuria mea, alunecă de câteva ori cu piciorul bolnav până să reuşească să bage degetele în una din ambrazuri și să urce.

Îşi puse mâna streaşină la ochi, se uită înăuntru şi apoi brusc se dădu înapoi, se dezechilibră şi alunecă caraghios, cu un picior întins și celălalt strâmb, în aşa fel încât se rostogoli încet dar inevitabil pe spate. Pantofii îi căzură din mână și se duseră cât colo.

Se ridică, se uită dacă îi văzuse cineva căzătura şi se răsuci să-şi şteargă nisipul de pe fund, apoi porni şchiopătând pe lângă dune în căutarea pantofilor. Găsi unul cuibărit într-un morman de alge marine brune şi se opri chiar sub noi să şi-l încalţe.

Întrucât îi auzise ţipătul involuntar, Laura porni spre el.

— Ai păţit ceva? întrebă ea.

— E plină de şobolani, în mă-sa, spuse Leonard dând din cap spre cazemată.

Laura zâmbi discret şi scoase un pachet de ţigări.

— N-ai cum să nu dai şi peste asemenea locuri, spuse ea, aprinzându-şi ţigara.

Leonard îi aruncă o privire. Laura se îndepărtă, îi luă pantoful celălalt, îl întoarse, lăsă să iasă un şuvoi de nisip și i-l dădu înapoi. Leonard şi-l strecură în picior, apoi se aplecă să ia altceva — ceasul lui Hanny. Dădu la o parte nisipul, îl clătină, şi-l duse la ureche și apoi şi-l băgă în buzunar.

M-am întors să-i spun lui Hanny, dar el se uita pe lângă mine spre locul în care stătea fata în scaunul cu rotile. Pescăruşul rănit nu mai ţipa și ţopăia precaut spre mâna ei întinsă. Când se apropie de ea, înclină capul şi ciuguli din buruiana pe care i-o întindea, cu aripa rănită întinsă ca un evantai. Se apropie iar să mai mănânce puţin, dar de data asta rămase pe loc. Fata îl mângâie pe gât şi-i atinse penele. Pasărea o privi o clipă, apoi se ridică în tăcere, se înălţă și li se alătură celorlalte care zburau în cerc sub nori.

9

Primăvara, Loney era năpădit de ape.

Zi după zi, ploaia se repezea dinspre mare în perdele uriaşe, vaporoase, care ştergeau Coldbarrow-ul din vedere, apoi pornea spre uscat ca să îmbibe păşunile. Plaja se transforma într-o mocirlă maronie, dunele se surpau şi uneori se dărâmau de-a binelea, aşa că marea şi apa din mlaştini se uneau, formând lacuri întinse, unduioase de la copacii smulşi şi algele marine de un roşu-aprins aduse de pe fundul mării.

Acelea erau zilele cele mai rele; zilele cu ceață și ploaie torenţială, când Moorings picura și apa intra prin crăpături, iar aerul era permanent umed. Nu aveai unde să mergi şi nu puteai face nimic, doar să aştepţi să se schimbe vremea. Și în timp ce stăteam lângă bovindoul camerei de zi, mă uitam cum curge apa pe câmpuri și poteci şi ascultam ciorile de semănătură croncănind în pădurile reci, mă cuprindea un sentiment de zădărnicie pe care mi-l amintesc chiar și acum.

Nu i-am spus nimic doctorului Baxter despre Moorings sau despre Loney, dar el zice că-şi dă seama că am multă negativitate acumulată din trecut — exact aşa s-a exprimat el — şi că ar trebui să o eliberez.

I-am spus că dat fiind că lucrez într-un muzeu, trecutul era cumva riscul meseriei, iar el a râs şi şi-a scris ceva în carneţel. E imposibil să fac sau să spun ceva şi el să nu noteze. Mă simt ca un afurisit de exponat.

*

Cum toată lumea era în casă, Moorings începea să pară tot mai înghesuit şi, în timp ce aşteptam să se schimbe vremea, lumea începea să plece din camera de zi să-si caute un locşor. Mama, domnul și doamna Belderboss se despărţiră și porniră în zone diferite ale casei să vadă dacă reuşesc să dea de nişte tacâmuri mai de Doamne-ajută pe care să le folosim în locul celor uriaşe care îşi pierduseră luciul și cu care fuseserăm nevoiţi să ne descurcăm până acum. Tata se duse să se uite la decoraţiile tradiţionale ale mobilei vechi din birou. Domnişoara Bunce şi David stăteau la câte un capăt al unui divan și citeau. Hanny era sus, o desena pe fata pe care o văzuse la Loney. Pe fată şi pescăruşul cu aripa ruptă.

Numai părintele Bernard îndrăzni să iasă, îl scoase pe Monro la o plimbare lungă, de unde se întoarse după-amiaza târziu.

Eu eram în bucătărie, îi făceam lui Hanny nişte ceai, când intră pe uşă, leoarcă, cu apa şiroind de pe el. Îşi scoase şapca şi o stoarse pe trepte. Monro stătea lângă el, clipind să scape de apa de ploaie şi gâfâind.

— Și eu care credeam că bunul Dumnezeu a promis să nu mai dea încă un potop, spuse el, atârnându-şi haina de uşă. Sper că te-ai apucat să construieşti arca, Tonto.

Îşi ciufuli părul cu degetele şi-l trimise pe Monro în colţ, unde se găsea o pătură veche pe podea.
— Văd că mama ta a muncit din greu, spuse el scuturându-şi mâinile și ducându-se la sobă, unde mama avea pe foc ceva care fierbea. Luă capacul de pe oală și fața îi fu învăluită de aburi.
— Dumnezeu să ne aibă în pază, spuse el. Bine că am o voinţă de fier. Altfel aş vârî lingura cât ai zice peşte.

Mama îşi făcu apariţia şi închise uşa în urma ei. Părintele Bernard puse capacul la loc și zâmbi.
— Dumnezeu să vă binecuvânteze, doamnă Smith. Profesorul meu de la seminar avea o vorbă, că nu-l poţi slăvi mai bine pe Dumnezeu decât dându-i de mâncare unui preot. Sincer, nu ştiu de partea cui sunteţi de mă ispitiţi asa.

Mama îsi încrucisă braţele.
— Părinte, noi ne întrebam dacă ştiţi cum se procedează pe vreme ploioasă, spuse ea.

Zâmbetul părintelui Bernard se crispă o clipă.
— Nu, nu cred.
— Când era prea ud să mergem undeva, spuse mama, părintelui Wilfred îi plăcea să ne adune pe toţi pentru rugăciuni la zece, la prânz şi la patru. Ca să avem un program. Altfel, lumea se ia cu altele. Când le e foame, oamenilor le trec prin minte tot felul de năzbâtii. Se încalcă promisiuni. Părintele Wilfred avea întotdeauna grijă să nu scăpăm din vedere sacrificiul nostru ca să nu uităm nici de cel mai important.
— Înţeleg, spuse părintele Bernard.

Mama se uită la ceas.
— E aproape ora patru, părinte, spuse ea. Mai e timp. Asta dacă nu vă reţine de la alte treburi.

Părintele o privi.
— Nu, nu-i nicio problemă, spuse el și se duse să se şteargă şi să-şi schimbe pantalonii, în timp ce mama aduna pe toată lumea în camera de zi să-l aştepte.
— Mai lasă-i timp, spunea doamna Belderboss când am intrat eu. Se străduieşte.
— Sigur nu era cazul să stea atâta timp afară, răspunse mama.
— Rasa asta de câini are nevoie de multă mişcare, spuse doamna Belderboss.
— Păi poate n-ar fi trebuit să ia câinele cu el, spuse mama.
— Nu-l putea lăsa acasă, nu? Şi, în orice caz, sunt sigură că băieţilor le place să aibă un câine prin preajmă, nu?

Se uită la mine și zâmbi.
— Părintele Wilfred nu şi-ar fi luat niciodată un câine, spuse mama.
— Fiecare om este altfel, Esther.
— E drept, răspunse ea. Dar nu câinele mă îngrijorează.
— Atunci ce?
— Sunt convinsă că mirosea a alcool când a intrat.
— Părintele Bernard?
— Da.

— Eu nu cred.
— Tata era beţiv, Mary, spuse mama. Cred că ştiu destul de bine cum duhneşte berea.
— Dar chiar și asa.
— Nu mă înșală nasul.
— Bine, Esther, spuse doamna Belderboss. Nu te supăra.

Mama se întoarse spre mine și se încruntă.
— În loc să tragi cu urechea, spuse ea, nu mai bine faci ceva util şi te ocupi de foc?

M-am ridicat şi m-am uitat în coşul din răchită după un lemn care să ţină toată după-amiaza. Mama stătea cu picioarele încrucişate, aprinsă la faţă, cu ochii aţintiţi asupra uşii aşa cum se uitase la drum în ziua în care ne întâlnirăm cu Billy Tapper în refugiul staţiei de autobuz. Părintele Bernard nu mai venea odată.

Aflasem deja că bunicul meu era o ruşine pe care mamei îi plăcea s-o ascundă sub preş, alături de unchiul Ian, care locuia cu un bărbat în Hastings şi un văr de-al doilea care divorţase de două ori.

O întrebasem de el de multe ori în trecut, desigur — toti băieţii se interesează de bunicii lor — dar încă ştiam puţine lucruri în afară de acela că era alcoolic şi un trântor, care în scurta lui viaţă îşi plimbase ficatul bolnav de la un pub la altul, până când într-o sâmbătă după-amiază murise în barul de la The Red Lion, cu capul pe o masă cu sticle goale.

În cele din urmă, părintele Bernard intră, roşu la faţă de la atâta frecat şi cu părul dat pe spate. Avea degetul mare vârât în Biblie, la un anumit pasaj cu care poate credea că avea să-şi răscumpere greşeala.
— Părinte, cred că muriţi de frig, spuse doamna Belderboss ridicându-se. Staţi pe scaunul meu.
— Nu, nu, doamnă Belderboss, nu vă faceţi griji din cauza mea, sunt ca rubarba.
— Poftiți?
— Nu mă deranjează frigul, spuse el.
— Dacă sunteţi sigur că vă e bine aşa..., spuse doamna Belderboss şi se aşează la loc.

Domnul Belderboss se uită pe fereastră.
— Ce vreme, spuse el.

Ploaia vuia în curte şi pe câmpuri, unde ceaţa se întindea în straturi pe iarbă.
— Credeţi că o să putem ieşi mâine, părinte? întrebă domnişoara Bunce.
— Nu ştiu, răspunse el. Poate ascultăm buletinul meteo mai târziu.

Domnul Belderboss se uită chicotind la radioul străvechi de pe bufet — acel soi de aparat negru, din lemn, care, dacă îi dădeam drumul, ar fi transmis încă discursurile lui Churchill.
— N-o să prindeţi niciun post aici, părinte, spuse el. Din cauza dealului. Blochează semnalul.

— Mă rog, spuse părintele Bernard. Atunci va trebui să luăm lucrurile aşa cum ni le trimite Dumnezeu. E toată lumea aici?
— Nu, spuse mama. Nu ştiu pe unde umblă bărbatu-meu. Se uită la mine și făcu un semn spre uşă. Du-te să vezi unde e.

Mă pregăteam să mă ridic, când îşi făcu apariţia tata, căutând prin mănunchiul uriaş de chei pe care ni le lăsase Clement.
— Ai venit, spuse mama. Era gata să formăm o echipă de căutare.
— Hm? făcu tata, distras de o cheie mică de alamă pe care o scosese de pe inel.
— Unde ai fost? întrebă mama.
— În birou, răspunse el.
— Atâta timp? Ce-ai făcut?
— Am mai găsit o cameră, spuse el.
— Cum adică? întrebă mama.
— În spatele biroului, o lămuri tata. E o cameră mică. Până acum n-am mai văzut-o niciodată.
— Sunteţi sigur? interveni domnul Belderboss.
— Ştiţi tapiseria aia veche? întrebă tata. Dintre tablouri?
— Da, spuse domnul Belderboss.
— Am dat-o la o parte din greşeală și în spatele ei era o uşă.
— Doamne sfinte, făcu domnul Belderboss.
— Mă gândeam că, dacă găsesc cheia, poate reuşim să intrăm să aruncăm o privire.
— Ei bine, va trebui să mai aştepte, spuse mama, reţinându-i tatei atenţia pentru prima oară şi arătându-i din priviri că părintele Bernard era pregătit să rostească rugăciunile.
— Ah, mă scuzaţi, părinte, spuse şi se aşeză.
— Încă lipseşte cineva, spuse doamna Belderboss. Unde-i Andrew?
— E sus, se odihneşte, am spus.
— Păi du-te și adu-l, zise mama.
— Lasă-l, spuse doamna Belderboss.
— Să-l las? se miră mama. Ar trebui să fie și el aici dacă ne rugăm pentru el.
— E obosit, am spus eu.
— Şi ce legătură are? mi-o reteză mama. Toţi suntem obosiţi.
— Așa este, spuse doamna Belderboss. Dar din cauza gălăgiei de azi-noapte, cred că a dormit mai puţin decât noi ceilalţi. Dacă acum s-a liniştit, probabil e mai bine să-l lăsăm în pace.
— Eu sunt de acord cu Mary, spuse domnul Belderboss.
— Ar trebui să începem, nu-i aşa, doamnă Smith? spuse părintele Bernard după ce îşi drese glasul.
— Esther? spuse tata.
— Da, bine, spuse mama tăios şi se aplecă să aprindă lumânările aşezate pe masă.

Doamna Belderboss oftă şi se uită pe fereastră.
— Sper sincer să se îndrepte vremea când mergem la altar luni, spuse ea. Nu mai e acelaşi lucru dacă plouă, nu-i aşa, Reg?
— Nu, spuse domnul Belderboss. Nu va mai fi ca ultima oară, mai ţii minte?

Doamna Belderboss se întoarse spre părintele Bernard.
— A fost o zi minunată, spuse ea. A dat soarele exact când am ajuns noi. Iar florile erau o frumuseţe. Magnoliile și azaleele...

Părintele Bernard zâmbi.
— Toată lumea era aşa de fericită, nu-i aşa, Reg? continuă ea. Mai ales Wilfred.
— Trebuie să fie foarte frumos că aveţi această amintire cu fratele dumneavoastră, nu-i aşa, domnule Belderboss? întrebă părintele Bernard.

Acesta dădu din cap.
— Așa cred. Se spune că trebuie să-i ţii minte pe oameni în momentele lor cele mai fericite, nu?
— Aşa-i, spuse părintele Bernard. Nu cred că are rost să fie altfel.

Domnul Belderboss îşi privi mâinile.
— E ultima oară când îl ţin minte aşa de... sigur... de toate. După aceea, nu ştiu. Parcă...
— Parcă ce? întrebă părintele Bernard.

Domnul Belderboss se uită prin încăpere la toţi cei prezenţi. Mama miji ochii la el, foarte puţin, dar de-ajuns cât acesta să observe şi să tacă. Urmă un moment de linişte. Doamna Belderboss îşi atinse soţul pe braţ, iar el îi acoperi mâna cu a lui. Mama stinse chibritul pe care îl ţinea în mână.
— Parcă aţi zis că începem? spuse ea.

Părintele Bernard îi aruncă o privire și apoi se uită la domnul Belderboss.
— Îmi pare rău, Reg, zise el. N-am vrut să te supăr.
— Ah, nu vă faceţi griji din pricina mea, spuse domnul Belderboss, ştergându-se la ochi cu o batistă. Mi-e bine. Continuaţi, părinte.

Părintele Bernard îsi deschise Biblia și mi-o dădu.
— Vrei să ne citeşti tu, Tonto? întrebă el.

Mi-am pus Biblia pe genunchi şi am citit învăţăturile lui Isus către apostolii săi, ca să se pregătească pentru persecuţia ce-i aştepta negreşit.
— „Va da frate pe frate la moarte și tată pe fiu şi se vor scula copiii împotriva părinţilor şi-i vor ucide. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu; iar cel ce va răbda până la sfârsit, acela se va mântui.”[15]

Mama se uită la părintele Bernard şi încuviinţă din cap. Acest pasaj era de căpătâi pentru ea. Acasă îl avea înrămat în bucătărie, scris cu o caligrafie îngrijită, precum o pagină dintr-o Biblie cu anluminuri. Datoria, sau mai degrabă manifestarea activă a datoriei, era totul, iar ignorarea chemării de a sluji era, în opinia mamei, poate cel mai mare păcat dintre toate. Ea considera că bărbaţii ar trebui măcar să se gândească să îmbrăţişeze preoţia şi că toţi băieţii ar trebui să slujească în altar. În anumite privinţe, spunea ea, era invidioasă pe mine, pentru că eu aveam ocazia să fiu mai aproape de Dumnezeu, să ajut la miracolul transsubstanţierii, pe câtă vreme ea trebuia să se mulţumească cu organizarea de serbări și vânzări de vechituri.

Subiectul acesta fusese adus în discuţie de mai multe ori de la confirmaţie, dar de când ne întorseserăm ultima oară de la Moorings, mama îşi luase misiunea de a mă vârî în sutană. Era momentul, spunea ea, şi era evident că părintele Wilfred avea nevoie de ajutor.

— Măcar ar trebui s-o faci de dragul lui frate-tău, spusese ea. El nu va avea niciodată şansa asta.

Cred că a fost surprinsă când am acceptat fără să stau pe gânduri. Voiam să fiu băiat de altar. Voiam să fiu slujitor al Domnului. Voiam, mai presus de orice, să văd acele părţi ale bisericii pe care nu le mai vedea nimeni.

Aşa că mă văd la vârsta de treisprezece ani mergând pe poteca spre prezbiteriu într-o ploioasă dimineaţă de sâmbătă, cu un costum bej care-mi venea anapoda, având clar în minte învăţăturile mamei despre modul de adresare cuvenit unui preot. Da, părinte Wilfred. Nu, părinte Wilfred. Nu vorbi neîntrebat. Dar vezi să pari interesat. Răspunde-i la întrebări ca un băiat care merge la biserică de când a venit pe lume. Şi vezi să pronunţi corect literele.

Domnişoara Bunce răspunse la uşă şi eu i-am spus de ce venisem. Mă pofti înăuntru şi-mi arătă şirul de scaune de pe hol. Mai era un băiat acolo, atacat fără milă de primul val de acnee, răsuflând zgomotos. El fusese vârât într-un costum şi mai urât decât al meu, cu reverele presărate cu mătreaţă şi fire de păr căzute. Se uită la mine şi-mi zâmbi nervos, întinzându-mi mâna.

— Şi pe tine te-a trimis mama ta?

Durduliu, pistruiat şi puţin mai mare decât mine, bietul Henry McCullough, cu răsuflarea mirosind a ouă şi plin de coşuri, avea să devină partenerul meu din altar, şi lui îi reveneau sarcinile care cereau puţină minte sau chiar deloc. El ţinea prosopul şi îndrepta lumânările. El deschidea capacul orgii înainte de mesă şi scotea scaunul pe care se aşeza domnişoara Bunce.

— Da, i-am spus, ca să-l fac să se simtă mai bine. Ea m-a trimis.

Părintele Wilfred ieşi din sufragerie şi îşi ştergea de pe buze cu colţul unei batiste firimiturile de la micul dejun. Se uită la amândoi cum stăteam aşezaţi şi ne măsură de la pantofii lustruiţi şi până la părul cu cărare.

— Domnişoara Bunce, spuse el, dând din cap spre uşă. Dacă sunteti amabilă...

— Da, părinte.

Domnişoara Bunce luă o umbrelă din suport şi i-o dădu părintelui Wilfred imediat ce acesta se încheie la impermeabilul lung. Îi zâmbi, lucru rar întâlnit, apoi ne făcu semn să-l urmăm pe poteca cu pietriş spre biserică, ţinând pentru sine umbrela.

*

Acum nu mai există, a fost demolată să lase loc unor apartamente, iar cei care o mai ţin minte îi deplâng soarta, dar mie Sfântul Iuda mi s-a părut dintotdeauna o monstruozitate.

Era o clădire mare cafenie din cărămidă, ridicată spre sfârşitul secolului al XlX-lea, când catolicismul a ajuns iar la modă în

rândurile unui popor care nu făcea lucrurile pe jumătate. Din afară era impunătoare și mohorâtă, iar fleșa groasă, hexagonală o făcea să semene cu o uzină sau o fabrică. Într-adevăr, părea construită anume în acest stil, fiecare componentă arhitectonică concepută cu grijă să producă săptămânal pe bandă rulantă supunere, credinţă sau speranţă, într-un anumit număr de bucăţi conform cu cererea. Chiar și felul în care cânta domnișoara Bunce la orgă dădea impresia că mânuia un complicat război de ţesut.

Ca simbol al misticismului, zidarul meşterise un Ochi al lui Dumnezeu pe turlă, deasupra orologiului — o formă ovală cioplită dintr-un bloc de piatră, pe care o observasem pe vechile biserici de ţară pe la care ne târa tata la sfârşit de săptămână. Totuşi, la Sfântul Iuda, semăna mai degrabă cu maistrul fabricii cu ochi scrutător, atent la trândavi şi agitatori.

Înăuntru, un Cristos crucificat care depăşea mărimea naturală era suspendat cu grijă în faţa unei ferestre ample, așa că atunci când ardea soarele, umbra lui cădea pe enoriaşi şi-i atingea pe toţi. Amvonul era aşezat sus, ca un turn de veghe. Până şi aerul părea să fi fost comandat special să fie bisericesc; greu de sunetele pe care le producea domnișoara Bunce când atingea clapele orgii, iar când naosul era gol, destul de subţire pentru ca și cea mai mică şoaptă să fluture împrejurul zidăriei.

— Aşadar, spuse părintele Wilfred, făcându-ne semn să stăm în banca din faţă. Să începem cu începutul. McCullough, spune-mi câteva cuvinte despre Ritualul Penitenței.

Părintele Wilfred îşi duse mâinile la spate şi începu să se plimbe uşor pe lângă balustrada altarului, uitându-se sus în cupolă ca un dascăl care aşteaptă răspunsul la o problemă de matematică de nerezolvat.

Sincer, deseori mă gândeam că în privinţa asta îşi greşise meseria şi, în fotografia pe care o decupase mama din ziar atunci când el protestase din cauza noului film de groază de la The Curzon, semăna ca două picături de apă cu tipicul profesor edwardian — slab și palid, cu ochelari cu rame rotunde, cu o cărare trasată la milimetru.

Henry îşi privi mâinile asudate şi se foi neliniştit, de parcă măruntaiele îi erau străbătute de o senzaţie neplăcută. Părintele Wilfred se opri brusc și se întoarse cu faţa spre el.

— Probleme?

— Nu ştiu, spuse Henry.

— Nu ştiu, părinte.

— Ăă?

— Mi te adresezi cu „părinte”.

— Da, părinte.

— Și cum rămâne?

— Tot nu ştiu, părinte.

— Nu ştii dacă sunt probleme sau nu ştii ce este Ritualul Penitenței?

— Aă? făcu Henry.

— Măcar spune-mi unde vine în rugăciunile începătoare, McCullough.
— Nu ştiu, părinte.
— Vrei să fii slujitorul lui Dumnezeu şi nici măcar nu poţi să-mi spui ordinea mesei?

Glasul ridicat al părintelui Wilfred răsună un scurt răstimp prin biserică. Henry îşi privi din nou degetele.
— Vrei să fii băiat de altar, aşa-i, McCullough? spuse părintele Wilfred, mai uşor de data aceasta.
— Da, părinte.

Părintele îl privi, apoi îşi reluă plimbarea.
— Ritualul Penitenţei este la începutul mesei, McCullough, când preotul vine în altar. Ne îngăduie să ne mărturisim păcatele în faţa lui Dumnezeu, să ne curăţăm sufletul şi să putem primi cuvântul Lui sfânt. Bun, Smith, spuse el, oprindu-se să lustruiască pupitrul cu vulturul de aur, unde domnul Belderboss se chinuia să pronunţe numele din Vechiul Testament când îi venea lui rândul să citească, ce vine după Ritualul Penitenţei?
— Kyrie, părinte.
— Și apoi?
— Gloria, părinte.
— Și apoi?
— Liturghia, părinte.

Bănuind că mă ţin de şotii, miji ochii o clipă, dar se întoarse și refăcu drumul.
— Bun, McCullough, spuse el. Hai să vedem dacă ai ascultat. Spune-mi ordinea rugăciunilor începătoare.

Şi aşa am ţinut-o până a ştiut Henry să recite părţile componente ale mesei, inclusiv unde stăteau oamenii în picioare, aşezaţi sau în genunchi.

În timp ce ei vorbeau, eu mă uitam la altar şi mă întrebam când aveam voie să urcăm acolo, dacă te *simţeai* mai sfânt dincolo de panoul invizibil de care aveau voie să treacă numai privilegiaţii care oficiau mesa. Dacă aerul era altfel. Mai dulce. Dacă mi s-ar da voie să deschid tabernacolul de după retablu şi să văd chiar sălaşul lui Dumnezeu. Dacă era vreo dovadă a existenţei Lui în acea cutie de aur.

După ce am trecut un test, am fost trimis să mă supun la un altul. Trebuia să mă duc în biroul de lângă sacristie și să aduc un artofor, o cădelniţă și un rozariu al Divinei Milostiviri. Părintele Wilfred îmi dădu o cheie şi apoi mă privi aspru.
— Te duci în biroul din sacristie, nicăieri altundeva, spuse el. S-a-nţeles?
— Da, părinte.
— Nu te atingi decât de lucrurile pe care ţi le-am cerut.
— Da, părinte.

— Bine. Hai, fugi.

Biroul era înghesuit și mirosea a cărţi vechi şi a mucuri de ţigară arse. Se mai găseau acolo un birou, mai multe biblioteci şi

dulapuri încuiate. În colţ era o chiuvetă cu o oglindă mizerabilă deasupra. O lumânare într-un borcan roşu ardea cu greu în curentul de aer care intra prin rama geamului. Dar lucrurile care mă interesau cel mai mult, ca pe orice băiat de treisprezece ani, presupun, erau cele două săbii încrucişate prinse pe perete — lungi şi subţiri, uşor încovoiate spre vârf — de care aveau soldaţii napoleonieni ai lui Hanny. Cel mai mult îmi doream să ţin una în mână. Să-mi simt pieptul umflându-mi-se, cum mi se întâmpla întotdeauna când cântam *Doamne al pământului şi altarului.*

Am căutat lucrurile pe care îmi spusese părintele Wilfred să le aduc şi le-am găsit cu uşurinţă, apoi le-am aşezat pe biroul pe care câteva cărţi fuseseră lăsate deschise.

Pe una era o imagine cu Isus, stând pe marginea unui munte în deşert, unde îl ispitea Satana, care zbura pe deasupra lui în chipul unui liliac uriaş, roşu. Nu-mi plăcea deloc acela. Era diavolul din coşmarurile mele, cu copite despicate şi coarne, și cu un şarpe drept coadă.

Am dat pagina și l-am văzut pe Simeon Stâlpnicul, în picioare pe turnul său. Era o figură des întâlnită în predicile părintelui Wilfred. Alături de bogatul nesăbuit şi de fiul risipitor, era un exemplu pentru noi toţi cum ne puteam schimba, cum ne puteam lepăda de dorinţa lumească.

Hrănindu-se numai cu euharistie, trăise pe o coloană de piatră din deşert ca să poată medita la Cuvânt, neatins de lumea păcatului de dedesubt. Credinţa lui era desăvârşită. Renunţase pe deplin la viaţa sa pentru Dumnezeu. Iar drept răsplată, era de-ajuns să caute în ceruri toate lucrurile pe care păcătoşii de sub el le căutau prin mijloace egoiste și desfrânate, şi a căror căutare le pricinuia suferinţă. Hrană, iubire, împlinire, linişte. Ale lui erau toate.

În imagine avea faţa întoarsă spre cer și mâinile întinse, de parcă ar fi eliberat ceva sau aştepta ceva să cadă.

Lângă ea se afla un album de fotografii plin cu poze dintr-un loc pe care îl recunoşteam. Era Loney. Imagini cu plaja, cazemata noastră, dunele, mlaştinile. Zeci. Erau fotografiile pe care le făcuse în acea ultimă dimineaţă din pelerinaj.

Lăsase o lupă pe o fotografie care înfăţişa limbile noroioase de uscat la reflux, marea în depărtare, drumul spre Coldbarrow liber şi chiar şi Coldbarrow, o movilă cenuşie în zare. Am luat-o și am mișcat-o înainte și înapoi, dar nu mi se părea că ar mai fi prea multe de văzut, în afară de mâlul negru, de mare și de cerul jos. Nu-mi dădeam seama ce căutase.

— Smith. Părintele Wilfred era la uşă, iar Henry în spatele lui.

— Da, părinte?

— Ce faci?

— Nimic, părinte, am spus şi m-am ridicat.

— Sper că ai găsit ce ţi-am cerut să cauţi, nu?

— Da, părinte, am spus și i-am arătat lucrurile pe masă. Se uită la mine, se apropie, luă fiecare obiect, răsucindu-l în mână, de parcă

nu l-ar mai fi văzut niciodată. După câteva clipe, realiză că aşteptam să ne spună să plecăm și se întoarse brusc.
— Duminică dimineaţa, spuse el. Vă aştept pe amândoi la uşa sacristiei la nouă fix.
— Da, părinte Wilfred.
— Vreau să fim bine înţeleşi, spuse el. Nu este nepoliticos doar față de mine să întârziaţi, ci și față de Dumnezeu, și nu tolerez așa ceva.
— Da, părinte Wilfred.

Nu mai spuse nimic altceva, trase înapoi scaunul pe care stătusem eu şi se aşeză cu greu la birou să studieze cărţile. Îşi umezi un deget şi dădu pagina din albumul de fotografii, uitându-se cu ochi mijiţi prin lupă.

10

Dimineaţa devreme în Vinerea Mare, chiar înainte ca limba ceasului să ajungă în dreptul sfântului Matei, mama intră în camera noastră și trase draperiile. Hanny se întoarse şi pufăi în pernă.

— Zece minute, spuse ea. Să nu ne faceţi să vă aşteptăm.

Am privit-o cum pleacă și apoi m-am dat jos din pat. Afară, cerul era acoperit de un nor jos şi încărcat de umiditate, ceva între ceaţă și burniţă. În grădina din faţă, unde pomii fructiferi picurau și se îndoiau în bătaia vântului, l-am văzut pe părintele Bernard sprijinind de poartă un crucifix de lemn — ultimul din cele paisprezece pe care probabil mama îl pusese să le împrăştie primprejurul casei de când începuse să se crape de ziuă.

Odată terminată treaba, puse mâinile pe peretele de piatră din zidărie uscată și lăsă capul înainte, după care intră iar în casă. Era și el la fel de obosit ca mine.

Am rulat covorul, am scos scândura şi m-am uitat la puşcă. Era încă acolo, desigur. Am atins metalul rece al trăgaciului, am pus și am luat siguranţa şi mi-am imaginat cum ar fi să trag. Să simt cum mă izbeşte în umăr. Zgomotul pe care l-ar face.

Mica limbă a ceasului îl ajunse pe Matei perceptorul şi scoase cinci bătăi uşoare, care păreau să izvorască din miezul mecanismelor. Am pus puşca la loc şi apoi l-am zgâlţâit pe Hanny până l-am trezit.

Îşi duse imediat mâna la încheietură și mă privi nerăbdător.

— Da, Hanny, am spus. Ştiu. Azi îţi recuperăm ceasul.

*

Când am coborât la parter, toţi stăteau deja în jurul mesei din bucătărie cu haina pe ei.

— 'Neaţa, băieţi, spuse părintele Bernard. Avea mâna vârâtă în pantof şi scotea pământul cu mişcări iuţi. Aţi dormit bine?

— Da, părinte.

— Mulţumim de întrebare, spuse mama uitându-se la mine și apoi la părintele Bernard.

— Mulţumim de întrebare, părinte, am spus, şi el îşi încetini scuturatul o clipă, uitându-se la mama şi apoi la mine.

Hanny se duse la unul din dulapuri şi începu să caute cereale. Mama îl luă la rost, dar apoi se stăpâni, îi zâmbi şi-l atinse uşor pe mână.

— Nu, Andrew, spuse ea. Nu mâncăm până nu se întunecă. Iar când se întunecă, mâncăm peşte, nu fulgi de porumb.

Hanny nu înţelegea. Mama îi luă cutia și o puse înapoi în dulap.

Tata intră tuşind și se aşeză, punând o cheie pe masă.

— Am descuiat uşa, spuse el. Cea din birou.

Mama dădu ochii peste cap, dar domnul Belderboss se aplecă înainte.

— Ce era înăuntru? întrebă el.

— Un pat, răspunse tata.

Domnul Belderboss se încruntă.

— Şi nişte jucării, adăugă tata.

— Credeţi că era o cameră de joacă? întrebă domnul Belderboss.

— Nu, spuse tata, tuşindu-şi din nou în pumn. Am sentimentul că era o carantină.

— Pentru copiii bolnavi de tuberculoză?

Tata aprobă din cap.

— Are o fereastră mică cu grilaj care a fost zidită pe afară. Probabil de aceea n-am observat-o niciodată.

Începu să tuşească hârâit.

— Vrei să termini odată? spuse mama. Ce-ai păţit?

— Cred că de vină e camera aia, spuse tata. E plină de praf.

— Ciudat loc în care să ţii copii, chiar lângă birou, spuse domnul Belderboss.

— Poate că la vremea aceea nu era birou, spuse tata. Sau poate scopul era ca Gregson să poată fi atent la ei cât timp lucra. Nu ştiu.

— Locul ăsta te surprinde veşnic, spuse domnul Belderboss. Abia aştept s-o văd.

— Nu acum, Reg, spuse doamna Belderboss. Părintele aşteaptă să înceapă.

Părintele Bernard stătea lângă uşa din spate, cu haina şi cu pantofii în picioare.

— Doar dacă sunteţi gata cu toţii, spuse el.

*

Ploaia se înteţi imediat ce am ieşit, iar curtea din spate se transformă într-o deltă cu mici pâraie care se revărsau printre pietre. Părintele Bernard se duse în mijloc și se opri.

— Aici? o întrebă pe mama.

— Da, acolo începea mereu părintele Wilfred, spuse ea.

Părintele Bernard dădu din cap și apoi începu.

— În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și acum şi pururea și în vecii vecilor. Amin.

Toată lumea răspunse şi se lăsă în genunchi, mai puţin domnul şi doamna Belderboss, care dacă se aplecau, nu s-ar mai fi putut ridica niciodată. Hanny se uita împrejur, mai interesat de felul în care se scurgea apa din canalul spart, până când l-am tras jos lângă mine.

Părintele Bernard închise ochii și ridică mâinile.

— Îi cerem Domnului nostru lsus Cristos să ne ierte păcatele Şi ne rugăm mai ales pentru Andrew, să se pogoare asupra lui Duhul Sfânt și să-şi găsească liniştea de acest penticostar. Slavă Fecioarei celei pline de har...

Hanny se uita la noi în timp ce rosteam împreună aceste cuvinte.

Când se termină rugăciunea, toată lumea se ridică și străbătu curtea spre prima staţiune a crucii. Acolo am îngenuncheat iar și părintele Bernard spuse:

— Ne închinăm ţie, Cristoase și te slăvim.

Și toată lumea răspunse:

— Căci prin sfânta Ta cruce ai răscumpărat lumea!

Părintele Bernard deschise o cărticică de rugăciuni, ferind-o de ploaie cu mâna.

Pilat l-a condamnat pe lsus la moarte și a înălţat crucea care i-a fost dată. A căzut. Mama lui s-a dus să-l şteargă de sânge, iar Simon l-a ridicat pe el și crucifixul de pe jos. Dar el a căzut iar. Şi iar.

Și aşa am ţinut-o, până am ocolit Moorings și Isus a murit.

*

Când s-a terminat, am avut voie să ies cu Hanny câteva ore până la slujba deniei din Little Hagby.

Ne-am dus pe plajă, sperând că trecerea spre Coldbarrow este liberă şi putem să mergem să-i recuperăm ceasul. Eu nu voiam deloc să merg. L-aş fi lăsat cu dragă inimă pe Leonard să păstreze ceasul ăla afurisit — peste o zi Hanny avea să uite de el — dar mama ar fi observat că lipseşte și atunci m-ar fi pus să-i cumpăr eu unul nou. Ar fi fost vina mea că l-a pierdut.

Nu mai ştiam cum era cu fluxul și refluxul. Nu mai veniserăm de atâta timp aici, încât uitaserăm aceste lucruri. Dar când am ajuns acolo, marea era în depărtare — o dungă de spumă la marginea întinderilor noroioase. Acum că apele se retrăseseră, se aşternuse o nemişcare imensă, dar norii de la orizont arătau ca o creatură gata să ne atace. Se întunecau tot mai mult, zugrăvind într-un alb nefiresc pescăruşii tăcuţi care coborau în picaj înaintea lor.

Oare așa fusese şi pentru fermierii care mai demult îşi aduseseră vitele la păscut aici? Oare întotdeauna priviseră spre mare şi se întrebaseră când va lovi din nou și cu câtă sălbăticie? Presupun că așa trebuie să fi fost.

Preţ de vreo jumătate de kilometru, am urmat şirul de cioturi şi apoi, când s-au terminat, urmele rătăcitoare pe care le lăsase Daimler-ul în nisip au fost singurele care ne-au mai călăuzit pe după peticele de noroi în care te puteai scufunda și tăieturile adânci care încă se erodau din cauza retragerii mareei. Aici, în gura golfului, te simţeai cel mai expus. Netezimea nisipurilor făcea ca totul să pară foarte departe. Nu erau decât vântul, lumina şi întunericul; iar pescăruşii erau mai mari şi neînfricaţi. Acesta era teritoriul lor, iar noi nu însemnam nimic.

Când am ajuns în sfârşit la Coldbarrow, am văzut o cală de reparaţii pietruită care ducea la un drum de ţară ce înconjura zona. Era brăzdată de făgaşe, plină de mocirlă și nisip și părea impracticabilă, cu toate acestea erau urme de paşi şi şănţuleţe de la cauciucuri care traversau poteca în zigzag tot drumul până la Thessaly, casa înălţată într-o parte pe buza falezei în capătul nordic. Totuşi, era mai bine să traversăm zonele mlăştinoase cu iarbă neagră și să ne cruţăm ghetele. Mama avea să ne ia la întrebări dacă ne întorceam murdari de noroi până la genunchi.

Am ţinut sârmele ghimpate ale unui gard să treacă Hanny printre ele, iar apoi i-am arătat de unde să le ţină ca să pot trece şi

eu. Terenul se înălţa puţin şi apoi am ajuns la mlaştina cu turbă, unde vântul redusese iarba neagră la nişte paie.

Era simplu de înţeles de ce nu venea nimeni niciodată aici. De ce să fi venit? Animalele nu puteau supravieţui mult timp pe pământul plin de pietre, şi orice încercai să construieşti era culcat la pământ de prima furtună care se năpustea dinspre Marea Irlandei. Căci dincolo de Coldbarrow nu mai era nimic, doar o întindere căscată de apă cenuşie până la coasta comitatului Louth, vreo două sute şi ceva de kilometri mai departe.

Poate asta m-a făcut să mă opresc şi să mă uit pe întinderea de nisip la urmele paşilor noştri. Ca să ştiu că aveam la ce ne întoarce.

Uscatul era o fâşie subţire şi cenuşie, iar cazemata abia se desluşea în şirul de dune. Numai Moorings ieşea în evidenţă, albă pe fundalul copacilor din pădurea Brownslack, care se legănau în bătaia vântului precum blana unui animal uriaş, adormit.

Acum că o vedeam astfel, aşa de deasă în această zonă pustie şi mlăştinoasă, mă gândeam că domnul Belderboss avea dreptate. Poate că nimeni nu mai pusese piciorul acolo de secole. Îmi închipuiam că probabil mai sunt asemenea locuri, chiar şi în Anglia. Păduri sălbatice lăsate în voia Domnului.

Hanny mă trase de mână şi am mers mai departe prin iarba neagră. În timp ce mergeam, am surprins un ţiuit slab, de parcă cineva ar fi trecut degetul pe buza unui pahar de vin.

— Auzi?

Hanny se opri şi mi-am atins urechea.

— Sunetul ăla, am spus.

Clătină din cap.

Iarba foşni şi strălfulgerarea unei blăni albe ne făcu pe amândoi să ne întoarcem odată. Apăru o pisică slăbuţă, cu ochi cercetători şi miorlăi cu un glăscior firav. Hanny întinse mâna, iar ea se duse la el. Nu avea zgardă şi nicio tăbliţă cu numele ei, dar nu era o pisică vagaboandă. Avea blana bine îngrijită.

Era albinoasă, cu ochi care păreau să fi fost puşi la marinat în sânge. Miorlăi iar şi urină pe o piatră, cu coada dreaptă şi tremurând. Apoi se auzi din nou acea netezire slabă, ascuţită a aerului. Părea să cheme pisica. Aceasta îşi linse laba şi apoi ţâşni prin iarbă spre Thessaly.

*

Hanny ajunsese înaintea mea şi stătea în capătul unui făgaş care ducea spre casă printre tijele întunecoase ale ierbii negre şi ferigile care încă nu-şi desfăcuseră frunzele ca nişte mici cârje episcopale.

Ţiuitul era mai puternic aici şi am realizat că ce auzisem eu era vântul care mişcase clopotul din micul turn de cărămidă, despre care se spunea că fusese construit de diavol însuşi pentru ca Elizabeth Percy să ispitească bieţii marinari străini şi să-i izbească de stânci.

Vântul nu era destul de puternic încât să-l facă să se lovească de limbă, aşa că pâlpâia pe suprafaţa lui, producând un sunet delicat

şi fluid care plutea prin aerul umed.

Fata pe care o văzurerăm în Loney stătea sub porticul strâmb al casei în scaunul cu rotile. După o clipă, ridică mâna, iar Hanny porni spre casă după pisica albinoasă.

Acum că stăteam pentru prima oară aproape de Thessaly, aş fi spus că e o casă urâtă. Era joasă şi alungită ca să facă faţă vremii şi părea să fi răsărit din pământ ca o ciupercă pipernicită. Fiecare fereastră era neagră, iar pete coborau dinspre pervazuri pe tencuiala murdară, ca și când casa ar fi plâns neîncetat. Porticul se voia a fi elegant, dar eşuase lamentabil şi-mi amintea de porţile cavourilor din cimitirul bisericii Sfântul Iuda, cu îngerii în mărime naturală și cu porţile rupte.

Hanny se opri la câţiva paşi de fată și se uită la ea cum îşi trece mâinile pe burta umflată. Poate părul uscat și roşcat şi nelipsita presărare de pistrui de pe puntea nasului; poate sarcina făcuse ca faţa să-i pară mai plină, dar părea şi mai mică decât crezusem la început. Frumuseţea pe care o observase doamna Belderboss era prea inconstantă să fie o calitate permanentă și dispărea cu totul când mişcarea copilului îi smulgea o grimasă.

Uşa din spatele ei era deschisă, iar din casă se auzi vocea Laurei.

— S-a întors? întrebă ea, apoi păru dezamăgită când ieşi şi ne văzu pe mine și pe Hanny.

Fuma o ţigară şi purta o fustă și o jachetă asortate cafeniu-închis. Avea perle la gât şi, asemenea soţului ei, mirosea puternic a parfum.

— Vă pot ajuta cu ceva? spuse ea, atingându-şi cu degetul mic marginile buzelor rujate.

I-am spus că am venit după ceas.

— După ceas?

— Soţul dumneavoastră a găsit ieri un ceas în Loney. E al nostru.

— Unde?

— Pe plajă, am spus. L-a găsit în nisip.

— Nu-mi amintesc să vă fi văzut acolo, spuse ea.

— Ei bine, eram acolo.

Laura mai trase o dată din ţigară și scutură scrumul din capăt cu degetul arătător.

— El ce problemă are? întrebă ea făcând un semn spre Hanny.

— Niciuna, am spus.

— De ce se holbează la mine? E un pic retardat?

I-am făcut lui Hanny cu cotul să termine și începu să se uite la picioare.

— Locuiţi pe-aproape? întrebă Laura.

— Nu.

— Atunci sunteti în vacantă?

— Da.

— Bieţii de voi, spuse ea, pe când ploaia se pornea din nou.

Se uită la amândoi şi apoi se întoarse în casă.

— Intraţi, spuse ea. Mă duc să văd dacă l-a lăsat prin casă. Ajutaţi-o pe Else să urce treapta.

Fata îi zâmbi iar lui Hanny, sperând că el avea să se ocupe de ea.

— Nu înţelege, am spus.

Dar Hanny prinse mânerele şi îi împinse căruciorul cu spatele pe uşa de la intrare, ajungând pe un coridor lung pe care se înşirau cârlige goale, printre care plutea un miros de haină de ploaie veche şi umedă. Mai era loc doar pentru o pereche de cizme de cauciuc și o umbrelă.

Nu existau scări, doar uși de o parte și de alta şi una la capăt, lângă care era un ghiveci de flori răsturnat pe care stătea un telefon.

Afară ploua tare, iar holul se întunecă. Nu greşisem când mi se păruse că seamănă cu un mormânt. Tencuiala fusese lăsată nevăruită, lemnăria nevopsită, de parcă ar fi fost părăsită imediat după ce fusese ridicată. Pereţii ei nu adăpostiseră niciodată o familie. Nimeni nu râsese niciodată aici. Părea lipsită de aer și apăsată de o tăcere grea, care te neliniştea imediat. Nu am mai simţit niciodată acest lucru de atunci, dar exista fără îndoială ceva ce percepeam cu un alt simţ. Nu o fantomă sau ceva ridicol de acest fel, dar ceva, totuşi.

— Aşteptaţi aici, spuse Laura și porni pe hol spre uşa de la capăt, unde se opri să caute în mănunchiul de chei. Descuie uşa, se zări fulgerător o bucătărie pustie și apoi o închise în urma ei, încuind-o pe dinăuntru.

— Cum îl cheamă? mă întrebă Else.

— Andrew, am răspuns.

— Frumos nume, zise ea şi-i zâmbi lui Hanny.

Hanny îi zâmbi şi el și o atinse pe păr.

— Nu-i voie, am spus.

— Nu, nu-i nimic, zise Else, dându-şi-l înapoi după urechi. Fata se mişcă pe scaun, se strâmbă uşor și expiră.

— Se mişcă copilul, îi spuse ea lui Hanny. Vrei să-l simţi? Îi luă mâna şi i-o aşeză pe burtă. El şovăi, dar Else puse mâna peste a lui şi pe faţă i se lăţi un zâmbet când simţi copilul lovindu-l în palmă.

Laura ieşi din bucătărie și apoi se duse la o altă uşă, mişcând cheile pe inel până ajunse la cea de care avea nevoie. Se pregătea să intre în cameră când sună telefonul.

— Du-i înăuntru, spuse Laura.

Else se uită la ea.

— Nu-i nimic, zise. Aici pot să intre. Şi se duse să răspundă la telefon.

La fel ca holul, şi camera era golaşă şi rece. Nu avea perdele, doar nişte plase galbene care acopereau ferestrele pline de condens rece. Şemineul era tapetat cu scânduri bătute în cuie şi pe stratul de praf se găseau urme de tălpi lăsate de cineva care intrase și iesise din cameră să care cutiile aşezate teanc, sprijinite de perete. Pe una dintre cutii se afla o păpuşă de porţelan cu beretă și şorţuleţ, care ne

fixa cu privirea. Hanny se duse şi o luă. Îmi zâmbi si-mi arătă cum i se închideau și i se deschideau ochii când o înclina înainte și înapoi.
— Cred că l-a pus acolo, spuse Else, arătând spre biroul dărăpănat din nişa din peretele şemineului. Aici pune lucrurile pe care le găseşte.

M-am dus și m-am uitat la scoicile și bucăţelele de sticlă și os. Pe un teanc de plicuri maro se găsea un craniu de oaie pe post de prespapier, iar lângă el, o periuţă veche de dinţi într-o cană. Era evident că Leonard se apucase să cureţe mucegaiului verde care se vârâse în cusături. Am luat craniul și m-am uitat în una din găvane. Nervul optic ca un vierme alb era încă fixat, deşi ochiul și creierul fuseseră de mult mâncate sau putreziseră.

Hanny stătea pe un scaun cu păpuşa pe un genunchi. Cutia de lângă el era deschisă, băgă mâna înăuntru şi scoase o enciclopedie veche. I-am spus s-o lase.
— Nu-i nimic, zise Else.

Hanny răsfoi paginile, oprindu-se ici-colo să-i arate lui Else o fotografie care îi plăcea. Un matador. O raţă mandarin. Un magician.

Pisica albinoasă intră în încăpere şi sări în poala lui Hanny. El o mângâie uşor, apoi o luă şi şi-o lipi de obraz. Pisică îl linse pe faţă şi apoi sări pe Else.
— Mulţumesc că ai adus-o, spuse ea. Uneori dispare zile în sir, nu-i asa?

Certă pisica și apoi îl sărută pe Hanny, lăsându-i o semilună roşie şi întinsă pe buze.

Pe mine mă surprinse mai mult decât pe Hanny. El zâmbi şi se uită iar în carte.
— Vrei s-o iei tu? îl întrebă ea.
— Nu, nu vrea, am intervenit eu.
— Nu-i nimic, spuse Else. Sunt cărţi vechi. Are sute. Nu le citeşte niciodată, dar nici nu le aruncă.
— Vrei cartea? l-am întrebat pe Hanny.

El se uită la mine, şi atunci m-am dus şi i-am pus-o în ghiozdan.
— Mai ia dacă vrei, spuse Else.
— Ajunge una.
— Te rog, spuse ea. Vreau să i le dau lui.
— Mai degrabă şi-ar lua ceasul înapoi.
— Păi probabil că e pe aici pe undeva, dacă eşti sigur că l-a luat Leonard.
— Da.

Ea se încruntă și înclină capul.
— Chiar aţi venit în vacanţă? întrebă ea.
— Da, am răspuns.
— De ce?
— Cum adică?
— Adică de ce să veniţi aici? Ce e de făcut?
— E plajă, am spus.

— Atât?

Am dat din umeri.

— Mie nu mi s-a părut prea interesantă, spuse ea.

— Ba este.

— Și ce faci aici, altceva decât să te ascunzi în iarbă?

— Tu n-ai înţelege.

— Nu?

— Nu.

— Treburi de băieţi, nu?

N-am spus nimic. Brusc zâmbetul i se topi din nou şi inspiră adânc, apoi îşi puse mâinile pe burtă. În timp ce expira uşor, văzu îngrijorarea de pe faţa lui Hanny.

— Ah, nu-ţi face griji, Andrew, spuse ea, luându-l de mână. Nu-i nimic. Am mai trecut prin asta. E din ce în ce mai simplu cu cât sunt mai multe.

Hanny zâmbi, ea îi atinse faţa şi-l sărută din nou. Am băgat mâna în cutie, am mai scos un teanc de cărţi şi i le-am dat lui Hanny. El și le puse în ghiozdan şi se duse la birou să se uite la craniul de oaie.

Am auzit-o pe Laura închizând telefonul și apoi intrând în cameră.

— Cum e? întrebă ea.

— Nu e aici.

— Atunci mi-e teamă că aţi făcut drumul de pomană.

— N-ar putea să fie în altă parte?

Laura îşi mai aprinse o ţigară şi clătină din cap.

— Dacă nu e aici, n-aş vrea să fac presupuneri.

— Dar e al fratelui meu. Vrea să-l ia înapoi.

— Îmi pare rău, spuse ea, apoi, ţinând ţigara între buze, băgă mâna în buzunar și scoase un portofel. Desfăcu încuietorile și scoase o bancnotă de cinci lire.

— Uite. Ia-i unul nou, zise ea, întinzându-mi bancnota.

— Nu vrea unul nou, am spus.

Laura se uită la mine și apoi mai scoase o bancnotă.

— Ia-ti și tu unul, zise ea, îndoind cele două bancnote şi îndesându-mi-le în mână. Da?

I-am întins înapoi bancnotele.

— Soţul dumneavoastră nu e acasă?

— Nu.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu.

— Mâine o să fie acasă?

— Posibil. E greu de spus. E foarte ocupat.

— Mai venim mâine.

— N-aş vrea să vă pierdeţi iar timpul.

— Nu va fi nicio pierdere dacă Hanny îşi ia ceasul.

— Gata, spuse Else şi trase perdelele din plasă. A venit.

*

Picăturile de ploaie semănau acum cu nişte ace şi loveau acoperişul Daimler-ului lui Leonard. Apa curgea pe sub cauciucuri şi se scurgea în ferigi. Se uită la noi cum stăteam pe verandă.

Laura deschise o umbrelă, coborî treptele și se duse spre maşină. Leonard ieşi şi-i zise ceva, dar n-am auzit din cauza ploii. Ea îi răspunse, apoi amândoi se uitară către noi. Leonard îşi ridică gulerul gecii şi urcă rigid treptele casei, în timp ce Laura lua un coş de nuiele de pe bancheta din spate.

— Mi s-a spus că aţi pierdut un ceas, zise el.

— Da.

— Și că voi credeţi că e la mine.

— L-aţi găsit ieri pe plajă.

— Serios?

Îsi aprinse un muc de trabuc tinându-si mâinile căuş.

— Și cum arăta ceasul ăsta? spuse el scoţând fumul pe la colţul gurii.

— Dă-li-l înapoi, Leonard, spuse Laura uşor când trecu pe lângă el. Până nu vine fluxul, adăugă ea.

Leonard strânse trabucul între dinţi si-si scoase o batistă din buzunarul de la piept. Se uită la noi în timp ce o scutura, apoi o împături la loc în formă de pătrat. Mai trase o dată adânc din trabuc, apoi îl aruncă şi-i duse lui Hanny batista la faţă. Hanny se dădu înapoi, dar Leonard îl ţinu strâns de umăr.

— Are dreptate, băieţi, spuse el, ştergându-i lui Hanny urma de ruj de pe buze. Problema cu mareea de aici este că nimeni nu poate spune că o cunoaşte. Cu adevărat.

Îl prinse pe Hanny de bărbie, îi întoarse capul spre stânga și spre dreapta, în căutarea altor urme de machiaj.

— Adică, spuse el scuipând pe batistă și trecând la Else, cineva v-ar putea spune să plecaţi spre casă şi v-aţi putea trezi că înotaţi până acasă, sau poate că *nu* înotaţi, dacă mă înţelegeţi.

Leonard îi tamponă buzele lui Else, ştergându-i roseața de acolo și apoi îsi îndesă batista în buzunar.

— Se spune că este cel mai mare cimitir din nordul Angliei, zise el, privind înapoi spre mare şi mocirlă.

Scoase o pungă de hârtie cu bomboane mentolate și mâncă una. Îl observă pe Hanny că se holbează la ele, zâmbi ca pentru sine și le puse deoparte. Laura lovi în geam, iar după ce îi făcu semn să-l lase în pace, Leonard se uită la Hanny şi la mine pe rând, apoi îşi ridică mâneca.

— Ăsta e? întrebă el arătându-ne ceasul pe care îl purta.

— Da.

Ne privi din nou, desfăcu catarama şi mi-l dădu.

— Dacă aş fi în locul vostru, n-aş mai călca pe aici, spuse el. Periculos loc. E simplu să judeci greşit anumite lucruri. Ai putea să fii depăşit de situaţie și să dai de tot soiul de necazuri.

Hanny îşi puse ceasul înapoi la mână.

— I-auzi, spuse Leonard. Aţi auzit?

Un şuier constant venea dinspre mare când aceasta începu să spele stâncile de la poalele falezei din spatele casei.

— Eu în locul vostru aş porni la drum, spuse el. N-aş vrea să stau cu voi pe cap toată noaptea.

Se uită din nou la noi şi se duse în spatele lui Else, îi întoarse scaunul și i-l împinse în casă.

11

Am plecat din Coldbarrow exact la timp.

Când ne-am uitat înapoi imediat ce am ajuns la cazemată, marea izbea stâncile de lângă Thessaly, lansând în aer ţepuşe de spumă care pluteau înainte să se dezintegreze înapoi în marea umflată. Nisipurile dispăruseră.

Hanny era încântat că-şi recuperase ceasul şi mi-l tot arăta, insistând să-i spun ora.

— Am întârziat, Hanny, am spus. E tot ce contează. Când ne-am întors la Moorings, părintele Bernard era în capătul aleii, căutându-ne.

— Haideţi, băieţi, a spus când am trecut pe lângă el. Mişcaţi-vă până nu face mama voastră un anevrism.

Toţi ceilalţi ne aşteptau în autobuz cu feţe severe. Mama ridică mâneca să-mi arate ceasul şi se uită la mine. Nu trebuia să spună mai mult de atât.

M-am aşezat lângă Hanny, îmi zâmbi şi-şi puse degetele pe buze unde îl sărutase Else. L-am luat de mână şi i-am dat-o la o parte.

— Las-o baltă, Hanny, i-am spus și i-am aruncat o privire care îl făcu să plece capul. Nu voisem să-l cert. În definitiv, nu era vina lui. Dar nu voiam să vadă mama.

În orice caz, așa mi-am spus eu. Mai era un sentiment pe care la vremea aceea nu voiam să-l recunosc, dar care acum mi se pare destul de evident. Eram invidios. Dar numai în felul acela în care eram invidios pe băieţii de la şcoală ale căror reuşite amoroase îi ridicaseră peste ţâncii din curtea şcolii.

Nu pot spune că-mi doream în mod deosebit să am și eu experienţele acelea — Doamne, aş fi fost îngrozit —, ci doar să fiu în gaşca lor, din care dacă făceai parte aveai garanţia că adidaşii nu-ţi sfârşeau în toaleta plină cu rahat şi urină sau că nu-ţi învineţeau coastele înfigându-ţi dinadins coatele în ele pe coridor. Partea cu sexul nu conta cu adevărat. Nu-mi păsa de asta.

Presupun că eram gelos, pentru că sărutul acela fusese irosit pe Hanny. Nici lui și nici colegilor lui de la Pinelands nu le păsa. În schimb, ce puteam face eu cu experienţa aceea când mă întorceam la şcoală! Dacă aveam aţintite asupra mea toate urechile din vestiar, în timp ce descriam totul cu detalii senzaţionaliste, dacă lăsam o altă impresie despre mine, măcar în ultimul trimestrul, treburile s-ar fi schimbat complet. Nu ştiu.

Hanny îşi atinse iar faţa. Încă mai avea urme uşoare de ruj pe bărbie, de care Leonard nu reuşise să scape. M-am întrebat dacă mama ar observa, cum observa cea mai mică schimbare din aspectul lui Hanny, dar era cu spatele la mine şi se uita tăcută pe fereastră, ca toţi ceilalţi.

De fapt nu a vorbit nimeni deloc până câţiva kilometri mai departe, când doamna Belderboss bătu uşor în speteaza părintelui

Bernard.

— Opriţi, părinte, spuse ea, iar acesta trase pe marginea drumului. Uitati!

Toată lumea se uită pe fereastră când un roi de fluturi roşu-aprins zbură sinuos pe deasupra câmpului, răsucindu-se şi trasând spirale ca o singură fiinţă.

— Aţi mai văzut vreodată ceva așa de frumos? spuse doamna Belderboss.

— Ce fac afară? E prea devreme în an pentru ei, spuse domnul Belderboss. Vor muri până la sfârşitul zilei.

— E lumea lui Dumnezeu, domnule Belderboss, interveni părintele Bernard, zâmbind. Sunt convins că ştie ce face.

— Eu cred că e un semn, îi spuse doamna Belderboss mamei şi-şi puse mâna peste a ei. Că Dumnezeu va fi cu noi când vom merge la altar.

— Da, spuse mama. Poate că așa e.

— Eu sunt sigură, răspunse doamna Belderboss.

La urma urmelor, semnele și minunile erau pretutindeni.

Părintele Wilfred ne spusese de nenumărate ori că era datoria noastră de creştini să vedem ce ne învăţase credinţa noastră să vedem. Ca atare, mama venea acasă de la magazin cu tot felul de poveşti despre felul în care Dumnezeu văzuse nimerit să-i răsplătească pe cei buni şi să-i pedepsească pe cei răi.

Femeii care lucra la casa de pariuri îi crescuseră negi pe degete de la cât lucra toată ziua cu bani murdari. Pe fata aia, Wilkinson, care mersese la clinica din Finchley Road şi despre care femeile de la Sfântul Iuda vorbeau în şoaptă, o călcase o maşină la mai puţin de o săptămână şi pelvisul îi fusese distrus iremediabil. Pe de altă parte, o doamnă în vârstă care venea săptămânal în magazin să cumpere cartonaşe pentru rugăciuni şi care în mare parte din ultimul deceniu strânsese bani pentru CAFOD[16], câştigase o călătorie la Fatima.

Mama ne spunea aceste întâmplări la cină fără vreo umbră de îndoială că era mâna lui Dumnezeu, cum fusese în vremea sfinţilor și a mucenicilor, ale căror morţi violente ne erau date permanent drept exemplu nu numai pentru devotamentul necondiţionat faţă de slujirea Domnului, ci şi pentru necesitatea suferinţei.

Cu cât era mai mare chinul, cu atât se făcea Dumnezeu mai simţit, spunea mama, invocând aceeaşi ramură a matematicii ezoterice la care apela și părintele Wilfred în predicile lui ca să explice de ce lumea era plină de războaie şi crime — formulă prin care cruzimea se demonstra a fi invers proporţională cu milostenia. Cu cât era mai inumană nenorocirea la care ne supuneam unul pe celălalt, cu atât mai milostiv părea Dumnezeu în comparaţie cu noi. Prin durere aveam să aflăm până unde trebuia să mai mergem ca să fim desăvârşiţi în ochii Lui. Și astfel, dacă nu sufereai, după cum obişnuia să ne reamintească părintele Wilfred, nu puteai fi un creştin adevărat.

În sacristie după mesă, dacă nu ne pedepsea pentru te miri ce, ne ţinea predici despre un sfânt anume, pe care îl considera o încurajare ca băieţii să caute şansa de a se confrunta cu greutăţile, deşi uneori era greu să-ţi dai seama de diferenţa dintre cele două când se folosea de sfinţi ca de o vargă de mesteacăn.

Când Henry a venit târziu la mesă într-o duminică, părintele Wilfred i-a împuiat capul cu Fericita Alexandrina Maria De Costa — sfânta portugheză care sărise pe fereastră ca să nu fie violată, care ajunsese infirmă din cauza căzăturii, dar care tot reuşea să vină la timp la slujbă în fiecare duminică. Chiar și atunci când a hotărât să-si închine viata lui Dumnezeu, nu a mai mâncat nimic în afară de euharistie și în fiecare vineri trăia bucuria de a simţi patima Domnului Nostru pe cruce, tot venea la biserică înaintea celorlalţi. Atâta lucru putea face și Henry, chiar dacă avusese pană cu bicicleta pe Edgware Road.

— Îmi pare rău, părinte, spuse Henry. O să mă rog la sfântul Cristofor, adăugă el într-un moment de inspiraţie.

— Copil idiot, spuse părintele Wilfred. Ne rugăm *alături* de sfinţi, nu *la* sfinţi. Sfinţii mijlocesc pentru oameni și îi cer lui Dumnezeu să ne ajute.

— Ah, da, părinte.

— O să ţii minte, McCullough?

— Da, părinte.

— Dar cum o să ţii minte, McCullough?

— Nu ştiu, părinte.

Părintele Wilfred căută pe birou şi luă o riglă metalică. Îl apucă pe Henry de încheietură și înainte ca el să apuce să tresară, îl lovi cu muchia riglei peste nodurile degetelor, desfăcându-i-le.

— Asta o să te ajute să ţii minte, McCullough?

Henry se strânse tare de mâna însângerată, se dădu înapoi și se aşeză pe un scaun.

— Zi, spuse părintele Wilfred.

— Da, părinte, spuse Henry. N-o să uit.

Părintele Wilfred se uită la el, iar după o clipă se duse la chiuvetă şi-i dădu lui Henry un prosop de hârtie cu o privire dispreţuitoare.

Cred că acceptam pur şi simplu faptul că Henry era genul de copil pe care adulţii nu-l înghit — mai sunt și copii din aceştia — dar nu ştiam de ce îl dispreţuia aşa de tare părintele Wilfred. Poate din cauză că Henry era bogat, în vreme ce el fusese aşa de sărac. La urma urmelor, cei săraci erau etalonul preferat al părintelui Wilfred. Ei formau casta după care trebuia măsurat totul și astfel făcea din fiecare mică satisfacţie un afront la adresa demnităţii lor. Trebuia să ne gândim la cei săraci când ne întindeam după încă o porţie de prăjitură. Trebuia să ne gândim la cei săraci când ne doream cadouri de Crăciun, sau când jinduiam la bicicleta cea nouă din vitrina magazinului. Părintele Wilfred nu avusese niciodată destulă mâncare. Niciodată destule haine să-i ţină de cald în mahalalele din Whitechapel. Nu avusese niciodată nimic altceva în afară de un

cauciuc vechi pe care îl împingea cu un băţ pe drum, încercând să-l oprească să cadă în şanţ.

Nu suferea pentru cei săraci pur şi simplu pentru că așa îi cerea scriptura, ci aceasta era esenţa vocaţiei sale. Toată lumea era dezamăgită, dar poate nu şi surprinsă, că în cele din urmă alesese să renunţe la locul său de veci din cimitirul bisericii Sfântul Iuda şi ceruse în schimb să fie îngropat alături de mama, tatăl, fraţii şi surorile lui în Great Northern Cemetery.

Dar părea să fie ceva mai mult de atât. Noi cei din familia Smith stăteam cu mult mai bine decât familia McCullough, dar pe mine părintele Wilfred nu mă dojenea niciodată așa cum făcea cu Henry. Cine ştie din ce cauză, Henry părea să-l enerveze.

Părintele Wilfred se întoarse brusc spre mine, conştient că mă uit la el.

— Dă-i mai departe, Smith, spuse el.

Am continuat să dau la manivela maşinii cu alcool[17] care copia buletinele informative ale parohiei. Mă ocupam de acest lucru în prima duminică a lunii şi încercam întotdeauna să-mi ţin respiraţia pe cât de mult posibil să nu mă usture gâtul de la alcoolul metilic.

— De ce ai întârziat, McCullough? întrebă părintele Wilfred, încrucisându-si braţele.

— V-am spus, părinte, zise el. Am avut pană.

Părintele Wilfred dădu din cap.

— Da, ştiu că așa ai *spus.*

Se duse la o bibliotecă, scoase o Biblie și i-o aruncă lui Henry în poală.

— Dar eu nu sunt convins că este neapărat adevărul. Psalmul o sută unu, versetul şapte, spuse el.

— Mă scuzaţi, părinte?

— Caută-l, McCullough.

— Dar o s-o murdăresc de sânge, părinte.

— N-o s-o murdăreşti.

Henry răsfoi cu grijă cartea, încercând să nu o mânjească de sânge.

— Ei? făcu părintele Wilfred.

— Nu-l găsesc, părinte.

— Psalmii, McCullough. Între Cartea lui Iov și Pildele lui Solomon. Nu e greu.

În sfârşit, Henry găsi locul cu pricina și începu să citească.

— „Nu va locui în casa mea cel mândru; cel ce grăieşte nedreptăţi nu va sta înaintea ochilor mei.”

Părintele Wilfred repetă lent şi chibzuit ceea ce spusese Henry, în timp ce se plimba prin birou.

— Dumnezeu îi urăşte pe mincinoşi, McCullough, spuse el, dând din cap spre Biblia de pe genunchiul lui Henry. Apare de o mie de ori acolo. În Pilde, în Epistola către Romani, Ieremia. Când minţi, McCullough, te înfrăţeşti cu şarpele din grădină. Îţi pierzi locul din ceruri. Dumnezeu nu-şi pierde vremea cu amăgitorii. Te mai întreb o dată. De ce ai întârziat atât?

Henry îşi coborî ochii la nodurile degetelor însângerate.
— Ai fost prea leneş să te dai jos din pat, aşa-i?
— Da, părinte.
— Și prea gras să recuperezi timpul pierdut.
— Da, părinte. Da, părinte, repetă el.
— Psalmul cincizeci şi cinci, versetul douăzeci şi trei. Mai repede de data asta, McCullough.
Henry răsfoi în viteză paginile şi-şi trecu degetul pe rând.
— „Iar tu, Dumnezeule, îi vei coborî pe ei în groapa stricăciunii. Bărbaţii vărsători de sânge şi vicleni nu vor ajunge la jumătatea zilelor lor.”
Părintele Wilfred întinse mâna după Biblie.
— Ştii care este cea mai mare caznă din iad? întrebă el.
Henry i-o dădu.
— Nu, părinte.
— Cea mai mare caznă, McCullough, spuse el, e să nu te poţi căi pentru păcatele pe care le-ai făcut.
— Da, părinte.
— În iad este mult prea târziu.
— Da, părinte.
— Trebuie să vii să mi te spovedeşti, McCullough.
— Da, părinte. Am să vin.
— Și atunci poate mai avem o şansă să-ţi mântuim sufletul.

12

Fluturii se risipiră când se porni iar ploaia și începu să inunde din nou pământul. Zidurile de piatră luceau ca fierul. Copacii se aplecau şi picurau. Zona rurală mohorâtă se făcu nevăzută în spatele condensului, şi mult timp am avut senzaţie că destinaţia noastră putea fi oricare, până când apăru o fleşă scurtă de partea cealaltă a unei păşuni, abia iţită pe deasupra copacilor care o înconjurau.

Biserica Preasfânta Inimă era veche de când lumea — întunecată, joasă și scânteietoare în ploaie, ca un broscoi. Usa mare de la intrare era verde de la muşchi si, cu trecerea anilor, lungi cârcei de iederă îşi făcuseră loc primprejurul turnului.

Ne-am îngrămădit sub poarta cu acoperiş, aşteptând să treacă o rafală de ploaie. Apa se scurgea prin boltă pe băncile de piatră măcinate, care căpătaseră forma unei linguri de la puzderia de dosuri ale celor care cărau sicriele sau de la cei ca noi, care pur și simplu se adăposteau de ploaie.

Cimitirul era mic, dar plin de morţii din sat — o a doua zonă mai populată se învecina cu prima — și cu toţii erau aşezaţi dinspre est spre vest, de parcă vântul îi pieptănase în direcţia aceea de-a lungul veacurilor. Pietrele de mormânt stăteau sprijinite unele de altele la umbra mai multor tise uriaşe și aplecate, dintre care una fusese spulberată la un moment dat de un trăsnet, iar din crăpătura înnegrită creştea o tulpină nouă.

— Ce părere aveţi, părinte? întrebă mama, dând din cap spre biserică.

— Foarte evocatoare, doamnă Smith.

— E din secolul al XV-lea, spuse tata.

— Serios? răspunse părintele Bernard.

— În orice caz, o parte. Zidăria din interior este saxonă. Au reuşit să evite Reforma.

— Cum asa?

— Cred că n-au găsit-o, părinte.

Ploaia torenţială se opri la fel de brusc cum se pornise. Apa se revărsa de pe acoperişul de ardezie și de-a lungul burlanelor de plumb, fiind apoi aruncată prin gura garguielor pe care intemperiile le reduseseră la nişte cioturi de piatră. Părintele Bernard ţinu poarta deschisă şi toată lumea o porni repede pe potecă spre biserică, să nu înceapă iar ploaia, dar Hanny stătea şi se uita la demonii cenuşii schilodiţi și încerca să se strâmbe încât să semene cu ei.

Înăuntru, ne-am aşezat pe o bancă din spate, înaintând cât de uşor posibil, să nu tulburăm liniştea. Peste tot primprejurul bisericii, statuile sfinţilor fuseseră acoperite pentru postul Paştelui, ca nişte fantome ascunse în umbrele nişelor. Din când în când, cârpele cu care fuseseră acoperite le tremurau de la curent. Vântul pătrundea pe undeva și şuiera ca o pasăre marină pe lângă bârne.

Hanny mă prinse de mână.

— Stai liniştit, am spus.

Se uită temător la sfântul acoperit aflat cel mai aproape.

— Nu te uita la ei.

Odată ce se aşeză toată lumea, tata dădu din cap spre părintele Bernard.

— Uitaţi-vă la ferestrele din triforiu, spuse el, arătând spre micile arce din partea de sus a peretelui, prin care se strecura un firicel de lumină roşie. Uitaţi ce groase sunt cercevelele. Iar geamurile sunt în stil romanic.

— Şi asta e bine? întrebă părintele Bernard.

— Au vreo şapte sute de ani vechime.

Părintele Bernard păru impresionat.

— Ar trebui s-o transforme în muzeu, îi şopti el tatei. Probabil că au păstrat tot ce au avut dintotdeauna.

Era adevărat. Se părea că nimic nu trecuse dincolo de uşile de stejar și de zidurile groase ca ale unui castel. Orice fărâmă de lumină care pătrundea pe ferestre fusese ţinută prizonieră și absorbită de lemn. De-a lungul secolelor, băncile, amvonul şi stranele ajunseseră de culoarea abanosului, precum grinzile care sprijineau acoperişul — fiecare făcută din trunchiul bifurcat al unui stejar uriaş, dându-le enoriaşilor senzaţia că se află într-o barcă răsturnată.

Mirosurile de la slujba de binecuvântare şi de la lumânările arse erau la fel de neclintite ca pietrele de mormânt care pavau naosul central. Uşile care duceau spre sacristie aveau balamale din vremurile în care încă se mai înecau vrăjitoarele şi se murea de ciumă. Era un loc în care încă se mai foloseau cuptoarele pentru ostii, cutia milei şi suporturile pentru lumânările din papură[18]; unde încă mai bateai la uşă cu un inel metalic, încă mai găseai un cufăr cioplit dintr-un trunchi de nuc și un Tabel al consangvinităţii prins pe perete deasupra baptisteriului să împiedice încrucişarea dintre cei săraci şi neştiutori. Deşi presupun că atunci când scufundau copilul în apă era deja destul de târziu.

La capătul băncilor erau reprezentările celor şapte păcate capitale, tocite aproape până la anonimat de nenumăratele mâini care se prinseseră de ele în timpul îngenuncherii. Dar zăreai Lenea ghemuită ca un pârş, Lăcomia vomitându-si în barbă și Mânia bătându-si fratele cu falca unui măgar.

Între naos şi altar, biserica mai avea încă iconostasul cu multitudinea de sfinţi pictaţi în partea de jos şi cu crucificarea în partea de sus. Deasupra era o porţiune din reprezentarea Judecăţii de apoi şi, deşi mare parte se decojise, încă era destul de mare şi se întindea pe piatră ca putregaiul negru.

— E singura pe care am văzut-o la nord de Gloucester, spuse tata, aplecându-se din nou mai aproape de părintele Bernard şi arătând spre ea. Nici nu se compară cu cele din Patcham sau Wenhaston, totuşi.

— Eu n-aş pune-o pe perete, spuse părintele Bernard.

— Nu ştiu ce să zic, zise tata. Are un farmec anume.

— Mie nu mi se pare.

Când eram copil și credeam tot ce spunea părintele Wilfred despre iad și osândă, Judecata de apoi îmi dădea insomnii la Moorings. Presupun că, într-un fel, era din cauză că ştiam deja locul pe care îl descria și asta însemna că ar putea exista cu adevărat.

Îmi amintea de curtea şcolii cu despotismul ei relaxat şi cu teama permanentă pe care ţi-o dădea faptul că nu ştiai niciodată ce trăsături ale unui băiat meritau a fi pedepsite cu o violenţă bruscă. Prea înalt, prea mic. Nu aveai tată, sau mamă. Aveai pantalonii uzi. Pantofii rupţi. Bunurile nepotrivite. O soră uşoară. Păduchi.

Iadul era un loc dominat de logica celor mici. Plăcerea veşnică de a te bucura de răul altuia.

În pictură, osândiţii erau vârâţi printr-o crăpătură din pământ, striviţi unul de altul, și porneau cu capul înainte prin pământ, după care o luau de-a dreptul la vale spre ghearele unor diavoli desfrânaţi cu pielea neagră, care îi apucau de păr şi le înfigeau cuţite încinse în carne. Totuşi, asta era doar prima pedeapsă. Abia căzuseră pe covoraşul de la intrare, unde unii dintre osândiţii mai vechi din infern se adunaseră să se roage pentru sufletele nou-veniţilor, cu speranţa deşartă că aveau să se mântuiască și pe sine, cu feţele întoarse în sus, cu gurile larg deschise şi disperate, ca puii de mierlă.

De aici, cei răi erau strânşi în căldări uriaşe ca să fie gătiţi pentru Satana, care stătea ghemuit ca un broscoi cu coarne și vâra o furculiţă cu doi colţi în căldări, înfigând-o în viermii umani zvârcolitori şi înghiţindu-i întregi, de unde se presupune că i se strecurau prin măruntaie și ieşeau pe partea cealaltă, după care procesul se relua.

În alte părţi ale iadului erau cazne aşa de rele, încât aproape că erau amuzante, lucru care la rândul lui mă îngrijora şi mai tare. Dacă batjocoream iadul, mă gândeam eu, primeam o pedeapsă şi mai mare dacă ajungeam vreodată acolo.

Într-un colţ întunecat, un diavol băgase aşa de adânc mâna pe gâtul unui om, încât îi ieşea prin fund şi o sugruma pe o femeie care tremura de frică sub el. Oamenilor le erau smulse membrele și erau atârnaţi cu capul în jos cu cârlige de părţile intime. Limbile unora erau bătute în cuie de copaci, iar burţile le erau sfârtecate ca să potolească foamea câinilor hămesiţi ce-i slujeau supuşi pe diavoli. Ochii erau ciuguliţi de nişte creaturi care semănau cu nişte grauri supradimensionaţi. Plumb topit le era turnat pe gât. Capetele retezate erau scurse de sânge ca să ude câmpurile năpădite de ierburi negre care creşteau pe zidurile abrupte de stâncă ale iadului și ajungeau pe păşunile verzi şi bogate ale celor vii ca să înhaţe florile-soarelui și crinii care creşteau acolo. Era exact cum ne promisese părintele Wilfred că va fi.

*

Cum se întâmplase întotdeauna mai demult când veneam la denii, dublam dintr-odată numărul enoriaşilor. Cei câţiva oameni care stăteau îngenuncheaţi cu feţele în palme erau aceiaşi dintotdeauna. Iar când se întrerupseră din rugăciune, ne priviră nu

ca pe nişte străini, ci ca pe unii pe care îi recunoşteau întru câtva, deşi nu mai veniserăm de ani de zile.
— Ăla nu e Clement? spuse domnul Belderboss, arătând spre un om care stătea singur în una din băncile laterale.
— Da, cred că el e, răspunse doamna Belderboss şi încercă să-l facă atent.
— Dar mama lui nu e cu el, spuse domnul Belderboss. Oare de ce?
— Poate nu se mai simte în stare să vină la biserică, spuse doamna Belderboss. Presupun că e destul de în vârstă.

Mama îi sâsâi în timp ce organistul intona un cântec funebru, iar un băiat de altar cu un aer posomorât, plin de coşuri şi deşirat aduse năsălia, o aşeză pe o masă joasă și aprinse cele cincisprezece lumânări de la o alta. Apoi plecă iar și se întoarse cu o lumânare mică şi groasă, pe care o aprinse şi o puse sub altar, ferită de priviri.

Preotul intră şi ne-am ridicat cu toţii în picioare. Făcu o mică introducere — vocea i se răspândea înfundată primprejurul pereţilor de piatră, adunându-se apoi într-un bubuit — şi după aceea începu ciclul de două ore al utreniei și laudelor — totul în latină, desigur — și după fiecare, ministrantul stingea câte o lumânare, până când, puţin câte puţin, biserica se cufundă în întuneric, în armonie cu bezna învăluitoare de afară.

Vântul se întetea și se domolea în continuare. Gemea şi şuiera. Era la fel de stăruitor ca preotul, uneori îl acoperea, rostind o predică de când lumea despre nisip și mare. Îi avertiza pe credincioşi să se ferească de Loney.

Hanny adormi, dar nu-l deranjă nimeni, căci domnul Belderboss adormise şi el, rezemându-şi capul cărunt şi pufos pe umărul meu. În orice caz, mama era prea ocupată să se întreacă cu domnişoara Bunce în competiţia care avea să stabilească pe care dintre ele o emoţionase mai tare ceremonia. Cu cât se întuneca mai mult, cu atât mama strângea mai tare rozariul şi se ruga cu mai mult patimă. Domnişoarei Bunce îi dădură lacrimile când Isus îl strigă pe Dumnezeu şi lumânările de pe năsălie fură stinse rapid una după alta. Reuşi chiar să scoată şi ea un vaier îndurerat când, în întuneric, ministrantul coborî prin navă și trânti uşile grele ale bisericii, sugerând cutremurul care scuturase Golgota, când inima omenească a lui Isus se oprise.

Domnul Belderboss se trezi speriat și se ţinu de piept.

*

Odată ce mesa se termină și lumânarea care fusese ascunsă sub altar fu adusă ca simbol al promisiunii învierii, am ieşit în şir în ploaie. Ministrantul îi ţinea preotului umbrela deasupra capului, în timp ce acesta strângea fiecare mână rece şi dădea binecuvântările lui Dumnezeu. Credincioşii din partea locului dispărură repede, refugiindu-se în căsuţele lor sumbre, ghemuite în ploaie împrejurul pajiştii satului şi imediat ce ieşi și ultima persoană din biserică, domnul Belderboss, care îşi mişca greoi şoldul bolnav, preotul intră înapoi și închise usa.

— Eh, făcu mama, în timp ce ne întorceam la microbuz, mi s-a părut o mesă splendidă.

Vorbea cu tata, dar el se oprise cu câţiva paşi mai în urmă și atingea sculpturile din piatra din jurul unei uşi laterale.

— Am spus că mi s-a părut o mesă splendidă, îi strigă ea, dar fie n-o auzise, fie o ignora şi-şi trase ochelarii pe vârful nasului ca să-i studieze mai bine pe oamenii şi pe diavolii prinşi într-o bătălie pe viaţă și pe moarte.

— Aşa e, spuse domnul Belderboss. Așa e.

— Ce ştii tu, prostovanule, spuse doamna Belderboss, bătându-l pe umăr cu dosul mâinii. Tu ai pierdut mare parte din ea.

— Nu-i adevărat, spuse el, frecându-şi braţul și zâmbind. Eram cufundat în rugăciune.

— Aiurea, spuse doamna Belderboss.

— Eu cred că „emoţionant” este cuvântul mai potrivit, spuse domnişoara Bunce. Se vrea a fi o mesă serioasă.

David aprobă solemn din cap.

— Mie nu mi-a plăcut în felul ăsta, spuse mama.

— N-am spus că nu mi-a plăcut, zise domnişoara Bunce.

— Bun, deci unde e individul ăla cu peştele? interveni părintele Bernard, conducând-o pe mama înapoi la microbuz.

*

Mama se aşeză în faţă lângă părintele Bernard şi-i spuse pe unde să o ia ca să ajungă la o baracă de lemn la naiba-n praznic, unde un om cu o faţă plină de cicatrici stătea în spatele unor tăvi de plastic cu vulpe de mare, macrou şi nişte ţipari care arătau înfiorător, toate proaspăt pescuite din Marea Irlandei. Pe vremea părintelui Wilfred era o tradiţie să ne oprim aici în Vinerea Mare, iar mama era încântată să vadă că prăvălia rezista încă și că acelaşi om încasa, folosind o găleată veche pentru momeală pe post de casă de marcat. Restul era soios, dar mamei nu părea să-i pese.

I-am aşteptat cu toţii în microbuz pe mama și pe tata care flecăreau cu omul, în timp ce acesta le împacheta peştele în hârtie de ziar. Un Land Rover trecu pe lângă noi şi opri lângă tonetă. Era al lui Clement. Cel pe care îl văzusem oprit pe şosea mai jos de Moorings. Parkinson, omul-bivol, ieşi primul și se uită la noi, dădu din cap în mod special spre părintele Bernard, apoi se duse la tonetă, urmat de Collier și de câinele lui. Scăpat din cabină, totuşi în lesă, câinele adulmecă şi lătră, apoi se ghemui în mijlocul şoselei.

— Ăştia nu sunt oamenii pe care i-am văzut când veneam încoace, părinte? întrebă domnişoara Bunce.

— Ba da, spuse el cu un aer iritat că Parkinson îl băgase doar pe el în seamă.

— Oare unde-i Clement? întrebă doamna Belderboss.

— Nu ştiu, răspunse domnul Belderboss. De ce?

— E Land Rover-ul lui, nu?

— Si?

— De ce e la ei?

— Eu de unde să ştiu?

— Crezi că li l-a împrumutat?
— Nu fi ridicolă, Mary.
— Nu sunt ridicolă, mă gândesc că pe aici îşi împrumută lucrurile, nu?
— Nu prea cred, spuse domnul Belderboss. Dacă Land Rover-ul lui a ajuns la ei, înseamnă că li l-a vândut. Sau li l-a dat la schimb. Aici nu lucrează întotdeauna cu bani, dar nici nu-şi dau lucrurile de pomană. Viaţa de fermier e grea. Nu-ţi poţi permite să faci acte de caritate.

Bărbatul în vârstă ieşi ultimul si, tuşind violent în mânecă, se sprijini de marginea Land Rover-ului și se uită la noi.
— Toxoplasmoză, spuse domnul Belderboss, dând din cap spre el.
— Termină odată, Reg, oftă doamna Belderboss.

Parkinson și Collier merseră și se opriră lângă toneta cu peşte, fumând. Mama îi salută, în definitiv erau de-ai ei. Bărbaţii ascultară când ea încerca să lege o discuţie, dar nu-i răspunseră. Mai degrabă rânjeau, iar Collier îşi trecea lesa împrejurul antebraţului ca să ţină din scurt câinele.
— Cine sunt *ăştia?* îi întrebă domnişoara Bunce pe mama şi pe tata când se întoarseră în microbuz.
— Cine? întrebă mama.
— Ăştia, spuse domnişoara Bunce arătând pe fereastră. Nu par foarte prietenoşi.

Mama se uită înapoi la bărbaţi, care acum alegeau peşte și râdeau cu vânzătorul, iar cel cu gălbinare tuşea în pumn.
— Joan, chiar trăieşti de prea mult timp în Londra, spuse ea. Ei au alte obiceiuri. Ia, ţine ăsta.

Îi întinse pachetul învelit în ziar domnişoarei Bunce, în timp ce ea se aşeza pe scaun şi porneam la drum.

Bărbaţii ne priviră cum plecam, Parkinson dădu din cap spre părintele Bernard şi Collier salută cu mănuşa lui neagră.

*

Mirosul peştelui umplu microbuzul și spori treptat pe când înaintam pe alei spre casă.

Domnişoara Bunce îşi puse mâna la nas.
— Cred că mi se face greaţă, spuse ea. David se întinse şi o prinse de mână.
— Pentru numele lui Dumnezeu, Joan, spuse mama. Nu mai exagera.

Domnişoara Bunce împrăştie mirosul cu mâna.
— Eu credeam că peştele n-ar trebui să miroasă dacă e proaspăt.
— Nu, carnea de vită e aşa, nu? spuse domnul Belderboss.
— De pui, interveni doamna Belderboss. Vita sau puiul?
— Uitaţi ce este, spuse mama. Cumpărăm peşte de la toneta asta de ani de zile și nu am păţit niciodată nimic, nu-i aşa?

Se uită la tata.
— Nu, spuse el. A fost mereu foarte bun.
— Ei bine, eu nu mănânc așa ceva, spuse domnişoara Bunce.
— Atunci o să rămâi nemâncată, spuse mama.

— Și o să-mi fie foarte bine așa, spuse domnișoara Bunce. Azi n-ar trebui să mâncăm deloc.

Mama dădu ochii peste cap.

— Regula asta e valabilă numai în cazul cărnii, Joan, zise ea. Peștele nu are nimic, nu-i așa, părinte?

— Da, cred că am putea risca, spuse părintele Bernard, în timp ce schimba viteza și încetinea ca să intre într-o curbă strânsă de pe șosea.

— Mai bine. Nu cred că aș rezista până mâine fără nimic în stomac, spuse râzând domnul Belderboss de pe bancheta din spate.

După cotitură, am întâlnit pe cineva care mergea pe marginea șanțului.

— E Clement, spuse doamna Belderboss. Încetiniți, părinte.

Părintele Bernard trase câțiva metri mai înainte și coborî fereastra. Clement se opri.

— Vreți să vă luăm cu mașina? strigă părintele Bernard.

Clement se uită împrejur, apoi veni la fereastră, uitându-se la noi toți și apoi la părintele Bernard.

— Nu, mă descurc, spuse el.

— Nu e niciun deranj să vă duc până acasă.

— N-am mult de mers, spuse Clement.

— Atunci ce-ar fi să vă duc doar până la Moorings?

Clement privi în sus la ploaia care cădea.

— Bine, spuse el. Duceți-mă pân' la Moorings și de-acolo mă descurc eu.

Clement se vârî între mine și Hanny pe bancheta din spate. Geaca lui impermeabilă mirosea a secreții uscate și a paie umede. Un miros uimitor, a stricat, cu mai multe straturi de puturoșenie, numai bune să fie explorate de nas.

Nu suflă o vorbă pe tot drumul de întoarcere, ci se uită drept înainte și am ajuns să-i cunosc în detaliu profilul: o ureche ciuntită ieșită pe o parte a capului ca un gogoloi de gumă de mestecat; un nas care, la fel ca obrajii, devenise purulent de la acneea rozacee în ultima fază; câteva fire sârmoase și rebele de păr împrejurul gurii, pe care briciul le ratase de mai multe ori. Când ridică mâna să se scarpine pe nas, mâneca îi alunecă și dezvălui o rândunică tatuată pe antebraț. Mă surprinse holbându-mă la ea și și-o acoperi.

Umbla un zvon că făcuse închisoare la Haverigg, deși nu știam dacă era adevărat acest lucru sau ceea ce se presupunea că făcuse.

Când am ajuns înapoi la Moorings, Clement așteptă până intră toată lumea în casă și mai rămăseserăm numai părintele Bernard și cu mine, încercând să-l scoatem pe Monro cu zăhărelul de sub bancă unde dormise. Monro căscă, coborî treptele și intră în casă. Părintele Bernard se uită în urma lui, apoi i se adresă lui Clement.

— Sigur nu vreți să vă conduc la fermă?

Clement clătină din cap.

— Mai bine o iau pe jos de-aici.

— Bun, atunci numai bine.

Clement plecă, apoi se opri și se întoarse.

— Nu ştiu dacă ar trebui să zic ceva, părinte, spuse el. Dar nu mi-aş ierta-o dacă nu v-aş pune în gardă.
— În legătură cu ce?
— Stati în casă cât mai mult.
— Din cauza vremii, vreţi să ziceţi?
— Nu, ocoliţi lumea.
— Ce vă face să credeţi că aveam alte intenţii? spuse părintele Bernard râzând încetişor.
— Sunt oameni pe-aici care nu se bucură prea tare c-aţi venit.
— Cine, de exemplu?
— Mai bine nu zic.

Părintele Bernard zâmbi slab pentru sine. Ştia la cine se referea Clement.

— Sunt sigur că n-o să-i supărăm nicicum, Clement. Şi în orice caz, mie nu mi s-a părut aşa.

Clement se încruntă.

— Cum adică, părinte?

Părintele Bernard îmi aruncă o ocheadă.

— Păi m-am oprit la „Bell and Anchor" deunăzi ca să mă feresc de ploaie și un om foarte cumsecade mi-a făcut cinste cu un păhărel.

Clement se strâmbă de parcă ar fi mâncat aguridă.

— Cine?
— Domnul Parkinson, măcelarul. De ce?
— Şi i-aţi întors favoarea?

Părintele Bernard clătină din cap.

— N-aveam timp să mai stau.
— Nu mă refer la băutură, părinte.
— Nu vă înţeleg, Clement.
— Vreau să zic dacă l-aţi invitat la Moorings.
— Nu-mi amintesc...
— Vedeţi dumneavoastră, te face să simţi că ai obligaţii faţă de el, asta e firea lui, i-o tăie brusc Clement.
— Eu n-am avut sentimentul ăsta, spuse părintele Bernard. După cum spuneam, a fost doar un păhărel.

Dar Clement nu asculta. Îl prinse pe părintele Bernard de braţ.

— Pentru că dacă îl invitaţi, n-o s-o considere doar un gest amabil. Ar veni și i-ar aduce pe toţi cu el.
— Care toti?
— E mai bine să vă feriţi de el.
— Dar trebuie să existe un motiv, Clement.
— Mda, o groază.
— De exemplu?
— Nu pot să zic.
— Clement?
— Îmi pare rău, părinte. Mă aşteaptă mama.

Clement se uită la părintele Bernard şi apoi coborî privirea în pământ, de parcă, într-un fel, ar fi dat greş. Apoi merse spre alee, se opri să privească împrejur, după care ieşi pe o poartă și traversă câmpurile.

13

După plecarea lui Clement, nu am mai vorbit decât despre comportamentul lui.

— Mereu a fost puţin cam excentric, spuse doamna Belderboss.

— Nici nu e de mirare, dacă trăieşti aici, adăugă domnul Belderboss. Cât e ziua de lungă, stă numai cu maică-sa. E de-ajuns pentru oricare să devină un pic mai ciudat.

— Eu sunt convins că el nu o consideră o povară, Reg.

— Ah, nu la asta m-am referit. Am vrut să spun că-i dedică aşa de mult timp ei, încât restul lumii, lumea reală, trece un pic pe locul doi.

Toată lumea păru să fie de acord și poate această aprobare îl făcu pe părintele Bernard să ignore avertismentele lui Clement cu atâta uşurinţă pe cât, evident, îsi dorise el.

Poate aveau dreptate. Poate Clement era paranoic, dar păruse că vorbeşte aşa de serios, că este cu adevărat preocupat.

Mama şi doamna Belderboss se duseră în bucătărie să pregătească peştele, în timp ce noi ceilalţi aşteptam. Domnişoara Bunce și David se aşezară împreună pe canapea. Ea îşi luase din nou Biblia, iar el citea un roman tocit de Dickens, cu pagini precum hârtia de mătase. Domnul Belderboss sforăia într-un fotoliu, părintele Bernard se duse în camera lui să se roage, iar tata stătea la masă, uitându-se la scena cu Naşterea Domnului pe care o găsise în camera mică de lângă birou.

Un nou val de ploaie se abătu dinspre mare și parcă bătea darabana în fereastră. Mama veni din bucătărie si-mi dădu o cutie de chibrituri.

— Fă şi tu ceva, aprinde lumânările, spuse şi mă trimise prin cameră, distrasă de tuşea tatei.

Era mai rău şi fiecare respiraţie îi era ca un şuier.

— Ai face bine să nu te mai apropii de camera aia, spuse mama. Nu-ţi face bine la piept.

— N-am nimic, spuse tata.

Mama se uită la figurinele de pe masă.

— Sper că le-ai curăţat, zise ea. Tuberculoza rezistă ani de zile.

— Sigur că da, spuse el, punând un ciobănaş lângă un miel.

— Eu cred sincer că ar fi trebuit să le laşi în plata Domnului.

— De ce?

— Nu ştiu, spuse mama. Nu mi se pare bine că umbli prin lucrurile oamenilor.

Tata o ignoră şi scotoci prin hârtia de mătase în care fuseseră înfăşurate figurinele.

— Ciudat, spuse el. Isus lipseşte.

*

Aduseră mâncarea şi o aşezară în mijlocul mesei printre lumânările în suport de aluminiu pe care le luase mama de la magazin. Pe fiecare borcan era un Isus blond, cu şiroaie de sânge de

la coroana de spini și arăta spre inima lui uriașă și înflăcărată. Am mâncat în liniște, ploaia izbea în ferestre şi apoi se scurgea. Domnişoara Bunce nu vru să mănânce decât legumele. Nu aveam desert. Numai apă de băut.

După aceea, lui Hanny i se dădu voie să plece de la masă şi se duse să se joace în dormitorul nostru, în timp ce noi ceilalţi ne rugam din nou, mulţumindu-i lui Dumnezeu pentru mâncare.

— M-am gândit să mă duc la plimbare pe câmp până la pădure și înapoi, spuse domnişoara Bunce, tamponându-şi gura cu un şerveţel. Dacă vrea cineva să vină...

Mama se uită afară la amurg. Ploaia se oprise, dar vântul tremura la fereastră.

— Eu zic pas, spuse ea. Cred că deja e frig afară.

— Exact, spuse domnişoara Bunce. E o penitenţă.

Mama se uită din nou pe fereastră. Vântul pătrundea printr-o gaură din ramă și scotea parcă un muget de vacă. Se uită înapoi la masa plină de farfurii murdare.

— Du-te tu, spuse ea. Eu îi închin Domnului spălatul vaselor.

— Sigur nu vrei să vii? spuse domnişoara Bunce.

— Nu că nu vreau să vin, Joan, răspunse mama. E mai urgent să strângem masa. Du-te tu la plimbare şi eu spăl farfuriile. Sunt convinsă că Dumnezeu poate accepta două ofrande odată.

Se lăsă liniştea și toată lumea se uită la masă.

— Vin eu cu tine, spuse David.

— Mulţumesc, spuse domnişoara Bunce.

— Îl luaţi şi pe Monro? întrebă părintele Bernard. N-a mai ieşit bietul de el de ore bune.

— Da, sigur, părinte, spuse domnişoara Bunce, uitându-se la David care-i zâmbi s-o liniştească.

*

Hanny era în dormitor, unde se juca de-a războiul între soldăţei și şobolanii împăiaţi. Până acum, soldaţii câştigau bătălia. Unul dintre şobolani zăcea într-o parte împresurat de tancuri.

Îmi zâmbi când am intrat și îmi arătă pentru a mia oară ceasul.

— Da, Hanny, am spus. Știu. Bine că l-am găsit.

Ar fi trebuit să fie obosit, dar părea agitat și entuziasmat. Credeam că era din cauză că-şi găsise ceasul sau pentru că fusese așa de absorbit de jocul pe care îl juca, dar mă luă de mână și mă duse la ghiozdanul atârnat de uşă. Deschise clapa și scoase enciclopedia la care se uitase cu Else.

Închise ochii şi-şi duse degetele la buze.

— Ce înseamnă asta, Hanny?

Îşi duse iar degetele la buze.

— Vrei să zici fata din casă? Știu, ea ţi-a dat cartea, nu?

Se aşeză pe pat și deschise cartea spre final. Înăuntru era un plic maro. Unul dintre cele pe care stătuse craniul de oaie. Probabil şi-l pusese în ghiozdan în timp ce eu vorbeam cu Laura. Îl scoase şi-l deschise ca să văd eu. Era plin cu bani.

— Dă-mi-i, Hanny.

Când văzu că întind mâna, scutură uşor din cap, se încruntă și ascunse cartea sub braţele încrucişate.

— Am zis să mi-i dai.

Clătină din cap mai lent de data asta, neştiind exact ce să facă. Am ridicat piciorul deasupra soldăţeilor lui.

— Dă-mi-i, Hanny, am spus.

El se uită la mine și apoi mi-i aduse încet, împingându-mă și îngenunchind ca să-şi reia jocul.

M-am aşezat pe pat și m-am uitat în plic. Erau zeci de bancnote de zece lire, iar printre ele, o listă cu nume.

Hale. Parry. Parkinson. Collier.

— N-ar fi trebuit să-l iei, Hanny, am spus. Ţi-ai luat ceasul înapoi, nu? De ce trebuia să iei și ăsta?

Nu răspunse.

— Isuse, Hanny, am spus apucându-l de braţ şi arătându-i. Cred că sunt mii de lire aici.

Îmi sesiză tonul, se sprijini de pat şi-şi lăsă capul în mâini.

— Mâine, am spus. Îi duci înapoi. Nu vreau să cadă pe mine măgăreaţa. O să-i las să-ţi facă ce vor.

Era o răutate din partea mea, ştiu asta, dar Hanny merita să se simtă la fel de îngrijorat ca mine, mai ales după ce spusese Clement. Se duse să-şi pună masca cu gorila și l-am lăsat. Îi prindea bine frica. Trebuia să înveţe să înfrunte consecinţele faptelor lui. Eu nu aveam să fiu veşnic aproape de el să-i port de grijă. Adică inevitabil aveam să ne îndepărtăm unul de celălalt. Universitatea, cariera, căsătoria, ipoteca, copiii. Deşi la vremea aceea acestea mi se păreau de neimaginat, eram sigur că, şi fără să mi le doresc în mod neapărat, mai devreme sau mai târziu aveam să primesc aceste sacramente ale vârstei adulte. Erau previzibile ca îmbătrânirea. Aşa se întâmpla în viaţă. Nu?

Hanny se întinse şi după ce se uită la mine de câteva ori cerşind milă, rămase nemişcat şi nu se trezi nici puţin mai târziu, când uşa de jos fu deschisă violent.

*

Când am ieşit pe palier, am auzit pe cineva plângând şi ghearele lui Monro râcâind pe gresie. Oamenii ieşeau în fugă să vadă ce se întâmpla. Am vârât repede banii înapoi în carte şi i-am băgat sub perna mea.

Domnişoara Bunce stătea pe treapta de jos, plângea şi gâfâia şi mai multe mâini o frecau pe spate, încercând să scoată de la ea ce se întâmplase. Mama stătea cu braţele încrucişate. David nu se vedea pe nicăieri.

— A fost groaznic, spuse domnişoara Bunce.

— Ce anume? întrebă doamna Belderboss.

Domnişoara Bunce flutură din mână spre întuneric şi se smiorcăi iar.

— Unde e David? întrebă domnul Belderboss, ducându-se la uşa deschisă.

— Nu ştiu, spuse ea. Eu am fugit. Credeam că e în spatele meu.

— V-aţi rătăcit, draga mea? întrebă doamna Belderboss.

— Nu.

— Te-ai certat cu David?

— Nu, nu, izbucni domnişoara Bunce. Nici vorbă de aşa ceva.

— Atunci unde este?

— V-am spus, nu ştiu.

— Sunt sigur că nu e prea departe, spuse părintele Bernard făcându-ne mie şi tatei semn să ne luăm hainele pe noi. Ne ducem noi să-l căutăm.

Am lăsat în urmă agitaţia din casă şi am pornit pe alee spre poarta dinspre câmp, unde o potecă mai mică o tăia peste iarbă spre pădure. Monro o rupse la fugă înainte şi pe când ne îndepărtam, părintele Bernard îl fluieră şi l-am auzit venind greoi din întuneric, apărând apoi pe un morman de pietre din dreapta, cu un aer prostesc din cauza goanei, cu limba atârnată din gură, gâfâind uşor.

— Bravo, Monro, spuse părintele Bernard, mângâindu-l pe urechi.

Ne-am oprit o clipă, apoi părintele Bernard îl strigă pe David.

Nimic. Doar vântul prin pădure şi o mierlă care ciripea în întuneric.

Am mai urcat puţin şi apoi ne-am oprit iar la lizieră, fasciculele lanternelor ne tremurau şi se întretăiau, luminând ochii câte unui animal chiar înainte să ţâşnească. Părintele Bernard strigă din nou, iar Monro plecă, afundându-se greoi în întuneric. Când l-am ajuns din urmă, îl adulmeca pe David, care îl auzise pe părintele Bernard şi venea în întâmpinarea noastră.

— David, spuse părintele Bernard. S-a întâmplat ceva? Joan e într-o stare groaznică.

— E pe aici, spuse el. În copacii de acolo.

— Ce? întrebă părintele Bernard.

— Cred că s-a spânzurat un om.

— Isuse, exclamă tata, apoi îi ceru scuze părintelui Bernard.

— Arată-mi locul, spuse părintele Bernard.

— Îmi pare rău, părinte, spuse David. Monro a scăpat din lesă şi a fugit până să apucăm să-l prindem. E clar că i-a simţit mirosul.

— Arată-mi locul, David, spuse iar părintele Bernard.

Dar David clătină din cap.

— Aş prefera să stau deoparte, spuse el.

— Bine, spuse părintele Bernard. Întoarce-te în casă şi ai grijă de Joan.

— Să sun la poliţie? întrebă el.

— Nu poţi. Nu e telefon, spuse tata.

David păru tulburat.

— Uite, spuse părintele Bernard. Mă duc să văd cum stă situaţia și dacă trebuie să chemăm poliţia, mă duc cu maşina la Little Hagby, bine? În pub e un telefon cu fise.

David dădu din cap, luă lanterna pe care i-o oferi tata şi o luă înapoi pe câmpul dinspre Moorings.

Părintele Bernard privi în urma lui, apoi se întoarse să se uite la copaci.

— Haideţi, spuse el uşor. Iar tu Tonto, închide ochii dacă-ţi spun, e limpede?

— Da, părinte.

Bezna din pădure era totală. Deşi aveam lanterne, ne împiedicam de rădăcini şi ne prindeam picioarele în mărăcini. Tata alunecă și căzu într-un amestec de frunze putregăite și noroi. L-am ajutat să se ridice și am mers mai departe, cu un fascicul îndreptat spre pământ și cu celălalt scrutând copacii, care se legănau în bătaia vântului şi scoteau un zgomot ca și cel al ploii. Unii fuseseră răpuşi de furtuni și zăceau întinşi precum şira unui dinozaur, putrezeau în pământ sau se sprijineau cu toată greutatea de cei sănătoşi. Alţii căzuseră dar nu se uscaseră şi, în căutarea luminii, crescuseră şerpuit pe pământ.

Nu era simplu să treci. Fiecare nouă cotitură ne ducea la o nouă încâlceală de crengi, imposibil de dat în lături fără să te zgârii şi să te agăţi.

Pe întuneric, pădurea părea fără margini și fiecare sunet răzbătea până departe, de la zgomotul ghetelor noastre care rupeau crengile căzute între copaci și până la cel scos de ceva care se năpustea prin tufăriş în adâncul pădurii.

— Căprioare, spuse părintele Bernard când ne-am oprit să ascultăm.

— Sper, spuse tata.

Zgomotul se auzi iar, făcând un porumbel sălbatic să-şi ia greoi zborul printre copacii aflaţi cel mai aproape de noi.

— Căprioare trebuie să fie, spuse părintele Bernard. Uneori pot fi foarte gălăgioase.

— Oare nu le supără Monro? întrebă tata.

— Nu, spuse părintele Bernard.

— Credeam că nu se înţeleg prea bine căprioarele și câinii.

— Dispar cu mult înainte să se apropie prostuţul ăsta de ele, răspunse părintele Bernard.

— Apropo, unde este? întrebă tata, rotind fasciculul lanternei pe copaci.

Lătratul lui Monro răsună prin pădure și era imposibil să-ţi dai seama pe unde o luase. Părintele Bernard îl fluieră şi se auzi un foşnet prelung, iar când Monro lătră din nou, se auzi de parcă ar fi fost mult mai aproape şi chiar în stânga noastră. Desigur, el putea să se strecoare pe sub crengi şi să adulmece printre ferigi, dar pentru noi calea era blocată și am ocolit pe după crengi mari şi mărăcini, până când tata observă un gol unde David și domnişoara Bunce călcaseră pe tufăriş, în timp ce-l căutau pe Monro mai devreme.

Totuşi, nu erau singurii care veniseră pe aici. Prin tufăriş se găseau cutii de bere şi peste tot se simţea mirosul umed al unui foc mai vechi, amestecat cu mirosul dulceag ca de balegă al cărnii pregătite.

Am ajuns la un luminiş și era într-adevăr un morman de butuci arşi, alb de la cenuşă, peste care zăceau resturile unui animal. La început am crezut că ar mai putea fi viu, pentru că pielea părea să i se mişte, dar când m-am apropiat, am văzut că de fapt era bântuit de muşte şi gândaci care îi mişunau în burtă după mâncare.

Tata înghiţi în sec.

— Pe unde umblă câinele ăla? spuse el uşor.

— Uită-l, spuse părintele Bernard și arătă spre Monro, care sărea la o umbră prelungă atârnată de creanga unui stejar, cu siguranţă unul dintre cei mai vechi din pădure, umflată, şi contorsionată din cauza propriei ei greutăţi.

Ne-am oprit brusc, iar părintele Bernard îl chemă pe Monro la picior, lucru pe care câinele îl execută după a treia comandă, mai furioasă.

— Ce-ai găsit, bătrâne? spuse el și îndreptă lumina spre ceea ce adulmecase Monro.

Fasciculul lumină o faţă osoasă şi rânjită timp de o secundă, până când părintele Bernard scăpă lanterna.

— Isuse, spuse iar tata, cu răsuflarea tremurătoare. Ce e?

— Ei bine, spuse părintele Bernard cu un râs de uşurare și aprinzând iar lanterna lovind-o de palmă. Nu e un om, slavă Domnului.

Îndreptă din nou lumina spre faţă şi o ţinu acolo. Din interiorul unei glugi întunecoase, craniul unei oi mânjite cu cremă de ghete atârna de bucata de sfoară cu care fusese legată de creangă, iar ochii din bile de snooker se loveau de os. Restul corpului, după cum am descoperit când părintele Bernard îl împunse cu o creangă, era din saci cu nisip și lemn, acoperit cu o pătură aspră de lână.

— Atunci ce este? întrebă tata. O sperietoare de ciori?

— Nu, cred că aţi avut dreptate prima oară, domnule Smith.

— Poftim?

— Cred că ar trebui să fie chiar El, spuse părintele Bernard. Uitaţi coroana de spini.

Îndreptă iar fasciculul asupra capului şi ridică gluga cu băţul. Tata tresări când văzu bucata de sârmă ghimpată răsucită care îi fusese înfiptă în cap.

— Cine ar face așa ceva? spuse tata.

— N-aş putea spune, domnule Smith, zise el, apropiindu-se şi mişcând faldurile mantiei care acoperea trunchiul. Dar este evident că i-a luat ceva timp.

Părintele Bernard mă privi şi mi-am dat seama că bănuia, la fel ca mine, că momâia fusese atârnată aici de oamenii în legătură cu care ne avertizase Clement. Parkinson şi Collier. Dar ţinu asta pentru sine şi ne arătă cum fusese făcut pieptul din ceva ce părea a fi o cuşcă veche pentru iepuri.

— E ceva înăuntru, spuse părintele Bernard şi-l împunse cu bățul.

— Ce e? întrebă tata.

Monro sărea iar şi adulmeca aerul. Părintele Bernard desfăcu zăvorul de pe uşa din plasă, aceasta se deschise şi ceva căzu la picioarele lui. Monro se repezi imediat şi înşfăcă o bucată înainte să-i alunece dintre fălci.

— La naiba! exclamă tata şi se dădu înapoi, trăgându-mă şi pe mine după el.

Părintele Bernard îl apucă pe Monro de zgardă şi-l trase.

— Haideţi să mergem, spuse el şi am pornit repede printre copaci, şi aproape fugeam când am ajuns pe câmpul de deasupra casei Moorings.

Când am ajuns pe alee, mergeam toţi trei cot la cot, iar cizmele tatei lipăiau prin noroi. Monro mergea chiar înainte. Nu vorbeam niciunul. Ne gândeam fiecare cum am putea explica ce văzuserăm în pădure. Urma să le povestim că nu găsisesm niciun om spânzurat. Era o glumă. Nu aveau de ce să-şi facă griji.

Nu puteam spune nimic altceva, pentru că hotărâserăm toti trei imediat şi în tăcere în momentul în care căzuse din pieptul lui Isus pe pământ că nu vom spune nimănui despre inima de porc străpunsă de cuie.

14

Toată lumea aştepta în hol, şi imediat ce am intrat pe uşă, îşi întrerupseră cu toţii discuţiile şi porniră spre părintele Bernard. Ce se întâmplase? Chiar se spânzurase cineva? Să cheme poliţia? Părintele Bernard îl trimise pe Monro în bucătărie, închise usa în urma lui şi flutură din mâini ca să-i reducă pe toţi la tăcere.

— Nu era nimic, spuse el. Cineva a legat o pătură veche în glumă, atâta tot.

Tata aprobă din cap şi-şi scoase haina.

— Vezi, Joan? Probabil copiii din sat se ţin de şotii, spuse doamna Belderboss, bătând-o uşurel pe domnişoara Bunce pe umăr.

Aceasta încă stătea la baza scărilor, rontăindu-si unghiile, cu ochii umflaţi şi supărată pe sine că se isterizase de faţă cu toată lumea.

Domnul Belderboss trosni din degete.

— Probabil asta am auzit azi-noapte, spuse el. Zgomotele.

— Exact, răspunse părintele Bernard.

— Zău asa, unii oameni chiar nu au altceva mai bun de făcut, spuse doamna Belderboss.

— Pe aici cam aşa e, spuse domnişoara Bunce, îndreptându-si resentimentele către mama.

Pe faţa mamei se citi indignarea şi înainte să izbucnească o ceartă, părintele Bernard o prinse de umeri şi o luă de acolo.

— E o sticlă cu coniac în camera mea pe bufet. Vreţi să fiţi bună şi să mi-o aduceţi? spuse el.

— Coniac, părinte? E postul Paştelui, spuse mama.

— Am adus-o pentru Monro. Are mari probleme cu pieptul de la frig. Mă gândeam că i-ar face bine o picătură domnişoarei Bunce, spuse el. Să-i treacă şocul.

Mama îşi încrucişă braţele şi dădu ochii peste cap.

— Stă acolo de o jumătate de oră, părinte. Eu aş zice că până acum trebuia să-şi fi revenit din şoc.

Părintele Bernard o aţinti cu privirea.

— Totuşi.

— Va trebui să sunaţi la poliţie, părinte? întrebă domnul Belderboss.

Părintele Bernard o privi pe mama o clipă şi apoi scutură din cap.

— Să fiu sincer, nu cred că or să ia prea în serios incidentul.

— Părinte, eu nu mai stau aici, spuse domnişoara Bunce.

— Vreţi să-i băgaţi dumneavoastră minţile în cap? îi spuse doamna Belderboss părintelui Bernard. L-a trimis sus pe bietul David să-i facă bagajele.

— Nu-mi pasă, spuse domnişoara Bunce. Locul ăsta e groaznic. Eu am zis că ar fi trebuit să mergem la Glasfynydd.

— Dar cum o să ajungi acasă, dragă? întrebă doamna Belderboss, aşezându-se lângă ea şi prinzând-o de mână.

Domnişoara Bunce ridică ochii spre părintele Bernard.
— Voiam să-l rog pe părinte să ne ducă până în Little Hagby, spuse ea. De acolo o să putem chema un taxi care să ne ducă la gara din Lancaster.
— Pentru numele Domnului, Joan. Doar nu te aştepţi ca părintele să mai iasă acum, spuse mama. E trecut de nouă. Până atunci vei fi pierdut toate trenurile spre Londra.

Domnişoara Bunce îşi luă un aer serios.
— Sunt camere la pub, spuse ea. Putem sta acolo peste noapte, iar de dimineaţă luăm trenul.
— Nu fi ridicolă, spuse mama.
— Doamnă Smith, spuse tăios părintele Bernard. Apoi, cu o voce mai calmă: Vreţi, vă rog, să vă duceţi după coniac?
— Haide, Esther, spuse tata.

Mama se mai uită la domnişoara Bunce încă o secundă, apoi o porni pe hol. Toată lumea se întoarse spre părintele Bernard. Acesta o privi pe domnişoara Bunce, îşi scoase haina și o atârnă în cuierul de lângă uşă. Se frecă la ochi, masându-şi-i cu podul palmelor.
— Domnişoara Bunce, spuse el, aşezându-se pe scaunul de lângă orologiu. Ştiu că v-aţi speriat, dar eu aş încerca să uit ce am văzut în pădure, ca să profit din plin de timpul pe care îl vom petrece aici.

Mama se întoarse cu un pahar de coniac și i-l dădu părintelui Bernard, care, la rândul său, i-l dădu domnişoarei Bunce.
— Nu vreau, părinte.
— Luaţi doar o gură. O să vă simţiţi mai bine.

Domnişoara Bunce îsi înmuie buzele în coniac și se strâmbă.
— Poate în momentul ăsta nu sunteţi de acord, spuse părintele Bernard, luându-i paharul când aceasta i-l întinse. Dar cum vă ştiu așa de dedicată credinţei, cred că, analizând la rece, aţi regreta amarnic dacă aţi pleca așa de curând acasă.
— Părintele are dreptate, spuse doamna Belderboss. Încă nu am mers la altar. Nu vrei să pierzi așa ceva.

Domnişoara Bunce dădu din cap şi se şterse la ochi. David coborî scările, lovind valiza domnişoarei Bunce când de perete, când de balustradă.
— Eşti gata, Joan? întrebă el.
— Alarmă falsă, spuse doamna Belderboss, și David ezită o clipă, se uită la domnişoara Bunce, apoi o luă înapoi în sus pe scări.

*

Când se împrăştie toată lumea, m-am dus sus să văd ce face Hanny. Dormea buştean, o mână îi atârna din pat spre soldăţei, şobolanii împăiaţi şi plicul cu bani. Îl scosese de sub perna mea şi scotocise prin el. Bancnotele erau împrăştiate peste tot pe podea. Le-am strâns pe toate şi am ascuns banii sub saltea, ca să nu-i găsească Hanny înainte să trebuiască dă-i ducem înapoi.

În mâna cealaltă avea fotografiile porno pe care mi le dăduse Billy Tapper. I le-am luat și le-am făcut ghemotoc. Trebuia să ajungă pe foc cu prima ocazie. Nu ştiu de ce le păstraserăm şi nu-mi puteam închipui ce-ar fi făcut mama dacă le găsea la el. Deşi

firește, pe mine cădea măgăreaţa și eu primeam eticheta de pervers ca bietul Henry McCullough, care fusese prins asupra faptului întins în pat cu cataloagele de lenjerie intimă ale mamei lui.

Cam prin vremea aceea, un băiat pe nume Paul Peavey ajunsese şi el ministrant. Era mai mic decât mine și Henry, slab și blond, mic pentru vârsta lui şi nerăbdător să-i facă pe plac părintelui Wilfred. Era soiul de om care, în alte vremuri și într-un alt loc, ar fi aderat imediat la Tineretul hitlerist sau ar fi stat pe rândul din faţă la o execuţie publică. Tatăl lui era nelipsit de la barul Centrului Social al bisericii, unde eu ajutam la strânsul paharelor vineri seara. Era genul de individ zgomotos care nu gândeşte cu capul lui, ia totul din tabloide. În general, problema lui erau imigranţii, şomerii, Partidul Laburist sau infama legătură dintre cele trei.

Într-o duminică, după ce ne verifică veşmintele să nu fie murdare sau şifonate și fură apoi puse în dulapul din sacristie, părintele Wilfred se duse în micul său birou de alături și se întoarse cu două perechi de mănuşi de grădinărit. Una pentru mine și alta pentru Paul. Henry întinse mâna după perechea lui, dar părintele Wilfred îi spuse să se aşeze, iar pe mine și pe Paul ne conduse la uşa sacristiei, spunându-ne să mergem la capătul cimitirului şi să culegem câte urzici puteam căra.

Nu voiam să comentăm spusele părintelui Wilfred, așa că am ieşit repede, cum se cuvenea, am găsit o tufă de urzici lângă criptele mari victoriene şi ne-am întors cu braţele pline de plantele care, în ciuda mănuşilor, tot reuşiseră să ne urzice mâinile.

Henry se uită la noi, căscă ochii când văzu ce aduseserăm, căci ştia că, într-un fel sau altul, îi erau destinate lui, iar prin minte i se derulau groaznicele posibilităţi.

— Staţi jos, ne spuse părintele Wilfred și noi ne-am supus, încercând să evităm buruienile ca să nu ne mai urzice.

Henry dădu să întrebe ce se întâmplă, dar înţepeni din nou când părintele Wilfred trânti uşa de la sacristie. Timp de câteva clipe, părintele Wilfred se uită la noi sprijinit de zid, perpelindu-l şi mai mult pe Henry.

— Băieţi, am o întrebare, spuse el într-un târziu, plimbându-se din nou, ca de obicei, de colo până colo pe dalele de piatră, lovind uşurel cu mâna în Biblie. La Judecata de Apoi, cine va fi pedepsit cel mai rău?

Paul ridică imediat mâna.

— Necredincioşii? sugeră el.

— Nu, spuse părintele Wilfred. Chiar mai rău decât necredincioşii.

— Protestanţii? spuse Paul.

Părintele Wilfred se opri brusc în faţa lui Henry.

— Tu ce părere ai, McCullough?

Henry ridică neliniştit privirea spre el.

— Ucigaşii, părinte?

Părintele Wilfred clătină din cap.

— Nu, McCullough, spuse el. Cei despre care vorbesc eu vor privi cu invidie la pedeapsa primită de ucigaşi.

— Desfrânaţii, spuse Paul brusc.
— Eşti aproape, Peavey. Onaniştii, spuse părintele Wilfred.
Henry coborî privirea în pământ.
— Micii ticăloşi care au prea mult timp la dispoziţie, spuse el. McCullough, mi-a zis mama ta că eşti onanist.
— Nu, părinte.
— Mi-a zis că ai reviste porcoase în camera ta.
— Nu, părinte. Sunt ale ei.
— Vrei să spui că mama ta e mincinoasă?
Henry nu spuse nimic.
— A cincea poruncă, Peavey.
— Să cinstim pe tatăl și mama noastră, spuse Paul privindu-l cu nerăbdare pe Henry.
Părintele Wilfred lăsă Biblia pe masă.
— Te mai întreb o dată, McCullough. Mama ta e mincinoasă?
— Nu, părinte.
— Atunci e adevărat ce spune?
Henry îşi lăsă capul în mâini, iar părintele Wilfred îşi arcui buza de sus, de parcă ar fi adulmecat o duhoare.
— Băiat păcătos ce eşti, spuse el. Eu la vârsta ta nu aveam timp să fac aşa ceva. Trebuia să cerşesc resturile pe care câinele măcelarului nici măcar nu le mânca, ca să-mi hrănesc familia şi pe cea de alături. Gândeşte-te la cei săraci data viitoare când mai eşti ispitit; mâinile lor nu au răgaz, băiete. Ei fie muncesc, fie se roagă să aibă de muncă.
— Îmi pare rău, părinte, suspină Henry.
Părintele Wilfred continuă să-l fulgere cu privirea pe Henry, dar întinse mâinile spre mine şi Paul, şi după o clipă în care ne-am privit unul pe altul nesiguri, i-am dat urzicile, pe care le luă fără să tresară.
— Mâinile, îi spuse lui Henry.
— Poftim?
— Dă-mi mâinile.
Henry întinse mâinile, iar părintele Wilfred îi puse urzicile în palme.
— Strânge-le, spuse el.
— Vă rog, părinte, spuse Henry. Nu mai fac.
— Strânge-le, McCullough.
Henry închise uşor mâinile şi, brusc, părintele Wilfred i le strânse tare. Henry ţipă, dar părintele i le strânse şi mai tare, până când un suc verde i se scurse printre degete și i se prelinse pe braţe.
— Crede-mă, McCullough, asta nu e nimic pe lângă chinul pe care îl îndură onaniştii în iad.
După încă un minut de plâns, părintele Wilfred îi spuse lui Henry să arunce urzicile la coşul de gunoi şi-l trimise în biserică să se roage pentru iertare.
— Să nu suflaţi o vorbă, băieţi, ne spuse părintele Wilfred mie și lui Paul, în timp ce ne îmbrăcam hainele. Paul căpătase o nuanţă

rozalie de la toată agitaţia aceea. Lecţiile acestea vă sunt adresate doar vouă.

— Da, părinte Wilfred, am spus pe acelaşi glas monoton.

— Bine, spuse el. Acum îngenuncheaţi.

Ne-am aşezat în genunchi înaintea lui pe dalele de piatră din sacristie şi ne puse pe rând o mână rece pe cap, recitând unul din pasajele lui preferate din Pildele lui Solomon.

— „Pune-ţi nădejdea în Domnul din toată inima ta și nu te bizui pe priceperea ta. Pe toate căile tale gândeşte la Dânsul și El îti va netezi toate cărările tale.”[19]

— Amin, am spus noi, iar el zâmbi, intră în birou şi închise usa.

Noi eram precum cauciucul ăla vechi pe care îl rostogolea pe străzile din Whitechapel în copilărie, aplicându-i mici lovituri de îndreptare ca să nu cadă în noroi, lucru pe care bietul Henry părea că-l făcea des.

L-am găsit în capela Fecioarei, îngenuncheat în faţa acesteia, privind în sus în ochii ei ca de căprioară, şoptind și plângând, iar mâinile umflate îi tremurau, în timp ce încerca disperat să şi le ţină împreunate. Paul râse, îşi trase până sus fermoarul la haină şi ieşi.

15

Deşi Moorings era masivă din construcţie ca o fortăreaţă, să reziste în faţa vremii, iar mama, fiind obişnuită din Londra, verifica în mod special fiecare uşă și fereastră înainte să se ducă la culcare, în noaptea aia tot am ţinut puşca aproape.

Nu-mi ieşea din minte ce văzuserăm în pădure. Părea evident că Monro fusese atras acolo dinadins de mirosul cărnii. Voiau să găsim arătarea atârnată de creanga stejarului. Intenţia era să ne sperie într-atât, încât să plecăm. Dar dacă nu plecam, ce se întâmpla?

M-am gândit la animalul perpelit pe foc; cu muştele care i se târau pe faţă.

Fiecare bătaie și scârțâit al casei mă întorceau din pragul somnului şi simţeam cum mâinile mi se încordau pe puşcă. Însă nu ştiam prea bine ce voi face dacă intră cineva. Poate că cei mai mulţi și-ar fi luat tălpăşiţa doar dacă vedeau puşca, dar Parkinson și Collier erau obişnuiţi cu armele și și-ar fi dat imediat seama că nu este încărcată.

*

Să fi fost în jur de unsprezece când am auzit pe cineva bătând la uşa părintelui Bernard. Era domnul Belderboss. Am stat în capătul scărilor şi am aşteptat până a intrat, apoi am coborât câte o treaptă, rămânând pe margini, unde nu scârţâiau aşa de tare şi m-am vârât în bezna din debaraua de sub scări.

Am auzit ciocnet de pahare și părintele Bernard spuse:

— Vrei un păhărel, Reg?

— Credeţi că e bine, părinte? Esther avea dreptate. E postul Paştelui.

— Sunt sigur că Domnul ne îngăduie unul mic, Reg. După câte s-au întâmplat astă-seară.

— Bine, părinte, mulţumesc, spuse domnul Belderboss. Dar să nu-i spuneţi lui Mary. Ştiţi cum e ea. Dacă beau orice mai tare decât Typhoo, crede că o să cad lat.

Părintele Bernard râse.

— Acum e bine toată lumea?

— Ah, da, spuse domnul Belderboss indiferent. Uneori se agită din te miri ce. După cum spuneam, probabil au fost nişte copii din sat puşi pe şotii.

— Da, îi dădu dreptate părintele Bernard.

Ciocniră paharele, şi o clipă se lăsă liniştea, timp în care am presupus că înghiţeau băutura.

— Părinte, spuse domnul Belderboss.

— Da.

— Aş vrea să mă spovedesc.

— Sigur, Reg, spuse părintele Bernard. Dacă eşti sigur că asta vrei...

— Da, părinte, spuse el.

— Mai întâi termină paharul, spuse părintele Bernard. Apoi vorbim.
— Bine.

Când m-am tras puţin mai în spate, am dat de o cutie care mă putea ţine. Mai jos era o crăpătură între scândurile din lemn și puteam vedea prin ea o porţiune îngustă din cameră. Domnul Belderboss stătea pe un scaun în faţa perdelei mizerabile strânse în jurul lavoarului.

Se închină și rosti actul de căinţă.
— Ce ai pe suflet? întrebă părintele Bernard.
— Mă gândesc la Wilfred, spuse domnul Belderboss.
— Ah, Reg, îmi pare rău dacă deunăzi am părut băgăcios.
— Ah, nu, nu, părinte, spuse domnul Belderboss. Nu de-asta am venit să vă vorbesc. Nu sunt supărat pe dumneavoastră.

Şovăi şi se frecă pe ceafă.
— Părinte, Mary nu ştie, dar într-o noapte săptămânile trecute m-a adus poliţia acasă de la cimitir, spuse el.
— De ce, ce s-a întâmplat? întrebă părintele Bernard.
— Nu s-a întâmplat nimic grav în sine, spuse domnul Belderboss, scuturând din cap. Cred că aveau de gând să mă aresteze, dar am avut senzaţia că mă cred un pic dus cu capul pentru că eram pe stradă la ora aia, aşa că i-am lăsat să creadă asta și în schimb m-au adus acasă.
— Cât era ceasul?
— Ah, nu ştiu. Undeva după miezul nopţii. Unu. Două. Poate. Nu-mi amintesc.
— De ce te-ai dus la Wilfred la ora aia târzie?
— Voiam să mă asigur că nu i-a şterpelit nimeni florile, spuse domnul Belderboss. Vedeţi dumneavoastră, erau foarte scumpe, dar problema nu erau banii. Nu puteam să dorm de grijă că el zace acolo singur şi crede că nu-i pasă nimănui de el.
— Wilfred e lângă Dumnezeu, spuse părintele Bernard. El ştie cât de mult îi lipseşti. Nu sunt sigur că are nevoie de flori să-l convingi de asta.
— Dar le luase cineva, spuse domnul Belderboss.
— Da? zise părintele Bernard. Şi ce-ai făcut?
— Atât, părinte. Am umblat puţin și am încercat să văd dacă erau pe mormântul altcuiva. Oamenii mai fac lucruri din astea, nu-i asa? Dacă uită să aducă sau nu-și permit. Și atunci am văzut o femeie. Stătea într-un adăpost din ăla mic de acolo, le ştiţi, părinte?
— Da.
— La început a părut destul de normală, spuse domnul Belderboss. Avea o pălărie fistichie pe cap, o blană în jurul gâtului şi pantofi noi, parcă pleca de la o petrecere și se ducea acasă sau cam așa ceva. Voiam s-o întreb dacă văzuse pe cineva suspect, dar când m-am apropiat, mi-am dat seama că era o beţivă. Știți cum duhnesc ăştia, nu? Iar când s-a mișcat, i s-a desfăcut haina și nu purta nimic în partea de jos, dacă mă înţelegeţi, în afară de pantofi. I-a tot dat înainte cu un anume Nathaniel. Mi-am zis, cu cine naiba vorbeşte? Dar apoi mi-am dat seama că mă confunda cu el. Îmi mulţumea

întruna că-i trimisesem florile astea. Așa că i-am zis — care flori? — iar lângă ea pe bancă erau florile lui Wilfred. Mai era chiar și cartonaşul.
— Continuă.
— Păi am încercat să i le iau, dar a început să ţipe, și imediat m-am trezit cu doi curcani cu lanterne pe alee. Ea dispăruse, iar eu ţineam buchetul ăla de zambile. M-am simţit aşa de prost, părinte. Adică să am necazuri cu legea la vârsta mea, vă daţi seama?
— Este normal, Reg. Să-ţi fie dor de cei care nu mai sunt printre noi, la asta mă refer.
— Dar nu e normal să te duci la mormântul lor în toiul nopţii, nu?
— Nu sunt sigur că normalitate intră în discuţie când suferi după o pierdere, spuse părintele Bernard. Dar ar fi mai bine să te duci să-ţi vezi fratele în timpul zilei. Eu nu sunt convins că aş vrea să umblu pe întuneric prin Great Northern.

Domnul Belderboss se uită în tavan şi oftă.
— Mi-e ruşine că i-am ascuns povestea asta lui Mary, spuse el. Ar trebui să-i spun ce s-a întâmplat, în caz că aude de la altcineva. Vecinii de pe strada noastră sunt nişte băgăcioşi. Cum zăresc o luminiţă albastră, cum sar la ferestre.
— Sunt sigur că ar înţelege dacă i-ai spune.
— Deci credeţi că ar trebui să-i spun, părinte?
— La asta nu pot să răspund. Tu decizi, pentru că o cunoşti cel mai bine.
— Deci n-ar fi păcat să-i ascunzi un lucru important cuiva?

Părintele Bernard făcu o pauză.
— Reg, spuse el, eu mă străduiesc să văd ce păcat ai făcut mai exact. N-am să te trimit ca pe un copil să spui de trei ori Ave Maria pentru că i-ai vorbit urât mămicii. Cred că ai nevoie de timp să te gândeşti ce e mai bine să faci.
— Dar Dumnezeu ce vrea să fac?
— Orice decizie iei va fi cea bună, dacă ai încredere în EI.

Domnul Belderboss se frecă pe ceafă și răsuflă zgomotos.
— Uite cum stau lucrurile, spuse părintele Bernard, eu cred că trebuie să dialoghezi cu Dumnezeu, nu să întinzi mâinile să o iei la palmă. Meditează un timp, vorbeşte cu El, roagă-l să te îndrume, nu să te pedepsească. Dumnezeu îţi va răspunde, Reg.
— Da, sigur, ştiu.
— Trebuie să te gândeşti ce rezolvi dacă îi spui lui Mary, continuă el. O să fii mai fericit că i-ai spus, dacă în schimb o neliniştești? Sau ar fi o pedeapsă prea mare să păstrezi secretul?

Domnul Belderboss clătină din cap.
— Nu ştiu, spuse el. Dar nu mi se pare bine.
— Uneori suferinţa te face să te simţi așa.
— Nu, nu la asta mă refer, părinte. Vreau să spun că nu mi pare bine că Wilfred este îngropat acolo.

Se lăsă liniştea un timp și apoi părintele Bernard spuse:
— De ce nu a vrut să fie înmormântat la Sfântul Iuda, Reg?
— Ca să fie cu familia.

— Nu pari foarte convins.

Domnul Belderboss nu spuse nimic şi-şi plecă privirea în podea, în faţa picioarelor.

— Să-mi spui dacă sunt iar băgăcios, spuse părintele Bernard. Dar zilele trecute mi-ai zis că Wilfred a părut schimbat după ce aţi venit aici ultima oară.

— Da, părinte, așa este.

— În ce fel?

— Nu ştiu. Dar nu mai era în apele lui. A părut să renunţe.

— La ce?

— Sincer, părinte? întrebă domnul Belderboss. Cred că la credinţă.

— De ce să se fi întâmplat asta?

— Nu ştiu, părinte, dar în pofida cuvintelor lui din fiecare duminică de la mesă, nu eram convins că mai credea în ele. Parcă le spunea doar de ochii lumii. Parcă se străduia prea tare. Ştiţi cum e: dacă spui ceva destul de des, te poţi convinge să crezi. Şi la sfârşit, mă rog, a părut că se îndepărtează de toată lumea. Nu mai vorbea nici cu mine, nici cu Mary.

Domnul Belderboss închise ochii.

— Bietul Wilfred, spuse el, scuturând din cap. Pentru oricine este rău să-şi piardă credinţa, însă pentru un preot trebuie să fie groaznic. Probabil că asta l-a scos din minţi.

*

Părintele Bernard trase perdeaua și îi mai turnă un pahar domnului Belderboss, dar acesta nu se atinse de el. Stătură un timp și nu mai spuseră prea multe, doar în cele din urmă îşi urară noapte bună. Dădură mâna şi părintele Bernard îl bătu pe domnul Belderboss pe umăr.

— Pacea să te însoţească, spuse el.

— Şi pe dumneavoastră, părinte, spuse domnul Belderboss.

După ce plecă, părintele Bernard se uită la uşă, adâncit în gânduri, apoi dădu pe gât și coniacul domnului Belderboss şi pe al lui şi se ridică, dispărând din porţiunea din cameră pe care o vedeam eu. L-am auzit vorbind cu Monro, certându-l afectuos, apoi se întoarse cu o carte.

N-am scos niciun sunet, dar brusc se întoarse de parcă mi-ar fi văzut ochiul prin crăpătură. Se uită direct la mine, dar apoi îşi reluă lectura, cutremurându-se puţin pe când vântul mugea la fereastră și făcea să pâlpâie lumina becurilor din cameră.

16

Vijelia a biciuit Moorings toată noaptea, iar eu m-am trezit de câteva ori și am înșfăcat puşca. La un moment, târziu în noapte, s-a auzit un bubuit atotputernic, iar dimineaţa când m-am trezit, am descoperit că uşile uneia dintre dependinţe fuseseră smulse cu totul și zăceau câţiva metri mai departe, împrăştiate ca nişte cărţi de joc.

Hanny era treaz şi îmbrăcat deja, stătea la fereastră și mângâia iepurele de câmp împăiat. Lăsă iepurele pe pervaz şi-şi duse degetele la buze. Voia s-o vadă pe Else.

— Da, Hanny, mergem azi, am spus. Dar poate n-ai s-o vezi pe fată. E posibil să nu te lase.

Îşi sărută iar degetele. Şi se frecă uşor pe burtă cum făcuse Else să potolească durerea copilului dinăuntru.

— Am spus că mergem.

Asta păru să-l mulţumească, luă iar iepurele şi se uită afară la dependinţă.

— Vrei să mergi să vezi? l-am întrebat.

Nu mai era nimeni în preajmă. Monro înălţă capul când am intrat în bucătărie și i-am dat câţiva biscuiţi din cei pe care îi lăsase părintele Bernard pe masă să-l liniştească. Voiam să ajungem noi primii la dependinţă, înainte să devină descoperirea tuturor.

Am traversat curtea, călcând pe uşile grele de lemn şi am stat în golul în care mai înainte se aflaseră ele.

Înăuntru era o adevărată arcă a lui Noe cu animale împăiate — o sută sau mai bine. Acestea erau operele nevândute, neridicate, neterminate. Lucrările făcute de mântuială. Rebuturile. Frigul și umezeala le veniseră de hac și erau şiruri întregi de veveriţe și iepuri parcă intraţi la apă. Capul unui pudel se dezumflase ca un balon vechi. În colţul îndepărtat am găsit un tandem pe care mergeau doi cimpanzei într-o stare jalnică. Niciunul dintre noi nu voia să-i atingă, aşa că am luat o mătură şi i-am împins. Au căzut ţepeni pe podea, rânjind încă, cu mâinile ca nişte gheare, de parcă ar fi fost îngheţaţi.

Din tavan atârnau zeci de schelete de păsări, un soi de vulturi, legaţi de picioare și lăsaţi să putrezească. Nu ştiu de ce nu-i împăiase şi pe ei. Poate murise înainte să aibă timp, dar erau aşa de mulţi, iar după felul în care erau atârnaţi, semănau mai repede cu iepurele de câmp și cu şobolanii pe care îi găsise Hanny întinşi pe gard. Dovada cine ştie cărei victorii.

Deşi podeaua era plină de oasele și fulgii lor, în mod ciudat nu mirosea a putregai, căci aerului i se îngăduise să circule liber prin spaţiile din jurul uşilor de lemn și prin fereastra zăbrelită aşezată chiar deasupra pe peretele opus. Sub ea se afla o comodă cu urme de pantofi deasupra, unde stătuse taxidermistul să se uite pe fereastră. Pe podea, aproape ascunse de praf şi pânze de păianjen, erau cartuşe trase. Probabil că era o treaptă de tragere, deşi nu ştiu în ce încerca să tragă. Poate în vulturi, când ieşeau din pădure.

— Uită-te în sertare, Hanny, am spus și am zgâlţâit mânerele să-i arăt.

Apucă de sertarul de sus şi trase de el. Păianjenii o luară care încotro, urmând întunericul din unghere. Înăuntru erau zeci de chei fixe vechi, umezite de rugină.

— Vezi în următorul, am spus.

Și acolo am găsit ceea ce sperasem. Sub un cearşaf subţire de bumbac, erau cutii întregi cu gloanţe. Hanny dădu se le atingă, dar l-am ţinut de mânecă.

— Lasă-mă pe mine să le iau, am spus, şi am scos cutia aflată cel mai aproape și am deschis-o. Gloanţele erau fixate într-o cutiută metalică și erau ascuţite și reci.

— Nu trebuie să spui nimănui că sunt aici, Hanny, am zis. Acum e secret. Le ducem în cazemată în drum spre Coldbarrow.

Se uită la gloanţe și eu am închis sertarul.

*

Până la urmă au venit cu totii să se uite și au mers de la un animal la altul cu un amestec de curiozitate şi repulsie.

Domnişoara Bunce se opri în prag şi refuză să intre.

— E groaznic, spuse ea. Bietele de ele.

David îi puse mâinile pe umeri şi o trase de acolo.

— Trebuie să recunosc că e o maşinărie frumuşică, spuse părintele Bernard, dând din cap spre tandemul pe care stăteau maimuţele.

Eu și Hanny am reuşit să-l scoatem și l-am împins prin curte. Cauciucurile erau distruse, iar butucii erau blocaţi de rugină, dar nu părea să necesite prea mult efort să redevină funcţională, iar părintele Bernard nu protestă decât puţin că i se puteau murdări hainele și apoi aduse trusa de scule din microbuz.

În scurt timp, tandemul era răsturnat în bucătărie pe paginile unui ziar vechi şi el scotea roţile dinţate și butucii, iar părul de obicei bine dat pe spate îi atârna în ochi. Părea în elementul lui în timp ce stătea în genunchi cu o cheie fixă în mână. Mai în largul său printre piuliţe, şuruburi şi alte piese metalice unsuroase decât dând euharistia.

Mama ţâţâia și se vânzolea pe acolo, până când în sfârşit se opri lângă noi cu mâinile încrucişate.

— Băieţi, spuse ea, vă rog să-l lăsaţi pe părinte să ia micul dejun. Sunt prea multe de făcut să piardă toată ziua cu vechitura asta.

— Nu e nicio problemă, doamnă Smith, spuse părintele Bernard. E frumos să retrăieşti una din adevăratele plăceri ale tinereţii.

Mama se uita enervată la mâinile lui negre şi la petele de pe faţă, de parcă, din clipă în clipă, ar fi fost gata să scuipe într-o batistă și să înceapă să-l cureţe.

— Totul e pe masă, părinte, spuse ea. Vă aşteptăm să spuneţi rugăciunea de mulţumire.

— Nu vreau să vă ţin pe loc, doamnă Smith, spuse el. Se poate să mai dureze niţel până scap de tot uleiul ăsta de pe mâini.

— Nu contează. Cred că ar trebui să facem lucrurile ca la carte, părinte, chiar dacă asta înseamnă să mâncăm mâncarea rece.

— Cum doriţi, doamnă Smith, spuse el, uitându-se la ea cu o expresie ciudată.

M-am gândit destul de des la privirea aceea în timp ce scriu aceste cuvinte. La semnificaţia ei. La ce trădase părintele Bernard chiar în momentul acela. Ce credea el cu adevărat despre mama.

Un şir de piese de domino, farfurii rotitoare, o casă din cărţi de joc. Alegeţi ce stereotip vreţi. El realizase ceea ce eu ştiam de mult timp despre mama — că dacă ceva dădea greş, dacă un ritual nu era înfăptuit sau o metodă era scurtată pentru mai multă comoditate, atunci credinţa i se prăbuşea şi se făcea ţăndări.

Cred că atunci a început să-i fie milă de ea.

*

Părintele Bernard se duse să se spele, iar eu și Hanny am mers în sufragerie să-l aşteptăm. Toată lumea stătea la masă și se uita la domnul Belderboss. Părea mai bine dispus decât cu o noapte în urmă de faţă cu părintele Bernard, deşi aveam impresia că studia dinadins obiectul pe care îl cerceta ca să nu se mai gândească la fratele lui. Era un borcan mic, brun, din lut, cu un dop de plută la capăt și cu un gargui scrijelit grosolan pe o parte.

— Și zici că era pe pervazul ferestrei? întrebă domnul Belderboss.

— Da, răspunse tata. Înfipt între zăbrele.

— Lasă-l jos, Reg, e groaznic, spuse doamna Belderboss. Nimeni nu vrea să vadă așa ceva la masă.

Se uită la ceilalţi şi apoi se apucă iar să studieze faţa de pe borcan.

— Nu văd să se plângă cineva, Mary.

Doamna Belderboss scoase un zgomot de exasperare, pe care îl surprinse părintele Bernard când intră pe uşă.

— Vai, vai, doamnă Belderboss, zise el. Aş zice că vă chinuie ceva.

— Spuneţi-i lui, părinte, zise ea. Pe mine nu vrea să mă asculte.

— Despre ce e vorba?

Ea făcu un gest spre borcanul la care se uita domnul Belderboss.

— Iar l-a apucat bâzdâcul.

— Era în camera de carantină, părinte, spuse domnul Belderboss. Între zăbrelele de la fereastră. Sunt sigur că e ceva înăuntru.

Scuturǎ borcanul și i-l dădu părintelui Bernard.

— Pare să fie un lichid înăuntru. Ce părere aveţi?

Părintele Bernard îl apropie de ureche și ascultă în timp ce îl clătina.

— Da, spuse el. Sigur e ceva înăuntru.

— Ceva urât, nu? spuse domnul Belderboss.

— Da, aşa-i.

— Ce credeţi că e? întrebă tata.

Părintele Bernard i-l dădu înapoi domnului Belderboss, râse şi clătină din cap.

— Nu prea ştiu.

— Părintele Wilfred ar fi ştiut, spuse doamna Belderboss. Nu-i aşa, Esther?

Mama îi dădu părintelui Bernard o farfurie, dar nu se uită la el.
— Sigur că da, spuse ea.
— Avea doctoratul la Oxford, spuse doamna Belderboss, aplecându-se spre părintele Bernard, în timp ce acesta începea să-şi ungă cu unt o felie de pâine prăjită.
— Cambridge, spuse domnul Belderboss, fără să-şi ia ochii de la borcanul pe care acum îl tot răsucea în mâini.
— Mă rog, una din astea, spuse doamna Belderboss. Era un om foarte deştept.
— Şi foarte umblat, spuse domnul Belderboss, clătinând uşurel borcanul la ureche.
— Ah, da, spuse doamna Belderboss. Ce n-aş da să fi mers și eu măcar în câteva din locurile în care a fost el.
— Ai fost foarte norocoasă, Joan.

Părintele Bernard păru nedumerit. Doamna Belderboss se aplecă din nou spre el şi-i zâmbi domnişoarei Bunce de vizavi, în timp ce explica.
— Domnişoara Bunce a avut norocul să-l însoţească pe părintele Wilfred în călătoria în Ţara Sfântă vara trecută. Nici mai mult, nici mai puţin decât ca secretara lui personală.
— Serios? spuse părintele Bernard, privind-o pe domnişoara Bunce. Măi, măi, măi...

Domnişoara Bunce se îmbujoră uşor şi râcâi o bucăţică de unt de pe fundul din mijlocul mesei.
— Părinte, doamna Belderboss o face să pară mai importantă decât în realitate, dar a fost o experienţă minunată, spuse ea.

Deodată, mama îsi aminti că avea ceva de făcut și ieşi din cameră.

Era încă un motiv de dispută că domnişoara Bunce fusese aleasă să meargă la Ierusalim cu părintele Wilfred. Nu era din cauză că ea nu fusese întrebată — oricum, nu se putea duce, dat fiind că trebuia să se ocupe de magazin — ci pentru că *fusese* întrebată domnişoara Bunce.

Se prefăcea indiferentă, dar în curând avea să se simtă sătulă până peste cap de nesfârşitele discuţii despre călătorie și asistase cu o faţă acră când vizionarea diapozitivelor făcuse turul cartierului în toamna lui 1975: părintele Wilfred ieşind din mormântul lui Lazăr. Părintele Wilfred în fata Bisericii Sfântului Mormânt. Părintele Wilfred mergând pe Drumul Crucii. Părintele Wilfred în Al Bustan, cufundat până la brâu într-o mulţime de copii palestinieni săraci şi zâmbăreţi care voiau dulciuri, în timp ce încerca să găsească grădina unde regele David a aşternut Psalmii.

După un timp, se întoarse cu o tavă cu ceşti de ceai şi în liniştea care însoţi aşezarea lor pe masă, se auzi o bătaie în uşa de la intrare. Toată lumea ridică privirea. Părintele Bernard se şterse la gură şi se duse să vadă cine era. L-am auzit vorbind cu cineva pe un ton mirat, apoi uşa de la sufragerie se deschise şi-şi făcu apariţia mama lui Clement, cu o haină lungă — al cărei tiv se întâlnea cu marginea de sus a cizmelor de cauciuc — trăgând după ea un sac cu

lemne de foc. Toată lumea o privi cum traversează camera cu spatele, târând sacul spre firida de lângă şemineu.
— Nu vreţi să vă ajutăm, doamnă Parry? întrebă domnul Belderboss, uitându-se spre părintele Bernard, care ridică din umeri, sugerând că deja o întrebase și fusese refuzat.
— Nu, spuse ea și se uită la noi. Nu mai purta ochelarii şi avea ochii de un albastru-deschis.
— Unde e Clement? întrebă doamna Belderboss.
— E plecat, spuse ea, ştergându-şi mâinile.
— Hm, făcu doamna Belderboss. Şi cum aţi ajuns aici?
Femeia ridică cizmele de cauciuc pe rând.
— La picior, spuse ea.
— Singură?
— Mda, spuse ea.
— Hm.
Mama lui Clement îsi vârî mâinile în buzunarele hainei și se uită la lemnele pe care le adusese.
— Ar trebui să fie de-ajuns deocamdată, spuse ea. Cât timp nu se lasă mai tare frigul.
Se duse la uşă și părintele Bernard i-o deschise.
— Staţi liniştit, spuse ea. Mă descurc singură.
Părintele Bernard o privi cum traversează holul şi iese pe uşa de la intrare.
— Credeam că e oarbă, îi spuse doamna Belderboss uşor soţului ei.
— Poate s-a operat, răspunse el. În zilele noastre se poate rezolva cataracta, nu?
— Asta crezi că e? Cataractă?
— Nu ştiu. Probabil.
— E uimitor, spuse doamna Belderboss. A fost aşa de iute. Numai ce am văzut-o zilele trecute.
— Acum înţelegeţi ce voiam să spun despre locul ăsta, spuse domnul Belderboss, privind la cei dimprejurul mesei. E o surpriză permanentă.

*

După micul dejun, m-am dus la etaj şi am luat plicul cu bani de sub saltea. Mama era încă enervată că doamna Belderboss adusese vorba despre călătoria la Ierusalim şi era aşa de absorbită de toate preparativele pentru vizita la altar, încât fu de acord să ieşim câteva ore.
Hanny voia să ia tandemul. I-am spus că e stricat și am strâns cauciucurile până mi s-au lipit degetele unul de altul, dar tot nu pricepea.
— Părintele Bernard a zis că le repară, am spus.
Hanny apucă mânerele ghidonului și clătină bicicleta înainte și înapoi, privindu-mă nerăbdător.
— Nu, Hanny. Încă nu putem să mergem cu el.
Mi-am călcat pe inimă și l-am lăsat să-l împingă din bucătărie în curte, dar în curând fu distras de un iepure de câmp care alerga pe alee, lăsă bicicleta sprijinită de un zid de piatră și o luă la fugă în

urma lui. Eu m-am dus în dependinţă şi am luat o cutie cu gloanţe din sertar. Cutia era prea mare, aşa că am scos una din cutiuţe şi mi-am afundat-o într-un buzunar interior. Aveam s-o ascund în cazemată când se ivea ocazia. Şi apoi puteam să trag cu puşca. Să trimit un glonţ spre mare. Să mă antrenez, în caz că veneau Parkinson şi Collier.

Ceaţa se mai risipise puţin şi, când m-am uitat peste câmpuri, ceva se schimbase, dar nu-mi dădeam seama ce, până să merg mai departe pe alee.

Hanny nu mai alerga şi se ţinea de zid, respirând greu şi uitându-se pe câmp după iepure. M-am oprit lângă el şi l-am privit cum face brazde prin peticele de iarbă proaspătă verde, care părea să fi crescut peste noapte.

*

Pe plajă şi pe întinderea mării, ceaţa persista în aerul rece şi era aşa de deasă, încât nu vedeam mai departe de câţiva metri. Am aşteptat şi am încercat să ascultăm zgomotul mării, ca să ne dăm seama dacă era flux sau reflux. Hanny se duse, se aşeză pe o stâncă şi smulse algele uscate. Eu m-am îndreptat puţin mai departe spre apă, dar nu voiam să mă îndepărtez, ca să nu-l pierd pe Hanny prin ceaţă. M-am uitat la el, iar el îmi întoarse privirea şi-şi sărută degetele.

— Bine, Hanny, bine, am spus, am luat o piatră şi am azvârlit-o în ceață. A căzut cu o bufnitură, iar când am mers puţin mai departe, am văzut că era doar un val mic de apă. Mareea se retrăgea. Buruienile de pe stânci erau încă ude.

— Haide, Hanny, am spus. Trebuie să plecăm imediat.

Hanny o porni iute şi din când în când a trebuit să o iau uşurel la fugă ca să ţin pasul cu el. Când l-am strigat în cele din urmă să aştepte, se opri în ceaţa dinainte.

— Ţine-mă bine de mână, i-am spus.

Ajunseserăm la ultimii stâlpi de lemn şi era o întindere de nisip de o jumătate de milă care nu putea fi străbătută aşa de repede. Mareea ştersese urmele pe care le-ar fi putut lăsa maşina lui Leonard, şi chiar dacă mi-aş fi amintit oarecum drumul pe care îl marcaseră, poteca sigură de ieri azi putea fi nesigură.

— Ia-mă de mână, am spus iar, dar Hanny era prea distras, aşa că l-am prins eu de braţ şi am ocolit împreună apa stătătoare.

— Să n-o mai laşi să te sărute, am spus. O să se supere bărbatul pe tine.

El zâmbi.

— Şi o să mă supăr şi eu.

Îsi atinse iar buzele.

— Nu, Hanny.

Scoase limba şi se întoarse.

— Ascultă-mă, am spus apucându-l de umeri şi împungându-l în bărbie cu un nod de la deget ca să se întoarcă cu faţa la mine. Sunt persoane care nu vor să ne vadă pe aici. Şi care ar putea să-ţi facă

rău. Așa că trebuie să avem grijă ce facem. Trebuie doar să dăm banii înapoi și să-i lăsăm în pace.

Îşi coborî privirea în pământ.

— Hanny, vorbesc serios, am spus, lovindu-l puţin mai tare de data asta. N-o să-i pot împiedica dacă vor să-ţi facă ceva.

Îşi frecă bărbia, apoi îşi pipăi buzunarele de la haină până când găsi dinozaurul de plastic și mi-l dădu.

— Nu trebuie să-ţi ceri scuze, am spus. Vezi doar să nu faci vreo prostie.

Mă luă de mână și am pornit mai departe. Îmi doream, nu pentru prima oară, să fi adus şi puşca. Ceaţa împrumutase o culoare cenuşie nisipurilor şi era aşa de deasă, încât pierdeai orice noţiune asupra spaţiului. Într-o clipă scoicarii şi pescăruşii se auzeau parcă de departe, în clipa următoare răsunau tare când treceau în zbor prin apropiere. Iar din când în când se auzea un huruit continuu, care la început am crezut că era un tunet sau un avion, dar apoi am realizat că era marea, care înainta fremătătoare peste nisipuri, întinzându-se până la limită, precum coarda unui arc.

*

Când am ajuns la Thessaly, am găsit maşina lui Leonard parcată afară. Era liniște ca într-o zi de duminică. Am bătut la uşă, am aşteptat, iar când după un minut nu venise nimeni, am bătut iar.

Hanny se dusese mai departe să se uite la clopotniţă.

L-am strigat înapoi, dar m-a ignorat. Am strigat puţin mai tare, dar era prea pornit să deschidă uşa, aşa că m-am dus şi eu să încerc și apoi m-am întors cu el la casă.

Era imposibil de spus privind de pe uscat, și puteai scăpa din vedere acest lucru chiar și dinspre Thessaly, dar părea că acolo mai fusese cândva o clădire — o capelă, poate, judecând după ruinele arcadelor din piatră pe jumătate ascunse de ferigi. Însă nu ştiam ce se întâmplase cu ea. Nu auzisem niciodată să fi existat vreun locaş de cult în Coldbarrow. Poate înţeleseseră greşit sau vechile poveşti fuseseră răstălmăcite ca la telefonul fără fir, cum se întâmplă întotdeauna cu acestea. Poate că diavolul nu construise clopotniţa, ci dărâmase biserica din jurul ei. Poate ridicase Thessaly din rămăşiţe. În definitiv, erau din aceeaşi piatră.

Înainte să apuc să-l împiedic, Hanny se înfipse cu umărul în ușă, iar aceasta se deschise cu un scârtâit, suficient cât să vedem înăuntru. Apa picura și ceva se zbătu în clopotniţă, unde vântul vuia în jurul scheletului de lemn de care era prins clopotul. M-am întrebat dacă, acum mult timp, se furişaseră aici să se convingă de faptul că Elizabeth Percy era cu adevărat moartă și stătuseră nemişcaţi ca noi acum, privind în sus, uitându-se cum se răsuceşte la capătul sforii, cu tălpile goale chircite în *rigor mortis.*

O pală mai puternică veni dinspre mare şi făcu clopotul să dăngăne uşor. Brusc, Hanny păru speriat și se dădu înapoi, lovindu-se aproape de Leonard, care ieşise din casă, stătea în prag şi se uita la noi.

— Nu mă aşteptam să vă întoarceţi aşa de curând, spuse el.

Era mai puţin elegant decât ultima oară când fuseserăm aici. Nu purta sacou, nu-şi dăduse cu loţiune după ras, era doar în cămaşă şi cu pantaloni reiaţi. Era îmbrăcat ca tata când dădea cu creozot pe gard sau retuşa lacul de pe plintă.

Însă Leonard avea pe mâini picături de sânge închegat.

Mă văzu că mă uit şi-şi coborî mânecile.

— Ce vreţi? întrebă el.

Mi-am desfăcut haina și i-am dat plicul.

— Vi l-am adus înapoi, am spus.

Leonard îl luă și se încruntă.

— De unde îl ai? spuse deschizând plicul și uitându-se înăuntru.

— Era în cartea pe care i-a dat-o fiica dumneavoastră lui Hanny. Nu cred că ştia că era acolo.

Mi se părea minciuna cu consecinţele cel mai puţin grave.

— Fiica?

— Else.

— Ah, făcu el. Nu, cred că nu ştia.

— Sunt toţi, am spus.

— De unde ştii? Leonard zâmbi şi se uită în plic. I-ai numărat iute, asa-i?

Hanny mă trăgea de mânecă și se mângâia pe burtă.

— Ce l-a apucat? întrebă Leonard.

— Vrea s-o vadă pe Else.

— Zău așa?

— Da.

— Mă tem că nu se poate.

Din interiorul casei, se auzi un copil plângând. Hanny se opri din ce făcea şi se uită la fereastra de la capătul celălalt al casei. Zâmbi. Leonard privi în direcţia în care se uitase Hanny, apoi la mine, medită la ceva și scoase câteva bancnote din plic. Se apropie mai mult de mine, şchiopătând cu piciorul bolnav și mi le strecură în buzunarul de la piept al gecii. Am dat să scot banii, dar Leonard ţinu mâna pe pieptul meu.

— Te rog, atâta lucru pot să fac şi eu, spuse el. Pentru că ai bătut drumul să-i aduci înapoi.

— Dar nu-i vreau.

— Acum suntem chit, spuse. Mă gândesc că nu mai aveţi niciun motiv să călcaţi pe aici, nu?

— Nu.

— Aşa-mi placi, băiete, spuse el. Şi numele alea de pe listă...

— Ce-i cu ele?

— Îti aminteşti vreunul?

— Nu.

— Bine, spuse el.

Copilul plânse iar, iar Leonard dădu din cap spre alee.

— Atunci hai, luati-o din loc.

L-am tras pe Hanny după mine, iar Leonard ne privi cum plecăm, după care se întoarse în casă. Hanny se încăpăţâna să meargă cu spatele, ca să se mai uite după Else. Se tot împiedica și

căzu de mai multe ori, iar ultima oară nu vru cu niciun chip să se ridice. M-am dus să-l salt în picioare, dar se zbătu să scape şi nu-şi desprinse privirea de pe casă.

— Nu poţi s-o vezi, Hanny, i-am spus. N-ai auzit ce-a zis omul ăla?

Deodată, se ridică și se uită fix. Apăruse o siluetă la fereastra de la capăt. Era Else. Îi făcu cu mâna lui Hanny și după o clipă, ridică şi el mâna și o flutură. Se priviră unul pe altul, până când Else se întoarse brusc, de parcă ar fi chemat-o cineva, şi dispăru.

17

— Iartă-mă, părinte, căci am păcătuit, spuse domnişoara Bunce. Nu m-am mai spovedit de trei luni.
— Înţeleg.
— M-am spovedit părintelui Wilfred, chiar înainte să moară.

Părintele Bernard păru sincer uimit.
— Sunt convins că nu aveţi prea multe păcate de mărturisit, dar mă miră din partea dumneavoastră că v-aţi îndepărtat de Dumnezeu atâta timp, domnişoară Bunce. Sper că nu eu sunt de vină.

Domnişoara Bunce îşi trase nasul.
— Nu, părinte. Nu sunteţi dumneavoastră de vină. Am încercat să vin să vă vorbesc, de mai multe ori. Ba chiar o dată am ajuns până la uşa confesionalului, dar apoi m-am întors acasă.
— Nu întotdeauna e simplu să te spovedeşti.
— Am crezut că aş putea uita, dar nu pot. Cu cât încerci mai mult să uiţi, cu atât îţi aminteşti mai bine. Aşa-i cu păcatele, nu? Te bântuie. Așa zicea părintele Wilfred.

Părintele Bernard nu spuse nimic.
— Acum sunteţi aici, domnişoara Bunce, zis el. E tot ce contează. Luaţi-o uşurel. Pe mine nu mă deranjează să stau și să aştept până sunteţi gata. Nu sunt presat de iertarea păcatelor ca de obicei la Sfântul Iuda.

Domnişoara Bunce râse trist, îsi trase iar nasul, mormăi un „mulţumesc” fonfăit și apoi suflă în batistă.
— De fapt nu ştiu cum să încep, spuse ea. M-a luat iar când am ascultat-o pe doamna Belderboss vorbind din nou despre călătoria la Ierusalim. Sunt aşa de supărată din cauza părintelui Wilfred. Ştiţi, eu l-am găsit.
— Îmi închipui, spuse părintele Bernard. Trebuie să fi fost un șoc teribil.
— Așa e, părinte. Și nu ne-am despărţit prea frumos.
— Nu v-aţi despărţit frumos? De ce? Ce s-a întâmplat?
— Ultima oară când l-am văzut, înainte să moară, se purta foarte ciudat.
— În ce fel?
— Îl îngrijora ceva.
— Ce?
— Nu ştiu. N-am vrut să întreb.
— Dar vă dădeaţi seama că e îngrijorat?
— Era aşa de distrat, părinte. De parcă ar fi fost ceva în spatele lui tot timpul, înţelegeţi?
— Da, continuaţi.
— Mi-a spus să merg iar cu el la Ierusalim. Într-o călătorie mai lungă. A spus că acolo se simţea în siguranţă.
— În siguranţă?
— Așa s-a exprimat, părinte.
— Bun.

— Ei bine, i-am spus că nu pot. Nu voiam să mă despart de David atâta timp, mai ales că trebuia să organizez nunta și toate celelalte treburi.
— Și ce s-a întâmplat?
— Ne-am certat.
— Nu vă văd pe dumneavoastră certându-vă cu cineva, spuse părintele Bernard. Darămite cu părintele Wilfred.
— Mă rog, nu a fost chiar o ceartă, mai degrabă a fost ca și când m-ar fi dăscălit. Nu-l plăcea pe David, spunea el. A zis că trebuie să o rup cu el. Să rup logodna. Nu înţelegeam de ce. Are o slujbă bună. Se duce la biserică în fiecare duminică. Este bun şi atent. De ce să nu placi un astfel de om?

Părintele Bernard râse uşurel.
— Sunt convins că părintele Wilfred avea motivele lui, dar trebuie să mărturisesc că mie mi-e peste poate să găsesc unul. David e un om cumsecade.
— A spus că are ceva ce nu-i place. L-am întrebat ce anume, dar nu a vrut să-mi spună. Am crezut că poate ştia el ceva despre David ce eu nu ştiam, dar părea mai degrabă să-l nemulţumească faptul că aveam să mă mut după căsătorie. Din câte ştiţi, pe David îl aşteaptă o slujbă în Saint Albans.
— Da, poate că asta e. Avea o bucătăreasă bună și nu voia să vă lase să plecaţi. Ştiu că nici eu nu-s prea dornic.

Domnişoara Bunce reuşi să râdă uşor, dar reveni iute la grijile ei.
— De ce credeţi că era aşa de supărat pe mine, părinte?
— Cred că trebuie să ţineţi minte, domnişoară Bunce, răspunse el, că părintele Wilfred era un om bătrân. Nu spun că trebuie să-i iertaţi toanele rele, dar după o viaţă în slujba bisericii, îţi formezi nişte tabieturi şi e greu să te schimbi. Sunt sigur că nu voia să vă supere și probabil că se condamna pe sine pentru asta pe cât vă faceţi dumneavoastră griji acum.

Făcu o pauză, şi văzând că domnişoara Bunce nu spune nimic, doar smiorcăie în batistă, continuă.
— Ştiţi? spuse el, tăticul spunea că moartea e ca un actor prost de comedie: nu ştie când să intre în scenă, iar eu cred că avea dreptate. Când moare un om, e normal să regretăm cum ne-am purtat cu el cât trăia. Dumnezeu ştie câte lucruri mi-aş fi dorit să-i întreb pe mămica și tăticul cât îi aveam prin preajmă; câte momente aş vrea să şterg cu buretele. Lucruri pe care îmi doresc să le fi spus sau să nu le fi spus. E cel mai rău soi de vină, pentru că este ireparabilă.
— Vă înţeleg, spuse domnişoara Bunce. Nu mi-ar plăcea deloc să cred că încă mai e supărat pe mine.
— Sufletele binecuvântate din ceruri nu iau asemenea poveri cu ele. Acum părintele Wilfred e împăcat. Nu vă poartă ranchiună. Sunt sigur că vă doreşte doar să fiţi fericită. Şi păcătuiţi doar dacă nu-i îndepliniţi dorinţa asta, domnişoară Bunce.

Domnişoara Bunce începu să plângă din nou.

— Nu, spuse ea. Mai sunt și alte lucruri pe care nu vi le-am spus, părinte. Nu cred că o să mai fiţi aşa de bun cu mine când veţi auzi.
— Hm, înţeleg. De-asta aţi şovăit în faţa confesionalului?
— Da, părinte. Domnişoara Bunce smiorcăi iar.
— Am sentimentul că v-a măcinat povestea asta, indiferent care o fi ea, așa că ar fi bine să-mi spuneţi şi să vă liniştiţi.
— Da, spuse domnişoara Bunce şi, după ton, părea că-şi face curaj. Aveţi dreptate.

Inspiră adânc şi oftă.

— M-am îmbătat, părinte, spuse ea. Gata. Am zis-o. M-am dus acasă și am băut o jumătate de sticlă de sherry de la mama.
— Bun.
— Am băut să-i fac în ciudă părintelui Wilfred.
— Vă înţeleg. Iar eu vă îndesam cu coniac noaptea trecută.
— Nu ştiu ce m-a apucat. Eu nu am asemenea obiceiuri. Mama mai bea un păhărel uneori să se liniştească, așa că presupun că de-aia am băut un pahar. Dar nu mă mai puteam opri. O făceam intenţionat. Eram așa de furioasă.
— Pe părintele Wilfred?
— Pe mine. N-am spus nimic în apărarea lui David. Părintele Wilfred era aşa de hotărât, încât o clipă mi s-a părut că avea dreptate şi că ar trebui să anulez totul.
— Dar n-aţi făcut-o, nu?
— Nu, sigur că nu.
— I-aţi spus lui David?
— I-am telefonat când am ajuns acasă, dar până să sosească el, eram aşa de beată că abia mai puteam să vorbesc. Nu ştiu ce i-am zis. Cred că arătam ridicol. Mă și mir că mai vrea să se însoare cu mine. Dar a fost așa de bun. Nu-mi amintesc când am ajuns acolo, dar m-a băgat în pat și a stat cu mine până a venit mama acasă.
— Vedeţi? E un om bun.
— Da, este. Domnişoara Bunce îşi suflă nasul. Părinte, spuse ea, beţia e un mare păcat, nu? Aşa spunea mereu părintele Wilfred.
— Cred, spuse el, că depinde de persoană. Cred că depinde la ce duce beţia. În cel mai rău caz, este un păcat scuzabil, poate, dar în cazul dumneavoastră eu nu l-aş numi deloc păcat.
— Dar eu ştiam că e rău ce fac și tot am făcut, părinte. Asta nu înseamnă că o să ajung în purgatoriu? Adică, pe lângă beţie, mânia este unul din cele şapte păcate capitale.

Părintele Bernard tuşi şi ezită o clipă înainte să răspundă.

— Există un curent de gândire în Biserica Catolică, domnişoară Bunce, care spune că e posibil să te simţi ca în purgatoriu chiar aici pe pământ, că vina este în sine o purificare. Mie mi se pare că exact asta aţi simţit deja şi, dată fiind situaţia, nu cred că Dumnezeu va vrea să mai treceţi o dată prin asta. Aţi suferit din cauza celor întâmplate cu părintele Wilfred, v-a chinuit sentimentul de vină şi cred că mahmureala a fost ea în sine o pedeapsă.
— În viața mea nu mi-a fost atât de rău.

— Așa că presupun că nu o să vă mai atingeţi de băutură prea curând, nu?
— Niciodată, părinte.
— Atunci ascultaţi la mine. Dumnezeu vă iartă mânia și momentul de slăbiciune. Nu vă mai gândiţi la asta. Explicaţi-vă sentimentele părintelui Wilfred prin faptul că era un om bătrân care se temea de singurătate și măritati-vă cu David. Vă dau binecuvântarea mea, dacă vreţi.
— Vă mulţumesc, părinte.
— Acum e bine?
— Da, părinte.

L-am auzit pe părintele Bernard trăgând perdeaua, apoi l-am văzut stând lângă domnişoara Bunce. Îi puse mâna pe cap și ea îşi făcu semnul crucii.

*

Acum înţelegeam de ce, după mesa de dinainte de Crăciun, domnişoara Bunce venise în sacristie din prezbiteriu, plângând, agitată, căutându-şi umbrela.
— Aţi văzut-o pe undeva? întrebase ea.

Toţi trei, eu, Henry şi Paul am clătinat din cap şi am privit-o cu interes cum scotoceşte prin toată camera și apoi cum iese în ploaie fără ea, luând-o la fugă pe alee și apoi ieşind din curtea bisericii.
— E foarte ciudată, spusese Paul. Nu vi se pare?

Eu și Henry nu am zis nimic și am continuat să aranjăm cărţile de imnuri pe raft, cum ne spusese părintele Wilfred.

Paul se aşeză pe bancă şi-şi încrucişă picioarele. Părintele Wilfred îi spusese să ne supravegheze şi acum se credea șef.
— Totuşi nu arată rău, spuse el.

Era o afirmaţie pe care o auzisem des din gura tatălui său la Centrul Social.
— Ba chiar e drăguţă dintr-un anumit unghi, adăugă el. Pun pariu că-ţi place, nu-i aşa, Henry?

Henry nu spuse nimic, doar îmi aruncă o privire scurtă, în timp ce aranja cărţile.
— Pariez că te-ai gândit cum arată dezbrăcată, este?

Paul se ridică şi se duse la uşă să se asigure că nu venea părintele Wilfred. Şi nu venea. Luminile erau aprinse încă în prezbiteriu și el le stingea întotdeauna când pleca de acolo, chiar şi pentru un minut.
— Haide, zise el. Mie poţi să-mi spui. Te gândeşti la ea când faci treaba aia?

Henry se întoarse şi se uită la el.
— Am dreptate, este? spuse Paul.

Se uită spre prezbiteriu.
— Presupun că părintele ar trebui să afle, spuse el.
— Nu, spuse Henry.
— De ce?
— Nu, repetă Henry, deşi de data aceasta nu mai era rugător.
— Vine, spuse Paul.

Am auzit uşa prezbiteriului trântindu-se şi apoi paşii părintelui Wilfred pe poteca cu pietriş.
— Nu care cumva să-i spui ceva, nătărăule, zise Henry.
— Of, of, of, făcu Paul clătinând din cap. Mai şi vorbeşti urât.
— Vorbesc serios, spuse Henry.
Paul îi zâmbi părintelui Wilfred când apăru în uşa deschisă.
— Încă aranjaţi cărţile? spuse el. Credeam că tu îi supraveghezi, Peavey.
— Îi supraveghez, părinte, dar nu mă ascultă.
— Nu?
— Nu, părinte. Sunt impertinenţi, spuse Paul şi aşteptă nerăbdător să vadă reacţia părintelui Wilfred.
— Nu mă interesează scuzele tale, Peavey, spuse el. A venit cumva pe aici domnişoara Bunce?
— Da, părinte, răspunse Paul cu zâmbetul şters.
— Unde s-a dus?
— Nu ştiu, părinte. Părea puţin supărată.
— Da?
— Da, părinte.
— V-a zis ceva?
— Nu, părinte. Îşi căuta umbrela.
Părintele Wilfred se uită pe interiorul uşii, unde era atârnată o umbrelă roşie. O luă și ieşi, o căută pe stradă, apoi se grăbi să intre iar în prezbiteriu.

18

În dimineaţa zilei de Paşti, era încă întuneric când am mers prin curte să căutăm pietre. Cele cam de mărimea unui pumn erau cele mai bune, cu o formă cât mai apropiată de cea a unui ou.

Mama şi tata găsiseră deja câteva pentru domnul şi doamna Belderboss şi se întorseseră lângă peretele de piatră din zidărie uscată ca să mai caute și altele. Domnişoara Bunce şi David, care nu vedeau rostul întregii poveşti, se mulţumiseră cu primele pietricele pe care le găsiseră şi se întorseseră la căldura din bucătărie, unde părintele Bernard, care se trezise târziu, se încălţa repede.

— 'Neaţa, Tonto, spuse el, ieşind cu părul ciufulit pe o parte şi cu faţa întunecată de la barba crescută. Paşte fericit!

— Paşte fericit, părinte.

Apăru mama.

— Eu aş încerca lângă zid, părinte.

— Bine, spuse el.

Plecă și umblă de colo, colo printre dărâmături, în cele din urmă alegând o lespede din ardezie. O ridică să-mi obţină aprobarea, am ridicat din umeri şi el o aruncă, apoi plecă mai departe.

*

Cu buzunarele grele de la pietre, am pornit-o pe potecă spre pădure. Încă mă tulbura ce văzusem azi-noapte şi era evident că pe domnişoara Bunce şi pe David nu prea îi trăgea inima să mai meargă acolo, dar cerul se lumina cu fiecare clipă și norii ieşeau din umbre. Părea un loc complet schimbat.

Mama o porni prima pe câmp prin spatele casei Moorings, făcând la dreapta și îndreptând-se spre Nick's Lane — fâşia fără copaci care o tăia prin pădurea Brownslack aşa de drept, de parcă ar fi trasat-o cineva cu un brici în susul dealului. Acolo nu crescuseră niciodată copaci, iar domnul Belderboss era de părere că probabil pământul era otrăvit cumva. Oare nu dăduseră cu var pe câmpuri? Dacă dăduseră prea mult, se poate să fi uscat copacii. Tata sugeră că, printr-o ciudăţenie a naturii, vântul spulberase acea porţiune a culmii şi culcase copacii, dar niciuna dintre teoriile lor nu părea mai plauzibilă decât vechea poveste cu diavolul, care pârjolise croind o potecă prin pădure când plecase furios din Loney în noaptea în care o spânzuraseră pe Elizabeth Percy.

Domnul și doamna Belderboss rămăseseră mult în urmă, iar când ne prinseră din urmă pe culme, cerul începuse să se ridice la răsărit — Peninii din depărtare deveneau din ce în ce mai vizibili cu fiecare clipă, stinşi în culoarea lavandei în lumina zorilor.

Mama lăsă piatra să-i cadă din mână şi aceasta se rostogoli în josul dealului golaş, în timp ce ea rostea o rugăciune. Tata făcu la fel și apoi le urmară și ceilalţi exemplul, aşa că mai multe pietre

cădeau printre ferigi şi se loveau de pragurile calcaroase, trezind din somn fazani şi corle.

Hanny mă trăgea de mânecă și arăta cu degetul.

— Ce e? am şoptit.

Coborî puţin pe povârnişul dealului şi-mi făcu semn să-l urmez.

— Ce e, Hanny?

— Ce-a văzut? întrebă mama.

Hanny se îndepărtă, trecând printre ferigi. Mama îl chemă înapoi, dar el nu răspunse.

— Stai aici, zise tata. Îl aduc eu.

Tata se duse după Hanny, luând-o pe poteca pe care o croise el prin tufăriş şi strigându-l. Hanny se întoarse o dată sau de două ori, dar era hotărât să se ducă la ceea ce văzuse de pe culme.

Departe în josul dealului, se opri. Tata îl prinse din urmă un minut mai târziu și se uită la ceea ce găsise Hanny. Făcu cu mâna şi ne strigă pe mine și pe părintele Bernard să ne ducem acolo.

*

Înainte să ajungem la mai puţin de douăzeci de metri de tata, ridică mâna să ne reducă la tăcere, fără să-şi ia ochii de la ce avea la picioare.

— Ce e? întrebă părintele Bernard.

— Uitaţi, spuse tata.

O oaie gestantă zăcea în ferigi, cu ochii galbeni şi sălbatici, pradă hormonilor străvechi care o împinseseră să-şi facă adăpost în pământ și să se întindă.

— E bine, părinte?

— Da, eu aşa cred.

Părintele Bernard se lăsă în genunchi şi puse mâna pe burta oii, liniştind-o când se smuci brusc și se zbătu în noroi.

— Gata, spuse el blând.

— Aveaţi oi, părinte? La fermă?

— Da, aveam câteva.

Oaia ridică de câteva ori capul, apoi îl lăsă pe pământ. În frigul dimineţii, răsuflarea fierbinte îi învăluia nasul și botul.

— Respiră greu, nu-i aşa? întrebă tata.

— Da, uitaţi, spuse părintele Bernard. I-a venit sorocul.

Se duse în spatele ei, pe unde ieşea o copită, apoi o alta, după care apăru boticul mielului, deschizându-se şi închizându-se în spatele sacului amniotic. Se apropie mai mult şi puse mâna pe corpul oii, mângâindu-i blana cu degetul mare.

— Nu mai durează mult, spuse el.

Oaia se uită la noi cu ochii negri ca găurile cheii şi picioarele îi înţepeniră când i se umflă abdomenul. Behăi tare când corpul i se scutură la ultimele contracţii, care făcură mielul să iasă într-un nor de abur.

Zăcu acolo, acoperit de mizeria maică-sii şi de ferigi moarte de parcă ar fi fost tăvălit prin catran și fulgi, tremura şi se zvârcolea în timp ce încerca să respire.

Părintele Bernard smulse câteva frunze și frecă mielul cu ele, rupând căiţa care îi acoperea faţa. Deschise gura să ţipe şi încercă să se ridice în picioare, dar apoi se întinse iar, behăind slab. Părintele Bernard luă mielul şi-l trase aşa încât să stea în fata mamei lui. Oaia înălţă capul şi începu să-l lingă.

Deja veniseră și mama și ceilalţi, o luaseră pe poteca ce cobora şerpuit dealul, şi acum stăteau și priveau.

Domnişoara Bunce se ţinea de nas şi-l luase pe David de mână. Domnul Belderboss îsi făcu semnul crucii.

— Domnul fie lăudat, spuse el. E bine?

Părintele Bernard dădu din cap.

Oaia se ridicase şi se îndepărtase de noi, afundându-se în ferigi. După câteva încercări, mielul o urmă cu picioarele şubrede şi făcu primii paşi şovăielnici, ţipând cu o limbuţă roşie ca o ţepuşă. Oaia îl chemă, iar mielul se duse la ea, împungându-i ugerul.

— Părintele Bernard i-a salvat viaţa, spuse tata.

— N-a fost nicio faptă eroică, domnule Smith. Mămica lui l-ar fi scăpat și singură de căiţă. Dar nu voiam să-l văd pe bietul animal chinuindu-se.

— Mai întâi fluturii aceia, spuse doamna Belderboss. Şi acum asta. Dumnezeu nu ne putea trimite un semn mai clar de atât. Şi-n plus, l-a găsit Andrew. Esther, ascultă la mine, or să se întâmple lucruri minunate la altar.

— De-ar fi fost şi Wilfred aici..., spuse domnul Belderboss. El ar fi ştiut cum să interpreteze povestea asta, nu? Aşa era el. Ştia exact ce să spună.

— Aşa e, aprobă doamna Belderboss. Rareori mai vezi aşa un har, nu credeţi, părinte?

— Într-adevăr, răspunse părintele Bernard.

— Vă amintiţi ieşirea la The Fens din sfârşitul acela de săptămână? întrebă domnul Belderboss.

Cu toţii aprobară din cap şi îşi zâmbiră cu tâlc. Doamna Belderboss îşi atinse soţul pe braţ.

— Era o furtună cu trăsnete cumplită, nu-i aşa, Reg?

— Da, Dumnezeule! Aproape apocaliptică, părinte, râse domnul Belderboss.

— Ne refugiaserăm cu toţii în adăpostul de observare a păsărilor, explică doamna Belderboss. Vă aduceţi aminte?

— Granguri, spuse domnul Belderboss.

— Poftiţi? făcu părintele Bernard.

— Ne uitam la granguri.

— Cântă aşa de frumos, adăugă doamna Belderboss.

— Parcă ar cânta cineva la flaut, adăugă domnul Belderboss.

— Mă rog, spuse doamna Belderboss. Nu văzuserăm niciunul toată ziua, aşa-i? Iar când s-a pornit furtuna, a început unul să cânte din toţi rărunchii, nu? Nu se mai oprea, a ţinut-o aşa cât a tunat şi a fulgerat. Iar părintele Wilfred ne-a pus să îngenunchem şi să ne rugăm. Ce pasaj din Sfântul Ioan a citit, Reg?

— Ah, nu mă întreba pe mine, spuse el. Nu ţin minte asemenea lucruri.
— Despre glasul care strigă în pustiu? sugeră părintele Bernard.
— Da, ăsta era, părinte, spuse doamna Belderboss. Spunea că trebuie să cântăm mai departe ca păsăruica aceea, indiferent ce ni se întâmplă în viaţă.

*

Crăciunul din 1975 veni şi trecu, iar părintele Wilfred îşi duse la îndeplinire îndatoririle la mesă dar, după cum spusese domnul Belderboss, părea să se fi izolat de lume. Când se termină slujba, nu ne mai dăscăli. Abia dacă spuse câteva cuvinte înainte să se ducă în prezbiteriu, unde se închise până când mai fu nevoie de el. Domnişoara Bunce venea şi-i pregătea masa, dar pleca imediat după aceea. Nu mai mergea să-i vadă pe cei bolnavi și nici nu le mai ducea împărtăşanie celor care nu puteau ieşi din casă. Dacă îi telefona cineva, nu răspundea. Oamenii începură să-şi facă iarăşi griji din pricina lui, cum se întâmplase la Loney.

Numai când îi dispăru jurnalul l-am întrezărit pe el cel de dinainte.

În duminica de după Crăciun era sărbătoarea Sfinţilor Inocenţi. Domnul Belderboss citise pilda din Matei şi părintele Wilfred ţinuse o predică lungă despre motivul pentru care copiii măcelăriţi de Irod fuseseră martirizaţi, deşi, din când în când, devenea incoerent și ai fi zis că vorbeşte singur, nu enoriaşilor.

După aceea, noi ne schimbam în sacristie, când părintele Wilfred ieşi din birou furios.
— Unde e? spuse el, mutându-şi privirea între mine, Henry și Paul.
— Ce, părinte? întrebă Paul.
— Caietul meu.
— Caietul dumneavoastră? întrebă Paul.
— Parcă ai fi papagal, Peavey. Da. Caietul meu. L-am lăsat în birou din greşeală. Unde e?
— Cum arăta, părinte?
— Era negru, spuse el. Un jurnal negru.
— Nu ştiu, părinte, spuse Paul. Henry a intrat ultimul în birou.
— McCullough, spuse părintele Wilfred.
— Nu e la mine, spuse Henry, uitându-se la Paul, care zâmbi si-si atârnă veşmântul.
— Dar Peavey spune că ai fost în birou.
— Am spălat chiuveta, cum mi-aţi spus.

Părintele Wilfred îl prinse de cot.
— Ştii ce este acela un silogism, McCullough?
— Nu, părinte.
— E un fel de analiză deductivă. O metodă prin care să ajungi la o concluzie logică într-o chestiune.
— Hm?
— Mie mi-a dispărut caietul din birou. Tu ai fost ultimul care a intrat în birou. Prin urmare, tu mi-ai luat caietul.
— Nu-i adevărat, părinte. Nu l-am văzut niciodată.

— Ar trebui să-i caut prin buzunare, părinte, spuse Paul.
— Linişte, Peavey, i-o reteză părintele Wilfred. Sigur că o să-i caut prin buzunare. Unde ţi-e haina, McCullough?

Henry arătă spre interiorul uşii, dar haina lui nu mai era acolo.
— Acolo am lăsat-o, spuse el, cu gura tremurându-i un pic deja, ştiind că Paul îi întinsese o cursă.
— Păi nu mai e acolo, nu-i aşa, McCullough?
— Nu, părinte.
— Și atunci unde e? întrebă el, scuturându-l pe Henry de mână.
— Nu ştiu. Nu l-am luat eu, părinte, spuse Henry, arătând spre Paul. El l-a luat. Vrea să mă bage în bucluc.

Părintele Wilfred îl apucă brusc pe Henry de guler şi-l întoarse cu faţa spre mine.
— Pilde, Smith, spuse părintele Wilfred.
— Poftiţi, părinte?
— Spune-i lui McCullough despre ce se vorbeşte în Pilde. Ce lucruri urăşte Domnul nostru mai presus de toate.
— Mândria?
— Da.
— Pe oamenii care ucid nevinovaţi.
— Da, da. Ce altceva?
— Pe oamenii cu gând rău, făcătorii de rele.
— Si?
— Pe mincinoşi, părinte.
— Da, spuse părintele Wilfred. Pe grăitorii de rău, McCullough. Pe cei care mărturisesc strâmb. Pe cei care dau vina pe alţii pentru propriile lor neajunsuri. Dumnezeu ne porunceşte să-i dăm pe mâna Satanei.

Henry se zvârcolea în strânsoarea părintelui Wilfred, iar fața lui bucălată era roşie ca racul.
— Spune-mi unde este, McCullough, zise părintele Wilfred, încercând să-l prindă pe Henry de mâinile fără astâmpăr.

Deodată, Henry îl apucă pe părintele Wilfred de încheietură şi îl trase într-o parte, făcându-l să se lovească de perete și să cadă.
— Îmi pare rău, părinte, spuse el imediat, ducându-se să vadă dacă păţise ceva.

Părintele Wilfred respira greu, iar pielea de sub ochi i se umflase şi i se înroşise deja. Îşi puse mâinile pe genunchi.
— Ieşiţi, spuse el uşor. Ieşiţi cu toţii.
— Îmi pare rău, spuse Henry iar, uitându-se la mine și la Paul după ajutor.
— Am zis să ieşiţi, McCullough.
— Dar v-aţi lovit, părinte?

Părintele Wilfred ridică ochii spre Henry cu o faţă ca a unui copil care tocmai a fost lăsat lat de bătăuşul şcolii. Speriat, furios, dar mai presus de toate, tulburat.
— De ce trebuie să mă chinui? spuse el, intrând în biroul din sacristie și închise usa.

Am stat toţi trei tăcuţi o clipă, neştiind dacă trebuia să aşteptăm să ne spună el să plecăm. Apoi Paul scoase un sunet dispreţuitor, scutură din cap și ieşi. Eu şi Henry ne-am uitat unul la altul.

— Crezi că o să-i treacă? spuse Henry.

— Da.

— N-am vrut să-i fac rău.

— Ştiu.

Henry porni spre uşa biroului.

— N-ar fi bine să mă asigur? spuse el.

— Lasă-l, am spus.

Henry se uită în pământ, apoi veni după mine afară.

— Am crezut că te omoară, McCullough, spuse Paul uitându-se peste umăr, în timp ce-şi dezlega bicicleta legată de burlan.

— Unde e? întrebă Henry.

Paul îşi trecu piciorul peste şa.

— Ce?

— Ştii tu ce.

— Haina ta?

— Da.

Paul se uită peste umărul lui Henry și dădu din cap. Haina lui era înfăşurată pe creanga unuia dintre fagii de lângă prezbiteriu.

— Şi caietul? întrebă Henry.

— Nu ştiu, răspunse Paul. Cui îi pasă?

Paul dădu să plece, dar Henry apucă de mânerele ghidonului.

— Unde e? îl întrebă Henry iar.

— Dă-i drumul, McCullough. Vrei să-l chem pe părintele Wilfred?

— Depinde. Vrei să-ţi dau una-n dinţi?

— N-ai curaj.

— Nu?

— Nu, umflatule, n-ai.

Henry coborî privirea.

— Spune-mi dacă l-ai luat tu, zise el.

— Ce ţi-ar mai plăcea, este? spuse Paul. Apoi să te duci să mă pârăşti.

Deodată Henry ridică tonul.

— Crezi că am de gând să mai vin? Nu vreau să mai pun piciorul aici în viaţa mea, aşa că nu contează ce-mi spui.

Asta îl descumpăni pe Paul, dar se prefăcu plictisit de toată tărăşenia.

— E în clopotniţă, spuse el, apoi se încruntă la Henry. Mai relaxează-te şi tu, McCullough. Era o glumă, ce naiba?

Henry dădu drumul ghidonului şi Paul plecă uşor ca să poată rânji la Henry. L-am privit cum se îndepărtează, apoi Henry se aşeză pe treptele care duceau la sacristie.

— Stai liniştit, i-am zis. Îi spun eu părintelui Wilfred.

— Da?

— Da.

— Mulţumesc.

M-am uitat la el.
— Ce-o să zică mama ta când o să-i spui că vrei să pleci?
— O să mă oblige să vin înapoi.
— Nu poţi să-i spui cum e părintele Wilfred?
— Nu, zise el. Nu m-ar crede. Ei i se pare că e buricul pământului. Vrei să mă ajuţi să dau jos haina?
— Bine.

Am mers primprejurul trunchiului copacului, încercând să găsim un băţ destul de lung încât să ajungem la haina lui Henry. Într-un târziu, după ceva strădanii, s-a sprijinit pe mine și a reuşit să ajungă cu vârfurile degetelor la mâneca atârnată.

Îmi aduc aminte că era o haină de piele care părea scumpă, cu revere late şi cu o curea cu o cataramă rotundă. O întoarse să vadă dacă păţise ceva, apoi îşi scuipă în mână şi şterse pata de muşchi cu buricele degetelor.
— Tu crezi că există iadul? întrebă el.
— Cam cât cred şi-n Moş Crăciun, am răspuns eu.
— Acum, serios. Dacă există? spuse el.
— Nu există.
— Bun, dar dacă există?
— E doar o idee, am spus. Nimic mai mult.
— Dar de unde vine ideea asta?
— A născocit-o careva.
— Nu poţi să născoceşti aşa ceva, zise el. Nu putea nimeni să născocească iadul. E ca şi când ai spune că cineva a inventat aerul. Există dintotdeauna.
— Auzi? Nu-ţi face griji din cauza părintelui Wilfred. Văd eu ce-i spun.

Zâmbi slab, luă haina pe el și se încheie la curea, în timp ce se ducea să-şi ia bicicleta din tufa de vâsc, unde o aruncase, evident, Paul.
— Mulţumesc, Smith, spuse el.

Puse un picior pe pedală, se împinse, și odată ce se puse în mişcare, trecu piciorul pe deasupra şi ieşi pe poartă cu roata din faţă clătinându-se. Bicicleta era mult prea mare pentru el. Sau el era prea mare pentru bicicletă. Una din două.

Am aşteptat puţin și mă întrebam dacă ar trebui să mă duc și eu acasă și să las lucrurile să se liniştească.

Dar dacă îl cunoşteam bine pe părintele Wilfred, nu avea să renunţe şi, în orice caz, îmi părea rău pentru Henry. Dacă mama lui îl obliga să se întoarcă, după cum el era convins că avea să facă, atunci n-ar fi fost corect să dea piept cu furia părintelui Wilfred dacă nu făcuse nimic rău.

Ai zice că eram mărinimos, dar adevărul e că nu voiam să aibă Paul satisfacţia că l-a scos iar ţap ispăşitor pe Henry.

Am urcat din nou scările spre sacristie, iar părintele Wilfred încă întorcea biroul cu susul în jos.
— Da. Ce este, Smith?
— Ştiu unde este jurnalul dumneavoastră, părinte.

— Aha, McCullough a recunoscut că l-a furat, aşa-i?
— Nu, părinte. Nu l-a luat Henry.
— Atunci cine? Peavey?
— Nu, părinte.
— Tu?
— Bineînţeles că nu, părinte.
— Doar nu l-a luat domnişoara Bunce, spuse el.
— Nu l-a luat domnişoara Bunce.
— În ultimele câteva săptămâni a fost cam nesăbuită. Spune că vrea să plece de la Sfântul luda. Să se mute.
— Nu l-a luat ea, părinte.

Se opri şi se aşeză pe scaunul de lemn. Pe masă era aşezată una din săbiile lui antice.

— Parcă tot ce fac iese anapoda, spuse el luând-o și cercetându-i lama. De ce nu vrea McCullough să se schimbe?
— Nu ştiu, părinte.
— Îl pedepsesc, dar tot păcătuieşte. Când o să înţeleagă că vreau să-l mântuiesc?
— Nu ştiu, părinte.
— Mă tem pentru sufletul lui cum mă tem și pentru al meu.
— Da, părinte. Ştiu.

Îşi îndreptă atenţia spre portretul lui Isus atârnat deasupra chiuvetei.

— Când o să-si dea seama că îi dau aceste lecţii din iubire? Pentru că eu chiar îl iubesc. Dacă aş putea mântui pe cineva, pe el l-aş mântui.
— Părinte, jurnalul.
— Ce-i cu el?
— V-am spus, ştiu unde e.
— Cine l-a luat? McCullough?
— Nu, părinte.
— Atunci unde este?
— În clopotniţă.
— În clopotniţă? Cum a ajuns acolo?
— Nu ştiu, părinte. Poate l-aţi lăsat acolo din greşeală.
— Da, se poate. Nu-mi aduc aminte, spuse el, privind în gol.
— Vreţi să vi-l aduc eu, părinte?

Îşi îndreptă privirea şi se uită la mine.

— Nu ştiu ce m-aş face dacă mi-aş pierde jurnalul, Smith, spuse el. Acolo sunt toate, înţelegi? Toate. Așa îmi ţin în frâu gândurile. Așa înţeleg de unde vine un gând. Pot să-i găsesc originea. Pot să-mi dau seama unde n-a mers bine. E o hartă. Înţelegi?
— Unde n-a mers bine, părinte?
— Cu McCullough.
— Vreţi să vi-l aduc, părinte?
— Nu, nu, spuse el și flutură iritat din mână. Mă duc eu în clopotniţă.

Ieşi, iar eu l-am urmat și l-am privit cum o porneşte prin naosul bisericii, vorbind singur. Nu cred că-şi dădea seama că încă

avea sabia în mână.

19

Mielul nou-născut trezi atâta entuziasm, încât micul dejun dură prea mult şi am plecat târziu la mesă. Dar nimeni nu părea îngrijorat, deoarece cu toţii erau în culmea fericirii că era duminica Paştelui şi entuziasmaţi că a doua zi mergeam la altar.

În microbuz, domnul Belderboss scoase muzicuţa şi-i făcu pe toti să cânte *Haideţi să ne înălţăm cu Domnul* și *Isus trăieşte şi eu prin El.* Domnişoara Bunce zâmbi pentru prima oară după mai multe zile. Mama stătea cu ochii închişi, se bucura de lumina soarelui pe care n-o întâlneai prea des, care binecuvânta ţărmul în dimineaţa aceea și împrumuta mării o nemişcare albastră, cum nu mai văzusem niciodată. M-am simţit iar plin de speranţă, cum mi se mai întâmplase la Sfântul Iuda în dimineaţa în care plecaserăm. Nu aveam de ce să ne facem griji. Poate că Parkinson şi Collier atârnaseră grozăvia aia în pădure să ne sperie, dar numai până acolo părea să meargă amenințarea lor. Nu erau decât nişte copii mari care se jucau de-a sperietoarea.

Am primit tot ce mi se oferea în dimineaţa aceea — lumina caldă a soarelui, umbrele delicate de pe câmpuri, un pârâu parcă din paiete care pornea şerpuit pe sub nişte sălcii spre mare — și am reuşit să mă conving pe mine însumi că nimic nu ne putea face rău.

Acum îmi vine să râd de naivitatea mea.

*

Mica fleșă a Preasfintei Inimi îsi făcu apariţia și toată lumea se opri din cântat ca să audă clopotele. Dar nu se auzea nimic. Doar behăitul oilor pe câmp.

— Ce ciudat, spuse doamna Belderboss. Întotdeauna trag clopotele în dimineaţa Paştelui.

— Așa e, spuse tata. În plus, o schemă completă azi.

— De ce stă toată lumea afară? întrebă domnişoara Bunce când am oprit lângă biserică.

— Ce se întâmplă, părinte? întrebă doamna Belderboss.

Părintele Bernard opri microbuzul, am coborât cu toţii şi ne-am alăturat celorlalţi enoriaşi, care roiau în faţa uşilor bisericii.

Preotul ne veni în întâmpinare.

— Îmi pare rău, dar mă tem că nu putem ţine mesa în această dimineaţă, spuse el.

— De ce? Ce s-a întâmplat? întrebă mama.

— Un act de vandalism, răspunse el.

— Nu se poate, spuse doamna Belderboss. Au făcut stricăciuni mari?

Preotul părea să fi rămas fără cuvinte. Nu putea decât să-şi privească turma, adunată în jurul uşii principale. Clement se afla printre ei, iar când ne văzu, ne făcu semn să ne ducem să ne uităm.Pe pământ zăcea statuia din lemn a lui Isus care fusese deasupra altarului, strivită și făcută ţăndări.

— Doamne, exclamă domnul Belderboss. După cum arată, ai zice că au tăbărât pe el cu barosul.
— Da, aveţi dreptate, spuse părintele Bernard aplecându-se să cerceteze stricăciunile.
— Cinci sute nouăzeci de ani, spuse preotul din spatele nostru. De cinci sute nouăzeci de ani stătea aici, deasupra altarului. Şi acum, uite. După cinci minute de sminteală. De ce?
— Oamenii ăştia nu au nevoie de motive, spuse doamna Belderboss. Sunt nişte golani fără judecată.
— Educaţia e de vină, spuse domnul Belderboss. Nu-i mai învaţă acasă ce e bine şi ce e rău.
— Oare au fost copii din sat? întrebă doamna Belderboss.
— Da, spuse preotul avizat. Sunt câţiva huligani mici care cred că nu s-ar da în lături de la aşa ceva. I-am văzut eu mânjind cu spray-uri cu vopsea și aruncând gunoaie.

L-am văzut pe Clement uitând-se la părintele Bernard. Era evident pe cine bănuia, deşi nu spuse nimic.
— Nu puteţi să-l duceţi înăuntru? sugeră tata. Să vedeţi dacă îl puteţi repara cumva?

Preotul nu spuse nimic, trecu pe lângă noi şi se duse la uşile principale. Pe după mânere era trecut un lanţ uriaş, legat cu un lacăt. Îl ridică şi-l lăsă să cadă iar pe uşi drept răspuns.
— La fel e şi uşa laterală, spuse el.
— Şi nu puteţi sparge o fereastră? sugeră domnul Belderboss.
— Să sparg o fereastră? spuse preotul. Fii serios, omule, geamul e nepreţuit.
— Aţi sunat la poliţie? întrebă doamna Belderboss.
— Desigur, răspunse preotul.
— Poate era mai bine să chemaţi pompierii, spuse domnul Belderboss.
— Pompierii? întrebă preotul, încercând să desfacă lanţul în zadarnica speranţă că ar putea fi doar un nod mai îndărătnic. La ce ar servi?
— Păi ei au unelte care l-ar tăia cum taie cuţitul untul, spuse domnul Belderboss.
— Nu-mi vine să cred că cineva ar fi în stare de aşa ceva, spuse mama. Auzi, să nu laşi oamenii să intre în biserică în dimineaţa Paștelui.
— Ce-ar fi să ţinem mesa afară? sugeră domnişoara Bunce. Cum se face în Glasfynydd.

Mama scoase un pufnet dispreţuitor şi se întoarse, dar preotul păru să o considere o idee destul de bună, date fiind împrejurările, şi-i întrebă pe credincioşii din partea locului dacă sunt de acord. Aceştia nu spuseră prea multe, dar încuviinţară rugători din cap, iar preotul ne adună în faţa uneia dintre tise şi începu.

*

Poliţia veni pe la jumătatea slujbei şi dădu ocol bisericii, cercetând uşile și ferestrele. Din câte am observat, Clement nu mai

cânta, se uita nerăbdător la ei cum stăteau pe vine și priveau crucifixul distrus.

După binecuvântare, preotul părea puţin mai calm odată ce trecuse cu bine de neobişnuita mesă și fiind și poliţia acolo. Trecu pe la cei prezenţi să le strângă mâna, acceptând părerile de rău şi, în cele din urmă, se duse să vorbească cu cei doi poliţişti care stăteau răbdători prin apropiere, cu chipiele la subraţ, de parcă ar fi asistat la o înmormântare.

— Ce dezamăgire, spuse mama.

— Ba mie mi s-a părut foarte frumoasă până la urmă, spuse domnişoara Bunce. Eliberatoare.

— Nu-ţi face griji, Esther, spuse doamna Belderboss, lovind-o uşurel pe mama pe braţ. O să fie mai bine mâine când mergem la altar.

— Da, spuse mama. Știu. Știu.

— Nu trebuie să laşi așa ceva să te dărâme. Nu merită. Asta vor acei mici nemernici.

— Știu, spuse mama. Aveţi dreptate. Dar mi-aş fi dorit să fie o mesă normală şi Andrew să se împărtăşească.

— Haide, Esther, spuse doamna Belderboss. Nu fi tristă. Acum nu mai ai ce face, doar să ai încredere că Domnul o să se pogoare asupra lui Andrew mâine. Am primit toate semnele.

L-am văzut pe Clement făcându-i semn părintelui Bernard să se ducă la umbra unui chiparos, unde stătea în timp ce poliţiştii luau declaraţii. Părintele Bernard se scuză și se duse să vorbească cu el. Stătură de vorbă, dar eu n-am putut auzi nimic. Părintele Bernard puse mâna pe umărul lui Clement. Acesta dădu din cap, apoi părintele Bernard se întoarse la noi unde stăteam în picioare.

— Poate să vină şi Clement să ia o gustare cu noi? întrebă el. Mama lui este plecată şi nu se cade să stea singur astăzi.

Clement stătea în urma lui, se scărpina pe ceafă şi se prefăcea că studiază inscripţia de pe o piatră de mormânt.

— Nu ştiu ce să zic, spuse mama. N-am gătit pentru o gură în plus, părinte.

Îi surprinse privirea domnişoarei Bunce.

— Dar sunt sigură că va fi destul, spuse ea. Va fi plăcut să mai avem un oaspete care să sărbătorească alături de noi.

*

Ne-am aşezat la masă imediat ce ne-am întors. Dacă nimic altceva nu mergea bine, mama voia cel puţin să mănânce la timp.

Clement se lăsase înduplecat să-şi scoată geaca mizerabilă și o atârnase lângă uşa de la intrare, aşa că măcar mirosul se împrăştia doar pe hol. Pe dedesubt purta un maiou larg cu zigzaguri roşii, negre şi oranj, o cămaşă kaki şi o cravată care părea să-l strângă de gât.

Afară, cerul se acoperise și începea să plouă iar. Camera se întunecă îndeajuns cât să fie nevoie de lumânări, pe care părintele Bernard le aprinse una câte una.

Mama, domnişoara Bunce și doamna Belderboss intrară și ieşiră cu tăvi cu legume aburinde şi carne, o franzelă şi sosuri în sosiere de argint. În faţa fiecărei persoane fu aşezată o farfurie caldă și imediat ce luă toată lumea loc la masă, părintele Bernard îl invită pe Clement să rostească rugăciunea de mulţumire, fără să observe, sau ignorând dinadins, privirea îngrozită pe care încerca să i-o arunce discret mama, de parcă i-ar fi strecurat un bileţel.

Fără să ezite măcar o clipă, Clement spuse:

— Doamne, îţi mulţumim cu smerenie pentru bucatele pe care ni le-ai pus dinainte şi te rugăm să ne binecuvântezi în aceasta zi măreaţă. Amin.

Toată lumea se uită la el într-o linişte deplină. Era prima oară când spunea aşa de multe cuvinte odată.

—Mulţumesc, spuse părintele Bernard, și Clement dădu din cap şi înfipse furculiţa în mormanul de cartofi.

Toată lumea se uită la el cum îsi îndeasă mâncarea în gură şi scapă sos pe cravată. Pe Hanny îl fascina în mod deosebit și abia se atinse de mâncare ca să se uite la Clement cum o mănâncă pe a lui.

— Cum stau treburile la fermă? întrebă părintele Bernard. Probabil că este o perioadă aglomerată.

Clement ridică pentru scurt timp privirea, apoi se întoarse la cartofi.

— Nu prea bine, părinte.

— De ce?

— Va trebui să vindem.

— Îmi pare rău, spuse părintele Bernard. Ce s-a întâmplat?

Clement se uită iar la cei aşezaţi la masă şi nu spuse nimic. Domnul Belderboss încercă o altă abordare.

— Auzi, Clement, ne întrebam dacă mama ta s-a operat.

— Hă?

— Păi zilele trecute ne-a adus lemne de foc.

— Ah, da, spuse el. Da, s-a operat.

— Și acum vede bine? întrebă doamna Belderboss.

— Da.

— E uluitor ce se poate face în zilele noastre, nu? spuse ea.

— Da, zise Clement, fără să-şi ridice ochii din farfurie. Aşa-i.

Odată felul principal terminat, mama aduse prăjitura cu fructe pe care o făcuse cu o zi înainte, cu faţa lui Isus din pastă de zahăr în mijloc și cu cele douăsprezece bile de marţipan de pe margine, reprezentându-i pe apostoli.

Puse prăjitura în mijlocul mesei şi toată lumea, în afară de domnişoara Bunce, făcu mare caz de ea, lăudând detaliile de pe faţa lui Isus, cât de elaboraţi erau spinii şi cum făcuse cârmâzul ca sângele care i se scurgea pe obraz să pară de un roşu atât de viu. Hanny luă felia de prăjitură, dar mama i-o luă cu blândeţe și se duse înapoi în bucătărie, de unde se întoarse cu un pumn de frunze rămase din Duminica Floriilor.

— Mi s-a părut că merge, spuse ea.

Fiecare îi luă una din palmă. Clement fu ultimul și se uită la cei de la masă înainte să ia și el una.
— Bun, spuse mama. Hai să vedem. Şi fiecare puse frunza pe masă.

Clement o trăsese pe cea mai scurtă.
— Ce înseamnă? întrebă el.
— Înseamnă, spuse mama, încercând să-şi ascundă dezamăgirea, că dintre toţi, tocmai el câştigase, că poţi să-l arunci pe Iuda în foc.
— Poftiţi?
— Alege una dintre biluţele de pe prăjitură, spuse părintele, aplecându-se spre el. Şi arunc-o în foc.

Clement se uită la prăjitură şi apoi la focul care fremăta în şemineu.
— Nu mă deranjează, spuse el. Poate s-o arunce altcineva.
— Dar ai câştigat tu, spuse doamna Belderboss.
— Da, spuse Clement. Dar mai bine las pe altcineva.
— E doar un pic de distracţie, spuse părintele Bernard.
— Haide, fiule, spuse domnul Belderboss, luând o biluţă de marţipan de pe prăjitură şi dându-i-o.

Clement se uită la biluţa din mâna lui şi apoi, ţinând-o de parcă ar fi fost o bilă delicată de sticlă, îşi trase scaunul înapoi pe podeaua de piatră, se ridică și se duse la foc. Se uită înapoi la masă, apoi zvârcni din mână şi-l aruncă pe Iuda în flăcări. Toată lumea bătu din palme, iar Clement reuşi pentru prima oară să schiţeze un zâmbet. Deşi era unul timid, care îl făcu să-si treacă degetul prin interiorul gulerului.
— Ce-a fost asta? spuse domnişoara Bunce printre aplauze. Se ridică pe jumătate în picioare, sprijinindu-se pe masă. Aplauzele se stinseră treptat și am ascultat în liniște ploaia care biciuia curtea de afară.
— Ce e, dragă? întrebă doamna Belderboss.
— Sss, făcu domnişoara Bunce.

De afară se auzi un scrâşnet.

Hanny mă prinse de mână pe sub masă. Toată lumea se întoarse să se uite la fereastră. Dar nu era nimic de văzut, doar ploaia care se revărsa.
— Sunt bufniţe, spuse domnul Belderboss, luând felia de prăjitură şi dându-i-o mamei. Eu vreau doar o bucăţică.
— Nu, nu sunt bufniţe, spuse domnişoara Bunce.
— Ba au fost bufniţe, spuse domnul Belderboss. Strigi, sunt sigur.

Se auzi iar zgomotul, de data aceasta mai aproape. Era un ţipăt agonizant.
— Se poate să ai dreptate, Reg, spuse tata. Chiar a părut să fie o strigă.

Toată lumea în afară de Clement se ridică și se adună la fereastră când am auzit un lătrat. Pe câmpul de dincolo de curte, un câine mic alb se dădea cu spatele, târând ceva cu gura.
— Ăsta nu e câinele prietenului dumneavoastră, părinte? spuse doamna Belderboss.
— Care prieten?

— Amicul care ne-a ajutat să reparăm microbuzul.
— Nu l-aș numi chiar amic, doamnă Belderboss.
— Doamne! Ce face? spuse mama.
— A prins o pasăre, părinte? întrebă doamna Belderboss.
— E clar că şi-a înfipt dinţii în ceva, spuse părintele Bernard.
— V-am spus eu. Probabil că a prins o strigă, spuse domnul Belderboss. Ţipă numaidecât când sunt câini prin preajmă.
— Spui prostii, Reg, zise doamna Belderboss. Cum Dumnezeului să prindă un câine o bufniţă?
— Nu e bufniţă, spuse domnişoara Bunce indignată. E mult mai mare de atât.
— Atunci ce *e*? spuse mama iar.

Departe, cineva fluieră, câinele se uită în sus și după o clipă, țâșni prin iarbă, lăsând ce rosese să moară pe câmp.

Monro se dădea de ceasul morţii să iasă, se ridica și zgâria la uşă.
— Hei, hei, făcu părintele Bernard, se duse la el și încercă să-l liniştească.
— Ce-a păţit? întrebă doamna Belderboss.

Părintele Bernard se chinui să-l apuce pe Monro de zgardă.
— Probabil e de la câinele de afară, spuse el. Nu se înţelege prea bine cu alţi câini.
— Faceţi-l să termine cu zgomotul ăsta groaznic, părinte, spuse doamna Belderboss.

Clement se uita neliniştit de la unul la altul.
— Hai, nemernic prostuţ ce eşti, spuse părintele Bernard blând şi-i cuprinse gâtul cu braţele lui Monro.

Dar Monro era la fel de neliniştit precum Clement, scăpă din strânsoarea lui şi răsturnă măsuţa de lângă uşă, pe care domnul Belderboss lăsase borcanul de lut.

Acesta se sparse pe podea şi conţinutul i se împrăştie peste tot. Câteva oscioare. O bucată de piele decupată într-o formă rudimentară de inimă. Cuie de fier acoperite cu rugină. Şi era şi figurina cu Cristos care lipsea din scena Naşterii Domnului, de culoarea whisky-ului din malț.
— Oh, Doamne, exclamă doamna Belderboss, căci se udase la picioare. Ce Dumnezeului ai făcut, prostovanule?
— Ce miros, spuse mama, ducându-şi mâna la nas. Cred că s-a scăpat câinele.
— Nu e de la Monro, lămuri părintele Bernard. E conţinutul borcanului.

Un lichid galben închis se scurgea din borcan pe podeaua de piatră.
— Ce e asta? întrebă domnişoara Bunce, dându-se înapoi.

În băltoaca de urină, plutea ceva ce semăna cu nişte şuviţe de păr de om şi bucăţele de unghii.

În toată zarva aceea, Clement începu să strige. Toată lumea se întoarse spre masă şi se uită la el. Îşi mâncase doar pe jumătate mâncarea şi, după cum era obiceiul locului, lăsase cuţitul şi

furculiţa încrucişate pe farfurie. Ţinea palmele pe masă şi se uita la rămăşiţele borcanului de pe podea.
— Eu m-aş duce acasă, spuse el.

*

Clement se duse să-şi ia geaca. Toată lumea se uită la el când pleca, apoi mama mătură cioburile borcanului, în timp ce tata întindea nişte ziare pe jos să absoarbă lichidul vărsat.
— Sper că o să încui camera aia definitiv, spuse mama.
— Sigur că da, spuse tata. Vă rog să mă scuzaţi, oameni buni.
— Nu degeaba era ascuns.
— Știu, știu.
— Tu chiar nu poţi să nu-ţi bagi nasul, nu?
— Esther, de-ajuns, spuse el. Mi-am cerut scuze. Ce vrei să mai fac?
— Bun, spuse părintele Bernard. Haideţi să nu insistăm. S-a-ntâmplat, asta e.
— Eu tot nu m-am lămurit, spuse domnul Belderboss. Ce rost avea borcanul ăla?
— Nu ştiu, Reg, spuse doamna Belderboss. Poate era coş de gunoi. Lasă-l în plata Domnului. Avem lucruri mai importante pe cap. Se uită la uşa pe care tocmai ieşise Clement.
— Ziceam şi eu aşa.
— Iar eu mă gândeam la bietul Clement, spuse doamna Belderboss.
— De ce „bietul Clement”? spuse mama.
— Păi e limpede, nu? răspunse doamna Belderboss.
— Ce anume?

Doamna Belderboss coborî glasul, conştientă că poate Clement îi auzea de pe hol.
— A trebuit să vândă ferma să plătească operaţia mamei lui, nu?
— Să știți că și aici există Serviciul National de Sănătate, spuse mama.
— Nu se rezolva așa de repede prin Serviciul Naţional, spuse doamna Belderboss. Nu-i așa, părinte?
— N-aș crede.
— Nu, trebuie să fi fost vreun spital din ăla privat, spuse domnul Belderboss. Foarte scump.
— Dar ce minunat e să faci așa ceva pentru un om, spuse doamna Belderboss. Să renunţi la tot în felul ăsta.
— Da, încuviinţă părintele Bernard.
— Dar eu mă întreb ce o să facă acum, continuă doamna Belderboss.
— Sper că ne lasă să salvăm ce mai putem din ziua asta, spuse mama.
— Esther, zise doamna Belderboss. Nu fi rea. În definitiv, e duminica Paştelui.
— Mă rog, spuse mama. Om în toată firea să se poarte așa de ciudat la masă din cauza unui borcan vechi spart! A fost atât de jenant.
— N-a făcut atâta caz ca tine, spuse tata mototolind ziarul şi aruncându-l pe foc.

Mama îi aruncă o privire și se prinse iar în discuţia care avea loc la masă.
— Probabil că e cu nervii întinşi, spuse doamna Belderboss. A trebuit să-si vândă ferma.
— Așa zice el, răspunse mama. Dar ştiţi ce soi e.
— Cum adică? întrebă doamna Belderboss.
— Exact, *ce soi e*? întrebă părintele Bernard.

Domnul Belderboss se aplecă spre el, iar părintele Bernard ascultă, cu ochii aţintiţi încă asupra mamei.
— E genul care uneori le mai înfloreşte, părinte. Nu trăieşte tocmai în aceeaşi lume în care trăim noi, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.
— Dar nu cred că de data asta a născocit ceva, spuse doamna Belderboss. În fond, mama lui vede din nou. Nu poţi să tăgăduieşti asta. Trebuie să fi luat de undeva banii.
— Înclin să vă dau dreptate, doamnă Belderboss, spuse părintele Bernard. Cred că ar trebui să-i acordăm circumstanţe atenuante bietului om, iar dacă a trebuit să vândă totul, atunci poate ar trebui să ne gândim cum putem să-l ajutăm. Nu de-asta suntem aici?
— Dacă dumneavoastră așa credeţi, părinte..., spuse domnul Belderboss uşor în defensivă.

Părintele Bernard coborî glasul.
— Nu vreau să par atotcunoscător, dar vă închipuiţi ceva mai rău decât să-ţi pierzi casa? Când eram în Bone, am văzut oameni care au rămas fără nimic. Familii cumsecade cărora le-a fost arsă casa sub privirile lor pentru simplul motiv că erau catolice sau protestante. Vă daţi seama cum se simt oamenii aceia?
— Nu e acelaşi lucru, spuse mama.
— Trebuie să recunoaşteţi că a fost alegerea lor să vândă, părinte, spuse domnul Belderboss. A lui Clement și a mamei lui. Nu i-a forțat nimeni.
— Ce crezi că ar fi făcut Wilfred, Reg? întrebă părintele Bernard. Nu s-ar fi făcut că nu vede, nu?
— Sigur că nu s-ar fi făcut că nu vede, părinte. Dar, cu toate astea, nu cred că i-ar fi plăcut să ne amestecăm. Nu e treaba noastră.
— Nu?

Domnişoara Bunce nu rostise niciun cuvânt în tot acest timp, dar acum lăsă ceaşca și spuse:
— Eu cred că părintele Bernard are dreptate. Gândiţi-vă la samaritean.
— Așa e! zise tata de lângă şemineu.

Domnul Belderboss îi zâmbi înţelegător şi apoi domnişoarei Bunce.
— Joan, tu trebuie să înţelegi că oamenii ăştia de la ţară nu vor ajutor și în niciun caz de la oameni din afară ca noi. Sunt oameni mândri. Pentru ei ar fi o jignire. Dupăcum spune Esther, sunt momente în care îţi arăţi bunătatea dacă laşi oamenii în pace. Nu-i aşa, David?

David o cuprinse cu braţul pe domnişoara Bunce.
— Cred că domnul Belderboss are dreptate, spuse el.

Domnişoara Bunce se uită la el, apoi în jos, la ceaşca de ceai. Mama luă frâiele și îndreptă din nou discuţia spre părintele Bernard.
— Vedeţi dumneavoastră, când părintele Wilfred ne aducea aici, simţeam că reuşea să traseze un cerc în jurul nostru. Să ne menţină concentraţi la relaţia noastră cu Dumnezeu şi să-i îngăduie să ne călăuzească printre zile cu o atenţie pe care nu reuşea întotdeauna să ne-o ofere la Sfântul Iuda. De aceea veneam aici. Nu era un simplu pelerinaj, părinte. Era şi un refugiu. Poate ar fi bine să ţineţi seama și de asta.

Toată lumea se uita la părintele Bernard. Acesta se ridică.
— Îl duc acasă pe Clement, spuse el.
— Da, bine, părinte, spuse domnul Belderboss.
— Vreţi să vin cu dumneavoastră? se oferi tata. Să fim siguri că nu vă rătăciţi.
— Nu, nu, domnule Smith, spuse el. Sunteţi amabil că vă oferiţi, dar mă descurc.
— Cum vreţi.
— Mai bine întreţineţi focul până mă întorc eu. Vremea pare să fie groaznică.
— Bine, părinte, spuse el și începu să dezlege braţele de lemne de foc pe care le adusese mama lui Clement.
— Aveţi grijă la drum, părinte, strigă doamna Belderboss în urma lui, în timp ce el ieşea să-şi ia haina. Of, spuse ea, odată ce uşa se închise. Sper că nu l-am supărat.
— Ba eu cred că l-am supărat, spuse domnişoara Bunce.
— Dar am avut dreptate, nu? spuse domnul Belderboss. Vreau să spun că nimeni nu-l persecută pe Clement, nu? Nu e vina noastră.

Doamna Belderboss îl atinse uşor pe mână.
— Nu, nu e vina noastră, spuse ea și apoi scutură din cap. Ce încurcătură, continuă ea. Nu ţin minte să fi fost așa de... dificil când veneam cu Wilfred.
— El nu complica lucrurile, de-asta, spuse domnul Belderboss. Şi nu-şi băga nasul în treburile altora.
— Totuşi, spuse doamna Belderboss. O să fie mai bine mâine când vom merge la altar. Cum e versetul ăla din Isaia? Să nu-ţi faci griji pentru zilele care au trecut?
— „Nu vă mai amintiţi de întâmplările trecute și nu mai luaţi în seamă lucrurile de altădată”, spuse domnişoara Bunce şi-şi termină felia de prăjitură.
— Asta era, spuse doamna Belderboss. Mâine e o nouă zi.

*

Clement încă aştepta răbdător pe scăunelul din hol, cu bastonul aşezat în echilibru pe genunchi.
— Pot să plec acasă? spuse el.
— Cred că părintele Bernard îşi ia haina, am răspuns eu.

Coborî privirea în pământ.
— Le-am spus să nu tragă clopotul ăla, zise el.

Văzând că nu răspund, ridică iar privirea.

— Clopotul din Coldbarrow. Îl ştii, ăla din turnul vechi de lângă casă?
— Îl ştiu.
— A fost bătut în scânduri ani de zile. Dar tot s-au dus la el.
— Cine?

Clement se pregătea să răspundă, dar se opri brusc când se deschise o uşă pe hol. Apăru părintele Bernard şi se încruntă în timp ce-şi încheia fermoarul la haină.
— Ce se întâmplă? spuse el, iar Clement îi făcu un semn şi-i sugeră să se aşeze pe scări.
— Parkinson şi Collier, părinte. S-au dus la Coldbarrow chiar după Anul Nou, au scos scândurile turnului care acopereau uşa și au început să tragă clopotul, în mama mă-sii. Iar peste câteva zile, la Thessaly s-au aprins luminile şi atunci a început toată povestea.

Părintele Bernard se uită la mine și apoi iar la Clement.
— Ce poveste?
— Mi-au spus să nu mai calc pe aici, zise el. Au spus că mă trimit înapoi la Haverigg, ca ultima oară. Dar a trebuit să vin să vă zic ce-au făcut. Şi acum că a spart câinele borcanul ăla, se poate să fie singura mea şansă.
— Borcanul ăla vechi din sufragerie? Ce legătură are?
— Nu știți ce e?
— Nu.
— Menirea lor e să ţină vrăjitoarele departe de casă, spuse el. Dar trebuie să fie închise. Iar acum ăsta s-a deschis...
— Clement, spuse părintele Bernard. Vrei să sunăm pe cineva? Poate un doctor. Mama ta va fi acasă când ne întoarcem? Poate ar trebui să vorbesc cu ea. Să vedem dacă te putem ajuta să treci peste ce te frământă.

Clement coborî privirea.
— Nu înţelegeţi, părinte, spuse el. Trebuie să vă feriţi de Parkinson şi de Collier.
— De ce? Ce crezi că au făcut?

Dar Clement nu avu timp să răspundă că cineva bătu la uşa de la intrare cu un bubuit puternic și ritmic.

Hanny ieşi din sufragerie şi mă prinse de mână, cerându-mi să deschid uşa. Puţin câte puţin, toată lumea se adună pe hol şi am ascultat cu toţii cântecele care se auzeau de afară.

— Cine Dumnezeului este? spuse mama şi se furişă prin mulţime să vadă.

20

Actorii din piesele de Paşte mă speriau întotdeauna în copilărie cu aspectul lor de monştri coborâţi parcă dintr-un coşmar. Fiecare un amestec de personaje din basme, la fel de groteşti ca marionetele Punch şi Judy[20]. Băştinaşi din triburi sălbatice așa cum îi înfăţişau copiii misionarilor în desenele lor.

Mai demult, când mai veniserăm aici, îi vedeam interpretând uneori pe pajiştea din Little Hagby — vreo şase bărbaţi din partea locului, negri precum coşarii, nu li se vedeau decât ochii, înarmaţi cu săbii și bâte.

Duhneau a băutură când cântau cântece vechi cu glasuri de bas; cântece care nu avea ritmul ascendent și descendent predictibil și familiar al imnurilor pe care le cântaserăm toată săptămâna, ci care se repezeau printre stranii tonalităţi joase şi treceau peste intervale cu o asemenea sonoritate, încât ai fi zis că odinioară îl fermecaseră pe diavol, ademenindu-l să iasă pe faţa pământului.

În fruntea grupului se afla Sfântul Gheorghe, cu zale de cruciat, lovind cu bâta în ritmul muzicii. Când se termină, îşi scoase coroana din carton și făcu o plecăciune. Deşi avea un strat gros de machiaj, îmi dădeam seama că era Parkinson. Collier stătea în spatele său deghizat în personajul numit Brownbags, iar câinele lui era legat de stâlpul porţii de afară, trăgând de lesă şi scheunând.

— Am venit după cum ne-a fost vorba, îi spuse Parkinson părintelui Bernard şi zâmbi. Părintele Bernard se uită la mama, care îl privi încruntată.

— L-aţi avut musafir pe Clement? Parkinson se uită spre spatele mulţimii, toată lumea se întoarse şi văzu cum Clement se albeşte la faţă. Măi, măi, măi. Eşti petrecăreţ, asa-i, Clement?

Mama încă ţinea mâna pe uşă.

— Cred că aţi greşit casa, spuse ea. Nu vă aşteptam.

Parkinson se uită la părintele Bernard şi zâmbi.

— Ne place să trecem pe la toate casele mari în duminica Paştelui, spuse el. Şi ne-am gândit că nu v-ar prinde rău puţintică distracţie pe o asemenea vreme urâtă.

— Poate venim noi în sat și vă vedem cu altă ocazie? sugeră mama.

— Ah, nu durează mult, răspunse Parkinson.

Cine ştie cum, reuşise să treacă pragul fără ca mama să observe şi ea nu avu de ales, trebui să se dea înapoi și să-i lase pe bărbaţi să intre. Fiecare dintre ei mulţumi dând din cap şi-şi şterse picioarele pe preş — Sfântul Gheorghe, Brownbags, Cavalerul turc și ceilalţi, dintre care unul trecu repede înfăşurat complet într-o mantie neagră, lăsând calul, pe Old Ball, să intre ultimul, îmbrăcat cu o salopetă maro şi un craniu adevărat de cal în vârful unui băţ, în ale cărui găvane păcăneau nişte ochi de sticlă. Trecu zâmbăreţ ca arătarea pe care o găsiserăm în pădure.

Cel înfăşurat în mantie lăsă capul mârţoagei în jos ca să poată intra pe uşă în camera de zi.

În timp ce se trecea, domnişoara Bunce se dădu înapoi şi-l apucă pe părintele Bernard de mânecă.
— Credeţi că e o idee bună? îi şopti ea după ce trecură toţi bărbaţii. Ar putea fi te miri cine. Nu e un obicei păgân?
— Joan, așa e tradiţia, spuse mama. Noi am urmărit întotdeauna piesa de Paşte.
— Aici?
— Nu aici. Dar ne distrăm şi noi un pic.
— Ne distrăm?
— Da, spuse mama, nici ea prea convinsă, pe când îi urma pe bărbaţi și începea să le facă loc pentru reprezentaţie.

*

Poate că avusese îndoieli dacă să-i lase să intre sau se jenase că pierduse bătălia din pragul uşii cu atâta uşurinţă, dar acum că actorii intraseră, mama luă iute frâiele în mână. Avea să scape de ei cât ai bate din palme.

Făcură loc în cameră, iar doamna Belderboss fu trimisă împreună cu domnişoara Bunce să pregătească sendvişuri şi ceai, în timp ce tata și David strânseră cât mai multe dintre ornamentele fragile și le duseră pe hol.

Eu l-am ajutat pe părintele Bernard să mute o masă din drum şi am dus-o în intrândul bovindoului. Acesta nu-şi luă ochii de la interpreţii care aşteptau să pregătim camera. Parkinson îi făcu semn lui Clement si-i dădu o perdea veche, pe care el o întinse între picioarele a două lampadare, formând o culisă improvizată, ca actorii să poată intra şi ieşi.
— Nu credeam că or să vină, spuse părintele Bernard.
— Ce vreţi să spuneţi, părinte?
— Nu i-am zis nimic lui Clement deunăzi, dar domnul Parkinson deja promisese să vină cu piesa de Paşte la Moorings. Credeam că sunt vorbe spuse la băutură. Şi trăsese ceva la măsea.
— Credeţi că ar fi trebuit să le dăm drumul înăuntru, părinte?

Se uită spre locul în care bărbaţii se pregăteau.
— De ce? Din cauza celor spuse de Clement despre ei?
— Şi după ce-am văzut noi în pădure.
— Nu ştim dacă ei au avut vreun amestec în asta, Tonto. Nu ştim sigur.

Se uită iar la ei şi râse uşor văzându-le costumele.
— Mie mi se par destul de inofensivi. Şi în orice caz, ce impresia am lăsa dacă le-am spune să plece acum? Cred că e mai bine să-i lăsăm să-şi termine treaba. Ce-or să facă?
— Nu ştiu.
— Asta zic și eu. Nu lua în seamă ce-a spus Clement adineauri. E treaba lor. Nu are nicio legătură cu noi. Da?
— Bine, părinte, am spus, deşi eu eram mai puţin convins decât el.

Îi zâmbi mamei care venea cu un lampadar ce părea scump şi-l punea la adăpost pe masă. Se uită la el şi se duse să-l ajute pe David să mute o vază delicată de cristal de pe poliţă.

— Părintele Wilfred ce-ar fi zis de oamenii ăştia, Tonto? întrebă părintele Bernard.
— Nu ştiu.
— Tu nu vorbeşti prea mult despre el. Te înţelegeai bine cu el? întrebă el scuturându-si mâinile.
— Cred că da.
— Doar crezi că da?
— Făcea multe pentru cei săraci, am spus, iar părintele Bernard se uită la mine și zâmbi.
— Da, spuse el. Ştiu, Tonto.

La solicitarea mamei, începu să tragă perdelele.

— Întreb doar pentru că nu ştiu prea multe despre el, spuse părintele. Ştiu că era respectat, dar ţie ţi se pare că îl făcea fericit munca lui?
— Eu cred că da.
— Cum ţi se părea înainte să moară?
— Cum mi se părea?
— Da.
— Nu ştiu.
— Aveai sentimentul că îl preocupă ceva?

Din spatele perdelei se auzi un clopot şi mama stinse lumina principală.

— Nu ştiu, părinte.

Ştia că mă exprim vag, dar zâmbi şi în schimb îşi îndreptă atenţia spre interpreţi, lăsând pentru mai târziu ce spusesem sau ce nu spusesem.

— Cine e omul ăla în mov? întrebă el în şoaptă, arătând spre actorul care îşi lipea la loc mustaţa ca a lui Zapata.
— E Cavalerul turc, am răspuns.
— El e personajul negativ? Așa pare.
— Da.

Primul ieşi din umbre Collier, îmbrăcat cu un kilt ponosit, cu o cămaşă de arlechin și un joben ca un coş spart de fum. Căra un coş de nuiele sub braţ.

— Ăsta cine e? întrebă părintele Bernard cu gura ferită în palmă.
— E Brownbags, i-am răspuns. El strânge banii.
— Ce bani?
— Trebuie să le dai bani înainte de spectacol.

Brownbags merse pe la cei prezenţi şi fiecare se scotoci prin buzunare după mărunţiş, pe care îl aruncă în coş. La fiecare clinchet metalic, îşi atingea borul pălăriei cu degetul, iar după ce trecu pe la tot şirul, începu.

— Daţi cât vă lasă inima, venim doar o dată pe an. Încingeţi focul să ardă cât zece. Cu ăşti voioşi flăcăi bine-oţi petrece.

Mama începu să aplaude şi, treptat, toţi ceilalţi îi urmară îndoiţi exemplul.

Brownbags plecă și îi luară locul Sfântul Gheorghe şi fiica lui, Maria.

— Ăla nu e individul din Little Hagby? şopti părintele Bernard.

M-am uitat din nou. Avea dreptate. Maria era băiatul deşirat de altar de la denie, cu o perucă blondă și cu o rochie albă murdară de noroi pe poale.

Sfântul Gheorghe scoase sabia din teacă și o trase pe Maria lângă el.

— Mi-s bătrânul Sângheorghe, campionul Angliei, în fierăria Domnului mi-i sabia făurită, ca un fulger plămădită.

Din întuneric se auzi un chicot puternic, Cavalerul turc păşi în cerc şi scoase sabia. Toţi cei prezenţi îşi intraseră în rol și începură să huiduie şi să şuiere la un semn, chiar și David, care dăduse drumul mâinii domnişoarei Bunce şi se uita la piesa de teatru cu faţa copilului care asistă la un spectacol de pantomimă.

Cavalerul turc îşi răsuci vârful mustăţii lungi şi se apropie mai mult de noi.

— Mi-s Suliman de neam turcesc şi pe Gheorghe cel brav îl pândesc. Pe-a lui fiică o poftesc, iar pe el o să-l prăpădesc.

Sfântul Gheorghe o împinse pe Maria în spatele lui, apărând-o de Cavalerul turc. Maria se lăsă speriată în genunchi, cu dosul mâinii pe frunte.

— Eu mi-s Gheorghe al Angliei, spuse el. Cel cu sabia neînfricată. Să ne luptăm dară, Suliman-Gogoman. Dar pentru păcate vei da socoteală.

— Și acum, Sfinte Gheorghe, am să-ţi iau viaţa.

— Nu, domnule, eu am să te răpun.

— Am să ţi-o iau pe Maria de soaţă.

— Poţi să te-nsori dacă n-ai cap?

Cei doi bărbaţi se mişcară în cerc, apoi săriră înainte şi-şi încrucişară săbiile. Maria ţipă şi toată lumea începu să-l aclame pe Sfântul Gheorghe, care în cele din urmă îl străpunse pe Cavalerul turc, trântindu-l la pământ, unde zăcu cu sabia iţită, prinsă la subsuoară. Maria se repezi la căpătâiul cavalerului mort şi-i puse capul pe piept, plângând.

— Of, tată, mi-ai omorât marea iubire.

Sfântul Gheorghe îngenunche şi-i puse mâna pe umăr.

— Biata mea turturea.

Se întoarse spre noi și spuse implorator:

— E vreun vraci în cetatea aceasta? Care să vină degrabă?

Se auzi o bătaie în uşă. Toate feţele se întoarseră spre o mică siluetă care îşi făcu apariţia, cu un melon şi o haină care îi atârna pe podea. Toată lumea fu puţin surprinsă că dispăruse neobservat în timpul reprezentaţiei.

— Iată-l pe Vraciul Câine, spuse el, oprindu-se pe drum să-l mângâie pe Hanny pe cap. Cel mai bun vraci din ţinut, domnule.

— Îl puteţi tămădui pe acest cavaler de neam turcesc? întrebă Sfântul Gheorghe, scoţându-i pălăria doctorului și vorbind în ea.

— Care-i e beteşugul? întrebă doctorul, scoţându-i coroana Sfântului Gheorghe şi făcând la fel. Spuneţi-mi, domnule. Mărturisiţi.

— Moartea, domnule vraci, moartea cea mai neagră.

— Nu pe cinci lire, domnule, spuse doctorul.
— Pe zece, domnule?
— Pe cincisprezece, domnule.
— Douăsprezece, domnule.
— Da, pe douăsprezece lire şi nişte vin spaniolesc ne învoim.

Doctorul îşi pipăi buzunarele hainei uriaşe, smulgându-i hohote de râs părintelui Bernard cu fiecare tinichea pe care o descoperea și o scăpa pe podea — maşinuţe de jucărie, animale de plastic, mingi de golf, scoici. Într-un sfârşit, dădu peste o sticluţă și îngenunche lângă cavalerul mort.
— Cavalere turc, bea astă sfântă fiertură. Las' pe bătrânul Vraci Câine să te lecuiască, moartea să o păcălească.

Cavalerul mort începu să tuşească, se ridică în capul oaselor şi o strânse pe Maria la piept. Sfântul Gheorghe îl îmbrăţişă pe doctor și apoi întinse braţele spre noi.
— Veniţi, veniţi și dăntuiti și cu noi vă veseliţi.

Cavalerul se ridică atingându-şi rana dintr-o parte.
— Din morţi eu m-am sculat la viaţă. Binecuvântaţi fie vraciul, Gheorghe şi-a mea soaţă. Aduceţi bucate, portocale şi-un ţap. Paşte fericit, cu drag!

Se pregăteau să iasă, când se auzi un bubuit din partea cealaltă a încăperii. Zâmbetele le păliră când se îndepărtau unul câte unul, lăsându-l pe Sfântul Gheorghe, care spuse:
— Și totuși, unul nu cântă și dănțuie.

L-am simţit pe Hanny cum mă prinde de mână. Era clar că-şi amintea cine urmează.

Un alt actor, cel care venise complet înfăşurat într-o mantie neagră, veni în cerc cu o lumânare la nivelul pieptului ca să-i lumineze faţa. Odată ajuns în mijlocul cercului, ridică mâna şi-şi scoase gluga. Spre deosebire de ceilalţi, el avea faţa roşie ca o cutie poştală şi din capul chel îi creşteau coarne. Erau coarne adevărate de cerb prinse cu un mecanism care nu se zărea.
— Ah, îl cunosc pe omul ăsta, şopti părintele Bernard și mă împunse uşor în umăr.
— Bun-rămas vă spun pe dată. Diavolul se pleacă și sufletu-n iad vi-l poartă. Unde-i acum Dumnezeu, al vostru tată?

Şi în timp ce zâmbea şi stingea lumânarea, am simţit că Hanny îşi trage mâna din a mea.

*

Nu-l găseam pe nicăieri. Nu era în dormitor. Nici în curte, căci acum se întunecase şi nu ar fi ieşit singur. M-am uitat peste tot și am căutat în toate locurile în care îi plăcea lui să se ascundă: în spatele pianinei, în bovindoul lat de dincolo de perdele, sub covorul din piele de tigru.

Când am căutat în bucătărie, crezând că poate se dusese să caute de mâncare, l-am găsit pe Parkinson discutând cu un alt om din trupă, care stătea lângă chiuvetă gol până în brâu, frecându-şi energic faţa cu un prosop. Apa din chiuvetă se transformase în cerneală. Avea hainele pe masă lângă mustaţa falsă și sabie. Am pus

tava pe masă, în timp ce el îşi tampona faţa cu un prosop şi apoi se duse să-si ia din nou cămaşa. Am văzut că era tovarăşul mai în vârstă al lui Parkinson şi al lui Collier, pe care îl văzuserăm prima oară respirând şuierător pe câmp în ziua în care veniserăm la Moorings. Totuşi, acum avea o față rozalie, sănătoasă și radia vitalitatea unui bărbat mult mai tânăr.

— Nu-i așa că e extraordinar? spuse el, strângându-mă puţin de umeri când se ducea la ceilalţi. Extraordinar, îi spuse el lui Parkinson, care zâmbi, dădu din cap și se uită în urma lui cum pleacă.

— Îl răpunea băutura pe domnul Hale.

Hale. Îmi aminteam de numele ăsta de pe lista din plicul pe care îl luase Hanny de la Thessaly.

Am dat să plec, dar Parkinson vorbi din nou.

— Nu credeam că un bun catolic ca tine ar trata cu atâta indiferență un miracol.

Trecu pe lângă mine şi închise uşa de la bucătărie prin care răzbăteau râsetele dinspre camera de zi.

— Aud că te-ai tot dus pe la Thessaly, spuse el. Împreună cu înapoiatul mintal.

M-am uitat la el.

— Ştiu tot despre înapoiat, spuse el. Părintele vostru trăncăneşte mult când bea.

— Nu e înapoiat mintal. Părintele nu i-ar zice aşa niciodată.

Parkinson zâmbi.

— Cât ţi-a dat?

— Cine?

— Amicul meu de la Thessaly.

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi.

— Cât? Cinci, zece lire?

— V-am spus, nu ştiu nimic despre bani.

Se uită la mine.

— Douăzeci, am spus.

— Şi e de-ajuns?

— Pentru ce?

— Haide că ştii de ce ți-a dat banii ăia.

N-am spus nimic, iar Parkinson clătină din cap și oftă.

— I-am spus că nu e destul. Vezi tu, prietenul meu de la Thessaly nu se pricepe la afaceri ca mine. Eu cunosc mult mai bine oamenii. Eu nu cred că vor întotdeauna bani. Nu și atunci când preţuiesc altceva mai mult. Banii se duc cât ai zice peşte. Oamenii vor de fapt ceva care dăinuie.

Își vârî mâinile în buzunare și continuă.

— I-am spus că putem face şi altfel să fim siguri că nu înţelegi greşit ce se întâmplă. I-am spus că ar trebui să te invităm pe tine și pe înapoiat la Thessaly, să vedem dacă vă putem ajuta cumva.

— Să ne ajutaţi?

— Da, să-l lecuim, asta vreau să zic. Ca pe domnu' Hale.

— Trebuie să plec, am spus.

Parkinson se uită la mine și apoi deschise ușa. Actorii cântau din nou. Când m-am întors în camera de zi, veni și el după mine.

— Îngrijeşte bine Clement de casa asta, aşa-i? spuse el lovind peretele cu palma. Casele astea vechi sunt o pacoste uneori. Umede ca naiba. Firele electrice sunt la pământ. Imediat iau foc. Auzi mereu asemenea poveşti pe aici. Cu oamenii care au ars în somn.

Când am ajuns la ușa camerei de zi, rămase pe loc și se uită la cei care cântau și dansau. Zarva era și mai mare.

— Păi atunci, te aşteptăm, spuse el. Ştii un' să vii. Sau dacă vrei, venim noi şi te luăm.

Zâmbi și se duse să li se alăture celorlalţi bărbaţi care se prinseseră de braţe în cerc, băteau din picioare și cântau, în timp ce Hale o luase pe mama la dans în cerc, iar ea se prefăcea pe cât putea că-i place. Părintele Bernard era prin apropiere și bătea din palme. Domnul și doamna Belderboss se uitau neliniştiţi la obiectele vechi care fuseseră prea mari să poată fi mutate. Domnişoara Bunce se agăţa de braţul lui David cu un zâmbet crispat, în timp ce Collier încerca s-o ademenească în horă. Numai Clement stătea deoparte, îl ţinea protector pe Monro pe după gât. Doi câini de pripas.

21

L-am găsit pe Hanny dormind sub patul lui cu creioanele colorate şi caietul de desen. Peste tot erau desene cu Else, acopereau salteaua ca o pătură din petice. Stătea ghemuit şi sforăia uşurel, iar în mâna transpirată i se topea un creion colorat. I l-am luat uşor şi, fără să se fi trezit de tot, ieşi de sub pat și mă cuprinse cu braţul.

O desenase pe Else la fereastra din Thessaly, cu clopotniţa lângă ea și cu maşina lui Leonard parcată într-o parte. Else afară pe iarbă sub o floarea-soarelui uriaşă și galbenă, ţinea în braţe pisica albinoasă. Cel la care lucra când adormise îi înfăţişa pe el şi pe Else, stând unul lângă altul ţinându-se de mână, cu un copil zâmbitor între ei.

Prostovanul credea că e copilul lui, că atunci când Else îl lăsase să-l simtă cum îi loveşte în pântece, cum făcuse mielul în burta mamei lui, îl tachina cu un dar pe care avea să i-l ofere într-o bună zi. De aceea voia să se întoarcă la Coldbarrow. Voia să-şi primească darul.

Dar nu-l puteam duce acolo. Mai ales după ce spusese Parkinson.

Am dat la o parte foile și creioanele colorate împrăştiate pe pat și am tras peste el cuvertura brodată. Nu se mişcă deloc. Nici nu bănuia ce urma să i se întâmple mâine la altar. Nu avea să-şi amintească nimic până nu ajungeam acolo. L-am privit cum doarme şi mi-am dorit ca liniştea aceasta să poată dăinui. Ştiam ce urma să-l pună să facă la altar, dar n-ar fi înţeles nici dacă încercam să-l avertizez. Mă gândeam să ies pe furiş şi să-l duc la Loney să se ascundă când venea momentul, dar nu ar fi avut rost. Mama nu se lăsa până nu-l ducea acolo. Ştiam că or să mă oblige să-i ajut să-l ducă. Să am grijă să fie vesel și să-i ascund unde mergeam de fapt. Şi o uram pentru asta.

*

În ciuda a ceea ce spusese doamna Belderboss la spovedanie, mie părintele Wilfred nu mi se părea aşa de absent. Încă îi simţeam influenţa, împingându-l pe Hanny spre rolul de piatră de încercare care va dovedi iubirea lui Dumnezeu faţă de cei credincioşi.

Îmi amintesc feţele lor de ultima oară când fuseserăm la altar. Pe ele se zugrăvea un amestec de teamă şi încântare pentru că erau pe cale să fie martori la un miracol când Hanny luă o gură de apă sfinţită și se înecă. Mama se duse să-l ajute, dar părintele Wilfred o opri.

— Staţi, spuse el. Lăsaţi-L pe Dumnezeu să-şi facă lucrarea.

Hanny se îndoi de la brâu și se chinui să respire.

Când se ridică, gura i se deschidea și i se închidea. Părintele Wilfred îl ţinu strâns de faţă, se uită în ochii lui mari şi speriaţi şi începu să repete Ave Maria, până când i se alătură toată lumea.

— Vorbeşte, spuse părintele Wilfred.

Toată lumea amuți și ascultă nota slabă care se strecură din gura lui Hanny.

— Vorbeşte, spuse iar părintele Wilfred. Vorbeşte.

Îl prinse mai strâns de cap și i-l clătină. Hanny deschise mai mult gura, dar nu ieşi niciun sunet.

Deşi părintele Wilfred se uită în gâtul lui cu un aer îndurerat, de parcă miracolul i s-ar fi scurs printre degete ca apa, tot îi mulţumi lui Dumnezeu că-şi trimisese spiritul printre noi. Pentru că ne dovedise puterea şi mărinimia Lui. Pentru că ne arătase o străfulgerare din milostenia de care puteam avea parte dacă ne rugam mai mult şi mai pătimaş.

*

Acum că în Moorings era linişte, auzeam oaia behăind pe câmp. Stătea singură în amurg, împungând cu botul moviliţa albă de la picioarele ei. Când am ieşit, se dădu într-o parte şi se întinse sub un copac. Am intrat prin gardul de plasă şi am trecut prin iarba înaltă, şi-mi simţeam pantalonii uzi şi strânşi pe coapse. Am văzut o urmă de bumbac alb și mădulare, și apoi am dat peste o copită mică, lustruită și neagră, ca o cochilie adusă de maree. Mielul fusese sfâşiat de câinele lui Collier. Nici măcar nu-i găseam capul.

Când m-am întors casă, părintele Bernard era acolo, scotea cu grijă mere din şorţul pe care îl făcuse cu poala hainei pe masă. Când am intrat, ridică privirea şi-mi aruncă unul. Am scos repede mâinile din buzunare și l-am prins.

— De unde le-ați luat? am întrebat.

— De afară.

— De afară de aici?

— Da, spuse el. Toţi pomii sunt plini de fructe.

— Cum e posibil?

— Poate sunt dintr-un soi care se coace devreme, nu ştiu. Nu-l mănânci?

— Nu mi-e foame.

— Cum vrei, spuse el și mai muşcă o dată din cel pe care îl lustruise pe mânecă. Sucul i se scurse pe bărbie și făcu mâna cealaltă căuş să-l prindă.

— E totul în regulă cu Clement? am întrebat.

— Da, aşa cred, răspunse părintele Bernard, scoţând o batistă. Sincer, n-a spus mare lucru.

— Credeţi că era adevărat ce spunea? am întrebat.

— Ce? Despre vrăjitoare și amulete? răspunse el, zâmbindu-mi slab în timp ce se ştergea pe bărbie. Să fim serioşi, Tonto.

— Totuşi, părea speriat, am zis.

— Ascultă aici, spuse el. Nu ştiu ce se întâmplă cu Clement și indivizii ceilalţi. Probabil nimic. Nu-mi dau seama de ce ar vrea să-l intimideze pe el sau pe noi, la drept vorbind. Dar e evident că ne urmăresc fiecare mişcare şi cred că se poate ca mama ta și domnul Belderboss să aibă dreptate. Probabil e mai bine să nu ne amestecăm. Eu în locul tău m-aș feri de ei și de Coldbarrow.

— Poate ar fi mai bine să plecăm, părinte, am spus, profitând de ocazie să-i strecor ideea aceasta în minte, cu speranţa că ar putea da roade înainte ca Parkinson să ne mai facă o vizită. Odată ce ne întorceam la Londra, puteau face ce voiau cu Moorings. Dacă mă întrebai pe mine, puteau chiar s-o ardă din temelii.
— Ştii ceva, Tonto? spuse părintele Bernard. Între noi fie vorba, sunt aşa de obosit, încât aş pleca şi în seara asta dacă aş putea, dar mâine m-aş putea trezi şomer. Şi în orice caz, tu nu vrei ca Andrew să meargă la altar?
— Probabil că da.
— Atunci am rezolvat-o, spuse el. Va trebui să mergem până la capăt.

Uşa sufrageriei se deschise şi apăru mama.
— Părinte, spuse ea. Aş vrea să vă zic două vorbe.
— Bine.
— Între patru ochi.
— Acum?
— Dacă se poate.
— Te deranjează, Tonto? întrebă el, surprinzându-i privirea mamei în timp ce vorbea şi eu am dat din cap, puţin stânjenit că eram prins la mijloc.

Părintele Bernard plecă cu mama şi o luară pe hol spre camera lui. După o clipă, mi-am luat locul în debaraua de sub scări şi am aşteptat să vorbească. Niciunul dintre ei nu spuse nimic până când părintele Bernard nu începu să tragă perdeaua în jurul lavoarului.
— Nu e nevoie, părinte, spuse mama. Nu am venit să mă spovedesc.
— Ah, atunci vreţi să luaţi loc? l-am auzit spunând pe părintele Bernard.
— Nu, e bine aşa, părinte.
— Sigur?
— Da.
— Despre ce voiaţi să vorbim, doamnă Smith?

Mama făcu o pauză şi apoi spuse:
— Nu ne-aţi spus prea multe despre ultima parohie în care ati slujit, părinte.
— Poftiti?
— Ultima parohie. Cum era?
— Oamenii sau locul?
— Amândouă.
— Oamenii erau minunaţi, locul, groaznic.
— Şi Belfast, părinte?
— Cam la fel.
— Cu toate acestea, episcopul a spus că aţi făcut minuni acolo.
— Nu ştiu dacă face cineva minuni în Ardoyne, doamnă Smith, dar accept felicitări că am încercat.
— Zău, părinte, spuse mama. Nu vă faceţi un deserviciu. Dacă episcopul spune că aţi făcut minuni, atunci eu îl cred. Spuneţi-mi ce aţi făcut.

— Uitaţi cum stau lucrurile, spuse el râzând uşor. În zilele noastre, episcopatul se entuziasmează pentru cea mai mică victorie în faţa apatiei. Nu-ţi trebuie prea multe să primeşti o steluţă aurie. Dacă baţi mingea pe câmpurile cu zgură cu nişte haimanale mici şi-i aduci la biserică duminica viitoare, te propune pentru Vatican.
— Asta e, spuse mama. Aţi nimerit-o, părinte.
— Da?
— Aţi spus că aţi jucat fotbal cu nişte copii dezavantajaţi.
— Da.
— Şi lor le-a plăcut?
— Da. Mai mult decât mesa cu care l-am înlocuit, trebuie să mărturisesc, dar vreo doi au mai venit şi după aceea.
— Dar pentru ce au mai venit, părinte?
— O mulţime de motive.
— De exemplu?
— Vreţi să aleg ceva la întâmplare? Le-au plăcut ceilalţi oameni de acolo. Cântecele. Clubul tineretului de vineri. Era mai bine decât să stea pe stradă şi să arunce cu cărămizi în arabi. Nu ştiu. Doamnă Smith, duceţi discuţia într-o zonă întunecoasă şi tainică? Pentru că simt că mă băgaţi la colţ.
— Voiam doar să vă dovedesc ceva, părinte.
— Ce să-mi dovediţi?
— Că aţi avut succes în locurile acelea pentru că ştiaţi exact de ce avea nevoie enoria, ce se aştepta de la dumneavoastră.
— Doamnă Smith...
— Nu credeţi că asta face ca un preot să fie bun, părinte? Dacă ştie care sunt nevoile enoriaşilor?
— Desigur.
— Și că preotul ar trebui să răspundă la acele nevoi?
— Firește.
— Mai degrabă decât să încerce să le schimbe?
— Doamnă Smith, dacă vreţi să-mi spuneţi ceva, prefer să-mi spuneţi direct. E târziu şi eu sunt foarte obosit.
— Vreau să vă ajut, spuse ea. Ştiu că probabil e dificil să te trezeşti într-o parohie nouă, dar trebuie să înţelegeţi, părinte, că poate exista succes într-o biserică când există armonie între preot și enoria sa. Dacă o parte vrea altceva decât cealaltă, atunci se duce totul de râpă. Părintele Wilfred ştia acest lucru.

Părintele Bernard oftă şi mama ridică puţin vocea.
— Poate era diferit de dumneavoastră, părinte, dar el ştia cum *să fie* cu noi. Ştia exact cum să ne facă să simţim că Dumnezeu este prezent în viaţa noastră.
— Adică vă spunea ce voiaţi să auziţi?
— Da, părinte. Exact. Voiam să auzim că drumul va fi greu. Voiam să ni se spună să ne rugăm mai mult dacă vrem să fim auziţi. Iar dacă îi ascundem păcatele noastre, atunci voiam să auzim că vom fi pedepsiţi. Trecem cu toţii prin vremuri foarte grele, părinte, continuă ea. Și cred că cel mai bine ar fi să lăsăm lucrurile așa cum

sunt. Cum au fost dintotdeauna. Asta ştie toată lumea. Cu toţii avem nevoie de o stâncă de care să ne agăţăm în furtună.
— Doamnă Smith, nu încerc să schimb nimic.
— Ba eu cred că da, părinte. Poate fără să vă daţi seama.
— Nu-i adevărat. Sunt aici să vă ascult și să vă călăuzesc spiritual, dacă pot. Nimic mai mult. Asta e responsabilitatea mea. Cred că aţi interpretat greşit interesul meu faţă de cele întâmplate părintelui Wilfred, doamnă Smith. Nu o fac dintr-o curiozitatea bolnăvicioasă. Sunt de părere că cel mai bine vindeci rănile și mergi mai departe dacă discuţi despre asta.
— Rănile încep să se vindece singure, părinte. Nu faceţi decât să le redeschideţi.
— Asta credeţi că încerc să fac, doamnă Smith? Că, cine ştie cum, încerc să vă sabotez?
— Sigur că nu, părinte. Dar cred că puteţi fi puţin cam... mă rog... stângaci uneori. Poate de vină e vârsta dumneavoastră. Ne impuneţi opiniile dumneavoastră. Toată povestea aceea cu Clement și mama lui. Nu e treaba noastră să ne amestecăm. Noi aveam multe alte lucruri de luat în considerare. Dacă vreţi să ascultaţi, atunci ascultaţi ce am de spus. Călăuziţi-ne lăsându-ne s-o luăm pe drumul pe care îl cunoaştem cel mai bine. Noi ştim cum să trecem peste toate.
— Stând nemişcaţi?
— Adăpostindu-ne, părinte. Fiind răbdători.
— Și aşteptând ce?
— Să se liniştească iar apele.
— Și dacă nu se liniştesc?
— Uitaţi, părinte, acum domnul Belderboss este vulnerabil. Încă este nedumerit din cauza celor întâmplate şi se poate să spună lucruri nu tocmai exacte. Nu vreau să vă întoarceţi la Sfântul Iuda cu o impresie greşită despre părintele Wilfred. Ştiu că nu asta v-ar fi intenţia, dar uneori lucrurile pot scăpa din mână şi ar începe să apară zvonuri. Nu e prea greu să strici o reputaţie.
— Vreţi să plec, doamnă Smith? Asta vreţi?
— Nu, părinte. Vreau să fiţi preotul nostru.
— Și eu vreau.
— Atunci ţineţi-vă de stâncă alături de noi, părinte. Până se retrag apele.
— Doamnă Smith, înţeleg că moartea lui Wilfred a fost o lovitură importantă pentru Sfântul Iuda, dar cred că trebuie să acceptaţi adevărul dacă vreţi să vă refaceţi de pe urma acestei lovituri. El nu se mai întoarce. Nu mai aveţi de ce vă agăţa.
— Ba da, părinte, spuse ea. Îl avem pe Andrew.
— Și Andrew ce părere are?

Se lăsă liniştea, iar după o clipă, mama se scuză tăios şi plecă din cameră. Un timp, părintele Bernard nu se mişcă. Apoi am auzit cum se deschide o sticlă şi conţinutul ei curge într-un pahar.

22

Veni ziua vizitei la altar şi toţi începură să roiască în jurul lui Hanny din clipa în care am mers jos, unde toată lumea bea ceai şi mânca din merele pe care le culesese părintele Bernard cu o zi în urmă. Bărbaţii adoptaseră un soi ciudat de masculinitate, îl băteau pe Hanny pe umăr şi-i strângeau mâna, ca nişte paji care îşi pregătesc cavalerul pentru bătălie.

Mama avea pregătit un lighean cu apă fierbinte, iar ea și doamna Belderboss îi spălară faţa şi mâinile lui Hanny încet și cu grijă.

— Domnul se va pogorî asupra ta astăzi, spuse doamna Belderboss. Ştiu sigur. Eşti pregătit. E momentul tău.

Părintele Bernard pregăti o geantă cu lucrurile de care avea nevoie. Nişte chibrituri. Stola. Un potir mic de argint pe care îl adusese de la Sfântul Iuda.

Când termină, se aşeză la masă cu Monro alături. Nu spuse nimic, doar mângâie capul câinelui şi-i privi cum se îngrijeau de Hanny, care se desfăta cu această atenţie și zâmbea, în timp ce mama îl pieptăna și apoi îi tăie unghiile cu nişte foarfece. Îmi prinse privirea şi-şi sărută degetele. Prostovanul se gândea că pentru Else îl pregăteau. Poate se gândea că se însoară cu ea. Că era ziua în care ea îi dădea copilul și aveau să fie împreună.

— Ce înseamnă asta? întrebă mama. De ce face aşa cu mâna?

— Nu ştiu, am zis.

— Ce-ar fi să-i spui unde mergem? sugeră, dând din cap spre scaunul de lângă ea, să mă aşez.

Am făcut ce mi-a zis şi l-am atins pe Hanny pe braţ.

— Hanny, am spus. Mergem să-l vedem pe Dumnezeu.

Când am pomenit numele, Hanny se uită sus şi arătă spre tavan.

— Așa este, spuse mama. Dar nu mergem în rai. Vine Dumnezeu aici. O să vină special doar pentru tine. Nu-i aşa, doamnă Belderboss?

— Da, spuse ea. O să mergem într-un loc minunat, Andrew. E o grădină secretă unde Dumnezeu îi vindecă pe oameni.

— Şi acum, spuse mama studiindu-i unghiile lui Hanny şi trăgându-i de breton cu degetele până când fu pe cât de aranjat posibil. Cred că e momentul să-i dăm cadoul lui Andrew. Pe unde umblă soţul meu?

— Nu-ţi face griji, îl aduc eu, spuse doamna Belderboss, ieşi şi se întoarse peste puţin timp cu o cutie de carton legată cu o fundă sidefie. O puse pe masă şi toată lumea se adună în jurul ei.

— Haide, spuse mama şi-i dădu lui Hanny capătul fundei, aşa că nu trebuia decât să tragă.

Hanny trase mâna înapoi şi funda se desfăcu. Scoase capacul şi-l lăsă deoparte. Înăuntru era o foaie de hârtie subţire ca ceaţa.

Hanny reacţionă la liniştea care se aşternuse în cameră și desfăcu pachetul încet și delicat.

Dedesubt era o cămaşă nouă albă, cu nasturi strălucitori și sidefaţi, și pe fiecare era gravată o cruciuliţă.

— Ce frumoasă e! exclamă doamna Belderboss.

— E exact ce trebuie! adăugă domnul Belderboss.

— Am luat-o de la magazin, spuse mama. A fost făcută în Ţara Sfântă. O scoase din cutie și o ridică să o vadă toată lumea.

După ce avură cu toţii ocazia s-o admire, mama mi-o dădu mie s-o ţin şi-l puse pe Hanny să ridice mâinile ca să-i poată scoate bluza, atentă să nu-i ciufulească părul. Hanny se ridică în picioare și se ciupi de grăsimea de pe burtă cu degetul mare şi arătătorul, în timp ce mama îi curăţa cele câteva fire de bumbac de pe cămaşă.

— Haide, spuse ea şi-i vârî braţul lui Hanny pe una din mâneci, apoi pe cealaltă, chinuindu-se să-i scoată mâinile mari prin manşete. Trecu în faţă şi i-o închise pe piept.

— Bun, deci când mergem în locul acela special al lui Dumnezeu, spuse ea, în timp ce-i încheia nasturii. Nu trebuie să-ţi fie frică. Nu trebuie să te nelinişteşti. Pentru că atunci, Dumnezeu o să dispară din nou. Fă ce-ţi spun și o să fie bine.

După ce-i încheie nasturii la cămaşă, îşi trecu mâna peste ei şi se dădu înapoi în aşteptarea reacţiei care ştia că va veni. Nimeni nu îl observase, dar un crucifix mare era cusut pe pieptul cămăşii, fenta cu nasturi forma partea verticală, iar cea orizontală era realizată dintr-o broderie delicată, care se vedea numai acum că Hanny îmbrăcase cămaşa.

— Avem și noi ceva pentru tine, spuse doamna Belderboss. Reg?

— Ah, da, spuse domnul Belderboss şi se duse încet la bufet, de unde se întoarse cu o cutie lungă şi îngustă, pe care i-o dădu soţiei lui.

Doamna Belderboss deschise cutia și scoase o lumânare lungă, albă.

— Uite, spuse ea, dându-i-o lui Hanny s-o ţină. A fost binecuvântată de episcop. Poţi s-o iei cu tine.

Mama îl strânse în braţe.

— Seamănă cu un cruciat, spuse ea, observând că lumânarea era aşa de lungă, încât părea o sabie.

— Nu-i mai trebuie decât un scut, spuse domnul Belderboss.

— Are deja, răspunse doamna Belderboss, atingând crucea de pe pieptul lui Hanny.

*

Dimineaţa era umedă şi rece. Norii cenuşii joşi se aşternuseră peste Loney, umbrind pădurea și şanţurile.

— Ce drăguţ din partea ta că ni te-ai alăturat, îi spuse mama tatei, care îşi făcuse în sfârşit apariţia, destul de abătut și absent.

— Nu e momentul, Esther, spuse şi-şi drese glasul.

— Pe unde ai fost? Pun pariu că iar ţi-ai vârât nasul prin camera aia.

Tata se uită la ea.

— Este important ca Andrew să aibă pe toată lumea alături astăzi, spuse mama. Și nu vreau să spun doar fizic.
— Știu, spuse el.

Porni prima peste câmpuri, urmată de Hanny, căruia îi aţâţa entuziasmul, de care apoi se bucura, povestindu-i despre locul în care mergeam.

În curând, grupul se răzleţi şi se sparse. Domnişoara Bunce și David ocoleau bălțoacele cu noroi şi balegile de vacă ținându-se de mână, tata venea în urma lor adâncit în gânduri, iar domnul și doamna Belderboss, care formau ariergarda, se chinuiau deja din pricina pământului moale, cu făgaşe, şi a lungilor ocolişuri pe care trebuia să le facem pe după apa ieșită din albie.
— Vedeţi să nu se rătăcească, strigă mama peste umăr, lăsându-ne pe mine și pe părintele Bernard să avem grijă de ei.

Domnul Belderboss se sprijinea în baston, răsuflând ca un câine la fiecare câţiva paşi, dar era hotărât să meargă până la capăt, deşi doamna Belderboss se dădea de ceasul morţii pe lângă el.
— Ascultă, femeie, spuse el, dacă Domnul nostru a făcut patruzeci de zile și nopţi prin deşert, sunt sigur că mă descurc şi eu cu un kilometru-doi pe un izlaz.
— Mă gândesc doar la inima ta, Reg.

El făcu un gest indiferent și merse mai departe.

Mergeam pe lângă părintele Bernard, mai degrabă voit decât din întâmplare. Dacă Parkinson şi Collier hotărau să ne urmărească, după cum mă convinsesem că or să facă, în timp ce zăceam treaz în miez de noapte, atunci mă simţeam mai în siguranţă lângă el, indiferent cât de distant părea în dimineaţa aceea.

M-am uitat la el și îmi zâmbi la rândul său. Era evident că cearta cu mama din seara anterioară încă îi muncea gândurile. Scoase câteva mere din geantă, dar nu spuse prea multe până ce Moorings nu se pierdu din vedere, și ne-am oprit lângă o poartă să-i aşteptăm pe domnul și pe doamna Belderboss.
— Andrew pare destul de entuziasmat, spuse el, dând din cap spre Hanny, care stătea călare pe un gard și ne făcea tuturor semn să ne grăbim.
— Da, i-am dat dreptate.
— La fel și ceilalţi.
— Da, părinte.
— Mai puţin tu.

N-am răspuns. Părintele Bernard se sprijini de poartă cu mâinile şi-i privi pe soţii Belderboss care veneau cu pas de melc; se dondăneau.
— Dacă nu se întâmplă nimic astăzi, Tonto, spuse el, nu vei fi prea dezamăgit, nu-i aşa?
— Nu, părinte.
— Pentru că n-aş vrea să-ţi pierzi credinţa în puterea lui Dumnezeu.
— Da, părinte.

— Ştii, nu toate miracolele sunt instantanee. Eu cel puţin nu am văzut niciunul de felul ăsta. Cred că durează până înfloresc. Dacă nu cauţi decât experienţe ca ale lui Pavel pe drumul spre Damasc, atunci pierzi toate lucrurile mărunte, care fac şi ele parte din planul Lui. Știi ce vreau să spun?
— Da, părinte. Cred că da.

Se întoarse, zâmbi şi le ţinu poarta deschisă domnului şi doamnei Belderboss, care trecură ciondănind-se încă.

*

Altarul părea mai departe decât ni-l aminteam cu toţii, dar, în cele din urmă, am ajuns la o parcare mică cu pietriş, goală dacă nu puneai la socoteală o saltea şi câteva cauciucuri vechi.

Mica gheretă, în care un vânzător bătrân vindea pe vremuri broşuri informative la preţ de un penny, dispăruse şi nu se mai auzeau decât vântul și zgomotele oilor de departe, de pe dealuri.
— Vreţi să spuneţi că puteam să venim pe drum? întrebă domnişoara Bunce privindu-şi pantofii plini de noroi.
— Puteam să venim pe drum, Joan, spuse mama. Dar nu sunt sigură că am mai dovedi aceeaşi credinţă dacă am veni cu microbuzul.
— Unde sunt ceilalţi? întrebă doamna Belderboss când ea și soţul ei apărură în sfârşit.

În partea opusă a parcării, era o poartă blocată aproape complet de crengile copacilor de lângă ea. Poarta ducea la o potecă cu pietriș năpădită de buruieni, care şerpuia printre copaci și ajungea în sfârşit la altar după încă vreun kilometru. De-a lungul întregii poteci erau mici statuete ascunse pe jumătate în tufăriș — Cristos, sfinţi şi îngeri aruncau ocheade pe după nişte urne de plastic, ca nişte spiriduşi curioşi.

Ici-colo, erau mici luminişuri unde fuseseră ridicate grote în cinstea mai multor sfinţi şi oameni evlavioşi, copacii erau împodobiţi cu rozariile și cârpele lăsate, odată cu păcatele, de pelerinii care trecuseră pe aici mai înainte.

Mama îl prinse din urmă pe Hanny care era înaintea tuturor şi-l luă de lângă funde, având grijă să străbată poteca cât mai repede posibil. Părintele Bernard se opri şi-şi trecu mâna printre ele.
— Aveţi grijă să nu se desfacă, părinte, spuse domnul Belderboss. O să luaţi păcatele cu dumneavoastră.

Am ajuns în locul în care Hanny se uita la statuia sfântului Francisc, care căzuse și se spărsese. Capul i se desprinsese şi se rostogolise în tufăriş, iar păduchii de lemn îi colcăiau pe trupul scobit.
— Esther, spuse doamna Belderboss. Ce păcat!
— Poate că îngrijitorul nu a ajuns încă până aici, spuse mama.
— Nu ştiu dacă mai există vreun îngrijitor, spuse domnul Belderboss.
— Trebuie să existe, zise mama. Doar n-ar lăsa locul ăsta să se ducă de râpă.
— Dar dacă nu sunt bani, spuse doamna Belderboss.

— Ba cum să nu fie bani? spuse mama. Întotdeauna sunt bani. Cineva are întotdeauna.
— Eu nu cred că are legătură cu banii, spuse tata. Problema e că nimeni nu mai vine în asemenea locuri.
— Şi la Lourdes? întrebă mama.
— Aia-i o altă poveste, spuse tata. Şi în tot cazul, acum e un fel de Disneyland.
— Ba Dumnezeu este încă aici, spuse mama. În ciuda aparenţelor.
— Da, spuse doamna Belderboss. Sigur că este.

Am mers puţin mai departe printr-o portiţă îngustă şi circulară, apoi poteca era mărginită de o parte şi de alta de un gard viu înalt, de parcă am fi fost într-un labirint. Gardul viu scăpase de sub control, iar pe alocuri aproape se întâlnea în mijlocul potecii, aşa că a trebuit să ne strecurăm în şir printre mărăcini şi spini.

La vreo sută de metri mai departe, poteca se termina. Mama se opri şi trase într-o parte câteva crengi şi frunze să ajungă la mânerul unei mici porţi de fier.
— Am ajuns, spuse ea şi o deschise spre înăuntru cu unul, două, trei ghionturi, trăgând într-o parte şi mai multe frunze care se agăţau de grilaj.

Toată lumea amuţi şi trecu prin vălmăşagul de rododendroni, până când am ajuns la un şir de trepte de piatră, umede şi înnegrite de muşchi, care duceau spre locul în care izvorul ieşea clocotitor la suprafaţă şi la care se putea ajunge deschizând o mică trapă din pământ.

Părintele Bernard le ajută mai întâi pe femei să coboare, iar acestea trecură încet şi cu grijă pe dalele înguste şi unsuroase. Când ajunseră cu bine jos, părintele Bernard urcă iar treptele să-l ajute pe domnul Belderboss. Toată lumea păru că-şi ţine răsuflarea în momentul delicat în care mâinile părintelui Bernard îi dădură drumul sus, iar ale mamei se întinseră spre el de jos.
— Hai tu primul, Hanny, am spus, când ne veni nouă rândul.

Se uită jos în altar şi apoi se întoarse să mă privească.
— Haide, am spus. Mergi mai departe.

Toată lumea se uita şi aştepta. Clătină din cap.
— N-ai de ce să-ţi faci griji, am spus. Vin şi eu cu tine.

L-am ţinut pe Hanny de mână şi coborî pas cu pas alături de ceilalţi, care stăteau îngrămădiţi în umezeală.
— Nu-mi vine să cred ce s-a întâmplat aici, spuse doamna Belderboss privind împrejur. Îmi pare aşa de rău pentru tine, Esther.
— Nu-i nimic, spuse mama.
— Fântâna era întotdeauna atât de frumos împodobită, îi explică doamna Belderboss părintelui Bernard, care îşi luase stola aurie din geantă şi şi-o prindea pe după gât. Erau aşa de multe flori şi lumânări.

Acum era o temniţă subterană; strâmtă, umedă şi veşnic umbrită de tisele care se răsuceau deasupra noastră. Acolo unde ieşeau în afară pietrele mari care formau pereţii abrupţi, erau mucuri de lumânări, pe care nu le putea aprinde nimeni, aşa că

David fu desemnat să ţină în sus un chibrit, ca să vadă toată lumea scândura prinsă cu cuie pe perete pe care era pictura sfintei Ana, scânteind în alb și plutind pe deasupra copiilor de ţărani speriaţi care îi văzuseră pentru prima oară duhul cu trei secole în urmă.

Părintele Bernard se lăsă în genunchi şi deschise micul chepeng gros de câţiva centimetri şi fixat cu tije de fier. Toată lumea se adună împrejur. Apa sfinţită curgea pe lângă noi, neagră și mătăsoasă parcă, cu un miros tomnatic de ierburi putrede și ouă.

Îl simţeam pe Hanny cum îmi striveşte mâna.

— Stai liniştit, am spus. Nu-ţi fie frică.

Domnişoara Bunce se duse prima, căci ea era mai aproape de părintele Bernard. Îşi scoase haina și i-o dădu lui David să i-o ţină. Luă mâna pe care i-o oferea părintele Bernard, îngenunche în faţa lui și lăsă capul în jos. Părintele Bernard îi puse uşor mâna pe creştet, rosti încet o rugăciune, apoi vârî mâna în groapă cu potirul să-l umple cu apă. Ridică pe piatră potirul în care apa bolborosea și i-l dădu domnişoarei Bunce. Aceasta închise ochii și bău din cupă, după care îi luă locul David și apoi noi ceilalţi, unul câte unul.

Când îi veni rândul mamei, rămase în picioare. Părintele Bernard o privi, apoi scufundă potirul în apă, se ridică și se aşeză cu faţa la ea.

— Bea apa asta, balsamul tămăduitor al lui Cristos, spuse el adresându-i aceeaşi invitaţie ca și celorlalţi.

— Amin, spuse mama şi sorbi, până când goli potirul.

Nu mai rămăsese decât Hanny. Tata aprinse lumânarea pe care i-o dăduseră domnul și doamna Belderboss, iar mama îi scoase haina, ca să-i poată aranja din nou gulerul cămăşii celei noi. Îi zâmbi fiului ei, îi aranjă părul, îl sărută pe frunte şi-l întoarse cu faţa spre părintele Bernard.

— Acum e gata, părinte.

Părintele Bernard întinse mâna.

— Andrew, spuse el, acoperind susurul apei. Haide să îngenunchezi lângă mine.

Hanny rămase în picioare, strângând lumânarea în mână.

— Andrew, repetă părintele Bernard, iar de data asta mama îl împinse pe Hanny cu cotul şi-i arătă unde ar trebui să se ducă. Hanny se uită la mine și eu am încuviinţat din cap.

Părintele Bernard îl ţinu pe Hanny de mână, în timp ce se lăsa greoi în genunchi.

— Bun, Andrew, spuse el, apăsându-l uşor pe ceafă să-l facă să se plece. Nu-ţi fie frică. Dumnezeu e cu tine.

Ţinu o mână pe capul lui Hanny și pe cealaltă o întinse după cana pe care o adusese mama. Cea cu autobuzul londonez pe o parte. Scufundă cana în fântână și o scoase.

— Şi acum, Andrew, spuse el, lăsându-l pe Hanny să ridice capul. Vrei să bei, te rog?

Hanny se uită la el. L-am văzut cum face ochii mari. Se întoarse spre mine, dar mama îl luă la rost:

— Andrew, nu uita ce-am zis.

— Dumnezeu vrea să te vindece, Andrew, spuse doamna Belderboss.
— Haide, fiule, spuse tata. N-o să-ţi facă niciun rău.

Hanny clătină din cap.
— Doar o gură, Andrew. Doar atât. Părintele Bernard încercă să-i pună lui Hanny cana în mâna goală, dar Hanny intră în panică și o împinse, iar cana se sparse de peretele de piatră.

Se ridică, aruncă lumânarea într-o parte şi porni spre trepte. Domnişoara Bunce ţipă. David încercă să-l oprească, dar Hanny îl împinse cu uşurinţă într-o parte şi-l făcu să se rostogolească pe podeaua acoperită cu muşchi.

Înainte să apuc să mă duc eu după el, mama urcase treptele şi am simţit mâna părintelui Bernard pe braţ.
— Las-o pe ea să-l aducă, zise el.

O auzeam pe mama ţipând la Hanny. Nu fugise după el. Nu era nevoie.

Tata și domnişoara Bunce îl ajutară pe David să se ridice în picioare. Avea pantalonii plini de mizerie, i se crăpase buza şi-i sângera pentru că se lovise de perete. Domnişoara Bunce se căută prin buzunarele hanoracului şi scoase o batistuţă cu care îl şterse la gură. O vedeam cum se înroşeşte la faţă, gata să spună ceva, când mama apăru în capătul scărilor ţinându-l pe Hanny de cot.
— O să încerce din nou, spuse mama.
— Nu ştiu dacă acum este momentul cel mai potrivit, doamnă Smith, spuse părintele Bernard. Suntem cu toţii puţin cam tulburaţi. Poate ar trebui să vin doar eu cu Andrew mâine.

Mama zâmbi strâmb.
— Nu se poate, părinte. Mâine plecăm acasă.
— Așa este, spuse părintele Bernard. Dar pot să vin aici cu Andrew cu maşina înainte să plecăm. Sunt convins că nu se supără nimeni dacă dispar un moment.

Ceilalţi clătinară din cap.
— Pe mine nu mă deranjează, spuse doamna Belderboss.
— Poate ar fi mai bine să-l aduceţi pe băiat mâine, spuse domnul Belderboss. Să nu se mai uite toată lumea la el.
— Dar tot suntem aici acum, spuse mama, conştientă că domnişoara Bunce o săgeta cu privirea. Am făcut un efort să venim și aş vrea ca Andrew să bea apa.

Tata puse mâna pe spatele mamei.
— Haide, Esther, spuse el. Nu te supăra.
— Nu mă supăr.
— Uitaţi ce zic eu, spuse părintele Bernard. Ce-ar fi să ne întoarcem la casă? Se pare că o să înceapă ploaia din clipă în clipă.
— Nu, spuse mama. Îmi pare rău, părinte, dar o să bea apa şi nu stau la discuţii. Nu-l las să ne strice ziua.
— Zău aşa, doamnă Smith, nu ne strică deloc ziua.
— Nu?
— Nu e vina lui.
— De ce? Pentru că e prea prost să-şi dea seama ce face?

— N-am spus asta.
— Nu cu cuvintele astea.
— Doamnă Smith...

Îl înşfăcă pe Hanny şi-l duse la fântână, alungând vorbele împăciuitoare ale părintelui Bernard cu o fluturare de mână. Răsturnă un borcan cu narcise uscate, se lăsă în genunchi şi îl umplu din fântână. În apă se învârteau depuneri și mizerii.
— Deschide gura, spuse mama tăios. Uită-te la mine.

Hanny ridică ochii spre ea și începu să plângă.
— Termină, spuse mama. Ce te-a apucat? Nu vrei să te faci bine?

Hanny se întoarse să fugă iar, dar mama îl prinse de mână şi se uită la părintele Bernard.
— Ajutaţi-mă! spuse ea, dar el îşi feri privirea.
— Ai grijă, Esther, spuse doamna Belderboss. Îi faci rău.

Mama strânse mai tare şi apoi şi mai tare, de parcă ar fi vrut să pună cu botul pe labe un câine năbădăios. Uşor, Hanny deschise gura.
— Mai mare, spuse mama, ciupindu-l de obraji, aşa încât el deschise gura.
— Esther, termină, spuse domnul Belderboss.
— Te rog, Esther, strigă doamna Belderboss şi apoi se întoarse, cu ochii plini de lacrimi.
— Pentru numele lui Dumnezeu, bea și cu asta, basta, spuse mama.

Hanny închise ochii şi se strâmbă, cum făcea când trebuia să bea suspensie de magneziu. Mama îi turnă cu grijă apa în gură, de parcă ar fi măsurat-o. Hanny tuşi şi se înecă, apoi îi scuipă apa în ochi.

Mama clipi şi-şi lungi faţa, dar nu spuse nimic. În schimb, puse capacul borcanului pe jumătate plin cu apă și şi-l băgă în buzunar. Părintele Bernard porni spre ieşirea din altar, urmat în liniște de ceilalţi. Eu l-am luat pe Hanny de mână şi m-am dus şi eu după ei. Numai tata rămase în urmă, privindu-şi soţia.

23

În pofida eforturilor părintelui Bernard de a-i convinge să rămână, domnişoara Bunce şi David îşi făcură bagajele şi el îi conduse la gara din Lancaster să prindă trenul cu vagon de dormit.

Moorings fu copleşită de o tristeţe apăsătoare, iar când n-am mai suportat-o, m-am dus la culcare, lăsându-i pe mama, pe tata, pe domnul și pe doamna Belderboss să discute posomorâţi în camera de zi.

Hanny dormea buştean, epuizat din cauza celor petrecute la altar. L-am privit un timp, dar probabil că am adormit și eu repede.

Dormeam de aproape o oră când am auzit pe cineva intrând în cameră. Era mama. Avea o ceaşcă aburindă pe o tavă. Se uită la mine şi-mi făcu semn cu mâna să mă întind la loc pe spate.

— Ce faci? am întrebat.

— Îi dau lui Andrew o ceaşcă de ceai.

— Doarme.

Mama îmi zise să tac, se duse şi se aşeză pe marginea patului lui Hanny. Îl privi o clipă cum doarme şi apoi scoase capacul borcanului cu apă. Turnă puţină în ceai și aşeză ceaşca pe noptieră. Restul apei şi-l turnă în palmă și făcu uşor o cruce cu degetul pe fruntea lui Hanny.

El se mişcă puţin şi se trezi pe jumătate. Mama îl linişti. Hanny se calmă din nou și rămase complet nemişcat, iar treptat, somnul îl fură iar.

Ar fi trebuit să-l lase în pace. Cele petrecute la altar îl epuizaseră aşa de tare, încât părea mort. Faţa lui avea aceeaşi împietrire cumplită ca a părintelui Wilfred în ziua în care mama şi ceilalţi se duseseră să-i scalde trupul pentru înmormântare.

Mă obligaseră și pe mine să merg, să-l ajut pe preotul care fusese trimis de episcop să supravegheze scăldatul. Nu avea ce să strice, spusese mama, dacă afla episcopul că ea are un fiu capabil când venea vremea să mă gândesc la o carieră clericală.

Îl aşezaseră pe părintele Wilfred în sicriu în camera din faţă a prezbiteriului. Camera aceea era folosită rareori și aproape la fel de rece ca acea zi din ianuarie care se zburlea la ferestre, dincolo de perdele. Un ceasornic cu mâner ticăia uşor pe poliţă lângă lumânările care aveau să fie lăsate aprinse până la înmormântare. Toată lumea stătea în jurul sicriului, în timp ce preotul rostea o rugăciune și făcea semnul crucii deasupra cadavrului.

Pentru că acum *era* un cadavru, nu mai era deloc părintele Wilfred. Moartea era un desenator prost și redase puţin inexact asemănarea, dându-i aspectul unui om aproape cunoscut, dar lipsit de ceea ce-l făcea să fie el. Ca o figură din ceară, presupun.

Când pe obraji şi pe bărbie i se răspândise o barbă albă, faţa lui căpătase textura imitaţiei de catifea. Pielea de pe braţe și picioare era ca pergamentul vechi, presărată cu cerneala aluniţelor și petelor cauzate de probleme la ficat, iar sub piele se întindeau muşchi ca

nişte sfori, care îi fuseseră relaxaţi de directorul de la pompe funebre să fie mai simplu de scăldat.

Mama aduse ligheane cu apă caldă şi o sticlă de Dettol, iar femeile îsi suflecară mânecile și desfăcură uşor faldurile pânzei şi începură să-l spele, ridicându-i delicat braţele şi întorcându-i puţin picioarele să ajungă în spatele genunchilor. O cârpă răsucită dintre picioare îi îngăduia decenţa şi pe noi ne scutea de ruşine.

M-am dat mai în spate şi i-am ţinut un lighean mamei. Am observat că era o pată maro pe perna de satin când îi ţinu capul părintelui Wilfred, ca să-i poată trece un prosop pe faţă și pe gât. Apa şi dezinfectantul i se scurseră pe arcuirea dură a claviculei şi pe reţeaua de coaste, iar când mama îi şterse fruntea, rămaseră picăturele printre gene.

Când fu gata şi femeile se vânzoliră să arunce apa în scurgere, mama desfăcu pachetul învelit cu hârtie de ziar pe care îl adusese şi scoase un buchet mic de trandafiri albi. Încrucişă pe piept mâinile zbârcite ale părintelui Wilfred şi-i întrepătrunse degetele. Apoi, cu grijă să nu-l taie, îi ridică mâinile şi-i prinse trandafirii unul câte unul în mâna strânsă.

Când îl înfăşurară din nou, se auzi o răsuflare zgomotoasă. De milă, credeam eu, sau de uşurare. Uşurare pentru că se terminase. Uşurare că nu ei erau cei care zăceau pe masă, ca o bucată de carne.

Mama îşi făcu cruce, apoi se aşeză pe un scaun de lemn lângă sicriu cu rozariul, ca să înceapă prima parte a priveghiului. Celelalte femei nu spuseră nimic şi plecară pe rând.

— Aprinde lumânările înainte să pleci, spuse mama când îmi luam haina pe mine.

Am făcut cum mi-a spus şi am văzut lumina licărind pe faţa părintelui Wilfred.

— Părintele e în rai? am întrebat.

Mama ridică privirea şi se încruntă.

— Sigur, spuse ea. De ce n-ar fi? Toţi preoţii se duc direct în rai.

— Da?

— Da, spuse ea. Asta le e răsplata că-l slujesc pe Dumnezeu.

Se mai uită la mine o clipă, apoi se întoarse la rozariul ei. Îmi dădeam seama când mama era sigură de ceva doar pe jumătate — de exemplu, când veneam acasă cu temă la algebră și tata nu era prin preajmă sau când trebuia să meargă într-un loc în care nu mai fusese, siguranţa pe care o simula era amestecată cu iritare, pentru că de fapt nu ştia câtuşi de puţin răspunsul corect sau drumul. Dar dacă părintele Wilfred era în Purgatoriu?

În timp ce mergeam acasă cu bicicleta prin zăpadă, am încercat să-mi imaginez cum ar arăta. Părintele Wilfred îl descrisese întotdeauna ca pe un loc cu uşile închise, unde păcătoşii erau ţinuţi departe de Dumnezeu, până când sufletele le erau curăţate prin foc.

Nu-mi puteam închipui cum era să-ţi fie pârjolit sufletul până la purificare. Nu putea fi o durere fizică acum că trupul îi zăcea neînsufleţit într-o cutie, atunci era cumva o durere mentală? Oare fiecare păcat ascuns din viaţă era luminat și ars unul câte unul?

Oare pedeapsa era că le retrăiai pe toate? Simţeai din nou toată frica și vina?

Când coboram pe Ballards Lane pe lângă staţia de metrou, m-am surprins rugându-mă pentru el. În definitiv, nu era vina lui. Suferise un şoc la Loney. Nu era de mirare că se prăbuşise. Oricine altcineva ar fi păţit la fel.

*

— Andrew, spuse mama, atingându-l pe obraz cu dosul mâinii.

Hanny se trezi şi se uită la ea, apoi, devenind conştient, se îndepărtă de ea sprijinit pe coate. Se uită la mine, iar mama îi puse mâna pe umăr.

— Stai liniştit, Andrew, zise ea. Ti-am adus doar nişte ceai.

Îi dădu lui Hanny ceaşca, el o ţinu ca pe un bol și sorbi.

— Aşa, spuse mama, ridicându-se uşor ca să vadă dacă dispăruse tot conţinutul. După ce Hanny îl bău pe tot, mama îi puse mâna pe ceafă şi-l sărută pe frunte. Hanny zâmbi încântat, pentru că nu mai era supărată.

— Bun, spuse mama. Haide să îngenunchezi jos lângă mine.

Coborî din pat şi se lăsă în genunchi lângă el.

— Haide, Andrew. Aşa.

El zâmbi şi se aşeză în genunchi pe podea alături de mama.

— Închide ochii, zise ea.

Hanny se uită la mine, eu mi-am frecat pleoapele cu degetele şi atunci înţelese.

— Aşa, spuse mama. Ce băiat cuminte!

Îl mângâie pe cap şi odată ce se aşeză, mi se adresă mie:

— Deschide uşa, şopti ea.

— Poftim?

— Deschide uşa și zi-le să intre.

— Cui?

— Celorlalţi.

M-am dat jos din pat şi m-am dus la uşă. Tata, domnul și doamna Belderboss aşteptau pe palier. Se întoarseră cu toţii cu faţa spre mine.

— E pregătit? întrebă domnul Belderboss şi, pe cât de uşor posibil, intrară în şir în dormitor şi se uitară la Hanny, care avea mâinile lipite şi ochii închişi strâns.

— N-ar trebui să-l aşteptăm pe părintele Bernard? întrebă doamna Belderboss.

— Ar fi mai bine să începem, spuse mama. Cât timp Andrew e încă liniştit.

Doamna Belderboss se uită la el.

— Cred că ai dreptate, spuse ea.

— Şi tu, îmi zise mama şi arătă spre peticul de podea din dreapta ei, unde voia să stau în genunchi.

Tata şi doamna Belderboss îngenuncheară de partea cealaltă a patului, iar domnul Belderboss merse greoi spre scaunul de lângă uşă şi se aşeză anevoie, cu bastonul între picioare și cu fruntea sprijinită de mâner.

— Doamne, începu mama, ne rugăm Ţie ca apele Tale tămăduitoare să curgă prin Andrew şi să aducă vindecare...

Se întrerupse când mai intră cineva în cameră. Părintele Bernard stătea cu haina pe el și se uita la toţi cei prezenţi. Doamna Belderboss se prefăcu că-şi studiază degetele. Domnul Belderboss îi zâmbi, apoi tuşi şi-şi feri privirea.

— Mi s-a părut că aud glasuri, spuse părintele Bernard. Ce se întâmplă?

— Ne rugăm pentru Andrew, spuse doamna Belderboss.

— Ah, făcu părintele Bernard, uitându-se la ceasul de mână.

— E vreo problemă, părinte? spuse mama.

— Nu, nu, răspunse el. Mă mir doar că nu v-aţi culcat încă.

— Au ajuns cu bine Joan şi David? întrebă doamna Belderboss.

— Da, spuse el. Au prins trenul la timp. Am încercat din nou să-i fac să se răzgândească pe drum, dar erau destul de hotărâţi. Păcat.

— Aşa e, spuse doamna Belderboss şi se lăsă liniştea o clipă, înainte să vorbească tata.

— Vreţi să stati cu noi? întrebă el.

Părintele Bernard se uită la mama.

— Nu, spuse el. Vă las să terminaţi.

— Haideţi, părinte, spuse domnul Belderboss. Sunt sigur că rugăciunile dumneavoastră fac cât zece de-ale noastre.

Coborî ochii la ceea ce purta. Impermeabil îmbibat. Bocanci plini de apă.

— Nu ştiu dacă mă prezint cum trebuie, Reg, spuse el.

— Nu contează, spuse doamna Belderboss. Lui Dumnezeu nu-i pasă cum sunteţi îmbrăcat, așa că de ce ne-ar păsa nouă?

— Nu, serios, spuse. Mă duc la culcare și mă rog pentru Andrew mâine dimineaţă la prima oră când sunt mai treaz şi mă pot concentra la ceea ce fac.

— Sunteţi sigur, părinte? spuse doamna Belderboss, puţin dezamăgită.

— Da. Rugăciunea este ca radioul.

— Poftiti?

— Trebuie să fii pe frecvenţa cea bună, altfel Dumnezeu nu aude decât interferenţe.

— Ah, înţeleg ce vreţi să spuneţi, zise doamna Belderboss, zâmbind înţelegătoare. Dacă sunteţi sigur, părinte...

— Da. Sunt destul de obosit, să vă spun sincer. Și mâine e mult de condus până acasă.

— Da, spuse doamna Belderboss, oftând. Totuşi, a fost puţin cam obositor, nu-i aşa? Nimic n-a ieşit tocmai cum trebuie. Totul a fost atât de dificil. Păcat, părinte, că nu aţi văzut locul ăsta aşa cum era el pe vremuri.

— Locurile se mai schimbă, Mary, interveni domnul Belderboss.

— Știu, răspunse ea. Dar pentru părinte a fost un fel de botez al focului. Vreau să spun că Wilfred ne cunoştea şi cunoştea și locul ăsta. El ar fi făcut mai bine față micilor probleme pe care le-am întâmpinat.

— E drept, spuse domnul Belderboss. El ţinea bine frâiele.
— Nu sunteţi dumneavoastră de vină, părinte, continuă doamna Belderboss. A fost mai degrabă vina noastră, cred eu, v-am cerut să faceţi faţă la prea multe într-un timp aşa de scurt. Vorba aceea, să fii preot e ca oricare altă meserie. Durează până prinzi mersul, nu-i aşa, Esther?
— Cu siguranţă.

Mama se uită la părintele Bernard, care nu mai spuse nimic și ieşi din cameră. Mama se aşeză iar în poziţie și observă că tata se uita la ea.
— Ce e? spuse ea.
— Ce-i cu tine?
— Nimic.
— De ce-ai vorbit așa cu părintele?
— Cum?
— Ştii la ce mă refer.
— Oare?
— Da, spuse el. Ştii foarte bine.

Mama se uită la domnul și doamna Belderboss.
— Îmi pare rău, Reg, Mary, spuse ea. E evident că soţul meu nu e în apele lui.
— Nu sunt în apele mele? Tata ridică tonul, iar domnul și doamna Belderboss făcură schimb de priviri. Cred că tu nu eşti în apele tale, Esther, spuse el.
— Şi te miri? izbucni mama. Dat fiind prin ce am trecut de când am venit aici? Toată povestea asta a fost o farsă.
— Uşurel, spuse domnul Belderboss.
— Esther, zise doamna Belderboss, uitându-se la uşă. O să te audă.
— Nu-mi pasă, spuse mama şi se îmbujoră cum rareori o mai văzusem până atunci. O să am eu câte ceva de zis în legătură cu părintele Bernard McGill. E o greşeală. Nu e ce ne trebuie nouă. N-am mai întâlnit niciodată un preot care să nu-şi respecte autoritatea şi să fie aşa de indiferent la ea. Ia în râs tot ce facem noi. Eu, una, o să mă bucur foarte tare când o să-l trimită înapoi în Irlanda la ai lui.

Auzind glasurile furioase, Hanny se ridicase din pat şi se dusese lângă fereastră. Luă iepurele împăiat și-l mângâie pe spate.
— E încă tânăr, Esther, spuse doamna Belderboss. Are nevoie de timp să se maturizeze și să ajungă ca părintele Wilfred. Într-o zi așa o să fie. Sunt convinsă.
— Mary, spuse mama, tu erai convinsă şi că nu s-a dus nici să tragă la măsea, dar s-a dus. Și i-a și invitat aici pe mocofanii ăia.
— Ne-am distrat şi noi puţin, spuse tata. Chiar tu ai spus.
— Ne-am distrat? zise mama. Nu de tine au tras prin cameră ca de o păpuşă de cârpă.
— N-am văzut să te plângi prea tare, spuse tata.
— Iar pe tine nu te-am văzut să pui piciorul în prag, zise mama. Nu, tu trebuia să-i încurajezi, exact ca și ceilalţi. Dumnezeule, continuă ea. Auzi ce spun. Trebuia să fie un pelerinaj, un prilej pentru noi toţi să ne găsim liniştea după toate câte s-au întâmplat și mă trezesc că

trebuie să-mi fac griji din cauza unor necunoscuţi beţi care dansează prin camera de zi la invitaţia unui preot care ar fi trebuit să aibă grijă de noi. De ce credea că am venit noi aici? Să admirăm ciocârliile? Să căutăm cauze pierdute precum Clement Parry şi mama lui? Să culeagă fiinţele părăsite și rătăcite? Să ne băgăm nasul în treburi care nu-l privesc nici pe el și nici pe noi? Se duce totul de râpă. Nici măcar n-a fost în stare să ne țină laolaltă.
— Nu a fost vina lui că Joan şi David au plecat acasă, spuse tata.
— Ba da, spuse mama. Şi el ştie prea bine asta. De-aia s-a întors aşa de târziu. Fără îndoială şi-a înecat amarul la The Bell and Anchor.
— Esther! Tata ridică iar glasul. Nu poţi să spui așa ceva. Mai ales despre un preot. Așa se împrăştie zvonurile.
— Da, ştiu, spuse mama, uitându-se cu tâlc la domnul Belderboss.
— Ce e? zise el. Eu ce-am făcut?
— Zilele trecute i-aţi ridicat părintelui Bernard o mulţime de semne de întrebare la care nu cred că vrem să încerce să caute un răspuns.
— Nu e vina lui Reg, Esther, spuse doamna Belderboss. Era supărat, nimic mai mult. L-au copleşit emoţiile.
— V-aţi lăsat intimidat de părintele Bernard, spuse mama.
— Fii serioasă. Doar nu era un interogatoriu, spuse tata. Sunt sigur că încerca doar să dea o mână de ajutor.
— Trebuie să fim mai atenţi, spuse mama. Niciunul dintre noi nu ştie ce i s-a întâmplat lui Wilfred şi probabil că n-o să aflăm niciodată. Nu ne putem lăsa pradă speculaţiilor. Dacă o facem, batjocorim memoria lui Wilfred în faţa unora cărora nu le pasă de el cum ne pasă nouă.
— Vorbeşti despre fratele lui Reg, spuse tata. Cred că e treaba lui ce spune despre Wilfred.
— Nu, spuse domnul Belderboss. Esther are dreptate. Trebuie să ţinem pentru noi bănuielile. Nu putem dovedi nimic. Dacă aş avea jurnalul lui, ne-ar putea lămuri o dată pentru totdeauna.
— Sunt de acord, spuse doamna Belderboss. Nu putem permite să se răspândească zvonuri. Asta ar distruge Sfântul Iuda.
— Dacă există zvonuri, sunt sigur că deja s-au răspândit, spuse tata. Nu poţi împiedica lumea să vorbească. Și în orice caz, zvonurile vin și pleacă. Săptămâna viitoare vor vorbi despre altceva. Ştiţi cum sunt oamenii.
— Nu cred că ai înţeles cât de gravă e situaţia, spuse mama. Poate că oamenii îşi pierd interesul faţă de bârfe si-si văd de treburi, dar în mintea lor rămân o realitate. Dacă oamenilor le intră în cap că părintele Wilfred — ştiţi voi ce vreau să spun — atunci tot ce a spus el vreodată e o minciună. Şi atunci ce se alege de credinţa oamenilor?
— Credinţa nu este o ştiinţă exactă, Esther, spuse tata.
— Ba da, îl contrazise mama. Fie o ai, fie nu. E foarte simplu.
— Esther are dreptate, spuse domnul Belderboss.
Doamna Belderboss încuviinţă din cap.
— Ascultaţi, zise tata. Cred că dacă avem chiar și cea mai mică bănuială că Wilfred s-a sinucis, atunci ar trebui să spunem la poliţie.

— Și la ce ne-ar servi? spuse mama.
— Am face ce trebuie.
— Dacă noi nu putem dovedi nimic, cum ar putea să dovedească poliţia?
— Nu ştiu. Nu cred că are importanţă dacă poate să dovedească. Măcar l-ar mai linişti puţin pe Reg, nu credeţi?
— Acum nu putem susţine contrariul, nu? zise mama. Dar cum s-ar vedea lucrurile peste trei luni?
— De parcă am avea ceva de ascuns, interveni domnul Belderboss.
— S-ar părea că avem, spuse tata.

Ceasul cu apostolii bătu miezul nopţii. Toată lumea aşteptă să termine.
— Eu și Reg suntem puţin cam obosiţi, spuse doamna Belderboss după ultima bătaie.
— Presupun că e destul de târziu, spuse domnul Belderboss. Ne vedem dimineaţă.

Tata o ajută pe doamna Belderboss să se ridice în picioare, iar ea se ţinu de braţul lui pe când o conducea spre uşă. Domnul Belderboss se sprijini în baston să se ridice de pe scaun. Tata le deschise uşa, ei spuseră noapte bună și se duseră spre camera lor pe coridor.

Odată ce plecară, mama zise:
— Nu te duci și tu?

Tata oftă scurt, veni şi se aşeză pe pat.
— Cred că tu ai nevoie de odihnă, spuse el, luându-i mâna. Nu-ţi face bine că te superi din te miri ce. Bun, lucrurile nu au mers așa de bine, și ce-i cu asta? Părintelui Bernard îi place să mai bea un păhărel din când în când, şi ce-i cu asta? Nu e chiar sfârşitul lumii. Nu te supăra aşa de tare din orice.
— Nu sunt supărată, spuse ea. De fapt, e ciudat, dar mă bucur că l-am văzut pe părintele Bernard în toată incompetenţa lui. Măcar atâta lucru ne-a arătat călătoria asta.
— Fii serioasă, draga mea, spuse tata uşor şi-i zâmbi lui Hanny, care stătea încă lângă fereastră cu iepurele. Lasă-l în pace pe Andrew. Lasă-l să doarmă puţin. Hai la culcare.
— Încă nu mi-am terminat rugăciunile pentru el.

Tata îi cuprinse mâinile mamei într-ale lui.
— Esther, spuse el. Cred că e momentul să acceptăm că este așa cum este și că așa o să fie mereu.
— Nu pot.
— Mâine mergem acasă, zise el. Şi cred că acolo ne e locul. N-ar trebui să mai venim aici. Nu e un loc potrivit.
— Ce tot spui acolo că nu e un loc potrivit? Venim aici de ani de zile.
— Vreau să spun că nu cred că Andrew o să se facă bine vreodată aici.
— De ce?

Se uită la mine, apoi îşi privi mâinile.

— În camera aia de lângă birou..., începu el, iar mama oftă. Nu, ascultă-mă, Esther. E important.

Mama luă o mină serioasă şi aşteptă să continue.

— Înainte să mergem la altar, m-am dus s-o încui şi am găsit un nume scrijelit pe tencuială lângă pat.

— Și?

— Cred că era numele fetei pe care au ţinut-o acolo.

— Probabil.

— Treaba este, spuse el, că am mutat patul de lângă perete să mă uit mai bine şi mai erau încă patru nume.

— Deci au fost cu toţii bolnavi, spuse mama. Și ce legătura are asta?

— Au murit cu toții, Esther.

— Termină cu prostiile, spuse mama.

— Ăsta e adevărul, spuse tata. Fiecare nume era tăiat cu o dungă şi...

— Și?

— Ştiu că n-am spus nimic, zise el. Şi că nici nu aveam de gând. Dar am găsit nişte scrisori.

— Scrisori?

— Într-o cutie mică de sub pat. De la Gregson adresate guvernantei copiilor, în care întreba dacă se simt mai bine copiii, dacă se pot întoarce curând acasă.

Mama se frecă la ochi.

— De ce-mi spui toate astea?

— Esther, nu doar camera aia era carantină, spuse el. Ci toată casa. Gregson nu a construit-o drept casă, ci sanatoriu.

— Ba sigur că era casă, spuse mama.

Tata clătină din cap.

— Gregson n-a locuit niciodată aici; a construit-o doar să-i poată duce guvernanta pe copii la altar.

Mama se uită enervată la el.

— Încă nu înţeleg ce legătură are asta cu noi, zise ea.

— Nu înţelegi? spuse tata. El tot insista să-i ducă chiar și când era evident că nu sunt șanse să se facă bine.

— Avea credinţă, spuse mama. Doar atât îmi e mie clar.

— Nu are legătură cu credinţa, spuse tata. Ci cu faptul că trebuie să-ţi dai seama când să te recunoşti înfrânt.

— Înfrânt?

— Până nu are cineva de suferit.

— Nu renunţ la lupta pentru Andrew acum. Cum rămâne apoi cu noi?

— Esther, până la urmă bietul om şi-a pierdut minţile că nu a putut să schimbe nimic.

— Eu ştiu că *nu pot* să schimb nimic, izbucni mama. Nu spun că *pot* să schimb ceva. Îl rog doar pe Dumnezeu.

Tata oftă, iar mama îi împinse mâinile.

— Lasă-mă în pace, zise ea.

— Esther.

— Lasă-mă cu fiul meu.
— Nu-i mai face așa ceva. Nu-ți mai face nici ție. Hai să plecăm acasă mâine îndată ce putem. Nu e vina lui Bernard că totul a mers prost săptămâna asta. Casa asta e de vină. E bolnăvicioasă. Nu ne face bine.
— Auzi? spuse mama apucându-l brusc de încheietură pe tata. Poate că ţi s-a spulberat şi ţie credinţa odată cu a lui Wilfred, dar nu încerca s-o distrugi şi pe a mea.

Tata încercă să-i desprindă degetele, dar ea strânse și mai tare.
— Ştii ceva? spuse ea, zâmbind slab. Cred că ţi-e frică.

Tata se opri.
— Nu, spuse el. Nu mie. Și dădu din cap spre colţul camerei, unde sub rafturile cu pietricele şi lemn plutitor stătea o gorilă, cu mâinile prinse în jurul genunchilor.

*

De atunci Hanny deveni de nerecunoscut, dar dacă mai văd ceva din el cel vechi, întotdeauna văd asta în ochii săi. Presupun că în ei există o onestitate a sentimentelor care trădează pe toată lumea. Iar în camera aceea la Moorings, dincolo de masca lui ridicolă, era o teamă pe care aveam s-o văd și mulţi ani mai târziu, când am fost arestat în noaptea aceea din faţa casei lui. Teama că o să fiu luat şi că nu o să-l mai pot proteja. O are pe Caroline, desigur, şi pe băieţi, dar încă are nevoie de mine. Este limpede. Nu că Baxter ar fi de acord. El pare să creadă că aveam un fel de cădere nervoasă.
— Dar e clar că o scoatem la capăt, spusese ultima oară când îl văzusem.

Era o zi udă şi furtunoasă de la începutul lui noiembrie, cu câteva zile înainte să găsească copilul acela la Coldbarrow. Castanul porcesc de la fereastra cabinetului său se clătina înainte și înapoi, aruncându-şi mâinile mari şi galbene pe terenurile de tenis de dedesubt. Acum că era iarnă, erau închise. Fileurile scoase și liniile albe îngropate sub frunze şi seminţe. Baxter este membru al clubului, după cum te-ai aştepta. E genul acela de loc. Doctori, dentişti, profesori. Mi-a spus că partenera lui de la dublu mixt făcea un curs postuniversitar de ebraică veche. O fată adorabilă. Foarte sportivă. Da, mi-l imaginam pe Baxter studiindu-i legănarea feselor în timp ce aşteptau serviciul.

Stătea lângă fereastră cu o ceaşcă de Darjeeling, privind copacul care se legăna în ploaie. Un ceas ticăia pe poliță deasupra focului, care devora zgomotos un buştean de fag. Luă o sorbitură şi puse ceaşca la loc pe farfuriuţă.
— Vă amintiţi la fel? întrebă el.
— Cred că da.

Se uită din nou afară şi zâmbi pentru sine.
— Ăsta e un *nu* politicos?
— E un *tu să-mi spui* politicos.

Râse uşor şi se aşează pe scaunul de piele din faţa mea.

— Nu trebuie să fiţi de acord, amice, spuse el. Nu mă plăteşte fratele dumneavoastră să vă fac să săriţi prin cercuri. Dar mie mi s-a părut că lucrurile au început să se îmbunătăţească în ultima vreme.
— În ce fel?
— Cred, spuse el golindu-şi ceaşca și aşezând-o pe birou, că începeţi să-i înţelegeţi cu adevărat grijile fratelui dumneavoastră în ceea ce vă priveşte.
— Oare?
— Hm, făcu Baxter. Eu așa cred. Cred că dacă v-aș întreba, acum mi le-aţi putea explica destul de elocvent.
— Și mă întrebaţi? Îşi întrepătrunse degetele, apoi desfăcu mâinile, îndemnându-mă să vorbesc.

I-am spus ce voia să audă şi luă conştiincios notiţe în carnet. I-am spus că înţeleg că Hanny şi Caroline sunt îngrijoraţi din cauza mea. Că nu era nevoie să stau tot timpul să le păzesc casa. Că nu ar trebui să-l învinovăţesc pe vecinul care a sunat la poliţie. Hanny nu avea nevoie de un paznic. Și că faptul că nu puteam indica pericolele care simţeam că-l pândesc însemna că, cel mai probabil, nu existau. Le născocisem eu ca să simt în continuare că sunt *vital* pentru Hanny, chiar dacă era căsătorit și avea familia lui, care să aibă grijă de el.

Niciodată nu mai discutaserăm acest ultim aspect, dar l-am adăugat oricum, ştiind că Baxter avea să fie impresionat de autocunoaşterea mea. Și că l-aș mai convinge încă un pic că m-am vindecat.
— Foarte bine, spuse el, ridicându-şi scurt privirea din carnetul de însemnări. Vedeţi? S-a petrecut o schimbare. Nu mai sunteţi cel care a venit la mine în martie.
— Da?
— Da. Dar vreau să spun totuşi că mai avem de lucru până să fiţi...
— Normal?
— Mai fericit, voiam să spun. Dar o luăm cu paşi mici, domnule Smith. Nu are rost să încercăm să o luăm la fugă.
— Probabil că nu.
— Şi scopul nu este nici să vă încadrez în vreun tipar societal, spuse el. Scopul este să ajungeţi la un nivel de înţelegere care vă va permite să interacţionaţi cu ceilalţi într-un mod mai satisfăcător și mai puţin stresant.

Îşi privi degetele şi râse uşor.
— Nu recunosc prea des acest lucru, domnule Smith, dar din când în când mă trezesc că-mi invidiez pacienţii.
— Cum aşa?
— Presupun că datorită ocaziei pe care le-o poate oferi o criză, spuse el. Faptul că îşi caută locul în lume. Că identifică lucrurile care contează cu adevărat. Este așa de simplu să mergi la întâmplare prin viaţă încercând doar un registru limitat de sentimente, fără să-ţi analizezi motivele din spatele gesturilor. Oare cine a spus: „O viaţă neanalizată nu merită trăită”, Aristotel?
— Socrate.

— Da, așa este. În tot cazul, este un precept sănătos, indiferent cine l-a născocit. Şi unul după care mă tem că nu pot trăi la fel de bine ca dumneavoastră, domnule Smith. Dumneavoastră *trăiţi* viaţa. Vă prindeţi în luptă. Eu nu.

— Poate că ar trebui să-i spuneţi și lui Hanny toate astea. Poate atunci m-ar înţelege şi pe mine.

Baxter zâmbi.

— Va înţelege cu timpul, spuse el. S-ar putea să simţiţi că relaţia s-a rupt, dar noi, oamenii, avem o pornire înnăscută de a îndrepta lucrurile. O să găsiţi o soluţie. Fratele dumneavoastră e mai puternic decât credeţi.

24

La un moment dat în timpul nopţii, Hanny îşi luă tălpăşiţa. Patul lui era gol, iar ghetele și haina îi dispăruseră. Întotdeauna am avut un somn uşor la Moorings — și chiar și mai uşor de la vizita lui Parkinson — și m-am întrebat cum reuşise să plece fără să mă trezească. Dar imediat ce am coborât din pat, mi-am dat seama că pusese prosoape pe scândurile podelei ca să nu-l aud plecând.

I-am pipăit salteaua. Era rece ca gheaţa. Dispăruse până și mirosul lui. Nu-mi venea să cred că fusese aşa de şiret și de prefăcut. Nu-i stătea deloc în fire.

În mijlocul camerei, covorul roz fusese întors și scândura neprinsă scoasă. Am pipăit în gol. Puşca nu mai era şi-mi luase gloanţele din buzunarul hainei.

Ştiam unde se dusese, desigur. Se dusese la Coldbarrow s-o vadă pe Else şi pe copilul lui.

Jos în bucătărie, Monro ridică capul şi scheună când am intrat. L-am mângâiat pe gât să-l liniştesc și am văzut că podeaua era plină de gustările pe care i le adusese părintele Bernard. Isteţ Hanny.

Monro strănută, se întinse pe jos și reîncepu să ronţăie la biscuiţii în formă de os pe care îi descoperea unul câte unul în pliurile păturii.

Afară, o burniţă uşoară şi sărată, în toată puterea cuvântului, se presăra pe câmpuri, iar umezeala ei se lipi de mine ca o blană. Tandemul era sprijinit de perete, cu cauciucurile reparate. De aia venise aşa de târziu părintele Bernard. Nu fusese la „Bell and Anchor” cum zisese mama, fusese în curte pe ploaie să repare bicicleta.

Am împins tandemul de lângă casă, ocolind cu el băltoacele și ridicându-l peste bariera pentru vite să nu trezesc pe cineva. După ce am ocolit faţa casei, am pornit pe potecă, am ajuns la drumul de pe ţărm, am tăiat în două băltoacele de acolo şi în curând traversam mlaştinile.

După câteva zile de ploaie, puteau ajunge adânci de unu-doi metri, nu le vedeai fundul, doar o piftie de noroi şi vegetaţie moartă. L-am strigat pe Hanny și speram în mod straniu că se împiedicase şi căzuse în una din băltoace. Mai bine aşa decât să se fi întâmplat ce-i trecea lui Parkinson prin cap.

Dar nu era nimic. Doar şuierul trestiilor și lipăitul apei negre ca și cerneala, pe când vântul mătura mlaştinile, aducând cu sine un vârtej de fulgi albi.

O clipă am crezut că ninge — nu ar fi fost neobişnuit în acele locuri, chiar și în plină primăvară — dar când m-am apropiat mai mult de păducel, am văzut că se trezise la viaţă cu mult înainte să-i vină vremea, precum merii şi iarba verde proaspătă de la Moorings. Fiecare creangă noduroasă susţinea o ghirlandă de petale, cum ţinuse părintele Wilfred trandafirii albi în sicriu.

La dune, a trebuit să trec tandemul prin vale, pentru că pe drum vântul adunase mormane de nisip înalte de un picior. Vedeam urmele paşilor lui Hanny, amestecate cu cele ale cauciucurilor de maşină. Leonard trecuse pe aici, de curând.

L-am strigat iar pe Hanny, mă gândeam că poate se ascundea pe undeva prin ierburile de pe plajă. Am aşteptat şi m-am uitat la iarba care se îndoia în bătaia vântului, la norii cenuşii care se fugăreau pe deasupra.

Începea să urce mareea. Câmpiile nisipoase se scufundau uşor în apă şi departe, aproape în Coldbarrow, era o siluetă sprijinită în bătaia vântului, cu bluza albă fluturândă. Era Hanny. Avea puşca pe umăr.

Mi-am dus mâinile pâlnie la gură şi am strigat, dar nu m-a auzit, desigur. Şi în situaţia aceea chiar mă bucuram. Nu voiam să pornească înapoi acum că mareea dădea năvală. Era mai bine să meargă mai departe şi să aştepte.

Am lăsat tandemul sprijinit de cazemată şi am luat-o la fugă pe nisip, urmând stâlpii până unde am putut. Ici-colo nu era deloc apă, dar mai departe, unde vântul bătea cel mai tare, nisipul se prăbuşise în şanţuri adânci, ale căror margini se surpau îngrijorător pe când săream peste fiecare la care ajungeam.

Vuietul mă împresura în timp ce marea năvălea pe mal, spărgându-se în coroane înspumate când se prăbuşea în vreo adâncitură ascunsă. Lemnul plutitor şi buruienile treceau vijelios pe lângă mine, înălţându-se şi coborând pe puhoiul cenuşiu, răsucindu-se, spărgându-se şi apoi fiind înghiţite de curenţi.

În dreapta zăream una din acele poteci temporare pe care le croiau din când în când în Loney apa şi vântul; schelete prelungi de nisip care deveneau vizibile când fluxul le lăsa la vedere deasupra apei. Am trecut prin apă, am urcat în punctul cel mai înalt şi am văzut că pornea încolăcit ca o panglică lungă şi şerpuitoare spre Coldbarrow.

Totuşi, chiar şi poteca aceea se termina cu mult înainte să ajung eu. Pământul se crăpă şi alunecă şi am fost aruncat în mare, iar deodată nu mai aveam nimic sub picioare.

Senzaţia de rece mi-a tăiat răsuflarea ca un pumn şi mi-a făcut scrotul cât o nucă. M-am aplecat, măturând cu mâinile prin apa grea şi cenuşie, încercând să mă agăţ de ceva, de orice, orice lucru neidentificabil din plastic sau lemn pe care puteam pune mâna — dar mareea mătura totul şi nu-mi mai rămânea decât să înot cât de tare puteam spre litoralul din Coldbarrow.

Pe vremea aceea înotam binişor. Eram destul de rezistent la răceala apei întinse şi deloc speriat de adâncuri. Nu erau prea multe izvoare şi iazuri de prin Heath pe care să nu le fi explorat. Dar una era să înoţi bras prin iazurile Highgate şi alta era să înoţi în Loney. Urgia apei venea din toate părţile şi părea pornită să mă tragă la fund. Era o mişcare în apă care curgea, înşfăca şi înghiţea în acelaşi timp. Am înghiţit mai multe guri de apă sărată şi am scuipat-o în accese de tuse disperată, iar gâtlejul şi nasul mă usturau.

Nu păream să mă apropii şi, după ce am dat iar şi iar din mâini spre uscat, m-am gândit că sunt în primele faze ale înecului; acea etapă în care luptam, mă scufundam şi ieşeam din nou la suprafaţă. Şi m-a cuprins panica. Abia îmi mai simţeam corpul. Aveam mâinile încovoiate ca nişte gheare. În curând urma să fiu prea obosit să mă mai mişc. Şi apoi ce se va întâmpla? O durere în plămâni. Liniştea. Neantul.

Prin explozia unui val ridicat de zbaterea mea orbească, cerul, Coldbarrow, orizontul învolburat au devenit verticale mai întâi într-o parte, apoi în cealaltă, dar prin legănarea lumii vedeam totuşi o siluetă ştearsă pe ţărm. Apoi, alunecând în întunericul înăbuşit sub apă şi ieşind din nou, brusc le-am văzut mai aproape. Cineva îmi arunca ceva de care să mă ţin. Am apucat şi am simţit că degetele mi se strâng în jurul unei curele deşirate de piele. Am sesizat o smucitură care o contracara pe cea a mareei. În cele din urmă am simţit că genunchii şi coapsele mi se zgârie de prundişul de pe cala de reparaţii, apoi strânsoarea mării a dispărut şi Hanny se afla deasupra mea. A dat drumul curelei puştii, s-a lăsat în genunchi şi m-a atins pe faţă. Abia puteam respira. Cuvintele îmi ieşeau tremurătoare. Hanny îşi făcu mâna pâlnie la ureche, voia să repet, dar l-am împins şi se duse la o stâncă şi se aşeză pe ea cu puşca pe genunchi.

Tremurând încă, mi-am scos geaca, apoi puloverul şi l-am stors să mai scot puţină apă din el.

— De ce ai plecat aşa? l-am luat la rost. De ce nu mi-ai spus unde te duci?

Hanny se uită la mine.

— Eşti un prost, am spus, uitându-mă înapoi la nisipurile care acum dispăruseră complet. În dimineaţa asta ar trebui să mergem acasă. Cum naiba ne mai întoarcem noi? Toată lumea o să se întrebe unde suntem. Mama o să se supere şi eu o s-o încasez. Întotdeauna sunt eu de vină când faci tu vreo prostie. Ştii chestia asta, nu-i aşa, Hanny?

Hanny îşi pipăi buzunarele. Scoase dinozaurul de plastic.

— Ţie îţi pare mereu rău, Hanny, am zis. Ce-ar fi să te gândeşti înainte să faci ceva?

Hanny se uită la mine. Apoi plecă capul şi se scotoci prin buzunare în căutarea măştii de gorilă. M-am dus la el şi i-am luat-o înainte să apuce să şi-o pună.

— Ba nu ţi-e frică, Hanny, am spus. Când ai şters-o fără mine nu ţi-a fost frică, nu? Şi nu ţi-a fost frică nici să vii până aici singur.

Nu ştia ce face, desigur, dar eu tot eram supărat pe el. Mai mult decât ar fi trebuit. Am aruncat masca în mare. Hanny se uită la mine, se duse la marginea apei şi încercă s-o tragă iar aproape cu puşca. Făcu câteva încercări, dar masca se umplu cu apă şi dispăru. Se întoarse furios spre mine şi îmi dădu senzaţia că ar fi fost în stare să mă lovească. Apoi se opri, se uită spre Thessaly şi-şi sărută palma.

— Nu, Hanny, am spus. Nu putem merge la ea. Nu mai putem. Trebuie să ocolim casa aia.

Îşi sărută din nou mâna şi arătă cu degetul.

— Dumnezeule, Hanny. Tu nu pricepi? Dacă ne prind pe acolo, ne cotonogesc. Trebuie să stăm cu capul la cutie până la reflux. Deocamdată, n-o să vină nimeni pe aici cât timp nu se poate trece. Dacă stăm pe loc, n-o să afle nimeni că am venit. Dă-mi puşca. Vreau să stau de pază.

Hanny se feri de mine și o ţinu la piept.

— Dă-mi-o, Hanny.

Clătină din cap.

— N-am încredere să ţi-o las ţie. O să păţeşti ceva. Dă-mi-o.

Se întoarse complet cu spatele la mine. L-am prins de o mână şi i-am răsucit-o. Se zbătu, se eliberă cu uşurinţă şi mă împinse la pământ. Şovăi o clipă, apoi îşi luă avânt cu patul puştii spre mine și mă lovi tare în încheietură când am ridicat mâna să mă apăr.

Când văzu că mă doare, o clipă păru îngrijorat, dar se întoarse şi o porni pe întinderea de iarbă neagră.

L-am strigat să se întoarcă. Nu mă băgă în seamă. Am luat pe mine haina îmbibată cu apă și m-am dus după el, împiedicându-mă prin iarba încurcată și mlăştiniș. L-am apucat de mânecă, dar se eliberă şi merse mai departe, mai hotărât ca niciodată.

O ceaţă deasă venea acum dinspre mare şi mă gândeam că o să-i fie prea frică să meargă mai departe. Dar, în ciuda desimii cenuşii și a liniştii care învăluia locul, Hanny merse mai departe, făcând paşi mari, sărind peste mocirlă și băltoace de apă, ajungând într-un final la ruinele unei ferme vechi sau ale unui hambar, era greu de spus ce fusese. Mai rămăseseră doar câţiva pereţi dărăpănaţi, formând în linii mari un dreptunghi, presărat și cu alte pietre și ţigle din ardezie. Poate că mai demult trăise cineva aici. Căutase hrană în apele mării. Se rugase în capelă și încercase să-l ţintuiască pe Dumnezeu pe această insulă ca pe un fluture din camera noastră de la Moorings.

Dincolo de zgomotul ghetelor lui Hanny pe când trecea printre dărâmături, mai auzeam ceva. Glasuri, strigăte. Am încercat să-l fac pe Hanny să se oprească ca să aud bine, iar până la urmă a trebuit să-i pun piedică să cadă. Se rostogoli pe jos, iar puşca căzu mai încolo cu zgomot. Se duse în patru labe s-o recupereze şi se aşeză pe o stâncă să o şteargă de noroi.

Mi-am pus un deget pe buze, Hanny se opri din ce făcea şi se uită la mine, răsuflând greu de mânie.

— Ascultă, am spus.

Din ceaţă răzbătu lătratul unui câine, dar era greu de spus de unde venea sau cât de departe era. Nu aveam îndoieli că era al lui Collier. Era acelaşi lătrat aspru pe care îl auzisem pe câmp lângă Moorings, unde îşi dusese oaia puiul să pască iarba proaspătă.

— Hanny, trebuie să ne întoarcem, am spus. Nu trebuie să ne găsească aici. Şi mi-e frig. Ţie nu ţi-e frig?

Începusem să tremur. Simţeam de parcă aş fi avut hainele direct pe oase.

Hanny se uită la mine şi, deşi pe faţă i se citi pentru scurt timp îngrijorarea, se întoarse şi trecu peste zidul dărâmat de care era sprijinit, fără să mă aştepte. Nu mai aveam forţa să-l reţin. Nu puteam decât să-l urmez pe cât de bine puteam, în timp ce silueta i se tot topea și reapărea din ceaţă.

Într-un târziu l-am prins din urmă la marginea unui pârâu care se revărsa alb ca laptele printr-o albie acoperită cu pietre şi se scurgea spre mare printre ferigi vlăguite.

Ceva nu era în regulă.

L-am prins pe Hanny de braţ. Se uita drept înainte.

— Ce e? l-am întrebat şi, urmându-i privirea, am văzut că pe partea cealaltă se ivise un iepure, se uita înapoi.

Întoarse capul într-o parte, adulmecă aerul, se uită înapoi la noi, zvâcni din una din urechile ca nişte linguri, apoi ţâşni puţin prea târziu când un câine apăru din ceaţă, se năpusti spre el şi-l rostogoli prin noroi. Iepurele de câmp lovi cu picioarele din spate, o dată, de două ori, încercând să-l zgârie pe fălcile care i se strângeau în jurul gâtului, dar rămase inert o clipă mai târziu, în timp ce câinele îl smucea dintr-o parte în alta şi-l muşca de gât.

De data asta, l-am prins bine pe Hanny de mână şi am încercat să-l trag de acolo. Dacă mergeam atunci acolo, mă gândeam că am putea scăpa. Dar el rămase ţintuit locului, uitându-se încă dincolo de mine, peste umărul meu, nu la iepure şi nici la câine, ci la cei doi bărbaţi care ieşiseră din ceață și care stăteau pe loc, studiindu-ne.

25

Erau Parkinson şi Collier. Purtau salopete albastre și bocanci duri plini de noroi întărit. Cu eşarfe legate în jurul gâtului şi peste gură. Băştile le erau pline de umezeală.

Collier avea un lanţ pe umăr. Îşi coborî eşarfa și chemă câinele la el, iar când acesta se codi, se duse la el şi-l dădu cu un şut de pe iepure, răsturnându-l. Ridică mâna deasupra câinelui şi, cu o supunere bine exersată, acesta scheună și se făcu mic, iar Collier îl apucă de zgardă ca să-i treacă lanţul pe după ea. Parkinson se holba în continuare la noi, iar răsuflarea rece i se ridica precum ceaţa împrejurul feţei.

Pârâul bolborosea peste pietre și ferigi.

Ţinându-l încă pe Hanny de mână, am dat să plec, dar Parkinson se mişcă cu o rapiditate neaşteptată. Lipăi prin apă câţiva paşi şi mă apucă de gluga de la geacă, punându-mă cu botul pe labe, cum făcuse Collier cu câinele. Mă întoarse cu faţa spre el şi-mi aranjă delicat geaca ca să nu mă mai strângă de gât.

— Nu-i nevoie să te grăbeşti aşa, spuse el.

Îmi dădu drumul şi-şi scutură mâinile de apă.

— Fuseși la scăldat? întrebă el.

Când văzu că nu răspund, zâmbi, amuzat că eram leoarcă şi tremuram. Apoi observă puşca pe care o ţinea Hanny în mână şi i-o luă. Hanny lăsă puşca să-i alunece din mâini și coborî privirea în pământ.

Parkinson îşi puse patul pe umăr şi miji ochii prin cătare.

— De unde o ai? întrebă.

— Am găsit-o, am răspuns.

— E cam neobişnuită pentru un puşti ca tine, spuse el uitându-se la Hanny.

Collier observă că mă încruntasem la Parkinson.

— Vrea să zică pentru un înapoiat mintal, explică Collier.

Parkinson coborî puşca şi trase de închizător s-o deschidă. O încărcase Hanny. Vedeam glonţul de sus din cutiuţa metalică vârât în camera cartuşului.

Acum că Parkinson îmi dăduse drumul, am încercat să plec cu Hanny pe unde veniserăm, gândindu-mă că poate se mulţumesc să ne confişte puşca. Dar Parkinson mă prinse iar iute de umăr.

— Mai stai niţel, spuse el.

— Probabil că ne aşteaptă ceilalţi, am spus.

— Da?

— Azi plecăm.

— Plecaţi? Unde plecaţi?

— Înapoi acasă, la Londra.

— Londra? repetă el. Nu ajungeţi nici înapoi pe uscat, darămite la Londra.

— Putem să înotăm, am spus, iar Collier râse.

— Nţ, făcu Parkinson, prefăcându-se îngrijorat. Nu vreau să vă înecaţi.
— Uitaţi, am spus. Azi plecăm acasă. Faceţi ce vreţi cu Moorings. Luaţi ce vreţi de acolo. Nu-mi pasă. N-o să-i pese nimănui.

Bravam doar pentru că-mi era frică, dar bravura mi se topi la fel de repede pe cât apăruse, în momentul în care Parkinson râse şi i se adresă lui Collier.
— Nu prea-mi place ce insinuezi. Nu suntem hoţi, spuse el. Nu-i aşa?
— Nţ, făcu Collier.

Dinspre casă se auzi plânsul unui copil. Câinele ridică ochii. Parkinson și Collier făcură schimb de priviri. Plânsul se opri.
— Uite ce zic, spuse Parkinson, serios acum. Nu am nimic cu tine. Dar nu te putem lăsa să pleci. Trebuie să ne luăm măsuri de siguranţă. Înţelegi ce vreau să spun, nu? Prin măsuri de siguranţă?

M-am uitat la el şi-mi puse iar mâna pe umăr.
— Așa trebuie. Nici eu și nici tu nu putem face nimic în privinţa asta. Ai dat-o-n bară, asta e. Ţi-ai băgat nasul unde nu-ţi fierbe oala. Hai în casă, s-o rezolvăm.

*

Leonard încărca maşina când am ajuns la Thessaly. Era şi Clement acolo, căra cutii. Când ne văzu, se opri şi ne privi cu — oare ce era aceea? — milă? vină?
— Continuă, Clement, spuse Leonard.

Clement dădu uşor din cap, porni spre Daimler și puse în spate cutia pe care o căra.

Leonard se apropie şi-şi aprinse un trabuc. Câinele lui Collier începu să latre tare și să se zbată în lanţ. Leonard se uită la Collier, iar acesta, capitulând, scoase o botniţă jerpelită din piele din buzunar și i-o puse câinelui pe bot.
— Cred că vă place la nebunie aici, spuse Leonard, adresându-ni-se. Nu vă puteţi abţine să nu veniţi, nu-i aşa?

Trase din trabuc și se uită la Parkinson.
— Sigur e nevoie? întrebă el. Peste o oră n-o să mai fie nici urmă că cineva a călcat vreodată pe aici. În locul tău, eu i-aş trimite înapoi când se retrage mareea și cu asta am rezolvat-o. Deja şi-au dat cuvântul că-şi ţin gura. Şi oricum, ce naiba or să spună? Nu ştiu nimic.

Răspunsul lui Parkinson fu o privire lungă, iar Leonard oftă.
— Atunci adu-i înăuntru, spuse el.

Nu-mi amintesc ca vreunul dintre noi să fi încercat să fugă, să se împotrivească sau, de fapt, să facă ceva. Îmi amintesc doar mirosul ferigilor ude, zgomotul apei care se revărsa dintr-o rigolă, un sentiment de amorţeală la gândul că nu venea nimeni să ne ajute și că eram înconjuraţi de oamenii despre care părintele Wilfred ne avertizase întotdeauna, dar nu crezuserăm că vom avea vreodată de-a face cu ei. Oamenii aceia care existau în articolele de ziare; corespondenţe dintr-o lume complet diferită, în care oamenii erau

incapabili de sentimente de vină şi în care îi striveau pe cei slabi fără să stea prea mult pe gânduri.

Am intrat în Thessaly pe uşa din spate ce ducea în bucătăria goală, pe care o zăriserăm ultima oară. Pe podea era o farfurie din metal cu mâncare pentru câine, care mirosea de parcă ar fi fost acolo de luni de zile. Câinele lui Collier mirosi câteva bucăţi de carne, încercând să încline botul aşa încât să le poată mânca prin botniţă.

Undeva în casă, copilul plânse iar. Un ţipăt disperat ce se transformă într-un scâncet, care părea resemnat cu faptul că nu avea să vină nimeni să-l aline.

Parkinson deschise uşa care ducea pe hol.

— Haideţi, spuse el dând din cap.

Am șovăit și am simţit mâna lui Hanny într-a mea. Tremura.

— Stai liniştit, i-am spus. O să mergem acasă în curând.

Collier dădu mai multă libertate de mişcare în lesă câinelui. Pe sub grila botniţei, acesta mârâia din gât și lăsa capul ca să încerce să ne muşte de glezne.

— Haideţi, spuse Parkinson iar.

— O să fie bine, Hanny, am spus. Nu-ţi face griji. Odată ce am ajuns pe hol, Leonard, Parkinson şi Collier se opriră şi se uitară la uşa care ducea în pivniţă. Uşa era închisă. Din partea cealaltă, se auzea copilul ţipând iar. Hanny îşi sărută mâna.

— Ce l-a apucat? întrebă Parkinson.

— Vrea s-o vadă pe Else, am spus.

— Nu mai e aici, răspunse Leonard.

— Unde e?

— De unde să ştiu eu? Nu mai am nimic de-a face cu ea. Nu e fiica mea. Laura a dus-o acasă ieri. Nu trebuie să-ţi faci griji din cauza lor. Au fost plătite amândouă. Toată lumea a primit ce voia.

— Mai puţin voi doi, spuse Parkinson.

— Noi nu vrem nimic, am spus. Lăsaţi-ne să plecăm acasă.

Leonard se uită la Parkinson şi apoi la noi.

— Dacă ar depinde de mine, spuse el. Aş avea încredere că nu o să spuneţi nimic. Dar mă tem că domnul Parkinson are o altă părere. Și cum puşca e la el, aş fi tentat să mă încred în judecata lui.

— Știi? îmi spuse Parkinson. Cred că problema e că nu crezi că putem să-l ajutăm.

Dădu din cap spre Collier.

— Spune-le ce ţi-a făcut câinele la mână.

Collier ridică mâna — nu mai purta mănuşa neagră — și trasă uşor o linie cu degetul pe dosul ei.

— Până la ultimul tendon, în mă-sa, spuse el. Atârna ca o zdreanţă.

— Cinci ani n-ai muncit nimic, spuse Parkinson. Nu-i aşa, domn' Collier?

— Aşa-i, spuse Collier. Nu prea se caută căruţaşi ciungi.

— Și acu'? întrebă Parkinson.

Collier îşi strânse pumnul şi-l desfăcu, apoi îl prinse pe Hanny de braţ, făcându-l să tresară. Râse, se bucură de rânjetul aprobator

al lui Parkinson şi-i dădu drumul.
— Eu am avut o tumoare canceroasă la gât, spuse Parkinson apăsându-se cu un deget pe mărul lui Adam şi apoi făcu mâna stea ca să ne arate că dispăruse.

Îl cuprinse pe Leonard pe după umeri.
— Iar prietenul meu pare sănătos tun, nu? Nici urmă de artrită.

Leonard se uită la mine și zâmbi. Nu observasem, dar Parkinson avea dreptate, Leonard nu mai şchiopăta.
— Hanny e bine așa cum e, am spus. Nu vreau să-i faceţi nimic.

Parkinson râse şi clătină din cap.
— Ciudat, nu? spuse el. Cum puteţi voi bisericoşii avea mai mare încredere în ceva ce nu se poate demonstra decât în ce vedeţi cu ochii voştri. Presupun că vezi numai ce vrei, nu-i aşa? Da' uneori n-ai de ales. Uneori adevărul iese la iveală cu sau fără voia ta. Nu-i aşa, domn' Collier?
— Mda, spuse el.

Parkinson dădu din cap, iar Collier îl apucă iar pe Hanny de mână. De data asta nu-i mai dădu drumul.

Hanny se zbătu. Am încercat să-i desprind mâna lui Collier și eram așa de concentrat, încât abia l-am observat pe Parkinson împingându-l pe Leonard într-o parte şi coborând puşca.

Împuşcătura stârni mici nori de praf din tavan și în urechile mele înlocui orice alt sunet cu un vaiet ascuţit. Cartuşul glonţului tras se rostogoli pe hol și Hanny căzu într-o parte, prinzându-se de coapsa care i se căscase, împroşcând scândurile podelei.

Parkinson îşi puse iar puşca pe umăr şi dădu din cap spre Hanny, care se zvârcolea tăcut de durere pe podea.
— Acum va trebui să ai credinţă, spuse el. Fie că-ţi place, fie că nu. Asta dacă nu vrei să-l iei acasă şi schilod, şi înapoiat mintal.

Auzind puşca descărcându-se, Clement intrase în casă şi stătea lângă Leonard, uitându-se îngrozit la ce se întâmplase. Leonard observă că se uita cu gura căscată și-i dădu cu cotul.
— Nu mai sta, Clement, spuse el. Ridică-l.

Clement dădu să se retragă, dar Parkinson îi îndreptă puşca spre piept.
— Clement, tu încă nu ai achitat toţi banii.
— Lasă-mă să mă duc acasă, imploră Clement. Am făcut tot ce mi-ați cerut.
— Da, până acum. Da' ne mai eşti dator cu nişte favoruri până să fim chit.
— Mama o să fie îngrijorată din cauza mea. Nu pot să mai stau.
— Nu știu dacă ai de ales, Clement. Asta dacă nu vrei să ajungi iar la Haverigg. Știi că putem s-o facem și pe asta. A fost destul de simplu data trecută. Nu te-a dus mintea să scapi atunci și nu cred că te-ai deșteptat între timp. Moorings ia foc. Îngrijitorul este văzut de către nişte localnici acţionând suspect. Cât se mai ia pentru incendiere intenţionată în prezent, Clement?

Clement se uită la el și apoi îngenunche lângă Hanny, întorcându-l uşor pe spate ca să-i poată băga un braţ pe sub umeri.

Hanny se strâmbă de durere. Plângea ca Hanny pe care îl ştiam eu din copilărie, gura i se deschidea şi i se închidea ca unui peşte pe uscat. Se poate să fi fost în data aceea când căzuse din mărul din grădina din spate şi-şi rupsese încheietura sau când căzuse de pe bicicletă şi-şi lăsase mai toată pielea de pe barbă pe Hoop Lane. Niciodată nu-mi plăcea să-l văd plângând. Când plângea, însemna că nu avusesem grijă de el. Dădusem greş.

— Aici, spuse Clement, şi-mi arătă unde să pun mâna pe după umărul celălalt al lui Hanny.

Hanny deschise ochii şi se uită la mine, complet buimăcit, apoi se moleşi şi leşină. Eu şi Clement l-am ridicat, l-am readus în simţiri şi l-am făcut să-şi lase greutatea pe piciorul sănătos, în timp ce celălalt se îndoi sub el şi lăsă o dâră de sânge şi bucăţele de carne pe hol.

Leonard scoase un mănunchi de chei din buzunar şi deschise uşa la pivniţă. Coborî, scuturându-le în mână, înteţind astfel plânsul copilului şi transformându-l în ţipete.

26

Era întâi iunie şi afară strada părea fără suflare și ceţoasă, preludiul arşiţei biciuitoare pe care avea s-o aducă vara. Cu fiecare ceas, ziua căpătase acea tensiune care anunţă o furtună. Totul se mişca încet, dacă se mişca. Porumbeii sălbatici din platan stătuseră tăcuţi și împietriţi ore în şir. Pe pervazul ferestrei, un bondar stătea în lumina soarelui și nu se mişcă nici măcar când am lovit în geam. Pisicile vecinilor de alături plecau la vânătoare de umbră mai degrabă decât de şoareci şi canari, pe care îi lăsau de regulă la noi în prag.

Repetam *Hamlet* pentru un examen de a doua zi. Era examenul final. Şi, odată cu el, terminam definitiv cu şcoala. Locul devenise deja altfel. Nimic nu mai conta prea mult. Nimănui, nici măcar profesorilor nu părea să le mai pese şi am înţeles ce era de fapt: o linie de producţie viscerală care încetineşte la capătului unui anumit lot de producţie. Deşi nu ştiam prea bine ce produsese. Eu nu mă simţeam diferit de mine cel de la început. Doar puţin murdar pentru că-i străbătusem măruntaiele.

Nu ştiam ce aveam să fac în continuare. Împlineam şaisprezece ani peste o săptămână, dar lumea nu mai părea așa de largă cum crezusem eu că ar putea fi. Când mă uitam la tata, vedeam că munca și şcoala nu erau atât de diferite, de fapt. Abia dacă te pregăteai să treci de la un sistem la altul, nimic mai mult. Rutina era o realitate a vieţii. De fapt, era viaţa însăşi.

Deocamdată mama mă lăsa în pace, dar o simţeam dându-mi târcoale, aştepta ziua în care primeam rezultatele examenelor, când putea să mă înhaţe și să mă târască spre viaţa pe care credea ea că ar trebui s-o am. Bacalaureat la istorie, latină și educaţie religioasă, apoi facultatea de teologie, după care şase ani de seminar. Desigur, puteam să ripostez, să pun piciorul în prag, dar cum nu ştiam ce vreau să fac, nu aveam nicio șansă în fața ei. Aș fi fost ca iepurele de câmp în gura câinelui lui Collier.

Collier. Parkinson. Mă gândisem la ei în fiecare zi de când ne întorseserăm de la Loney. Trecuseră două luni, dar deşi totul îmi era proaspăt în minte, încă nu eram sigur despre ce se întâmplase la Thessaly. Ce-i făcuseră lui Hanny de fusese în stare să urce iar treptele pivniţei singur, apoi să traverseze câmpul, să o ia la fugă pe întinderile nisipoase, unde se întâlnise cu părintele Bernard, care venise cu microbuzul să ne caute. Cum îi oblojiseră piciorul distrus în pivniţa aceea.

Când ne-am întors la Moorings, i-am spus și mamei ce-i spusesem și părintelui Bernard — că fuseserăm în Coldbarrow să vedem păsările şi că Hanny alunecase pe nişte pietre şi-şi sfâşiase pantalonul într-un colţ ascuţit. Minciuna îmi ieşise cu uşurinţă, fără vreo planificare și fără vreun sentiment de vină, pentru că nu ştiam oricum care era adevărul.

Mama nu mai întrebase nimic altceva. Părea prea epuizată de grija noastră şi aşa de stoarsă de puteri de toată călătoria aceea, încât se bucura doar că plecăm. Toată lumea îşi urcă repede genţile în microbuz şi nu vorbi nimeni. Singurul sunet care se auzea era cel al merelor grele care cădeau din pomi.

Domnul şi doamna Belderboss încă îsi doreau să asiste la ocolirea parohiei şi, deşi toţi ceilalţi erau obosiţi şi disperaţi să plece, fuseseră de acord să oprească la Little Hagby pe drum. Totuşi, când am ajuns acolo, era pustiu. Un vânt cald bătea peste iarba netunsă, în care zumzăiau insecte ieşite devreme din cocon. Preotul nu se zărea pe nicăieri. Mulţimile de oameni care întotdeauna se adunau pe pajişte cu nuiele de salcie şi mesteacăn, pregătiţi să marcheze limitele parohiei, erau închişi în casele lor. Am plecat mai departe.

Când Hanny se întoarse la Pinelands, m-am bucurat. Nu-mi plăcea ce aduseserăm acasă de la Loney. Se schimbase. Părea să nu observe că sunt de faţă. Era distant şi necomunicativ, mai interesat de orice altceva din jurul lui, lucruri pe care le cerceta de parcă nu le-ar mai fi văzut niciodată. Suferise un regres. Ceea ce-i făcuseră la Thessaly îi şterse din minte tot ce învăţase şi redevenise un copil neştiutor.

Acum că se întorsese pentru vacanţa de Rusalii, nu părea să se fi schimbat. Avea încă rânjetul ăla prostesc tot timpul. Stătea iar ore în şir şi se uita în gol. Nu suportam să-l văd în felul ăsta şi-mi petrecusem mare parte din timp, de când se întorsese, singur în camera mea. Nu venise la mine nici măcar o dată.

Mama şi tata refuzau să vadă schimbarea. Îşi dădeau seama că ceva nu era în regulă, că se schimbase, dar nu pomeniseră acest lucru. Mama se întorsese la lucru la magazin, iar tata, la biroul său din oraş. Şi niciunul dintre ei nu înţelegea de ce eram aşa de nefericit, de ce nu-mi vedeam de treburi? De ce eram mereu posomorât?

*

Soarele se ascunse şi ziua deveni umedă. Am deschis fereastra cât îmi permitea opritorul, dar tot nu reuşeam să aerisesc camera. Am privit o maşină coborând pe şosea. O alta venind din sens opus. Poştaşul în cămaşă mergând pe bicicletă pe la umbra platanilor.

M-am întors la *Hamlet* şi am citit până la sfârşitul Actului întâi. *Pământul şi-a ieşit din fire! Cine/ Ca să-l îndrept, m-a blestemat pe mine?/ Să mergem împreună!*[21] Atunci, de jos am auzit ceva spărgându-se pe podea şi pe mama ţipând. M-am dus în bucătărie, iar ea se întoarse brusc spre mine şi mă privi cum intru. Avea ochii larg deschişi. Gura puţin deschisă. Buzele i se mişcau, rosteau frânturi de cuvinte. Ce mai rămăsese din bolul ei de fructe cel mai bun îi zăcea la picioare. Se uită înapoi la Hanny, care stătea cu mâinile lipite pe masă, cu o ceaşcă de ceai dinainte.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

Dar înainte să poată răspunde mama, Hanny spuse:

— Nimic, frate.

*

Mama îl sună pe tata şi el veni acasă imediat, încins şi agitat, crezând că se întâmplase ceva groaznic. Când îl auzi pe Hanny vorbind, începu să plângă.

Tata îi sună pe domnul şi pe doamna Belderboss. Domnul Belderboss sună la prezbiteriu şi o chemă pe domnişoara Bunce. Vecina de alături veni să vadă ce era cu zarva aceea şi plânse şi ea.

Veniră unul câte unul, iar mama îi pofti în bucătărie unde încă stătea Hanny. Nu-l lăsase să se mişte, să nu rupă vraja dacă mergea într-o altă cameră. La început intrară nesiguri, de parcă ar fi fost în prezenţa unui leu, stătură pe rând cu el, îl ţinură de mână şi se minunară.

Văzând că mama era încă şocată şi nedumerită din cauza celor întâmplate, doamna Belderboss o lovi uşor pe mână şi spuse:

— Este un miracol, Esther. Chiar este un miracol.

Mama o privi.

— Da, spuse ea.

— Cum altfel l-am putea numi? spuse domnul Belderboss, zâmbind. Domnul te-a binecuvântat.

— Da, aşa este, spuse mama şi-i cuprinse mâinile lui Hanny cu ale ei.

— Este ca pilda aceea din Sfânta Evanghelie după Matei, nu-i aşa, David? spuse domnişoara Bunce.

— Da, spuse David. Care?

— Capitolul nouă, versetul treizeci şi doi, spuse domnişoara Bunce. Când Isus îl vindecă pe mut.

— Toate rugăciunile pe care le-am rostit, Esther, spuse doamna Belderboss. Toţi anii în care i-am cerut vindecarea lui Andrew. Dumnezeu asculta tot timpul.

— Da, spuse mama, uitându-se în ochii lui Hanny.

— Şi apa sfinţită pe care a băut-o, adăugă domnul Belderboss.

— Da, şi apa, spuse doamna Belderboss. Asta a fost hotărâtoare.

— Îmi pare rău că nu e şi părintele Wilfred cu noi să vadă, spuse mama.

— Şi mie, spuse domnişoara Bunce.

— Ar fi fost în al nouălea cer, nu-i aşa, Reg? spuse doamna Belderboss.

Domnul Belderboss zâmbea şi-şi ştergea ochii de lacrimi.

— Ce s-a întâmplat, Reg? întrebă doamna Belderboss şi se ridică să-l consoleze.

— Îl simt. Tu nu-l simţi, Mary?

— Ba da, spuse doamna Belderboss. Îl simt și eu.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, Andrew, spuse domnul Belderboss, întinzându-se peste masă şi luându-l pe Hanny de mâini. Tu l-ai adus aici. Acum e alături de noi.

Hanny zâmbi. Doamna Belderboss îşi făcu cruce şi începu să se roage. Toată lumea din cameră se prinse de mână şi spuse Tatăl nostru până sună soneria.

*

Părintele Bernard fusese plecat cu treburile parohiei și găsise biletul de la domnișoara Bunce numai la întoarcerea la prezbiteriu. I-am văzut silueta prin geamul jivrat al uşii de la intrare când sună iar la uşă și aşteptă. Când am deschis, îmi zâmbi, deşi părea — cum să-l descriu? — puţin emoţionat, chiar puţin arţăgos. Nu-l mai văzusem niciodată aşa.

— Bună, Tonto, spuse el. Ce faci?

— Bine, părinte.

Tata veni pe hol, se întinse peste umărul meu şi-i strânse mâna.

— S-a întâmplat un lucru minunat, părinte, zise el.

— Așa am auzit, domnule Smith.

— E în bucătărie.

Toată lumea se opri din vorbit când intră părintele Bernard. Aşteptau cu toţii de la el să confirme miracolul, pentru ca apoi să şi-l poată însuşi și să se bucure de el așa cum se cuvine.

— Părinte, spuse mama.

— Doamnă Smith, răspunse părintele Bernard.

Tensiunea dintre ei încă nu se topise complet în lunile de după întoarcerea de la Moorings.

— Păi, spuse tata, aşezându-se lângă Hanny și cuprinzându-l cu braţul. Nu-l saluţi pe părintele Bernard?

Hanny se ridică și întinse mâna.

— Sărut mâna, părinte, spuse el.

*

Vorba se duse şi, în scurt timp, casa era plină de oameni. Veniseră atâtia, încât usa de la intrare fusese lăsată deschisă şi proptită cu o carte de telefoane.

Ezitarea de mai devreme, când toată lumea fusese îngrijorată că Hanny ar putea să înceteze să mai vorbească aşa de brusc cum începuse, era acum dată uitării. Hanny revenise la normal și ei se lansară în preamărirea lui Dumnezeu. Cântau în jurul pianului şi râdeau ca nişte copii.

Mama îl duse pe Hanny pe la fiecare, etalând darul care îi fusese oferit ei, nouă tuturor. Şi-l treceau pe Hanny de la unul la altul ca pe un potir, și toată lumea se îmbăta cu el. Toată lumea, mai puţin părintele Bernard, care stătea singur şi privea, cu o farfurie din carton în echilibru pe genunchi, mestecând sendvişurile pe care o ajutasem pe mama să le pregătească repede.

Când am trecut pe la el cu o tavă cu ceşti goale, spuse:

— Pot să vorbesc cu tine, Tonto?

Ne-am dus afară în grădină, unde încă vreo câţiva oameni de la biserică stăteau în picioare, fumau şi admirau daliile tatei. Părintele Bernard îi salută și apoi am pornit spre capăt, unde era o bancă sub meri.

Am stat un minut, am ascultat drepnelele de pe terenul viran de dincolo de calea ferată şi le-am văzut săgeţile negre ţâşnind prin grădină din când în când, după insectele care pluteau pe deasupra serelor.

Părintele Bernard se așează și-și lărgi gulerul. Căldura îl făcea să transpire și avea cercuri de sare uscată la subsuorile cămășii negre.
— Aşadar, acum ai văzut un miracol cu ochii tăi, nu-i aşa, Tonto? spuse el uitându-se înapoi spre casă.
— Da, părinte.
— Uimitor lucru, nu-i asa?
— Da, părinte.
— Cum se simte? Andrew.
— Nu ştiu.
— Vreau să zic, cum pare?
— În ordine, presupun. Fericit.
Alungă o albină care venise bâzâind spre el din măr.
— Ce s-a întâmplat? întrebă el.
— Cum adică, părinte?
— Ştii ce vreau să zic.
— L-a vindecat Dumnezeu, am spus. Ca în Sfânta Evanghelie după Matei. Capitolul nouă, versetul treizeci şi doi.
Se uită la mine și se încruntă.
— Când Isus îl vindecă pe mut.
— Da, ştiu povestea, Tonto.
— Ei, asta i s-a întâmplat Iui Hanny, părinte.
— Mda, dar ştii cum se sfârșește?
— Nu, părinte.
— Atunci caută, Tonto. Eu trebuie să spun că sunt de partea fariseilor.
— Ce vreţi să spuneţi, părinte?
Aţinti ochii asupra mea.
— Ceva vi s-a întâmplat ţie şi lui Andrew acolo, la casa din Coldbarrow, şi nu are nicio legătură cu Dumnezeu.
M-am uitat la el, apoi înapoi la casă.
— De ce v-aţi dus acolo? întrebă el. Parcă fuseserăm de acord să ne ferim de locul ăla.
— Hanny voia să vadă păsările, am spus.
Ştia că mint și nu-şi putu reţine aerul jignit sau chiar furios, apoi vorbi din nou blând.
— Tonto, spuse el, avansând grijuliu. Dacă v-aţi amestecat în ceva ce n-ar fi trebuit, eu pot să vă ajut, ştii asta. Nu trebuie să-ţi fie frică să-mi spui.
— N-am ce să spun, am răspuns.
— Nu mă refer la prostiile despre care vorbea Clement. Sunt anumite trucuri, spuse el, la care pot apela oamenii isteți ca să te facă să crezi tot felul de bazaconii.
— Hipnotizatori?
— Nu chiar asta, dar ceva asemănător. Indiferent ce este, nu e adevărat, Tonto. Nu durează. Şi n-aş vrea ca toată fericirea asta să se ducă pe apa sâmbetei.
— Asta credeţi că i s-a întâmplat lui Hanny? Că a fost hipnotizat?
— Sigur că nu. Dar dă-mi tu un răspuns mai bun.

— Nu ştiu ce să vă spun, părinte.

Brusc se auzi un hohot de râs și ne-am uitat amândoi. Hanny ieşise şi încerca să vorbească cu epitropii care stăteau pe bancă lângă seră, dar o gaşcă de copii trăgeau de el să joace fotbal. În cele din urmă, copiii câştigară bătălia şi Hanny începu să dribleze mingea în jurul grădinii urmărit şi sâcâit de toţi aceştia, care încercau să i-o sufle de la picioare.

— Şi *nu se poate* ca ei să creadă că e de la Dumnezeu? am întrebat.

— Adică să-i *lăsăm* să creadă? răspunse părintele Bernard.

— Da.

— Asta se numeşte minciună, Tonto.

— Sau credinţă, părinte.

— Nu o face pe deşteptul.

Se uită la mine, iar apoi ne-am întors să ne uităm la toţi cei din casă. Dinăuntru se strecura afară muzică. Domnul Belderboss cânta la muzicuţă. Mama dansa cu tata. Nu cred că o mai văzusem vreodată așa de beată de fericire, cum ar trebui să fie la vârsta ei. Încă nu împlinise patruzeci de ani.

Acum, când mă gândesc la mama şi la tata, mă gândesc la cum erau în după-amiaza aceea, ea cu mâinile pe umerii lui, el cu mâinile pe talia ei. Văd tivul fustei mamei jucându-i-se în jurul gleznelor subţiri. Poartă pantofii aceia cu tocuri din plută. Tata are mânecile suflecate şi ochelarii în buzunarul de la cămaşă.

Mama scoase un chiot și îl lovi în joacă pe tata peste mână când el o lăsă pe spate.

— E o altă femeie, spuse părintele Bernard.

— Da.

— O prinde.

— Da, așa e.

Îşi privi mâinile.

— O să plec în curând, spuse el.

— Trebuie să vă întoarceţi la prezbiteriu?

— Vreau să spun că plec de la parohie, Tonto.

— De la parohie? De ce, părinte?

— Am decis să mă întorc în Belfast. Episcopul n-o să fie prea încântat, dar cred că așa e cel mai bine. Nu ştiu cât pot să mai fac aici. În orice caz, nu acum.

— Nu puteţi pleca, am spus. Cine o să vină în loc?

Zâmbi şi mă privi pieziş.

— Nu ştiu, Tonto. Cineva.

Răsuflă greoi.

— Nu vreau să plec, spuse el. Dar nu sunt ce vor sau ce le trebuie lor. Eu nu sunt Wilfred Belderboss, nu-i așa?

Se aplecă și luă un măr căzut la picioarele lui. Era plin de găurele de culoarea zgurii, făcute de viespi. Îl răsuci în mână şi-l aruncă în iarba înaltă de lângă gard.

M-am gândit o clipă, apoi am spus:

— Părinte, vreţi să aşteptaţi puţin?

— Bine, spuse el și se lăsă pe spate, în timp ce eu mă duceam în magazie.

Era cald înăuntru. Mirosea a pământ vechi şi a creozot. Uneltele tatei stăteau atârnate în cuie ruginite și deasupra lor, în spatele unor ghivece vechi şi crăpate pe care întotdeauna îşi propunea să le lipească, se afla o sacoşă de plastic sub o tavă pentru seminţe. Am luat-o de acolo și i-am dus-o părintelui Bernard, care aştepta cu o mână pe spătarul băncii, uitându-se la toţi cum roiesc prin casă.

— Ce-i asta? spuse el.

— Cred că trebuie să citiţi, părinte.

Se uită la mine și scoase caietul din sacoşă. Îl deschise şi apoi îl închise repede la loc.

— E jurnalul părintelui Wilfred, spuse el, întinzându-mi-l să-l iau înapoi. Mi-ai spus că nu ştii unde este.

— Îl ţineam la păstrare.

— Vrei să spui că l-ai furat.

— Nu l-am furat, părinte. L-am găsit.

— Ia-l de aici, Tonto. Scapă de el.

— Vreau să-l citiţi, am spus. Vreau să ştiţi ce s-a întâmplat cu părintele Wilfred. Atunci aţi vedea că se înşală cu toţii în privinţa lui. Că nu a fost aşa cum credeau ei.

— Ce tot vorbeşti?

— Nu mai credea, părinte. Asta e dovada.

— N-am de gând să citesc jurnalul altcuiva, Tonto, zise el. Și mă miră că tu l-ai citit.

— Acum nu mai contează, am spus.

— Un motiv în plus să-l laşi în pace.

— Vă rog, părinte. Atunci poate nu vă mai compară cu el.

Oftă, citi o jumătate de minut, apoi închise ochii.

— Trebuie să citiţi tot, părinte, am spus.

— Am citit de ajuns, Tonto.

— Si?

— Și ce? Uite, spuse el, asta nu o să schimbe nimic. Cred că toată lumea bănuieşte că părintele Wilfred nu mai credea în Dumnezeu. Dacă au ales să ignore acest lucru, atunci eu nu pot să fac prea multe.

— Credeţi că s-a sinucis, părinte?

— Tonto...

— În sinea dumneavoastră?

— Ştii că nu pot să răspund la întrebarea asta.

— Dar sigur aveţi o părere.

— A fost o moarte accidentală.

— Dar dumneavoastră asta credeţi?

Îşi duse pumnul sub nas și inspiră în timp ce medita.

— Dacă a fost înregistrată drept o moarte accidentală, Tonto, atunci aşa a fost. Și așa trebuie să rămână dacă vreţi să reduceţi zvonurile la minimum. Ştiu că lumea o să vorbească, și este inevitabil, dar

nimeni nu o să bată veşnic la o uşă închisă. Mai devreme sau mai târziu or să accepte că s-a dus. Nu va conta cum sau de ce.
— Dar acolo se află adevărul, părinte, am spus, dând din cap spre caiet. Oare oamenii nu ar trebui să ştie cum era de fapt? Nu ar trebui să ştie domnul Belderboss?

Părintele Bernard flutură caietul la mine.
— Şi ce ar afla dacă l-ar citi? Cum ar putea fi adevărat ceva din balivernele unui biet amărât, care este limpede că şi-a pierdut minţile? Cel mai bun lucru pe care îl poţi face e să-i dai foc. Vorbesc serios, Tonto. Înfăşoară-l într-un ziar şi dă-i foc.
— Și să-i ascund adevărul domnului Belderboss?
— Şi să-l laşi să fie fericit. L-ai văzut înăuntru. E sigur că fratele lui se odihneşte în pace. De ce naiba ai vrea să-l convingi de contrariu?

Își îmblânzi vocea și apoi spuse:
— Tonto, adevărul nu este întotdeauna săpat în piatră. De fapt, nu este niciodată. Există doar versiuni ale lui. Și uneori e mai prudent să alegi cu grijă versiunea pe care le-o oferi oamenilor.
— Dar asta se cheamă că minţi, părinte. Chiar dumneavoastră aţi spus.
— Atunci eram la fel de naiv ca tine. Ascultă-mă, am ceva experienţă în privinţa asta. De aceea am fost trimis în primul rând la Sfântul Iuda.
— În ce aveţi experienţă?
— În înfruntarea adevărului. Vezi tu, asta n-a înţeles mama ta despre mine. Nu încercam să dezvălui nimic despre Wilfred, încercam să-i ajut să ţină zvonurile din scurt. Dar nu puteam s-o scot la capăt dacă toată lumea era hotărâtă să-mi ascundă faptele, nu-i aşa?
— Deci credeţi că s-a sinucis?

Medită un moment.
— Mai ţii minte că m-ai întrebat odată cum era în Belfast?
— Da, părinte.
— Uite, am să-ţi spun. E ca un muşuroi de furnici. Un muşuroi de furnici care e mereu răscolit cu un băţ. Oamenii fug ici, apoi fug colo. Apoi băţul iese din nou şi se schimbă totul.
— Protestanţii se mută din Bone la Ballysillan, iar catolicii din Ballysillan se întorc la Bone. Sunt prea mulţi catolici în Bone, dar mai bine dorm câte doi în pat decât să locuiască pe o stradă de protestanţi unde sunt case goale. Aşa că traversează Oldpark Road până la Ballybone, iar protestanţii din Ballybone se întorc în casele pe care nu le-ar ocupa catolicii. Iar pe drumuri sunt trasate linii între proprietăţi, îşi strâng toate lucrurile, trec drumul, fac schimb de case şi strigă unii la alţii de pe partea cealaltă a străzii. Stradă care, atenţie, probabil şi-a schimbat numele de vreo șase ori. E o nebunie curată.
— Ce *este* Bone, părinte?

Era ciudat, pomenise de atâtea ori de locul ăsta, iar eu nu-l întrebasem niciodată unde e.

Făcu un desen aproximativ cu degetele, ceva asemănător cu o pentagramă.
— Flax Street, Hooker Street, Chatham, Oakfield şi Crumlin. Dar e doar părerea mea. Dacă întrebi pe altcineva, o să-ţi dea un alt răspuns. Mare parte din timp, nimeni nu ştie unde naiba este în Belfast.

Se uită la mine, iar când îi fu limpede că nu prea înţelegeam ce spune, oftă şi râse uşor.
— Uite, spuse el. Când eşti preot, auzi tot felul de lucruri. Când eşti preot în Belfast, ţi se spun tot felul de lucruri. Iar când eşti preot în Ardoyne, ţi-ai dori să nu ştii nimic. Întotdeauna circulă zvonuri despre cine ce i-a făcut cuiva și de ce. Cine este turnător. Cine face parte din IRA. Cine nu face parte. Fiul cui e în închisoare. Tatăl cui ţine un pistol sub pernă. Cine ţi-e prieten. Cine ţi-e duşman. Și aşteptau să le dau eu răspunsul corect. Și ăsta e trucul, Tonto. Să-i faci să creadă că ştii care e răspunsul corect. Dumnezeu ştie că dacă aş fi spus cinstit ce ştiam, se isca pârjolul. Nu ar trebui să ne mai zică preoţi când de fapt suntem pompieri.

Se uită iar la mama, la tata și la ceilalţi.
— Sunt sigur că ştiu că nu încercaţi decât să-i ajutaţi, am spus.
— Poate, dar nu par să mai aibă nevoie. Presupun că nimeni n-o să mai creadă lucruri rele despre Wilfred după ce s-a întâmplat.
— Nu?
— I-ai văzut în bucătărie, Tonto. S-a întors şi i-a binecuvântat pe toţi. Nu cred că le pasă prea mult cum a murit.

*

Nu se putea spune cu certitudine. Poate că de vină fusese balustrada şubredă — în definitiv, se rupsese în mâna tânărului poliţist când urcaseră în clopotniţă. Poate nu nimerise prima treaptă pe întuneric — becul din capătul scărilor de deasupra se arsese. Poate că de vină fuseseră scândurile vechi ale podelei care se răsuciseră, îndepărtându-se de grinzi. Poate fuseseră toate trei. Sau poate nu fusese niciuna. Singurul lucru care părea evident, sau cel mai simplu, era acela că fusese un accident tragic.

Era încă întuneric când am primit un telefon de la doamna Belderboss şi chiar dinainte ca mama să termine convorbirea cu ea, am ştiut că părintele Wilfred murise.

Toată lumea era la biserică, spusese ea. Se întâmplase un lucru groaznic.

Mama, tata şi cu mine ne-am alăturat grupului celor strânşi în jurul uşilor pe zăpadă. Părintele Wilfred fusese luat cu ambulanţa şi nu aveam niciun motiv să stăm acolo. Dar nimeni nu ştia ce altceva să facă.

Un poliţist stătea pe trepte și nu lăsa pe nimeni să intre. Încerca să pară intimidant şi înţelegător în acelaşi timp. O maşină de poliţie era parcată într-o margine a prezbiteriului. Am văzut-o pe domnişoara Bunce pe bancheta din spate alături de o poliţistă. Dădea din cap şi-şi tampona ochii cu o batistuţă.

— Biata Joan, spuse una dintre femeile de serviciu. Să-l găsească în felul ăla...

Mama dădu din cap pe cât de compătimitor putea, dar ştiam că o supăra atenţia excesivă care se revărsa asupra domnişoarei Bunce. Şi pentru ce? Prostuţa de ea era dărâmată.

Venise ca de obicei la micul dejun şi, îngrijorată că părintele Wilfred nu se zărea pe nicăieri în prezbiteriu și că avea patul rece și neatins, domnişoara Bunce se dusese să-l caute în biserică. Căutase în sacristie şi când se îndrepta spre dulapul plin de cărţi de lângă uşile principale — gândindu-se că poate recenta lui obsesie faţă de ordine şi catalogare îl mânase acolo — dăduse peste el aproape din întâmplare la baza scărilor din clopotniţă. O fixa cu ochii căscaţi, îşi spărsese capul de marginea treptei de jos și la picioarele lui zăcea o sabie veche, câţiva metri mai departe de mâna întinsă.

*

Cazul a fost deschis şi închis rapid. După cum crezuseră de prima oară, era o moarte accidentală. Un preot vârstnic se împiedicase şi căzuse. Sabia? Oare încercase să se apere de vreun intrus? Nu erau semne că ar mai fi fost cineva acolo. Biserica era încuiată pe dinăuntru. Dar mai era şi clopotul, pe care oamenii îl auziseră la miezul nopţii. Era ciudat, fără doar şi poate, dar nu aveau motive să-i dea vreo importanţă. În biserici, deseori erau trase clopotele. Sabia și clopotele nu dovedeau nimic şi au fost ignorate. Nu duceau la nicio pistă utilă.

Înmormântarea avu loc în ziua în care începu să se topească zăpada iernii. Enoriaşii apărură în haine cernite și stătură sub copacii din Great Northern Cemetery din care picura apă, după care merseră înapoi pentru praznic la Centrul social.

Nimeni nu stătu prea mult. Domnişoara Bunce nu reuşi să mănânce nimic. Domnul și doamna McCullough stăteau lângă pătuţul din carton pe care îl făcuseră copiii de la şcoala de duminică, aruncându-i lui Henry priviri acuzatoare în timp ce înghiţeau bucăţi de plăcintă de porc, de parcă ar fi bănuit că, într-un fel sau altul, era vina lui. Iar pe soţii Belderboss îi obosiseră nesfârşitele condoleanţe din partea celorlalţi enoriaşi, care veniseră să-i aducă un ultim omagiu — nu la fel de îndureraţi ca ei, dar emoţionaţi şi uluiţi totuşi din cauza valului stârnit în iazul lor. Ce avea să se aleagă acum de Sfântul Iuda?

Îi strânseră mâna domnului Belderboss, o sărutară pe doamna Belderboss pe obraz şi se adunară în grupuri, zgribuliţi în haine, mâncându-şi iute sendvişurile și lăsându-si băuturile să lâncezească.

În cele din urmă, mama, tata și cu mine am rămas ultimii şi, neştiind ce să mai facem, am început să strângem farfuriile cu sendvişuri nemâncate și paharele cu bere pe jumătate goale. După ce am şters mesele, mama întinse cârpa de vase peste robinetul din bucătărie, tata stinse luminile și am ieşit în zloată. Ce mod absurd în care să-ți închei viata...

*

În timp ce episcopul aranja înlocuirea părintelui Wilfred, la Sfântul Iuda veni pentru câteva săptămâni un preot foarte bătrân, să umple golul. Era un om practic şi greu definibil. Nici măcar nu mai ţin minte cum îl chema. Michael. Malcolm. Ceva de felul ăsta. Nu avea altă responsabilitate decât să oficieze mesa şi să spovedească şi, poate pentru că se simţea puţin cam neînsemnat, îşi luă rolul de îngrijitor în sens propriu, așa că pe noi, băieţii, de altar, ne trimitea să plivim straturile din grădina prezbiteriului sau să retuşăm vopseaua din sacristie.

Într-o duminică, după mesă, mă trimise în clopotniţă să văd dacă nu-şi făcuseră porumbeii cuib acolo. Avusese multe bătăi de cap la biserica din Gravesend cu porumbeii care îşi făceau cuib în clopotniţă, spunea el. Excrementele lor distrugeau mortarul de pe clădirile astea vechi. Dacă găseam porumbei, trebuia să anunţe clopotarii să execute tripletele Erin. Numai ele puteau să-i mişte de acolo. Era cam nebun.

Scările din clopotniţă fuseseră întărite. Balustrada fusese înlocuită și un bec nou înşurubat în fasung. Un covor gros fusese aruncat pe scândurile bombate până veneau tâmplarii.

Sigur, nu-şi făcuse nicio pasăre cuib acolo. Era o liniște deplină. Clopotele atârnau nemişcate în cadrul lor. M-am dus să mă uit afară după lumină prin ferestruica mizerabilă care dădea spre sud. Era februarie. Ploaia topise zăpada și toate străzile dimprejur erau alunecoase din cauza ei. Întrucât era duminică, şoselele de jos erau liniştite. Din când în când mai trecea o maşină pe stradă, cu farurile aprinse, dar numai atât. Dincolo mai erau şi alte străzi, case, blocuri scunde, fâşii de verdeaţă difuză și apoi monoliţii cenuşii ai clădirilor mai înalte din oraş. Deodată am realizat că viitorul meu se afla pe undeva, printre toate acestea.

Mă pregăteam să mă întorc când am observat un teanc colorat într-un colţ. Veşmintele părintelui Wilfred. Movul pe care îl purta în postul Paştelui, roşul de la Rusalii, verdele din fiecare zi și albul pe care îl purtase în ultima vreme de Crăciun. Poliţia nu le observase. Presupun că păreau genul de vechituri care sfârşeau în clopotniţe, care, la urma urmelor, nu erau decât nişte poduri zgomotoase. Dar veșmintele nu fuseseră aruncate. Erau împăturite frumos, iar cutele, netezite. Crucifixul lui era aşezat deasupra, împreună cu Biblia şi cu gulerul alb. Şi jurnalul.

27

Toată lumea începea să intre în casă. Tata venea pe alee spre mine și părintele Bernard.
— Vreţi să veniţi, părinte? întrebă el. Ne citeşte Andrew.
— Da, sigur, domnule Smith, răspunse părintele Bernard.
— Nu-i aşa că e minunat? spuse tata şi-i strânse iar mâna părintelui Bernard, după care se întoarse în casă.

Un tren trecu în viteză, lăsând în urmă un şuier de gunoaie și praf, apoi şinele îşi reluară murmurul scânteietor. În tufărişul de dincolo, drepnelele ţâşneau peste smocurile de iarbă şi pământul tare şi ars, cu buruieni de culoarea sfeclei. Le-am privit cum trasează bucle iuţi, ca nişte lilieci.
— O să scapi de caietul ăla, nu-i aşa, Tonto? întrebă părintele Bernard.
— Da, părinte.
— Atunci suntem chit cu toţii, nu?
— Da, părinte.
— Ar fi bine să mergem, spuse şi-i făcu şi el cu mâna tatei, care ne îndemna din gesturi să ne grăbim.

*

Ştiam că părintele Bernard avea dreptate şi că ar fi trebuit să scap de jurnal de dragul domnului Belderboss, dar n-am făcut-o nici atunci, şi de fapt niciodată.

L-am citit de atâtea ori, încât mi s-a întipărit în minte ca o bine cunoscută poveste cu zâne, mai ales însemnările din ziua în care viața i s-a schimbat radical.

A început ca oricare alta la Moorings. Era obişnuitul carnaval al vremii. Adunarea pentru rugăciuni în camera de zi. Întunericul în nuanţe felurite care se plimba prin casă ca un oaspete. Dar după cină, o vâlvătaie neaşteptată de soare crepuscular îl scosese din casă şi brusc simţise nevoia să se ducă la mare.

Din mai multe motive, scria el, nu mai fusese niciodată acolo. Îl descurajaseră întotdeauna poveştile localnicilor despre capriciile mareei şi în orice caz, să ajungi la mare, trebuia să traversezi mlăştinişul pe un drum care abia părea să existe, întrucât era inundat de revărsarea iazurilor umflate de ploaie. Iar când ajungea pe ţărm, ce avea să găsească? Cu siguranţă că nu era nimic de prea mare interes. Doar mâl şi resturile lăsate în urmă de mare. Se temea să nu fie o pierdere de timp, ceea ce-l făcea să ia în considerare și celălalt motiv principal pentru care nu se dusese niciodată. Timpul era darul lui pentru enoriaşi când stăteau la Moorings şi nu ar fi drept din partea lui să li-l ia. Era important să fie la datorie, dacă se putea exprima aşa.

Dar pornirea nestăpânită de a merge la mare nu-i dădea pace. Părea la fel de stăruitoare ca oricare cerere pe care o primise vreodată de la Dumnezeu. Nu avea de ales, atunci, decât să-şi ia haina, caietul şi să meargă să-i răspundă. Presupunea că simplul

fapt că nu mai fusese niciodată acolo era cel care făcea chemarea așa de puternică. Căci nu era datoria creştinilor să caute, să meargă mai departe, să fie misionari? Nu să-l ia pe Dumnezeu cu ei pe noi tărâmuri ca pe o marfă, ci să-L facă să se manifeste acolo. Să-L facă să se înalţe din pământ. Dumnezeu era deja pretutindeni. Oamenii trebuiau doar să-L observe.

Era sigur că Dumnezeu avea să meargă cu el pe întinderea de nisip, să-i ofere călăuzire și să-i explice lecţiile pe care trebuia să le ducă înapoi cu sine la Sfântul Iuda. El avea să-i spună ce trebuia să pună în cutiile milei ale celor care nu putuseră să vină în pelerinaj şi nu avuseseră parte de atenţia specială pe care Dumnezeu le-o acordase celor care făcuseră acest efort. Cu siguranţă că, spre binele parohiei, ceilalţi pelerini veniţi aici nu aveau să-i poarte pică pentru că avea să petreacă singur un ceas. Aveau să-i înţeleagă importanţa.

Se considera un păstor din picturile acelea prerafaelite, care moţăia sub petele de umbră ale unui copac străvechi, cu gândul la florile și gâzele dănţuitoare, la lucruri măreţe sau la nimic. Cu oile pe povârnişul dealului mai departe de ocrotirea lui imediată, dar destul de în siguranţă încât să rătăcească o vreme nepăzite pe păşuni. Da, aveau să înţeleagă.

Dar dacă era vrerea Domnului să meargă la mare, de ce îl tot sâcâia teama aceea când porni pe drumul din mlăștiniș? Avea sentimentul că tulburase ceva. Neliniştea crescândă că mlaştinile puteau fi cumva conştiente de prezenţa lui. Era, scria el, un loc întunecos şi scrutător care părea să fi învăţat să păstreze secrete cumplite; secrete abia surprinse în şiboletele şoptite care se răspândeau de pe un mal cu trestii uscate pe celălalt.

Îi amintea de o ilustrare a Styxului din cartea de istorii şi legende greceşti pe care o avusese în copilărie — singura lui carte, mai groasă decât Biblia familiei de pe poliţă. Şi ce poveşti găsise între copertele de carton! Perseu, Tezeu, Icar. Şi Xerxes, regele persan, care încercase să treacă Hellespontul ca să-i nimicească pe greci? Sau Narcis care îngenunchea lângă iazul său din pădure? Sau Charon, luntraşul Hadesului? S-ar fi simtit ca acasă aici bătrânul Charon. Pe când rătăcea printre mlaştini cu luntrea sa.

Îşi cântări iar sentimentele — în definitiv, de aceea venise — și descoperi că, de fapt, nu-i era frică, de fapt nu era teamă. Era mai degrabă un entuziasm neliniştit. Ceea ce-l aştepta acolo şi-l privea nu era de fapt malefic. Era dovada existenţei lui Dumnezeu. Mâzgăli un citat din Psalmi care îi veni în minte.

*

Să se veselească cerurile și să se bucure pământul, să se zguduie marea și toate cele ce sunt întru ea.[22]

*

Nu se găsea nimic aici ce ar trebui să-l pună în gardă, doar să-l bucure. Acest colţ din Anglia le aparţinea, era un loc pe care îl descoperiseră ei singuri şi fuseseră binecuvântaţi că-l ştiau. Primăvara, pe Dumnezeu îl găseai în câmpurile cu grâu și în păşuni; era în ploaie și în lumina soarelui ce urma și smălțuia fiecare frunză

și creangă de pe care picura apa. Era în behăitul mieilor şi în micile căuşe de viaţă pe care le construiau drepnelele la cornişa vechilor hambare. Şi aici, jos pe plajă, chiar sumbră şi pustie, și aici se afla lucrarea Domnului. Aici era Dumnezeu cel sălbatic, care făcea natura să se dezlănţuie și să mugească. Umbra furioasă care îl urma pe Isus prin blânda lui slujire şi-i putea pune într-o clipă pe oameni la încercare prin apă şi vânt. Dar dacă vremea se îndrepta, nu aveai de ce te teme. Avea să fie curăţenie după purificarea Lui. O lume mai bună plămădită din ruinele celei vechi.

Odată ce realiză acest lucru, mlaştinile părură să se îmblânzească. Observă păsările pe care în mod normal nu le-ar fi văzut la Moorings şi niciodată la Londra. Lişiţe. Călifari. O egretă, de un alb strălucitor, se apleca după melcii de apă pe care îi văzuse el atârnaţi de papură.

Mai departe, dincolo de mlaştină, văzu un cuc asaltat de un grup de păsărele mici, maro. Cel mai probabil presuri de stuf. Citise că cel mai mult cucilor le plăcea să se folosească de cuiburile lor pentru înşelătoria lor de căpătâi, întrucât erau ferite și aşa de frumos ţesute, ca nişte potire catifelate, care fereau ouăle de vremea cea mai rea.

După cum s-a dovedit, drumul nu era nici pe departe aşa de inundat cum păruse dinspre casă. Apa trecuse doar pe suprafaţa lui şi era limpede și netulburată, ca o oglindă subţire ce reflecta norii cumulus înghețaţi de deasupra ca nişte capete de cai, cu marginile bine trasate pe întinderea albastră. Dacă stăteai nemişcat destul de mult timp, observă el, aveai senzaţia că te uiţi în jos pe cerul infinit de la picioarele tale. O stranie senzaţie de vertij pe care o tulbură după o clipă spărgând băltoaca cu piciorul și trecând mai departe.

Umbra aruncată de dune se lungea şi realiză că mergea în penumbră cu mult înainte ca asfaltul să lase locul nisipului.

Probabil că nisipul are ceva care te invită să vii direct în contact cu el. Pare aproape o pierdere să calci pe el cu cizme sau pantofi. I se păru nimerit să pomenească de faptul că-şi scosese pantofii şi-şi îndoise oricum tivul pantalonilor.

Alegând un drum care mergea şerpuit printre lujerii ierburilor de plajă, urcă panta, simţind minunata ei prăbuşire sub tălpi. Arsura din coapse pe care i-o dădea. Răceala nisipului când îi spărgea suprafaţa. Avea şaptezeci şi trei de ani, dar se simţea iar copil.

Când ajunse în vârf, era destul de obosit de la efort şi stătu să-şi tragă sufletul și să admire peisajul. Îşi aminti învăţăturile de cu ani în urmă ale pedagogului său de la Saint Edmund's College — un naturalist amator, asemenea lui.

— Priveşte mai întâi, îi spusese. Şi apoi vezi. Ai răbdare şi vei observa mecanismele naturii, pe care cei mai mulţi oameni nu le observă.

Era un sfat pe care îl luase aşa cum fusese menit — o metaforă pentru observarea interdependenţei din lumea lui Dumnezeu, da, dar de asemenea, una pe care o putea aplica practic în munca sa de preot.

Învăţase să-şi privească îndeaproape enoriaşii, să le urmărească trecerea prin sacramente, ca să le poată corecta mai bine orice abatere de la calea care avea să-i ducă în rai. Era datoria lui. Astfel îşi îndeplinea chemarea. Calea lor era și a lui. Dacă ei își aflau liniștea în cele din urmă, avea să si-o afle și el.

Privi, aşteptă și începu să vadă cum se mişca iarba în bătaia vântului, cum şuiera vântul cu toate subtilităţile unui glas. Începu să vadă cum se schimbau culorile mării când lumina îi lua locul umbrei pe vasta sa suprafaţă.

Turcoaz, cobalt, ardezie, oţel. Era foarte frumos. La fel ca geometria naturală a orizontului când împărţea marea și cerul și invita privirea să rătăcească pe lungimea sa — de la instalaţiile industriale ascuţite care se iţeau din peninsula Fylde spre sud, la Coldbarrow, cu câmpia sa pustie și cu casa goală — până la şantierele navale slab conturate și cenuşii din Furness.

Erau alesele oraşe de pe malul mării, pline cu case albe mai sus pe coastă şi, dincolo de ele, munţii Cumbria se înălţau cu piscurile aspre care îşi arătau colţii în soarele aflat la scăpătat.

Pescăruşii îl făcuseră să se uite înapoi pe plajă. Nu le observase zarva până atunci. De fapt, nu fusese deloc conştient de prezenţa lor. Poate îi speriase, în timp ce urca greoi pe duna de nisip și acum că stătea acolo de câteva minute şi ei ştiau că nu era o ameninţare, începuseră să mănânce din nou ceea ce venise odată cu algele și lemnul plutitor şi marca întinderea mareei. Acum se îndepărta. Puţin câte puţin. Cu fiecare izbucnire, val de spumă şi şuier, scăpa din gheare uscatul şi aluneca mai departe. Fusese flux, observă el. Ajunsese până la vechea cazemată și desenase o fustă de umezeală pe la poalele ei.

Erau nişte fiinţe proaste pescăruşii aceştia. Aveau o anume răutate. Precum copiii răzgâiaţi. Ţipau şi se băteau pe aceleaşi fărâme, deşi era peste tot o abundenţă incredibilă.

Erau ca oamenii care trăiau în infernul acela al hămeselii, de care desprinsese cu succes parohia Sfântul Iuda şi pe enoriaşii săi, îndeajuns cât să pară un loc al contrastelor vii. Oamenii din lumea Cealaltă nu erau la fel. Ei umblau în beznă. Ei meritau milă. Şi trebuiau ocoliţi dacă nu voiau să se schimbe.

Nu se simţea deloc vinovat din cauza acestei atitudini defensive. În Epistola către Romani, Pavel vorbea despre însoţirea cu cei umili, dar acum părea o aiureală idealistă. Lumea lui Pavel era dusă pentru totdeauna şi fusese înlocuită de vid. Păcătoşii nu se mai temeau că vor fi pedepsiţi de Dumnezeu, căci pentru ei Dumnezeu nu exista. Și cum puteau fi pedepsiţi de ceva ce nu exista? Urgia şi furia, când se manifestau, nu mai erau puse în seama vreunei pedepse divine, ci a capriciilor naturii şi ghinionului — așa că era de datoria lui să interpreteze și să judece lumea cum era ea cu adevărat. Nu să se joace de-a Dumnezeu — niciodată — ci să le explice limpede enoriaşilor săi că Dumnezeu încă era prezent şi că avea putere, trasând linia despărţitoare dintre lumea lor și lumea Cealaltă.

În lumea lor, cauza şi efectul continuau să existe. Dacă păcătuiau, mărturiseau și erau iertaţi de păcate. Dacă făceau fapte bune, aveau să fie răsplătiţi în rai. În lumea Cealaltă nu exista decât hazard. E drept, existau oameni întemniţaţi și nu numai — în tinereţe îi vizitase pe toţi: violatori, criminali și hoţi fără leac — dar pentru cei mai mulţi nu era decât o lipsire temporară de libertate. Prea puţin le păsa, dacă le păsa măcar, de libertatea eternă şi întemniţare. Singura moştenire a păcatelor lor era un dosar din hârtie Manila cu formulare, pe undeva într-un birou, care avea să fie scos la următoarea infracţiune. Nu băgau în seama următorul titlu adăugat în marea carte ce le consemna faptele.

Pavel poruncise ca fiecare să-şi iubească vecinul și el respecta acest lucru — dar numai în lumea pe care o crease la Sfântul Iuda. Oamenilor din lumea Cealaltă nu le păsa prea mult dacă-i iubea sau nu, dacă se bucura alături de ei, plângea alături de ei sau îi compătimea. Pavel atrăsese atenţia asupra pericolelor judecării celorlalţi — numai Dumnezeu era potrivit pentru această sarcină — dar cei din lumea Cealaltă trebuiau arătați lumii așa cum erau ei. Și se simţea în măsură să-i judece; ei îi uşuraseră misiunea. În ciuda spuselor lui Pavel, păcatele lui — aşa cum erau ele — nu se comparau cu ale lor. Ale lor erau mult mai mari.

El nu lăsase niciodată un copil să moară în propria lui mizerie, cum făcuse o mamă nu cu mult timp în urmă în unul din blocurile acelea înalte. El nu turnase niciodată benzină în cutia poştală a unui pensionar, aprinzând apoi un chibrit să se distreze. El nu ieşise niciodată împleticindu-se la patru dimineaţa dintr-un loc al pierzaniei. El nu furase niciodată nimic, nu distrusese nimic. Nimeni din turma sa nu făcuse aşa ceva. Nu poftise niciodată la nimeni și nimic, ceea ce oamenii din lumea Cealaltă păreau să încurajeze și să aplaude.

Ştia ce ar crede asemenea oameni despre relaţia lui cu domnişoara Bunce. Nu putea fi menajera lui fără să-i fie și amantă. Era imposibil să nu simtă dorinţă carnală faţă de ea, dat fiind că era mult mai tânără decât el și mereu la dispoziţia sa. O iubea, da, da nu în felul în care înţelegeau oamenii Ceilalţi, pentru care iubirea nu putea fi separată de sex.

Galateni, Efeseni, Petru şi loan. Putea alege o armă dintr-un arsenal amplu ca să se apere și să le arate că era posibil, de fapt un act de devoţiune, pentru a exprima dragostea lui Dumnezeu iubind un frate sau o soră întru Cristos.

Era cea mai pioasă fată pe care o cunoştea. Un far călăuzitor în prezbiteriu. Nu era pângărită de lumea din afară și dovada că el adusese o schimbare.

Într-adevăr, toti enoriaşii săi meritau să se simtă ca domnişoara Bunce. Diferiţi, iubiţi, îndrumaţi şi judecaţi. Asta le era răsplata pentru că erau constrânşi de o lume care cerea dreptul de a sta pe marginea prăpastiei morale ori de câte ori poftea.

Oamenii vorbeau despre o societate permisivă, dar, după câte ştia el, permisiunea trebuia cerută. Nu asta era de fapt, ci un atac.

Erau forţaţi la supunere de o moralitate care era opusul moralităţii lor. Avusese o viaţă lungă și văzuse regresul lumii. Cu fiecare an care trecea, prin cererile lor capricioase, oamenii păreau nişte copii.

Iar copiii se schimbau și ei. Tinerii încă aveau acea revoltă înnăscută care exista din vremea lui Moise, dar părea să i se fi adăugat ceva, sau să-i fi fost vârât cu forţa — o neînfricare. Nu, mai degrabă o detaşare. O văzuse la tinerii pe care îi prinsese într-o seară distrugând pietre de mormânt cu cărămizi pe care le scoseseră din zidul cimitirului, un vid în ochii lor. Îl priviseră de parcă n-ar fi fost aievea sau de parcă ceea ce spunea el nu era aievea. Nu aveau mai mult de opt ani.

Nu erau doar temerile neliniştite ale unui preot care îmbătrâneşte, era un sentiment autentic că toată bunătatea și simpla modestie — căci cine mai era supus în zilele noastre? — fuseseră smulse din inimile oamenilor. Se părea că numai el observase evidenta scufundare în depravare care dusese lumea Cealaltă într-un loc unic şi ireversibil. Acum nu mai exista beznă pe care să n-o poţi explora sau exprima.

Cu numai câteva săptămâni în urmă, îi văzuse pe toţi ieşind de la Curzon la miezul nopţii de la un film de groază, în care ziarele spuneau că apăreau ciocane pneumatice și acid. Râdeau. Fetele cu mâinile în buzunarele de la spate ale bărbaţilor.

Fusese aceeaşi noapte în care o femeie fără adăpost fusese omorâtă în şuturi sub podul Waterloo. Şi deşi cele două evenimente nu erau legate propriu-zis, era sigur că pluteau în acelaşi smârc ce se formase când zidul dintre imaginaţia bolnăvicioasă şi lumea reală se dărâmase.

La Sfântul Iuda se protejau de acest puternic amestec şi puteau, în mod ironic, să aibă parte de libertăţile de care pretindeau că se bucură Ceilalţi oameni, libertăţi care erau fluturate drept rezultatul dorit a milenii de cultivare socială. La Sfântul Iuda aveau libertatea de a gândi; aveau libertatea de a analiza semnificaţiile iubirii sau fericirii, spre deosebire de Ceilalţi oameni, pentru care fericirea era acumularea de obiecte și experienţe ce satisfăceau cea mai simplă dintre dorinţe.

Lumea Cealaltă avea acum egalitatea, aşa se zicea, dar cu asta voiau să spună că toată lumea avea posibilitatea să-şi expună propria urâţenie. În numele egalităţii, fuseseră împuşcaţi oameni în Londonderry și femei făcute arşice în Aldershot. Și mărşăluiau neobosiţi. Văzuse bărbaţi mărşăluind pentru dreptul de se culca cu alţi bărbaţi. Văzuse femei mărşăluind pentru dreptul de a-şi lepăda copiii nenăscuţi fără niciun reproş. Îi văzuse mărşăluind spre Trafalgar Square cu bocancii grei şi cu steagul unional. Ah, poate că pe sub costumele și gecile de lucru se ascundeau cămăşile negre, dar erau aceiaşi bărbaţi care pângăriseră locul în care crescuse el.

Egalitate. Era caraghios. Nu era deloc egalitate. Nu în sensul în care o înţelegea el. Numai în ochii Domnului erau oamenii egali. În ochii Domnului fiecare om avea aceleaşi şanse să fie răsplătit cu pacea eternă, chiar și cei mai mari păcătoşi. Puteam merge cu toţii

împreună pe aceeaşi cale numai dacă oamenii din lumea Cealaltă se căiau. Dar asta nu avea să se întâmple niciodată.

Nu-i plăcea câtuşi de puţin să plece de la Sfântul Iuda sau din prezbiteriu şi îl îngrozea orice întâlnire pentru care era nevoie să ia metroul, care la ora de vârf părea cu adevărat un infern.

Singurul mod în care putea face faţă era să considere că el era Dante şi că strângea dovezi despre nelegiuirile lumii Celeilalte ca să i le împărtăşească apoi turmei sale la întoarcere. În felul acesta, în timp ce era luat pe sus de curenţii săi, se putea ridica din mareea de mizerie care împingea în uşile metroului, aşa cum pescăruşii se împingeau unii în alţii să ajungă la ceea ce devenise o pradă așa de râvnită.

*

Mai întâi văzu o veche plasă de pescar rulată de mare sub forma unui cocon; nu, o focă eşuată, decise el, când se ridică un pescăruş şi el zări pielea albicioasă.

Dar apoi văzu cizmele rostogolindu-se pe marginea apei. Coborî de pe dună, alunecă şi fu gata să cadă, prinzându-se de ierburi și simţind că-l ţin bine o clipă, după care i se rupseră în mână. La bază, îşi luă pantofii din jurul gâtului şi o porni pe nisip, alergând pentru prima oară după ani de zile, strigând și fluturând din mâini, împrăştiind pescăruşii.

Era cum se temuse. Bărbatul se înecase. Îi trecuse prin cap că încă ar mai fi putut fi salvat în timp ce alerga spre el, dar era prea târziu. Pescăruşii îi făcuseră găuri mari cu ciocurile în gât și despicaseră tatuajele de acolo, dar nu cursese sânge.

Părul de pe cap îi acoperea pe jumătate faţa, dar când coborî în genunchi şi lăsă capul aproape de nisip, văzu că era bătrânul vagabond despre care vorbiseră la cină. Prăpăditul pe care îl văzuse dormind în adăpostul staţiilor de autobuz și sprijinit de porţile islazurilor, cu corpul moleşit de la băutură, cu ochii prea amorţiţi să urmărească ceea ce se întâmpla. Ei bine, acum avea ochii albicioşi ca nişte ciuperci.

Un val nou se sparse, năvăli pe plajă şi se strecură pe sub cadavru, lăsând mici bule în părul şi în barba vagabondului, în timp ce se retrăgea.

Deci aşa era moartea. O scufundare scurtă şi sărată și se termina totul.

Următorul val veni la scurt timp după aceea şi, pe când se retrăgea iar, nisipul cedă şi se desfăcu în mici brazde, iar grăunţele de nisip se scurseră în scobituri.

Se uită împrejur, dar nu avea rost să strige după ajutor. Nu aici. Nu era nimeni. Se gândi să urce iar pe dună și să fluture din mâini ca să încerce să le atragă atenţia celor de la Moorings, dar era puţin probabil că aveau să-l vadă. Lor li s-ar fi părut o siluetă mititică, redusă la o umbră de către soare. Și dacă îl vedeau, ce aveau să gândească? Veneau? Iar dacă veneau, cu ce îl ajutau ei? Nu mai puteau face nimic acum. Şi era corect să-i oblige să vadă ce găsise

el? Mai ales pe femei. Avea să arunce o umbră asupra întregii călătorii.

Nisipul se lichefia tot mai repede în jurul cadavrului vagabondului, fugind de sub el şi făcându-l să se întoarcă uşor pe o parte. Apăru o crăpătură mai mare, din creştetul capului acestuia şi până unde stătea părintele Wilfred îngenuncheat. Apa o umplu la următorul val şi o lărgi, aşa că o bucată mare de nisip se desprinse și cadavrul se rostogoli brusc, căzu şi începu să plutească. Până acum nu-şi dăduse seama, dar vagabondul zăcea chiar la marginea unui şanţ adânc.

Nu ştia exact ce-l făcuse să se întindă şi să-l apuce de cămaşă. Presupunea că instinctul. Îl prinse de o mânecă şi, apucând-o bine cu mâna, trase cadavrul spre el simţind pentru prima oară — cu un şoc care îl făcu să-l apuce și cu mâna cealaltă — forţa mării care se îndepărta de uscat.

Când nivelul apei din şanţ scăzu, începură să se vadă pereţii. Erau făcuţi dintr-o materie cenuşie care nu era nici nisip, nici mâl. Alunecă, înfipse picioarele și alunecă şi mai departe. Apa care se îndepărta se mişca repede, iar viteza îi creştea pe când se apropia de fundul din ce în ce mai îngust al făgaşului, unde deja se scufundase până la genunchi. O porţiune de sub picior cedă şi dispăru, el căzu şi faţa i se zgârie de zid, gustând pucioasa granuloasă a nămolului. Dădu drumul, se zbătu, simţi apa cum îl înghite, încercă să se prindă din nou, dar cadavrul fu luat iute de apă. Se ridică şi porni prin apă după el câţiva paşi, până când îi fu limpede că era inutil şi, deşi de câteva ori fu împins spre el când mareea îşi lansă ultimul flux și reflux, o făcu batjocoritor ca un copil care îi întinde o minge tovarăşului de joacă, pentru ca apoi să i-o smulgă iar. În cele din urmă, cadavrul se pierdu din vedere, scufundându-se.

Ieşi din apă, se duse pe plajă şi traversă şirul de buruieni. Se sprijini de cazemată, îşi şterse mizeria de pe faţă și se uită spre mare, întrebându-se dacă ar putea reapărea ceva. Dar deja părea că ceea ce se întâmplase era ireal. Că numai cu câteva minute în urmă se agăţa de mâneca unui mort. Acum nu mai rămăsese nicio dovadă că vagabondul exista. Îi dispăruseră până şi cizmele.

Era şocul, presupunea, frigul care îl făcea să tremure, dar era îngrozit. Aproape că fusese târât de apele mării, da, dar nu de mare se temea el.

Se simţea singur.

Mai singur decât se simţise vreodată în viaţa lui. Era un fel de goliciune, o dezgolire bruscă. Îl furnica pielea. Un ţipar rece i se târa prin stomac. Sentimentele pe care credea că le lăsase în copilărie în nopţile acelea când adormise plângând din cauza altui frate sau a altei surori moarte ieşeau la suprafaţă, se răspândeau și îl copleşeau.

Oare simţea milă? Nu, nu simţea nimic pentru vagabond. El era din lumea Cealaltă și primise ce merita. Nu era asa?

Atunci, de ce se simţea atât de tulburat? De părăsit?

Locul acesta era de vină.

Ce avea locul ăsta?

Și atunci realizase.

Se înşelase.

Dumnezeu era absent. Nu fusese niciodată aici. Iar dacă nu fusese niciodată aici, în acest loc special al lor, atunci nu era niciunde.

Încercă să alunge acest gând la fel de repede pe cât venise, dar acesta se întoarse degrabă şi mai sâcâitor, în timp ce el stătea şi privea pescăruşii îngrămădindu-se să mănânce crustaceele rămase în urmă, norii încâlcindu-se alene în forme noi şi paraziţii colcăind în leşul unui animal.

Totul era o maşinărie.

Aici nu vedeai decât vieţi răsărind şi pierind cu o indiferenţă care îl împietrea. Aici viaţa se năştea pentru că aşa poftea ea și fără niciun motiv anume. Rămânea necercetată şi murea dată uitării.

Se războise cu marea pentru cadavrul beţivului cu aceeaşi zădărnicie cu care Xerxes biciuise Dardanelele cu lanţuri. Marea nu înţelegea de ceartă sau proprietate — el nu fusese decât martor al forţei ei. Îi fusese înfăţişată religia perfectă. Una care nu cerea credinţă. Și nu avea nici parabole prin care să-şi transmită învăţăturile, căci nu exista nicio învăţătură. Doar una: moartea era un gol. Nu o uşă, ci un zid, pe care întreaga omenire se îngrămădea ca lucrurile aruncate peste bord.

Se simţea şi el ca un om pe cale să se înece, care încerca să se prindă de ceva. Doar un lucru care l-ar putea ajuta să stea la suprafaţă încă puţin, chiar dacă până la urmă era menit să se scufunde.

După o veşnicie, după cum i se păru lui, îşi luă pantofii în picioare și timp de o oră se plimbă de colo, colo, de la un capăt al plajei la celălalt, pe când amurgea, cercetând dunele, heleşteiele cu pietre, canalele adânci.

Dar nu găsea nimic.

28

Mama adunase pe toată lumea în camera de zi ca să-l asculte pe Hanny citind. Cei mai vârstnici stăteau pe canapea. Ceilalţi stăteau în spatele lor. Fotoliul care îi fusese dat părintelui Bernard în noaptea aceea ploioasă când deciseserăm prima oară să ne întoarcem la Moorings era acum aranjat pentru Hanny. Se aşeză, mama îl sărută pe faţă şi-i dădu Biblia noastră.

Hanny zâmbi şi-şi plimbă privirea prin cameră. Deschise Biblia şi mama îngenunche lângă el.

— Aici, spuse ea dând câteva pagini şi arătându-i cu degetul.

Hanny se uită iar la toată lumea. Cu toţii aşteptau să înceapă.

Privi în jos, puse degetul pe pagină și începu să citească. Era de la finalul Sfintei Evanghelii după Marcu — pasajul pe care părintele Wilfred îl marca deseori cu fierul înroşit pe sufletele noastre de muritori în sacristie după mesă.

Apostolii nu voiseră să creadă că Isus înviase din morţi, dar noi nu trebuia să fim ca ei. Nu trebuia să ne fie frică să-L vedem în toată splendoarea Lui.— „Iar celor ce vor crede, le vor urma aceste semne", citi Hanny. „În numele Meu, demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi, şerpi vor lua în mână, peste cei bolnavi îşi vor pune mâinile și se vor face sănătoşi."

În timp ce Hanny vorbea, prin încăpere se răspândi un murmur de entuziasm și ştiură că Dumnezeu era printre ei. Mama plângea. Tata se duse şi o cuprinse cu braţele. Domnul și doamna Belderboss aveau capetele plecate și se rugau în linişte, încurajându-i şi pe ceilalţi să facă la fel. Domnişoara Bunce şi David se uitau în timp ce Hanny citea încet şi cu grijă, dar nu greși nici măcar un cuvânt.

Părintele Bernard se uită la mine. Într-o zi credeam că voi putea să-i explic lui şi celorlalţi ce se întâmplase sau că trebuia s-o fac, dar nu ştiam ce aveam să spun. Nu aveam să pot decât să prezint faptele aşa cum mi le aminteam eu, aşa cum le scriu acum.

*

Am lăsat partea aceasta la final, dar trebuie şi ea consemnată, alături de toate celelalte. Când vor veni să-mi pună întrebări, cum se va întâmpla cu siguranţă, trebuie să-mi fie clare lucrurile, indiferent cât de groaznic ar fi.

Doctorul Baxter spune că ar trebui să-mi fac mai puţine griji din cauza amănuntelor vieţii şi să privesc imaginea de ansamblu, dar nu am de ales, iar acum detaliile sunt importante. În detalii se ascunde adevărul. Şi în orice caz, nu-mi pasă ce spune Baxter. Am văzut notiţele despre mine pe care le-a mâzgălit. Am zărit numai câteva cuvinte înainte să închidă dosarul, dar erau de ajuns. *Există o îmbunătăţire, dar încă dovedeşte o viziune infantilă asupra lumii. Clasicul fantezist.* Oricum, ce naiba ştie el?

El n-ar înţelege. El nu ştie ce înseamnă să protejezi pe cineva.

*

În ultimii treizeci de ani am tot coborât treptele pivniţei aceleia, în coşmaruri şi când mă vizitau insomniile la ceas de noapte. Cunosc fiecare pas, fiecare scârtâit al lemnului. Simt tencuiala umedă cu mâna ca în după-amiaza aceea ceţoasă când eu și Clement am coborât în întuneric, ţinându-ne de perete, ţinându-l pe Hanny.

Îşi pierduse cunoştinţa până să ajungem noi la bază şi a fost nevoie să-l târâm cât era de greu până la o saltea din mijlocul podelei, care fusese pătată de curând pe lângă nasturi. Scăpă din strânsoarea noastră și căzu ca un sac de cartofi. Clement îngenunche şi-i puse o pernă mizerabilă sub cap.

Se simţea miros de ars. O masă de lângă saltea era acoperită cu o cârpă neagră, iar buchetele de vâsc care atârnau din tavan se răsuceau în căldura emanată de lumânări. Aerul era îmbâcsit și stătut, iar pereţii luceau de la condens. Ici-colo, se formaseră stalactite subţiri şi rădăcinile buruienilor se iţeau prin locul în care mortarul se măcinase. Nu era decât o peşteră placată cu cărămidă albă. Era locul în care îi dusese Elizabeth Percy pe toţi marinarii aceia obosiţi de pe mare, locul în care fuseseră bătuti și mâncaţi.

Lângă saltea se găsea un morman de prosoape murdare şi un bol emailat cu instrumente pline de sânge care devenise negru și răşinos: un scalpel, foarfece, un forceps. Aici născuse Else. Copilul nu văzuse niciodată lumina zilei.

În capătul camerei era un coş de nuiele, care se clătina când copilul dădea din picioare și ţipa până răguşea. Clement îşi acoperi urechile. În camera joasă, zgomotul era groaznic. Parkinson şi Collier erau sprijiniţi de zid. Câinele stătea cu botul pe labe, iar ochii lui speriaţi priveau în sus în căutarea unei mângâieri. Mai scânci o dată și apoi tăcu.

Dincolo de ţipete se mai auzea un sunet, o plesnitură uşoară care venea de undeva, un fel de tunet care răzbătea de departe. Se rostogolea, se împrăştia şi se întorcea. Şi mi-am dat seama că era marea care se izbea de stâncile de sub Thessaly.

— Poţi să te întorci sus, îmi spuse Leonard în timp ce se ducea la coş, de unde scoase copilul, care era înfăşat într-un cearşaf alb.

— Nu, am spus. Vreau să stau cu Hanny.

M-am aplecat şi l-am strâns pe Hanny de mână, dar nu putea deschide ochii. Vomitase pe cămaşa lui cea nouă. Tot corpul îi tremura, în timp ce din picior îi curgea sânge. Viaţa i se scurgea din corp puţin câte puţin.

— Clement, spuse Leonard.

Clement îmi puse uşor mâna pe umăr.

— Haide, spuse el. Mai bine fă ce-ţi zice. N-ai ce-i face acum.

— Vreau să rămân.

— Nţ, făcu Clement, abia şoptit acum. Nu vrei. Crede-mă.

Ştiam că avea dreptate şi că trebuia să merg cu el, dar nu voiam să-l las pe Hanny singur cu ei.

Leonard trecu pe lângă mine cu bocceaua. Copilul ţipa încă sălbatic, îngrozit şi violent, ca un animal prins în capcană. Era aşa

de zgomotos, încât Leonard trebui să-l lipească de piept.
— Haide, spuse Leonard, ridicând tonul. Nu poţi să rămâi aici.

M-am simţit smuls din cameră pe când Clement mă târa sus pe scări şi apoi pe hol, unde se sprijini de uşă să nu mă pot întoarce jos.
— Or să-ţi spună ei când e gata, zise el.
— Când e gata ce?
— Când se simte mai bine.
— Ce-or să-i facă?
— Ce-or să-i facă ei? întrebă Clement. *Ei* nu-i fac nimic.
— Nu înţeleg.

Clement mă privi într-un fel care sugera că nici el nu înţelegea.

Nu ştiu cât am aşteptat acolo. O oră, poate două. Ceaţa se apropie de casă şi holul se umplu de o lumină palidă. În tot acest timp, Clement stătu cu spatele la uşă, privindu-mă neliniştit, până când, în sfârşit, l-am auzit pe Leonard chemându-ne jos. Clement stătu într-o parte când am coborât treptele câte două odată în întuneric. Becul principal fusese stins și pivniţa era luminată numai de lumânările care fuseseră aşezate în jurul unui cerc desenat cu cretă pe podea. Leonard, Parkinson şi Collier stăteau în cerc. Câinele lui Collier era la picioarele lui şi tremura.

Hanny stătea întins pe saltea în afara cercului, cu copilul lângă el. Amândoi erau nemişcaţi — Hanny ghemuit, cu mâinile în jurul genunchilor, cum stătea când îl lăsasem eu, cu copilul pe jumătate înfăşat în cearşaf.

Cârpele cu care era înfăşat se desfăcuseră şi, deşi Leonard ieşi repede din cerc să tragă iar cearşafurile peste copil, nu fu destul de rapid. Am văzut ochii cenuşii, orbi ai copilului. Faţa galbenă, zbârcită. Umflăturile groteşti de pe gât. Mâna diformă, ca o gheară.

Zic eu că era nou-născut. Dar nu sunt sigur că era om.

Leonard îngenunche lângă Hanny şi-l scutură uşor de umăr. Hanny se trezi ameţit. Îşi frecă faţa cu dosul mâinilor şi se ridică în capul oaselor. După o clipă, păru să mă recunoască, deşi încă avea ochii întredeschişi şi lăsaţi, iar Leonard îl ajută să se ridice în picioare. Sângerarea se oprise şi veni spre mine fără să şchiopăteze.
— Acu' ce mai zici? întrebă Parkinson din întunericul de dincolo de lumina lumânării.

L-am simţit pe Hanny luându-mă de mână. Mâna îi era caldă și grea.

Parkinson râse uşurel. Văzându-mi mina neîncrezătoare, Collier râse şi el. Câinele lătră o dată şi-şi scutură zgarda.

Copilul încă nu se mişca. Stătea cu ochii întredeschişi, se uita fix în tavan.

Marea se izbea de stânci, se domolea şi apoi o lua de la capăt, acum mai slab decât înainte.
— Se retrage mareea, spuse Leonard.
— Până la două nisipul se curăţă, spuse Parkinson.
— Dar tot nu se risipeşte ceaţa, spuse Collier.
— Nu? întrebă Leonard.

— E un frig groaznic acolo, spuse Collier. Mai ales din cauza viiturii. În după-amiaza asta or să stea pe uscat cât e agitată.
— Bine, spuse Leonard. Atunci ar trebui să fie mai puţină lume pe şosele.

Se uită dincolo de mine la Clement, care coborâse treptele fără să-l observ eu.
— E gata? întrebă el.
— Mda, spuse Clement.
— Bine, zise Leonard. Cred că ar trebui să ne terminăm treburile.
— Cu plăcere, spuse Parkinson şi merse cu o lumânare în capătul camerei, de unde se întoarse cu frunzele de palmier pe care le folosise mama în duminica Paştelui. Era clar că le furase din bucătărie când venise la Moorings cu actorii amatori.

Lăsă lumânarea jos, strânse frunzele în pumn şi-l lăsă pe Leonard să tragă primul.
— Ah, nu, spuse Leonard râzând uşor. Ştii prea bine că eu n-am fost niciodată parte din aranjament, Parkinson. Aşa am convenit de la început.

Parkinson se uită la el și apoi se duse la Collier, care luă o frunză şi se uită pieziş la Clement.
— Haide, zise Parkinson.

Clement clătină din cap, Parkinson zâmbi şi trase oricum una în locul lui, punându-i-o în mână și strângându-i-o pumn.

Clement începu să plângă şi am fost aşa de uluit să-l aud plângând ca un copil, încât nu am realizat că Hanny şi cu mine primiserăm şi noi câte o frunză până când Parkinson fu gata să tragă la sorţi.
— Haide să vedem, spuse el și toată lumea îşi arătă frunzele.

Parkinson zâmbi, iar Collier răsuflă uşurat.
— Cel mai bun rezultat, nu-i așa Parkinson? zise Leonard.
— Mda, spuse el, zâmbindu-mi larg. Nici că se putea mai bine.

Clement îşi trase nasul și şi-l şterse pe mână.
— Nu poţi să faci aşa ceva, spuse el, ţinându-l pe Hanny de umăr. E doar un puşti.
— Nţ, făcu Parkinson, întinzându-i puşca lui Hanny. Ce-i corect e corect. El a tras paiul cel mai scurt.
— Fii serios, spuse Clement. Ştii că l-ai păcălit.
— Văzuşi paiele, Clement. N-a fost nimic necurat.

Ameţit încă, Hanny luă puşca şi se uită curios la ea, după care o prinse de partea mai mică a patului şi puse uşor degetul pe trăgaci.
— Atunci trage iar, spuse Clement, adresându-i-se lui Leonard, gândindu-se că dintre cei trei, el ar putea fi mai milos.
— La dracu', spuse Collier neliniştit. S-a hotărât deja. Nu-i corect să repetăm.
— Nu-ţi face griji, spuse Parkinson, băgându-şi mâna în geacă şi scoţând unul din cuţitele de măcelar — un satâr cu care părea că ai putea tăia porcul dintr-o lovitură. Puştiul nu pleacă nicăieri până nu se lămureşte totu'.

— Lasă-l în pace, spuse Clement. Uită-te la el. Încă nu şi-a revenit. Nu-nţelege ce vrei de la el.
— O să înţeleagă, spuse Parkinson.

Clement înghiţi în sec și după ce ezită o clipă, îi luă puşca din mâini lui Hanny.
— Duceţi-vă acasă, spuse el. Duceţi-vă.

Collier se uită iar la Parkinson. Parkinson îi alungă grijile cu o uşoară clătinare din cap şi puse cuţitul deoparte.
— Câtă nobleţe din partea ta, Clement, spuse el. Nu te ştiam în stare de-așa ceva.
— Totuşi, nobleţea poate fi o falsă victorie, spuse Leonard, care ieşi din întuneric ştergându-şi fruntea cu o batistă. Nu crezi?

Îndoi uşor batista și şi-o puse înapoi în buzunar, în timp ce se uita la copilul de pe saltea.
— Cum ar veni, Clement ar putea părea că l-a scutit pe frate-tău de o sarcină groaznică, dar mă tem că nu prea contează cine a tras paiul mai scurt. Şi n-aş vrea să credeţi că milostenia lui v-a scos cumva pe voi doi din ecuaţie. Sunteţi și voi implicaţi alături de noi, fie că vă place, fie că nu. Putem da vina pe voi când poftim. Dar cred că ştiţi și voi asta.
— Şi nu le-ar plăcea prea mult la închisoare, nu-i aşa, Clement? spuse Parkinson.

Clement coborî privirea în pământ, iar Leonard se duse la el şi-l prinse de umăr.
— Nu merge nimeni Ia închisoare, spuse el, uitându-se de la unul la altul. Nu și dacă tot ce s-a petrecut aici rămâne îngropat pentru totdeauna. Nu-i aşa, Clement?

Clement se uită la Leonard, apoi se smulse din mâna lui, ne luă pe mine și pe Hanny de braţ şi porni spre scări.
— Nu-i ascultaţi pe ei, spuse el. Voi nu aveţi nicio legătură cu povestea asta. N-aveţi niciun amestec în ce s-a întâmplat aici jos.

Ne împinse pe mine și pe Hanny.
— Haideţi, spuse el, agitat că ne lua atât să ne urnim. Acum puteţi trece. Duceţi-vă acasă.

Dădu din cap în susul scărilor, apoi se duse înapoi la Leonard, care îl aştepta lângă saltea. Leonard îl bătu pe umăr, iar Parkinson îl prinse prietenos pe după ceafă.
— Nu-ţi face griji, Clement, spuse el. O să mănânce câinele ce a mai rămas.

Clement închise ochii, începu să se roage, iar vocea lui ne urmă pe scări pe când implora mila și iertarea lui Dumnezeu.

Dar nimeni nu-l asculta.

29

Coldbarrow încă apare la toate televiziunile.

Am văzut ieri dimineaţă că instalaseră un cort pe nisip aproape de locul în care era să mă înec în urmă cu mulţi ani. Lucrau rapid să strângă cât de multe probe criminalistice înainte de flux, deşi nu se poate să mai fi rămas prea multe. Nu și acum.

Reporterul stătea pe ţărm şi striga prin vijelia năvalnică şi lapoviţă. Spunea că acum poliţia a demarat anchetarea unei omucideri. Doi localnici în vârstă fuseseră luaţi pentru interogatoriu şi îl căutau şi pe un al treilea.

Lucrurile luau rapid amploare. Dar eu eram pregătit. Toate serile acelea în care aşternusem totul pe hârtie nu fuseseră irosite. Acum totul era limpede. Totul se îndreptase. Hanny era în siguranţă. Nu conta ce contraargumente puteau aduce alţii. Leonard, Parkinson şi Collier nu ar fi fost destul de isteţi ca mine să plănuiască aşa ceva. Mizaseră prea mult pe tăcerea celorlalţi şi nu contaseră pe faptul că Loney avea să dea în vileag tot ce făcuseră.

Am aşteptat cât de mult am putut înainte să plec la serviciu, cu un ochi la ştiri și cu celălalt la vremea de afară. Era vijelie încă de dinainte să se crape de ziuă, iar afară, strada se cufunda sub nămeţi mari de zăpadă. Începea să se lumineze, dar doar puţin. O nuanţă de cenușiu se revărsa pe cer, spălăcită ca lăturile de la vase.

În timp ce mergeam spre staţie, am depăşit maşinile care aşteptau într-o coloană lungă de gaze de eşapament şi lumini roşii de frână să intre pe North Circular. Oamenii stăteau îngrămădiţi în staţiile de autobuz sau în pragul magazinelor neluminate și cu obloanele încă trase. Până și luminile de Crăciun întinse de-a lungul străzii principale erau stinse. S-ar fi părut că oraşul era înţepenit şi singura sursă de lumină era ieslea din colţul bisericii.

O puneau în fiecare an — un fel de magazie plină cu păstori şi magi în mărime naturală, Maria și Iosif îngenuncheaţi în faţa micului Cristos bucălat din fân. Muzica se auzea neîntrerupt toată ziua și toată noaptea și când m-am oprit să traversez strada, am surprins un crâmpei din *Joy to the World* înainte să se schimbe lumina semaforului.

Metroul era plin, desigur. Toată lumea transpira și strănuta. Majoritatea ziarelor aveau titluri despre Coldbarrow. Toate publicau aceeaşi fotografie cu Thessaly căzută în ruină pe plajă. Unii aveau imagini neclare cu oamenii în salopete albe aplecaţi deasupra prundişului. Mă întrebam cât avea să mai treacă până să-i văd pe Parkinson, pe Collier sau chiar pe Clement pe prima pagină. Acum probabil că aveau vreo şaptezeci de ani, poate chiar optzeci. Gata să fie smulşi din mulţumirea de sine a bătrâneţii.

La muzeu, am intrat pe uşa din spate. Era aşa de linişte, încât m-am întrebat dacă mai rămăsese cineva acolo, dar când am trecut prin bucătăria personalului, mai erau câţiva acolo, stăteau cu hainele pe ei şi beau ceai, într-o atmosferă întrucâtva sărbătorească,

gândindu-se că cel mai probabil muzeul avea să se închidă în ziua aceea. Şi se poate să fi avut dreptate. Adică, cine avea să-si rişte viata, ori vreun membru sau să ia vreo gripă ca să vină să vadă o expoziţie de obiecte de cositor sau de pălării edwardiene?

— Auzi? Eu nu m-aş instala prea comod, spuse Helen veselă când am dat scurt din cap în semn de bună dimineaţa și am pornit spre subsol.

Ştiu că mă consideră destul de ciudat şi discută despre mine când nu sunt de faţă. Dar nu prea-mi pasă. Eu ştiu cine sunt și mi-am conştientizat de mult propriile mele cusururi. Dacă mă consideră dificil sau retras, atunci au dreptate. Așa sunt. Şi acum încotro? M-aţi descoperit. Bravo! Meritaţi un premiu.

Helen îmi zâmbi cu o încruntătură, în timp ce deschideam grilajul de siguranţă. Îmi dădea senzaţia că vrea să vină să discute cu mine, dar se abţinu, iar eu am tras jaluzelele și am coborât scările, am descuiat uşa de la parter, care, odată închisă în urma mea, însemna că nimeni nu avea să mă mai deranjeze tot restul zilei. Există un telefon, dar dacă primesc corespondenţă, ea vine prin e-mail. Ei înţeleg că am nevoie de linişte să lucrez. Măcar atâta lucru au învăţat despre mine.

Mă întâmpină un val de aer cald. Întotdeauna era cald în subsol. O căldură uscată, pentru ca umiditatea să nu afecteze cărţile. Vara putea fi puţin deranjant, dar în dimineaţa aceea îi eram mai mult decât recunoscător.

Am aprins şirurile de lumini, iar acestea au dat rateuri la început, au pâlpâit și au luminat lungile rânduri de biblioteci şi dulapuri. Sălaşul multor vechi prieteni. Pe care am ajuns să-i cunosc foarte bine în ultimele două decenii.

Când am o clipă liberă, lucru tot mai rar în ultima vreme, îmi place să consult *History of the Knights of Malta* a lui Vertot sau *Theorike and Practike of Moderne Warres* a lui Barrett. Nu există mod mai plăcut în care să-mi petrec un ceas sau două după închiderea muzeului decât să citesc aceste volume aşa cum au fost ele scrise — în tăcută cugetare şi studiu. Oricum altfel nu are rost. Dacă mă întrebaţi pe mine, este o insultă să le deschizi într-o vitrină de la etaj ca oamenii să le arunce o ocheadă în trecere.

În general, lucrez la capătul îndepărtat al subsolului, unde este un computer pe care îl folosesc în cercetările mele şi un birou lat, pe care pot să-mi ţin tot echipamentul pentru legatul cărţilor şi tot mai rămâne loc.

Nu ştiu de ce am simțit nevoia să o fac și mă simt ca un personaj dickensian din cauza asta, unul dintre funcţionarii lui Scrooge poate, dar acum ceva timp mi-am mutat biroul sub unul dintre grilajele acelea din sticlă de la nivelul străzii, unde puteam să ridic privirea și să urmăresc umbrele picioarelor care treceau. Presupun că mă liniştea. Eu eram acolo jos, la căldură, ferit de umezeală, iar ei erau afară în ploaie, se grăbeau să nu întârzie la întâlnirea cu cineva sau undeva.

Dar astăzi geamul era opac din cauza zăpezii, așa că subsolul era și mai întunecos. Şirurile de becuri nu fac decât să arunce umbre, să fiu sincer, așa că am aprins veioza cu braţ și m-am așezat.

De câteva săptămâni, lucram la un set de cărţi despre fauna victoriană, care ne fuseseră donate în urma vânzării proprietăţii din Scoţia a vreunui moşier. Enciclopedii despre floră şi faună. Manuale de medicină veterinară. Volume consistente despre bursuci, vulpi, vulturi şi alţi prădători respingători. Obiceiurile și comportamentul lor reproducător şi numeroasele moduri prin care puteau fi sacrificate. Erau într-o stare acceptabilă, dat fiind că lânceziseră ani de zile în coliba unui slujitor, dar copertele de piele ar fi trebuit înlocuite și paginile cusute din nou, dacă aveau să fie recitite vreodată. Şi urmau să fie. Întotdeauna cineva va considera fascinante asemenea lucruri. Poate că un profesor universitar şi-ar da osteneala să analizeze toate detaliile, dar partea de interes pentru muzeu, cea de istorie socială pe care o putea vinde publicului, erau marginalele scrise de mână. Frânturile de informaţii ale paznicului anonim al terenurilor de vânătoare, care umblase prin mlaştinile de pe proprietate şi se îngrijise de animalele stăpânului vreme de aproape cincizeci de ani.

Notele despre vreme şi zonele de cuibărire erau presărate primprejurul schiţelor animalelor pe care trebuise să le ucidă ca să protejeze cerbii şi cocoşii de munte. O vulpe prinsă într-o capcană. Un vultur pescar cu aripile întinse din cauza alicelor unei puşti. La o primă privire păreau înspăimântătoare, lucruri cu care se fălea, ca atârnatul capetelor drept trofeu pe un hol sau al şobolanilor pe un gard, dar răbdarea cu care fuseseră desenate penele, blana și ochii, pe care le redase cu migală cu creionul fin, spunea clar că le iubea foarte mult.

Presupun că pentru el era de parcă ar fi tuns o grădină. Slujitorul nu urâse aceste animale că-şi urmau instinctul de supravieţuire, așa cum un grădinar nu-şi urăşte plantele deoarece cresc. Exercita asupra proprietăţii o dominaţie necesară. Fără el, ar fi domnit haosul și bănuiesc că acum, când nu mai are nimeni grijă de ea, a redevenit sălbatică.

Am lucrat timp de o oră sau mai bine, până am auzit deschizându-se uşile de la capătul celălalt al subsolului. Mi-am pus ochelarii pe birou (în ultimii ani m-a ajuns miopia) și m-am uitat pe după rafturi. Îşi făcu apariţia Helen, cu haina pe braţ.

— Eşti acolo? strigă ea, punându-şi streaşină la ochi mâna înmănuşată și uitându-se printre umbre.

M-am ridicat de la birou.

— Da! Ce este?

— Veşti bune. Putem pleca acasă, spuse ea.

— Acasă?

— Se închide muzeul din cauza zăpezii.

— Am ceva de terminat.

— Nu trebuie, spuse Helen. Toţi ceilalţi pleacă.

— Totuşi. Aș vrea să termin.

— Ninge foarte tare, spuse ea. Eu în locul tău aş pleca. Altfel, se poate să rămâi aici toată noaptea. Dacă vrei, pot să te duc cu maşina până în Paddington.

Acum se apropiase mai mult de mine şi stătea la capătul categoriei 990: *istoria Noii Zeelande* până la *lumi extraterestre.*

— Nu mă deranjează, spuse ea.

— Nu e în drumul tău, am răspuns.

— Nici nu trebuie să fie.

M-am uitat iar la cartea de pe birou.

— Am prea multe de făcut să plec acasă, am spus. Tu nu?

Se uită la mine, îmi adresă iar zâmbetul acela încruntat si-si încheie fermoarul la haină.

— Ne vedem luni, spuse ea şi se duse iar spre uşă, iar în subsol se aşternu din nou liniştea, dacă nu ţineai seama de ticăitul încălzirii centrale.

M-am întors la carte şi am scos cu grijă cu o pensetă cusătura de pe cotorul volumului *Prevention of Galliforme Diseases* al lui McKay, după care am aruncat bucăţelele firave de aţă în coşul de gunoi. Nu, era mai bine să rămân aici. Nu era corect să-i cer lui Helen să se abată mai bine de un kilometru de la drumul ei pe o asemenea vreme. Şi apoi aveau iar să înceapă să bârfească dacă ne vedeau împreună în maşina ei.

*

M-am oprit din lucru abia câteva ore mai târziu. Era ora trei după-amiaza. Nu luasem prânzul, dar nu mi-era foame şi oricum, deseori pierd noţiunea timpului aici în subsol, fiind rupt de lumea picioarelor care se furişează pe deasupra. Uneori trecea cu uşurinţă o zi întreagă fără să-mi iau măcar o dată ochii de la ce făceam.

Am pus ibricul pe foc să fac ceai şi când a fiert, mi-am ridicat ochii la panoul de sticlă. Lucea cu o lumină de culoarea untului şi m-am întrebat dacă se oprise în sfârşit ninsoarea şi dacă ieşise soarele. Nu conta, în scurt timp avea să se întunece.

M-am aşezat iar la birou, dar n-am apucat să iau o sorbitură, că cineva bătu la uşă. Nu se întorsese Helen să mă salveze, ştiam asta. Ea avea chei. Cel mai probabil era Jim, îngrijitorul, pe care mă luptasem să-l ţin departe de subsol cu spray-urile lui antibacteriene, cu ceara lui de curătat şi cu tendinţa lui de a arunca lucruri. De când îi luasem cheia, fusese puţin cam tăios cu mine şi le scutura îndurerat pe cele care îi mai rămăseseră, mi se părea mie, de parcă într-un fel se simţea impotent fără setul complet.

Nu mă înţelegeţi greşit. Nu-mi displace. Dar aş prefera să păstrez eu curăţenia şi ordinea aici. Jim nu înţelege prea bine ideea de arhivă, de păstrare a lucrurilor. Îl admir în multe privinţe şi mai că mă aşteptam să rămână în după-amiaza aceea. E un bătrân încăpăţânat ca mine şi nu ar fi plecat acasă doar pentru că ninge.

Am aşezat ceaşca şi m-am dus să deschid uşa. Jim stătea acolo — cu halatul maro şi tatuajele marinăreşti —, cu mănunchiul de chei ca un cap de ghioagă atârnat la curea.

— Da.

— Ai un vizitator, spuse, dându-se într-o parte.
— Hanny?
Am încercat să par surprins, dar ştiam că, după toată povestea de la Coldbarrow, va veni să mă vadă mai devreme sau mai târziu.
— Salut, frate, spuse el, strecurându-se pe lângă Jim şi strângându-mi mâna.
— Încui la patru, spuse Jim apăsat și o porni pe scări, scuturându-si cheile.
— Ce faci aici? l-am întrebat pe Hanny şi i-am făcut semn să meargă la biroul meu, în timp ce închideam uşa. Era umed de la zăpadă, iar fularul îi era acoperit cu gheaţă.
— Am sunat la apartament, dar nu mi-a răspuns nimeni, spuse el. Trebuie să recunosc, m-am gândit că o să fii acasă astăzi.
— Am prea multe de făcut, am răspuns.
— Munceşti prea mult.
— Râde ciob de oală spartă.
— Ba așa este.
— Se poate munci şi altfel?
Râse.
— Nu, presupun că nu, frate.
— Vrei un ceai?
— Dacă bei și tu.
I-am făcut lui Hanny o ceaşcă, în timp ce el îşi întindea lucrurile ude pe calorifer.
— Nu te simţi singur aici, frate? spuse el ridicând ochii spre panoul de sticlă.
— Deloc.
— Dar lucrezi singur, nu?
— Ah, da.
— Ai spus asta cu destul de multă convingere.
— Mai demult mai era cineva.
— Și ce s-a întâmplat?
— Nu era prea pricepută.
— La ce?
— La detalii.
— Înţeleg.
— E important, Hanny.
— Probabil.
— Nu e simplu să rămâi concentrat toată ziua, am spus. E nevoie de un anume tip de minte.
— Ca a ta.
— Evident.
Hanny îmi luă ceaşca de ceai și se lipi cu spatele coapselor de calorifer. Se uită la mine, dădu să spună ceva, dar se opri brusc și schimbă abordarea.
— Cum merge cu doctorul Baxter? întrebă.
— Cu Baxter? Bine, cred.
— Ultima oară când am vorbit cu el a spus că faci progrese.
— Credeam că şedinţele noastre trebuie să fie confidenţiale.

— Sunt confidenţiale, prostuţule, spuse Hanny indiferent. Nu mi-a dat niciun detaliu. A spus doar că s-a petrecut o schimbare.
— Așa mi-a lăsat și mie impresia că ar crede.
— Și tu ce crezi?
— Nu ştiu.
— Pari mai fericit.
— Da?
— Mai puţin neliniştit.
— Poţi să-ţi dai seama doar după câteva minute?
— Eu te *cunosc*, frate. Eu văd, chiar dacă tu nu vezi.
— Așa de transparent sunt?
— Nu asta am vrut să spun. Voiam să spun că uneori e greu să observi anumite lucruri la tine însuţi.
— Cum ar fi?
— Văd că Baxter schimbă situaţia. Şi la fel şi rugăciunile noastre.
— Ah, da. Cum merg lucrurile la biserică? am întrebat.
— Cât se poate de bine, răspunse el.
— Încă ţi-e biserica plină în fiecare duminică?
— Duminică, luni, marţi... Am fost binecuvântaţi, frate. Aprindem o lumânare pentru tine în fiecare zi.
— Sunteti amabili.

Hanny râse uşurel.

— Dumnezeu te iubeşte, frate, spuse el. Chiar dacă tu nu crezi în El, El crede în tine. Se va sfârşi. Boala asta o să-ţi dea pace. El te va scăpa de ea.

Poate că de vină era lumina de aici de jos, dar brusc păru bătrân. Părul lui negru încă era destul de des încât căciula din lână să-i fi meşterit un cuib din el, dar ochii începeau să i se scufunde în perniţele moi ale orbitelor și pe dosul mâinilor avea pete de la ficat. Fratele meu aluneca uşor spre vârsta pensionării, iar eu îl urmam ca o umbră.

Mă cuprinse în braţe şi i-am simţit mâna pe spate. Ne-am aşezat la birou şi am terminat ceaiul în linişte.

După ce atinsese superficial ceea ce-l preocupa şi nici nu mai avea despre ce flecări, acum părea tulburat, chiar speriat.
— Ce e, Hanny? am întrebat. Sunt sigur că n-ai venit până aici să mă întrebi despre doctorul Baxter.

Răsuflă uşor şi-şi trecu mâna pe faţă.
— Nu, frate, nu de-aia am venit.
— Atunci?
— Ai auzit ştirile despre Coldbarrow, presupun? întrebă el.
— Nu puteam să le ratez, nu?
— Dar ai auzit ce se spune acum?
— Ce?
— Că bietul copil a fost împuşcat.
— Da, au dat la ştiri azi-dimineaţă.
— Şi presupun că a fost acum ceva timp. Acum treizeci sau patruzeci de ani. În anii '70.
— Da?

— Când eram noi acolo.
— Și?
Mâinile îi tremurau uşor când şi le duse iar la faţă.
— Mi-a tot revenit în memorie un lucru, spuse el. Uneori îmi amintesc aşa din senin, dar nu ştiu întotdeauna ce înseamnă
— Ţi-ai amintit de pelerinaj?
— Presupun că asta trebuie să fie.
— Ce-ti amintești?
— O plajă. O fată. O casă veche cu corbi.
— Ciori de semănătură. Era Moorings.
— Moorings, da, așa e. Și-mi amintesc vag că am mers la altar, dar pe asta se poate să mi-o fi băgat-o mama în cap. Întotdeauna vorbea despre subiectul ăsta, nu?
— Da.
Numai despre asta vorbea.
— Și mai sunt și alte lucruri, frate, lucruri care sunt doar sentimente sau imagini. O ușă. Un turn. Eram închis şi speriat. Şi...
— Și ce, Hanny?
Se uită la mine; clipi să-şi reţină câteva lacrimi.
— Atât. Asta îmi tot amintesc de când am văzut ştiri despre Coldbarrow.
— Ce-ţi aminteşti?
— Un zgomot puternic în apropiere. Şi că ceva mi se izbea de umăr.
Se uită la mine.
— Ca un foc de armă, frate. De parcă aş fi tras cu o armă.
— Ce spui acolo, Hanny? Crezi că tu ai făcut-o? Că tu l-ai omorât pe copilul ăla?
— Nu ştiu.
— De ce să-l omori? N-are nicio logică.
— Știu că n-are.
— Îţi joacă mintea feste, Hanny, am spus. Noi ne jucam mereu de-a soldaţii pe plajă. Asta îţi aminteşti.
— Dar pare așa de real.
— Nu este. Nu poate fi real.
Capul i se lăsă moale.
— Ce mi s-a întâmplat, frate? M-am rugat de atâtea ori la El să-mi arate, dar nu văd decât umbre.
— Te-a vindecat Dumnezeu. Nu crezi asta?
— Ba da, dar...
— Nu asta crede toată lumea?
— Desigur...
— Nu asta îi aduce la biserică în fiecare zi, Hanny?
— Nu, nu, spuse el ridicând puţin tonul. Altceva s-a întâmplat de Paștele ăla.
— Ce?
Răsuflă şi se sprijini de scaun, trăgându-se neliniştit de buza de jos.
— N-am vorbit niciodată prea mult despre lucrul ăsta, frate, nici măcar cu Caroline și presupun că am încercat să-l reprim, dar dacă

mă gândesc vreodată la pelerinaj, mai e întotdeauna ceva acolo, pe fundal.
— Mai e ceva?
— Dincolo de toată euforia.
— Ce?
— O vină cumplită, frate.
Am clătinat din cap și l-am atins pe umăr.
— Uneori simt că o să mă înghită, spuse şi ochii îi luciră din nou.
— Nu e reală, Hanny.
— Dar de ce as simţi așa ceva, frate, dacă n-am făcut nimic rău?
— Nu ştiu. Poate simţi că nu ai meritat să fii vindecat. Înţeleg că e un lucru frecvent la cei care au fost salvaţi de la ceva. Nu cumva se numeşte vina supravieţuitorului?
— Probabil.
— Uite, poate că eu nu cred în ce crezi tu, Hanny, și poate că e pierderea mea, dar indiferent de unde a venit, până şi eu văd că nu ai irosit şansa care ţi-a fost dată. Eşti important pentru oameni. Le-ai adus atâta fericire. Mamei, tatei. Celor de la biserică. Dacă cineva merita să fie eliberat din închisoarea în care trăiai tu, tu eşti acela, Hanny. Nu renunţa acum la tot. Eşti un om bun.
— De-ar mai trăi mama şi tata...
— Așa e.
— Aş vrea să-mi amintesc mai multe, spuse el.
— Nu e nevoie. Îmi amintesc eu deja totul. O să-ţi iau apărarea dacă vine poliţia.
— Da?
— Sigur.
— Îmi pare rău că trebuie să contez pe tine, frate, dar eu nu-mi amintesc nimic clar.
— Ai încredere în mine?
— Da, sigur că da.
— Atunci nu trebuie să mai fii neliniştit.
Acum plângea şi l-am cuprins cu braţele.
— Nopţile alea în care am stat în faţa casei tale, am spus. Nu voiam să te sperii sau să te îngrijorez. Voiam doar să ştii că sunt alături de tine.
— Îmi pare rău.
— Nu sunt bolnav.
— Nu, nu, acum ştiu.
Jim bătu iar la uşă. L-am auzit tuşind şi scuturându-şi cheile.
— Ar trebui să mergem, am spus.
— Da, bine.
— Odată ce-şi pune Jim ceva în minte, nu mai există cale de scăpare.
Mă privi direct în ochi.
— Îti mulţumesc, frate.
— Pentru ce?
— Că ai avut grijă de mine.
— E tot ce-am vrut să fac vreodată, Hanny.

— Îmi pare rău că nu te-am lăsat.
— Acum nu mai contează, am spus.

Jim ne conduse la ieşire şi apoi închise uşile principale în urma noastră.
— Ai venit cu maşina? am întrebat, în timp ce ne puneam fularele şi mănuşile în capătul scărilor.
— Nu, nu puteam face faţă traficului. Am luat metroul.
— Atunci vin cu tine o bucată de drum.

Hanny se uită la mine.
— De ce nu mergi până la capăt şi apoi vii la mine? spuse el.
— Eşti sigur?
— Da, spuse el. Sunt sigur.
— Şi Caroline?
— O să vorbesc eu cu ea. O să înţeleagă.

Ninsoarea se oprise şi se întunecase. Cerul era limpede şi plin de stele cu luciri metalice. Totul se făcuse alb şi se îngroşase, şi peste nămeţi era o crustă de gheaţă. Semnele de circulaţie erau îngropate şi marginile străzilor se topiseră. Hanny coborî treptele şi ezită la baza lor.
— Cred că mi-am pierdut direcţia, frate, spuse el, ridicând iar privirea spre mine și zâmbind.
— Hai pe aici, am spus, l-am luat de braţ şi am pornit pe drum spre staţie.

*

Am stat vizavi unul de altul în metrou, iar reflexia mea slabă plutea lângă faţa lui. Nu puteam fi mai diferiţi unul de altul (eu am slăbit la faţă în ultimii câţiva ani și mi s-a rărit părul în creştet), cu toate acestea, eram fraţi. Ne uneau siguranţa şi supravieţuirea.

După cum spusese părintele Bernard, nu există decât versiuni ale adevărului. Și sunt manevrate de strategii, de cei mai puternici, de cei mai buni.

Cine avea să creadă poliţia că apăsase pe trăgaci? Hanny? Pastorul Smith? Băiatul mut vindecat de Dumnezeu? Blândul meu frate între două vârste care stătea vizavi de mine și se legăna în ritmul metroului?

Nu, avea să creadă ce îi voi spune eu. Că nu eram nici măcar prin apropiere de Thessaly când se întâmplase. Că fugeam să ajungem înapoi pe uscat, înaintând cu greu prin ceață, printre canalele de apă, când un foc de armă răsunase în Loney și apoi se topise în liniștea nisipurilor.

Andrew Michael Hurley predă lit
ratură engleză și scriere creativă.
A publicat două volume de povest
Ținutul Loney, romanul său de de
a fost publicat inițial de o mică ed
independentă, în 300 de exempla
Însă a cunoscut un succes neaște
a fost recompensat cu Costa Awar
pentru debut și a fost declarat „C
anului 2016" în Marea Britanie.

„Mă aflam de o bună bucată de vre
în zona golfului Morecambe când
mi-a venit ideea de a scrie un ron
povestește Hurley. „Peisajul avea
frumusețe stranie, tulburătoare,
mă inspira să scriu."

Acum lucrează la al doilea roman
„Îmi place să plasez acțiunea cărți
în zona rurală din Lancashire. Cre
e un loc propice în geografia liter
complet neexplorat."

ANDREW MICHAEL
HURLE
Plasat într-un ținut sumbru de pe coasta de nord a Angliei, numit Loney, romanul lui Andrew Michael Hurley trasează ciudatul pelerinaj al unui grup alcătuit din personaje neobișnuite, la un vindecător al locului. Pelerinajul este inițiat de mama naratorului Smith, care speră să găsească un leac pentru mutenia și dificultățile de învățare de care suferă fiul ei, Hanny.
Tensiunea crește pe măsură ce între membrii grupului apar disensiuni, localnicii încep să se poarte ciudat, iar o cameră secretă este descoperită în casa unde stau.
În scurt timp, Smith și Hanny se trezesc prinși într-o situație care le depășește puterea de înțelegere și care urmează să le schimbe viețile pentru totdeauna.
COSTA AWARD
PENTRU DEBUT
CARTEA ANULUI 2016
ÎN MAREA BRITANIE
TREI
www.edituratrei.ro
ISBN 978-606-719-540-8

Notes

[←1]

Bibliaortodoxă.ro

[←2]

Cântăreţ britanic celebru în anii '60 şi *'70.*

[←3]

Practică religioasă din unele regiuni ale Marii Britanii în care credincioşii ocolesc biserica în zilele de rogaţiuni, de dinainte de Înălţare.

[←4]

Valea însorită, Casa trandafirilor, Nisipurile fine, Adierea mării, Loc de ancorare.

[←5]

Sfânt medieval englez născut în anul 672/673, canonizat în anul 1899 şi care este sărbătorit în ziua de 25 mai.

[←6]

Pasăre acvatică din familia Uria, cu penaj negru şi alb.

[←7]

Specie de pasăre marină din familia Hydrobatidae.

[←8]

Specie de pasăre, Alea torda.

[←9]

Legendă scoţiană potrivit căreia după şase atacuri nereuşite asupra englezilor care voiau să cucerească Scoţia, regele scoţian Robert the Bruce se retrage într-o peşteră, unde stăruinţa unui păianjen de a-şi ţese pânza îl inspiră pe regele scoţian să încerce şi un al şaptelea atac, de data aceasta victorios.

[←10]

Cămaşă aspră din păr pe care o purtau unii credincioşi în semn de penitenţă, pentru a se mortifica.

[←11]

Copacul se cunoaşte după fructe.

[←12]

Actor de comedie şi muzician englez.

[←13]

Cartea lui Iosua Navi, 1:9.

[←14]

Ammophila arundinacea.

[←15]

Sfânta Evanghelie după Matei, 10:21-22

[←16]

Sigla Catholic Agency For Overseas Development, asociaţie religioasă de ajutorare a celor săraci din ţările în curs de dezvoltare.

[←17]

Maşină pe bază de alcool inventată în secolul al XX-lea cu ajutorul căreia erau multiplicate documente.

[←18]

Tip de lumânare folosită în vechime în Marea Britanie, care consta dintr-o papură cu capătul înmuiată în grăsime.

[←19]

Pildele lui Solomon, 3:5-6

[←20]

Teatru de marionete popular britanic, avându-i drept protagonişti pe Punch şi soţia sa Judy.

[←21]

William Shakespeare, *Hamlet*, Editura Pandora M, 2016, trad. din engleză, introducere şi note de Dan Amedeu Lăzărescu.

[←22]

Psalmul 95, versetul 11

Table of Contents

Notes

Table of Contents

Notes 221